

A 11498 f 2

SENSVS ET CONSENSVS
DOCTORVM

DE IUBILEO DVPLICI

ET

SVSPENSIONE INDVL-
GENTIARVM

Propositus, declaratus, confirmatus
CVM AVCTARIO

*Multarum nouarum Quæstionum,
& Resolutionum, cumq; tribus Bullis
Iubileis*

S.D.N. JNNOCENTII X.

Operâ & studio

P. GEORGII GOBAT SOC.
JESV THEOLOGI.

In gratiam præcipuè DD. Parocho-
rum, & Confessariorum.

S. Andrea

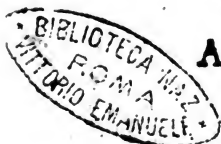

della Valle

OENIPONTI,

TYPIS ET SVMP TIBVS HIERONYMI AGRICOLÆ,
ET MICHAELIS WAGNER.

Anno M. D C. XLIX.

APPROBATIO

R. P.

PROVINCIALIS.

Librum de Iubileo duplici, & suspensione Indulgentiarum à P. Georgio Gobat Societatis nostræ Theologo conscriptum, cum deputati ex eadem Societate Censores legerint, & typis cum vtilitate edendū esse iudicauerint, Ego LAURENTIVS KEPPLER Societ. IESV. per Superiorē Germaniā Præpositus Provincialis, facta mihi potestate ab admodum Reuerendo Patre Florentio de Montmorency eiusdem Societatis Vicario Generali, publici iuris fieri permitto, atque concessionem mea manu, & officij sigillo confirmo. Tridenti II. Nouembris Anno Christi 1649.

Laurentius Keppler.

REVERENDISSIMO
ANTISTITI
ILLVSTRISSIMO S. R. I.
PRINCIPI
ANTONIO
BRIXINENSI EPISCOPO
GEORGIUS GOBAT
E SOCIETATE IESV.

P. F.

Eritò querit IESVS Sira-
cides ^a Thesauri inuisi,
vel, vt perappositè red-
dit Syrus interpres, oc-
culti quæ sit utilitas.

Certè nihilo maior, quàm lucernæ ac-
censæ, quæ cùm ex sententiâ etiã Sal-
uatoris ^b supra candelabrum ponenda
esset, modio cōtegitur. Magnus enim
verò Thesaurus, & Thesauri nomine
ab alijs post Clementem Sextum, Ro-
manis Pontificibus non semel, nec im-

a 2

meritò

^a Eccl. 20. & 41. ^b Matt. 5. ^c in Extrau. Vnigenitus,
de panis. & remis.

E P I S T O L A

meritò indigitatur Iubileus, tam is, quem incertis annis pro eo, ac res postulat, munifica Christi Vicariorum liberalitas largiri consuevit, quàm is, qui quater singulis sæculis ex Sixti IV. ^d Constitutione Orbem in Urbem inuitat, inuitationiq; acquiescentem ditat opibus, in quarum comparatione & aurum arena est exigua, & tanquam lutum æstimabitur argentum. e At huius Theauri quæ utilitas, nisi in lucem protrahatur? summorum, inquam, Præfulum obscuriora de Iubilei naturâ, & adiunctis oracula, explicationis lumine illustrentur? Quod quidem præstare hac lucubratione molior, mutuata in primis luce à clarissimorû Doctorum facibus, tum deinde excussis non rarò proprii genij scintillis. Quæ Luminaria utiq; minora, Tibi Reuerendissime & Illustrissime Princeps,

ceps,

^d Extrau. Quemadmodû. de penit. & remiss. e Sapient. 7.

DEDICATORIA.

ceps, Luminari maiori, Cœli nimirū
 Tirolensis sacrato Soli demississimè
 offero, multis de causis, quarum alias
 epistolæ breuitas, alias tua modestia
 et si premere silentio iubet, illa tamen
 hîc non est prætereunda, quòd sciam,
 opusculum istud tutò in hominum o-
 culis versaturum, si Tuo, R.^{mc} & Ill.^{mc}
 Princeps, fuerit approbatum calculo.
 Etenim iudicio, quod Tibi natura mi-
 nimè nouerca peracre dedit, vsus au-
 tem sapientissimum effecit, præterea-
 que morum integritati per omnes vitę
 gradus non inculpatæ duntaxat, sed
 clarissimis, & vt verbo dicam, à Do-
 ctore Gentium^f expressis illustratę vir-
 tutibus, eam copulâsti Theologiæ sa-

f 1. ad Timoth. c. 3. v. 2 & 3. & in epist. ad Titum c. 1. vers.
 8 & 9. & ibid. c. 2. vers. 7. quibus locis, quas virtutes in Episco-
 pis exigit Apostolus, eas suis moribus exprimit Illustriss: quem
 alloquor, Antistes, præsertim sobrietatem, prudentiam, pu-
 dicitiam, hospitalitatem, grauitatem, modestiam, benignita-
 rem, Iustitiam, & deniq; indicatas illis verbis: *in omnibus præ-
 be seipsum exemplum bonorum operum.*

· EPISTOLA

rorumq; Canonum scientiam, & peritiam, ferendus vt non sit, qui verso pollice damnare sustineat, quod à Te manibus tractari, oculis tuis intellexerit admoueri. Accipe igitur R.^{mc} & Ill.^{mc} Princeps, hunc libellum, eo, quo Tibi offertur, animo, Teq; iam septuagenarius Tuo Clero, in cuius commodum is conscriptus est, & vniuersæ Diœcesi, cui sanè amplissimè Te DEVS singulari prouidentiâ Pastorem vigilantissimum dedit, diutissimè conserua, atq; hoc Collegium Halense ad Tua, ex sui ratione Instituti, volare paratum obsequia, Principali Tuo fauore, & Gratiâ completi perge. Ita precamur summississimè. Halæ. Die XX. mensis Decemb. Anni 1649.

Præfatio ad Lectorem.

De titulo & ratione huius opusculi.

NE, priusquam hunc tractatū euolueris, benigne Lector, titulum, quo notatur, forsan arrogantia arguas, neque cum velur planè superfluum, utiq; post tot eruditissimas de Iubileo commentationes à permultis in lucem editas, repudies, pauca de titulo, & ratione illius docendus videris.

L Sensem & Consensum Doctorum appello, quia non tantum illos, quorum nomina paulò post subiiciam, sed omnes omnino, quos de Iubileo & Indulgentijs tractantes nancisci potui, euolui, & quidquid in ipsis, ultra ea, quæ in scholis docendo didiceram, & meis auditoribus tradideram, dignum tuis oculis, inq; hanc rem facere duxi, in hoc opusculo, sed. meis plerumque verbis, addito de plerisq; omnibus meo iudicio, contuli eorumq; insuper autoritate mea sensa manui; hoc quidem, non ignorans ea, quæ de Iubileo assoruntur, iudicio prudentium magis, quam clarâ niti ratione; illud autem, non nescius esse propè infinitos, qui libris, quibus usus sum, careant; plurimos, qui, etsi non careant, non possint tamen in ijs sine multi temporis iacturâ repetere, quæ hîc in propatulo habent.

II. Permulta, quæ ijdem solum perstringunt, edistero; eadem & alia firmo rationibus, & frequentissimè quidem petitis è Bullis Pontificijs, atq; iure Canonico; etenim huius argumenti tractatio maxime nititur sacris Canonibus, Summorumq; Pontificum oraculis, è sapientum visorum interpretatione intellectis. Quamobrem crebrè admetior ipsa Iuris Canonici, & quandoq; Civilis verba, utpote quæ magnam lucem ijs, in quorum gratiam potissimum scribo, & quibus familiares non sunt regulæ Iuris, adferent.

III. Cùm animaduertere, maximos quosq; Doctores esse in suis resolutionibus valde discordes, eâ sæpissime ob causam, quod eorū nonnulli recentiora, alij antiquiora Pontificum Diplomata sectarentur, & tamen non explicaret, quod sectaretur legi planè omnes de Iubileo Bullas, quæ vel in sexto Decretalium sub titulo de *Panis. & remiss.* vel in magno Angeli

PRÆFATIO DE RATIONE

Cherubini Bullario continentur, & insuper alias nonnullas ibidem non descriptas; eas omnes inter se contuli, & deprehendi, vel hîc maximè locum habere tritum illud: *Distingue tempora, & concordabis Iura.* Suis proinde locis moneo, quid stando hisce Bullis asserendum, quid stando aliis negandum sit, ne lectio antiquorum scriptorum incautum decipiat.

IV. Etsi fortè miraris, quòd post tot accuratos de Iubileo tractatus ab alijs conscriptos, ego AVCTARIVM quæstionũ & resolutionum nouarum pollicear; desines tamen mirari, vbi legeris, quæ de Iubilei Romani ad alios extra Romam extensione, compositione super malè ablati; impedimento Romanum iter aggressis superueniente; indulgentiis hoc anno 1649. ad septem annos impertitis; indulgentiarum ingredientibus Religionem promissarum suspensione; qualitate impedimenti pro impetrandâ legitimâ operum præscriptorũ commutatione; errore Confessarii malè commutantis; Monialibus, & alijs liberorũ Parthenonum Virginibus, designatas Ecclesias non visitantibus; falsâ de indulgentia instar Iubilei nonnullorum opinione; excommunicatione in illos, qui anno Sancto in vsum demandant indulgentias alias à Romanis; intentione, cum quâ sunt peragenda opera; commutatione Ieiunii in eleemosynam per totum Episcopatum faciendâ, aut non faciendâ ab Episcopo; morte Pontificis superueniente iam cæpto, sed nondum finito Iubileo; Ordinariorum obligatione ad publicandum suo tempore Iubileum, deq; Parochorum & Prælatorum Regularium hâc in re potestate; absolutione ab Hæresi vi Iubilei Romani, eleemosynæ qualitate, & alijs non paucis reperies in hoc tractatu, non autem in aliorum libris à me lectis, nisi memoria me fallit; vt taceam permulta, quæ non nisi in vno vnico Doctore inuenta proferam.

V. Porrò titulum *Iubilei Duplicis* ideo præfixi, quia exhibeo omnia, quæ de Iubileis tam anni Sancti, seu Romanis, quàm Extraordinariis nôsse te cupere existimaui, hoc præsertim tempore, quo instat annus Iubileus Quinquagesimus; & hâc ætate, quâ toties Pontificia Benignitas Extraordinarios Iubileos largitur; solita etiam teste Benzonio lib. 3. cap. 11.

mox post annum Sanctum toti orbi Christiano impertiri eiusmodi gratiam Extraordinariam.

Quia verò *sciebam*, te, mi Lector, ea, quæ dicturus sum, longè meliùs intellecturum, si oculis tuis subiicerem Bullas ipsas, quas sum expositurus: (re enim verâ pleraq;, quæ adferam, nil aliud sunt, quàm explicatio Bullarum Iubilearum;) quia etiam noueram è sexcentis vnum non reperiri, cui sit copia vel vnus Bullæ Iubileæ, cùm tamen magno sit vsui, imò & voluptati legere, præsertim illam, quâ iam iam oriturus annus Iubileus indicitur, censui me bene meriturum de te, si tres è Bullis illis, quas toties sum allegaturus, totas trãscriberem, earumq; membra, seu matris, articulos, distinguerem characteribus alphabeticis, quò faciliùs verba, quæ allegaturus sum, reperires. Quam primo loco pono, vocabo *primam*, *secundam*, quam secundo, *tertiam*, quam tertio, etli hæc priùs lucem viderit, quàm alix duæ.

VI. Nec me temeritatis insimulandum censeo, quòd dum hæc Bullas explico, videar mentē arcanam Christi Vicarij perferutari velle; nam hæc Bullæ re non differunt ab aliis, quas magni Doctores maximâ, vt par est, cum Sedis Apostolicæ reuerentiâ, suiq; iudicii summissione exposuerunt.

VII. Quæstionibus de Iubileo in sero ex proposito nõnulla ad Indulgentias extra Iubileum spectantia, quò fructus sit vberior; non tamen multa, ne libellus in librum euadat, cùm præsertim breuitatis studio plerumq; omni concertatione, argumentorū multiplicatione, obiectionum (more scilicet inter Morales Theologos recepto) solutione abstineam.

VIII. Quia verò tractatus nimium excresceret tam frequenter repetita tomorum, librorum, disputationum citatione, mox subiiciam Doctorem à me lectorum, & frequentius nominandorum tomos, libros, & eiusmodi generaliores titulos, ex quibus, quæ tradam, maiorem partem desumpsi. Hos generales titulos subintelligam, cùm capita, paragraphos, numeros citabo; si aliis ex locis erunt hi ipsi Auctores referendi, indicabo.

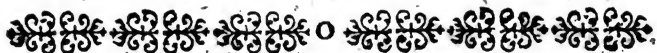
Vale & viuere.

8505

Nomina, & libri Auctorum frequentius
in hoc opusculo referendorum.

- P. Adami Tanneri Scholastica Theologia tomis 4. disputationis VI. quaestionis VIII. dubium IV.*
P. Aegidij de Coninck de Sacramentis tomis II. Disputatio XII. Angels Cherubini magnum Bullarium.
Antonini Diana Partis V. tractatus XII.
Antonij Cordubensis Quaestionarij lib. V.
P. Antonij de Escobar Theologia moralis tractatus VII. Examē V.
P. Antonij Sanctarelli tractatus de Iubileo.
P. Caroli Antonij Thesauri de censuris Ecclesiasticis quaestiones Emmanuelis Rodriquez summa caput CLXXXIV. (practica.
P. Emmanuelis Sa Aphorismi. V. Indulgentia.
P. Ferdinandi de Castro Palao partis IV. tractatus XXIV. disputationis unica punctum XII.
P. Francisci Suarez tomis 4. in tertiã partem disputationes varia.
P. Henrici Henriquez Summa liber VII.
Iacobi de Grassis decisionum aurearum libri VII. caput XV.
Ioannis Baptista de Lexana Summa quaestionum regularium tomis III. V. Iubileum.
Ioan. Card. de Lugo tomis tertij in tertiã partē disputat. XXVII.
Laurentij de Peyrini de Privilegijs Regularium Editio II.
Laurentij de Portel de dubijs Regularium. V. Indulgentia pro Iubileo.
P. Leonardi Lessij de Iustitia & Iure libri II. caput XL. Editio VI.
Martini Bonacina de Sacramentis disputationis VI. quaestio I.
Martini Nauarri Commentarius de Iubileo & Indulgentijs.
P. Pauli Coraitoli responsorum moralium lib. I.
P. Pauli Laymanni Theol. moralis libri V. tract. VII. Cap. VIII.
Rutilij Benzoni de Iubileo lib. V.
S. Thoma in 4. Sentent. distinct. XX.
P. Thoma Sanchez Summa liber IV.
Thoma Zerola Praxis Episcoporum. V. Annus Sanctus.
P. Valerij Reginaldi fori Pœnitentialis lib. VII.
P. Vincentij Felliucij quaestionum moralium tractatus VIII.
Zacharia Pasqualigi decisiones morales.

Alios plures citabo, sed quia partem eorum non legi, partē legi quidem, sed rarius nominabo, idcirco non fuit opera pretiū dare ijs hic locū.

J N D I C T I O
V N I V E R S A L I S I V B I L E I
A N N I S A N C T I M . D C . L .

I N N O C E N T I V S

Episcopus Seruus Seruorum DEI vniuersis
Christi fidelibus præsentes litteras in-
specturis salutem, & Aposto-
licam benedictio-
nem.

Appropinquat, dilectissimi filij, continuis
expetitus bonorum votis, annus sanctifica-
tionis atq; Indulgentiæ, annus à partu vir-
ginis Quinquagesimus supra millesimum sexcen-
tesimumq;. Ad quem in hac Vrbe, sanctitatis re-
gia, celebrandum, ex veteri Ecclesiæ ritu, à quem ^a
Bonifacius Papa VIII. Prædecessor noster, intra se-
culi spatium, siue institutor, siue instaurator inclu-
sus alij deinde Pontifices Prædecessores quoq; no-
stri in breuiores annorum circulos, quò plures frue-
rentur, Iubilei solemnia redegerunt. Nos eadẽ
fulta auctoritate, quæ in Nobis per Dei misericor-
diam perseuerat, vos acceptabili hoc tempore, non

ut

BVLLA IVBILEI

ut olim tubis clangentibus, & Hebreorum populū excitantibus ad recolendum annum ab egressu filiorum Israël ex Ægypto quinquagesimum annū Iubilei, ac remissionis, libertatisq̄. captiuorum, hæreditatum, ac possessionum, sed ipsius Altissimi Filij voce compellamus, qui primus per sanguinem suū euangelizauit Mundo Iubilei annum, clamans per ora Prophetarum ad annunciandum mansuetis missum se, ut medeatur contritis corde, ut prædicet captiuis Indulgentiam, & clausis libertatem, & annum placabilem Domino. Audite hæc omnes Christi sanguine redempti: Intrate exultantibus animis portas eius: Haurite cum iubilo de fontibus Saluatoris aquas salientes in vitam eternam.

Inuitat vos sanctarum aperitione Portarum Ciuitas hæc Sacerdotalis, & Regia hæc Petri sedes, & fidei porta, hæc magistra Religionis, vineæ Domini Turris, communis omnium patria, & commune perfugium. Hic aperto spiritali arario diuitia meritorum Christi, sanctorumq̄. in Ecclesiam congestæ, in hac plenitudine temporis, pleniore in omnes manu dispensantur, & reseratis cæli foribus, & ostium benedictionum manna in Christi fideles abundantius pluit. Inuitant vos Trophæa Apostolorum, tanta apud omnes gentes ab ipso nascentis Ecclesie Exordio veneratione semper habita, ut ex
longin-

ANNI SANCTI

longinquis mundi partibus ad ea venientes, quamvis viderent, vigentibus Imperatorum persecutionibus, detegi se per cultum, & tanquam Christianos obseruari, atq; adeò mortis discrimen adire, nõ tamen à sacris peregrinationibus absisterent, ac plures ob eam causam Martyrij palma decoraret. Hæc sunt illa Apostolorum sepulchra Imperatorijs manibus ædificata, quorum vel externos Basilicæ gradus, ac limina genibus flexis Imperatores aliquando subiisse legimus, ac Reges magnam gratiam putasse, si non propè Apostolorum monumenta, sed vel extra Basilicæ vestibula eorum corpora sepelirentur, ac Reges fierent Piscatorum Ostiarij.

Verum hæc ipsa felicium temporum recordatio magno doloris sensu angit cor nostrum, dum animo subinde reuoluimus, quàm longè à Maiorum pietate distent hæc tempora, quàm multas Prouincias ac Nationes à consortio Catholicæ Religionis Hæretica labes absciderit, atq; ab hac Iubilei letitia, & cælestium bonorum communionem seiunxerit. At vos Principes ac Reges, qui vexillum crucis in fronte gestatis; vos filij Promissionis, gens sancta, populus acquisitionis; vos, qui timetis Deum, pusilli ac magni, uno omnes ore offerte in templum eius sacrificium laudis, & condonatis inuicem offensionibus in anno remissionis ac pacis, abiectisq; tandem armis, quæ cum funesta Christiani sanguinis effusione

sione nimis iam diu exercentur, ad communē hanc
 credentium matrem, ex qua lac fidei omnes pariter
 suxistis, fraternis ac iubilantibus animis conuenite.
 Qui vos sancta vocatione sua dignatur, mittet ē
 sede magnitudinis suae Angelos salutis, qui vos ad
 haec sacra Apostolorum limina peregrinantes do-
 ceant vias eius, & dirigant in semitas aeternitatis.
 Erit haec vestra ē varijs mundi partibus in domum
 Domini conuenientium frequentia populorum, iu-
 cundum caelo, caelisibusq; spectaculum. Erit &
 vobis acceleratio diuinae propitiationis, & cumulus
 gratiarū. Si enim oratio Iusti plurimum valet,
 quid preces tot millium communi charitatis spiritu
 in unum psallentium non impetrabunt? Erit quoq;
 Religionis hostibus rubor & confusio (utinam &
 respiscendi occasio) dum tabescentes videbunt om-
 nia Christi membra suo capiti coherere, intelli-
 gentq; se Patris loco non habere Deum, qui Roma-
 nam Ecclesiam matrem non agnoscunt.

Nos interim, quos DEVS nullo quidem meri-
 torum suffragio voluit suorum mysteriorum dis-
 pensatores praesidere Ecclesiae, quam acquisiuit
 sanguine suo, de eius misericordia confisi-
 etissimis Praedecessorum nostrorum vestigijs in-
 herentes, eorumq; sanctum institutum tenen-
 tes, de venerabilium Fratrum nostrorum S.
 R. E. Cardinalium assensu, vniuersale maxi-
 mumq;

ANNI SANCTI

munusq; Iubileum in hac sacra Vrbe à primis Vesperis Vigiliæ Natiuitatis Sanctissimi Saluatoris nostri IESV Christi proximè futura incipiendum, et per totum eiusdem prænarrati anni (M. DC. L. Deo dante prosequendum, auctoritate DEI Omnipotentis, ac Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac nostra, maxima & inenarrabili nostri cordis iubilatione ad ipsius Omnipotentis DEI gloriam, sanctæ Ecclesiæ exaltationem, & tranquillitatem, hæresum extirpationem, Catholicorum Principum concordiam, Christianorumq; omnium populorum solatium, & sanctificationem indicimus, promulgamus, & statuimus.

Qua Sanctiss. Iubilei celebratione durante, omnibus vtriusq; sexûs Christi fidelibus b verè pœnitentibus & confessis, qui BB. Apostolorum Petri & Pauli Basilicas, Lateranen. quoq; ac sanctæ Mariæ Maioris Almæ Urbis Ecclesias semel saltem in die per triginta continuos aut intermissos dies, si Romani vel incole Urbis fuerint, seu per quindecim dies, si fuerint peregrini, aut aliàs externi, deuotè visitauerint, & pro ipsorum fidelium, ac totius Christiani populi salute, pace & concordia, piàs ad Deum preces effuderint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, remissionem, ac veniam misericorditer in Domino concedimus, impertimurq;.

Et

e **c** Et quoniam euenire potest, ut ex ijs, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa Vrbe morbo, vel aliâ legitimâ causâ impediti, aut morte praeventi, praefinito dierum numero non completo, ac ne quidem fortasse inchoato, praemissa exsequi, & dictas Basilicas, & Ecclesias visitare nequeant. Nos pia promptâq; illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benignè fauere cupientes, eosdem verè pœnitentes & confessos praedicta Indulgentia ac remissionis participes perinde fieri volumus, ac si dictas Basilicas & Ecclesias, ut praefertur, à Nobis praescriptas re ipsa visitassent.

d **d** Vos autem venerabiles Fratres Nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi in partes sollicitudinis nostræ vocati, duces & pastores populorum, lux mundi, & sal terræ, capite tubas argenteas, quarum usus est in Iubileo, id est, adhibete praedicationem verbi Dei, & annunciate populus hoc gaudium, ut sanctificentur, & Dei iuuantem gratiâ parati sint ad ea cœlestia dona capienda, quæ bonorum omnium Largitor DEI filius dilectionis suæ per ministerium humilitatis nostræ præparauit; adducite fratres verbo & exemplo paruulo ad huius charissimæ matris vbera, quæ eos per Euāgelium in Christo genuit, adducite filios ad Patrem, oues ad Pastorem summū, membra ad caput, fideles ad

ANNI SANCTI

ad fidei petram, in qua omnis adificatio Catholicae Ecclesiae constructa consurgit; adducite populū ad sacrā Romanā Ecclesiam, & ad gloriosos Principes terrae Petrum & Paulum, qui uniuersum mundum legem Domini docuerunt, & quorum fides, dignitas & auctoritas indigno etiam in herede non deficit.

Ad sacras igitur Indulgētias, earumq; salutare fructus ipso Iubilei anno Romae percipiendos vocate cœtum, conuocate populum, sanctificate Ecclesiā, docete oues fidei vestrae creditas, quia Aduena & peregrini sumus in hac vita, & Ciuitatem hinc permanentem non habemus, sed futuram inquirimus. Ideo quia breues sunt dies huius nostrae arumnose peregrinationis, & nescimus, quā horā Paterfamilias & Sponsus Christus venturus sit. Idcirco vigilent, & lampades ardentes & plenas oleo charitatis & misericordiae gestent in manibus, & festinēt ingredi in illā requiem. Nam si unquā aliās, nunc potissimū irā, rixā, & contentiones, & inueterata odia dimittenda propter Christum, nunc maximè seruos decet misereri conseruorū suorū, ut Dominus clementissimus etiā debitū dimittat eis; nunc præcipuè omnes carnis impuritates abluēda, ut templū Dei mundū sit, & unusquisq; vas suū possideat in honore, & sanctificatione, & portet Deū in corpore suo. Postremò furta, rapina, homicidia, & adulte-

b

ria.

BVLLA IVBILEI

ria & omnia peccata exterminanda, ut placetur ira Dei, & eos, qui Christiano nomine gloriantur, agnoscant verè Christianos & imitatores Christi, & Sectatores bonorum operum.

e e Docete autem eos, quemadmodum ad salutare indulgentias consequendas in animo contrito, & in Spiritu humilitatis assiduis orationibus & ieiunijs, ceterisque pietatis operibus seipsos preparare, atque exercere debeant, & qui substantias huius mundi habent, aperiant viscera sua, & fratrum suorum pauperum inopiam subleuent, precipuè vero erga peregrinos Romam venientes misericordes sint, & sanctam hospitalitatem DEO gratissimam, & quam vetustissimi illi Christiani etiam inter persecutionum fluctus diligentissimè coluerunt, ipsi quoque multa cum charitate spiritus renouet atque obseruent. Admonete etiã eos, cùm sanctã peregrinationem susceperint, quã modestiã, quã deuotione, quã fraternã pacis obseruatiã lucere eos oporteat, ut sint Christi bonus odor in omni loco. Præbete autem vos ipsi fratres venerabiles, & omnis Clerus exemplũ in primis bonorũ operum, & formã gregis, ut vestri virtutis & religionis, veluti sale ceteri condiantur, & omnem peccati putredinem abhorreant, ac denique omnes unanimes in vno spiritu Christiane charitatis, atque in omni sanctitate & iustitia Deo seruiamus. Hortamur quoque & rogamus in Domino chariss-

ANNI SANCTI

charissimos in Christo filios nostros Imperatorē ac Reges & Principes omnes Catholicos, ut quò plura & magis illustria beneficia ab eo, per quem Reges regnant, acceperunt, tantò ardentius, ut par est, ad Dei gloriam procurandam, pio Zelo excitentur, præcipuè verò venerabilium fratrum nostrorum Episcoporum, & Superiorum Antistitum, pastora- lem sedulitatem ac vigilantiam adiuuent, & à suis Magistratibus & Ministris adiuuari mandent, ut improborum licentia coërceatur, & bonorum stu- dia eorum regia ope & gratiâ foveantur, maximè autem erga peregrinos beneficentiam & liberali- tatem exercent, curentq; ut tutis incedant itine- ribus, & nulla hominū perditorum vexatione per- turbentur, sed Hospitalibus, Domibus, & publicis Hospitijs amanter excepti, & comœatu, & rebus ad vitam necessariis recreati, sine ulla concussionē & iniuriâ institutum iter leti peragant, & cum gaudio in patriam reuertantur. His enim Hostijs Reges potissimum, & Principes Deum sibi præcabi- lem reddent, ut diu in terris felices uiuant, & de- mum in æterna tabernacula recipiantur ab illis ip- sis pauperibus, erga quos misericordiam exercue- rint, in quibus Christus pascitur & nutritur.

Vt verò præsentès litteræ ad omnium fidelium qui- buscunq; locis existentium notitiam facilius perue- niant, volumus earum exemplis etiã impressis,

BVLLA IVBILEI

manu Notarij Publici subscriptis, ac Persona in dignitate Ecclesiastica constituta Sigillo munitis, eãdem prorsus fidem adhiberi, que haberetur ipsis presentibus, si exhibita forent & ostensa:

Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostrã indictionis, promulgationis, cõcessionis, impartitionis, hortationis, rogationis, & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Rome apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quadragesimo nono, quarto nonas Maij, Pontificatus nostri anno quinto.

SVSPEN-

SUSPENSIO

Quarumcunq; Indulgentiarum durante anno vniuersalis Iubilei 1650.

INNOCENTIVS EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei ad futuram
rei memoriam.

CUM nos nuper sancti Iubilei celebrationem à Vigilia à Natiuitatis Domini nostri IESV Christi anni proximè venturi inchoandam, & usq; ad finem eiusdem anni duraturã, vniuerso populo Christiano, de venerabilium Fratrum Nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium assensu, indixerimus, ac omnib; vtriusq; Sexûs Christi fidelibus & verè pœnitentibus & confessis, qui Beatorû Apostolorum Petri & Pauli Basilicas, Lateranen. quoq;, & sanctæ Mariæ Maioris Almæ Urbis Ecclesias visitare, plenissimam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, remissionem, & veniam concesserimus, prout in nostris nuper desuper confectis litteris plenius continetur.

C Cupientes vt Christianæ Nationes ex omnibus terrarum orbis locis in Alma Vrbe nostra in fide & religionis unitate congregatæ, eodem pietatis ac deuotionis spiritu Basilicas & Ecclesias prædictas, quo maximo fieri poterit concursu, durante eodem Iubileo visitent & frequentent, multorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorû

BVLLA SVSPENSIVA

d exemplo adducti d omnes & singulas Indulgentias
e, etiam perpetuas, & peccatorū remissiones, e. ac fa-
 cultates, & indulta absoluēdi etiam à casibus sedi
 Apostolicæ reseruatis, etiam in literis die Cænae Do-
f mini legi solutis, contentis, f. quibusuis Ecclesijs,
 Monasterijs, Hospitalibus, etiam Sancti Ioannis
 Hierosolymitani, Domibus, Militijs, Ordinibus,
 etiam Mendicantium, Congregationibus, Confra-
g ternitatibus, etiam laicorum, Vniuersitatibus, &
 g pjs locis, illorumq; Ordinibus, Capitulis, Con-
 uentibus, Magistris, Superioribus, & tam Secula-
 ribus, quàm quorumuis etiam Mendicantium Or-
h dinum Regularibus, Personis h Coronisq; Granis,
 Imaginibus, & Numismatibus ex metallo, seu
 quacunq; alia materia confectis, tam singulariter
 quàm vniuersaliter, per quoscunq; Romanos Pon-
i tifices Predecessores Nostros, ac etiam Nos, i etiã
 ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum,
 Ducum, & aliorum Principum, aut ipsis etiam Im-
 peratori, Regibus, Reginis, Ducibus, & Principibus,
 vel alijs quacunq; alia mundana, vel Ecclesiastica
 dignitate, etiam speciali nota digna fulgentibus,
 etiam ad instar Iubilei, aut aliàs quomodocunq; &
k k ex quibusvis causis, & occasionibus sub quibus-
l cunq; tenoribus & formis, ac l cum quibusuis clau-
 sulis & decretis, etiam motu proprio, & ex certa
 scientia, ac aliàs quomodolibet concessas, quorū om-

niurum

INDVLGENTIARVM

nium tenores, formas, derogationes, & decreta presentibus pro expressis haberi volumus Apostolica auctoritate, de eorundem fratrum consilio & assensu, ac Apostolica potestatis plenitudine m (u. m) suspendimus, & suspensas esse declaramus; easq; & ea, eodem anno durante, nulli prodesse aut suffragari debere. Irritum quoq; & inane decernimus, si secus super his à quoquã, quavis auctoritate, scienter vel n ignoranter contigerit attentari. n

Quocirca per presentes auctoritate Apostolicã precipimus & mädamus. o ne interim aliã, quã indicti à Nobis prædicti tubilei Indulgentiã siue publicẽ siue priuatim, quouis prætextu, ubiuis locorum & gentium sub Excommunicationis p eo i sso p incurrendã, alijsq; arbitrio Ordinariorum, infligendis pœnis publicentur, vel nuncientur, aut in usum demandentur.

q Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Ordinum, Congregationum, Hospitalium, Confraternitatũ, Vniuersitatum, Collegiorum, & locorum, aliorũq; prædictorum r etiam iuramento Confirmatione r Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq;, Exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumq; Superioribus, & personis, alijsq; quibuscunq; per eosdem b 4 . . . . . dem

BVLLA SVSPENSIVA

S *de Romanos Pontifices Prædecessores Nostros ac Nos,*
E *& dictâ sedē, eiusq; Legatos s sub quibuscūq; tenori-*
E *bo & formis, ac cū quibouis clausulis & decretis, &*
T *ex quibouis causis cōcessis, cōfirmatis, et innouatis.*
U *U* *Quibus omnibo, etiâsi in illis caueatur expres-*
sè, quòd sub similibus vel dissimilibus suspensionibo
nequaquã cōprehendantur, nisi de illis specialis &
indiuuidua mentio fiat, illis aliâs in robore suo pmã-
suris, ad effectũ præmissũ, hac vice duntaxat spe-
cialiter & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs
quibuscunq;.

*Et quia difficile nimis esset presentes quocunq;
ubi illis opus fuerit, perferri, volumus earũ exem-*
plis etiam impressis, Notarij publici manu, & sigillo
persona in dignitate Ecclesiastica cōstituta obsigna-
*tis, eandem prorsus fidem in iudicio & extra ubiq;
locorum adhiberi, quæ adhiberetur presentibus, si*
essent exhibitæ vel ostensæ.

*Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã
nostræ suspensionis, declarationis, decreti, præcepti,
mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu te-*
merario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præ-
sumpserit, Indignationem Omnipotentis ~~DEI~~; ac
BB. Apostolorum Petri & Pauli se nouerit incursu-
rum. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem,
Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcen-
tesimo quadragesimo nono, pridie Nonas Maij.
Pontificatus Nostri anno quinto.

JUBILEVM UNIVERSALE,

S. D. N. INNOCENTII DIVINA

*Prouidentia Pape X. ad diuinam operam
implorandam.*

INNOCENTIVS PAPA X.

vniuersis Christi fidelibus presentes lit-
teras inspecturis Salutem, & Apo-
stolicam Benedictionem.

INter plurimas easq; grauissimas curas Noſtri Pontificatus illa continenter anxio, ac sollicitu habuit Nostrum animum, qua late aspeximus assiduis bellorum motibus agitari, ac premi Christianum orbem. Si quidem commiserationem, & lacrymas iugiter poscunt continua per tot iam annos populorum cedes, urbiumq; strages, & tanta undiq; illata rebus sacris damna, & Catholica religioni.

Adeoq; ipse Christiani nominis hostis implacabilis Turcaru Tyrannus, confidentior factus Christianorum discordijs, vires atq; animos sumit, stragemq; & exitium minitatur Europa vniuersa.

Et quamquam nos pastoralis Noſtro munere, ac paterna erga omnes charitate, iam inde ab initio Noſtri Pontificatus nullam humanam operam, quantum in nobis fuit, pratermisimus rebus componendis & conciliandis, eamq; in dies adhibere

a conamur, a diuinam tamen opem in id imploran-
dam, & celeſte auxilium inuocandū eſſe duximus,
ut afflictioni corporum, & contritioni cordium
aptas preces adiungentes, paratam in nos Dei iram
placemus, & auertamus, propitiatur enim Domi-
nus cunctis, qui in toto corde requirunt eum.

b Hoc autem ut fructuoſius & maiori cum ſpi-
ritūs ardore peragatur, ex veteri Eccleſiæ Romane
omnium Matris & Magiſtra more, in præſentibus
neceſſitatibus eiſdem Eccleſiæ theſauros, quorum
diſpenſatores à DEO conſtituti ſumus, proferre &
largiſſimè erogare decreuimus.

Itaq; ex parte Omnipotentis DEI Patris & Filij
& Spiritūs ſancti omnes & ſingulos vtriuſq; ſexūs
Chriſti fideles tam in alma Vrbe noſtra quàm alibi,
ubicunq; locorum conſtitutos, Apoſtolicā auctori-
tate paternè enixeq; requirimus, monemus & in
Domino adhortamur ad infraſcripta deuotè pera-
gendū et implendū, **c.** & ad Deū Saluatorē Noſtrū
orandū, ut per viſcera miſericordiæ ſuæ fidē Catho-
licam protegere, ab hoſtium conatibus, & inſidijs
defendere, hæreſim extirpare, Principibus Chri-
ſtianiſ pacem & veram concordia donare, & præ-
cipuè præſentibus Eccleſiæ neceſſitatibus ſubuenire
dignetur. Nos enim de Omnipotentis DEI miſeri-
cordia, ac BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eiſus au-
ctoritate confiſi, ex illa ligandi atq; ſoluēdi poteſtate,
quam

EXTRAORDINARIÏ.

quam nobis Dominus, meritis minimè suffragantibus contulit, uniuersis & singulis Christi fidelibus in alma Vrbe prædicta degentibus, qui d. solemnibus processionibus, quas feriâ quartâ ab Ecclesia S. Susannæ ad Basilicam S. Mariæ Maioris nuncupatæ, & feriâ sextâ præsentis hebdomadæ ab Ecclesia Nostri Archihospitalis in Saxia nuncupatæ, ad Basilicam Principis Apostolorū de Vrbe, unâ cum venerabilibus fratribus Nostri S. R. E. Cardinalibus, Christianorumq; Regum, & Principum apud Nos, & Apostolicam sedem Oratoribus, omnibusq; Prælatiis & proceribus, ac uniuerso Clero & populo agemus, aut alteri ex processionibus huiusmodi interfuerint, e vel qui in eadē, seu immediate sequenti hebdomadæ dictas Basilicas siue Ecclesias saltē semel visitauerint, ibiq; deuotè ut suprâ DEVM orauerint & nec non feriâ quartâ, & sextâ ac Sabbatho eiusdem vel sequētis hebdomadæ ieiunauerint, atq; peccata sua confessi sequenti g. saltem die Dominico Sanct. Sacramentum Eucharistiæ reuerenter sumpserint, & h. eleemosynas ad libitum, pro ut charitas singulis suggesserit, fecerint.

Cæteris verò omnibus & singulis fidelibus extra Urbem existentibus, in quibusuis ciuitatibus, terris, & locis, qui i processioni ab Ordinarijs locorum vel eorum Vicarijs, siue Officialibus, vel de eorum mandato, & ipsis deficientibus, per eos, qui
ibi

BVLLA IVBILEI

K ibi curam animarum exercent, **k** primâ vel secundâ hebdomadâ, postquam ad eorum notitiam hæ nostra littera peruenerint, indicenda & agenda **I** interfuerint, **I** vel Ecclesiam seu Ecclesias per eodem designandas saltem semel visitauerint, ibiq̃, **M** ut supra, **DEVM** orauerint, **M** ac feriâ quartâ, sextâ, & sabbatho alterius ex duabus hebdomadis **N** ab eisdem deputandis ieiunauerint, **N** pariterq̃ peccata sua confessi, ac **SS. Communione** refecti fuerint, **O** & elemosynas similiter pro arbitrio suo **P** fecerint, **P** plenissimam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, sicut in anno Iubilei visitantibus certas Ecclesias intra vel extra **Vrbem** concedi consuevit, tenore presentium concedimus & elargimur.

Q **Q** Nauigantes verò, aut iter agentes, ut cum primùm ad sua sese domicilia receperint, supra scriptis peractis, & loco interuentus in processione, visitata Ecclesia Cathedrali, vel maiore aut Parochiali loci eiusdem domicilij, eandem Indulgentiâ consequi possint & valeant.

R **R** Regularibus autem Personis utriusq̃ sexus, etiam in claustris perpetuò degentibus, nec cõn alijs quibuscunq̃ laicis, vel Ecclesiasticis Secularibus, Regularibus, etiam in carcere seu captiuitate existentibus, vel aliqua infirmitate, siue alio quocunque impedimento detentis, qui supra expressa, scilicet

EXTRAORDINARIJ.

scilicet ieiunium, eleemosynam, Ecclesiarum seu Ecclesiarum visitationem, ac interuentum in processione, & orationem, vel eorum aliqua præstare nequiverint, ut illa Confessarius, quem, ut infra, elegerint, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaq; iniungere, quæ ipsi pœnitentes efficere poterunt, pariter concedimus & indulgemus.

Capientes autem omnes Christi fideles participes fieri huius pretiosissimi thesauri, uniuersis & singulis utriusq; sexus tam laicis, quàm Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus, & cuiusuis Ordinis, Congregationis, & Instituti licentiam concedimus, & facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum Confessarium tam secularem, quàm cuiusuis Ordinis regularem ex u. approbatis à locorum Ordinarijs, qui eos ab omnibus Excommunicationis, Suspensionis, & alijs Ecclesiasticis sententijs, & censuris, à iure, vel ab homine quacumq; causâ latis seu inflictis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus & delictis, quantumuis grauib; & enormibus, & etiam locorum Ordinarijs, seu Nobis & sedi Apostolica, etiam in litteris die Cœna Domini legi solitis contentis, & aliâs per quascunq; nostras, aut

Roma-

BYLLA IUBILEI

Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorū
Constitutiones, quarum tenores præsentibus haberi
volumus pro expressis, quomodocunq; reservatis,

y y in foro Conscientia, & hac vice tantum, non ta-
men à crimine hæresis, absoluerè, & liberare va-
z leant, z & insuper vota quæcunq; (Religionis &
Castitatis exceptis) in alia pia & salutaria opera
commutare, iniunctâ tamen eis, & eorum cuilibet
in supradictis omnibus casibus, pœnitentiâ salutarî,
alijsq; eiusdem Confessarij arbitrio iniungendis.

aa aa Quapropter tenore præsentium in virtute
sanctæ Obedientiæ districtè præcipimus atq; man-
damus omnibus & quibuscunq; venerabilibus fra-
tribus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & a-
lijs Ecclesiarum Prælati, ac quibuscunq; Ordinarijs.

bb locorum, eorumq; vicarijs Officialibus, bb vel ijs
deficientibus, illis, qui curam animarum exercent,
ut eum præsentium literarum transumpta, aut ex-

cc empla etiâ impressa acceperint, cc illa statim absq;
ulla mora, retardatione, vel impedimento per suas
Ecclesias & Diœceses, Prouincias, Ciuitates, oppi-
da, terras, & loca publicent, & publicari faciant,

dd ac Cleris & populis sibi subiectis dd solemnè pro-
cessiones & supplicationes indicant & celebrent,
Ecclesiamq; seu Ecclesias visitandas designent.

ee ee Non intendimus autem per præsentés su-
per aliqua irregularitate publica vel occulta, notâ,
defectu,

EXTRAORDINARII

defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquo modo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, & in pristinum statum restituendi, etiam in foro Conscientie, neq; etiam easdem presentes, qui à Nobis & Apostolica sede, vel ab aliquo Prælato seu Iudice Ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliàs in sententias & censuras incidisse declarati, vel publicè denunciati fuerint, ff nisi infra tempus ff celebrationis huiusmodi Iubilei, satisfecerint, aut cum partibus concordauerint, vlllo modo suffragari posse aut debere.

gg Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, præsertim quibus facultas absoluendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, vt nec etiam similes vel dissimiles Iubilei, Indulgentiarum & facultatum huiusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, nec non Regula Nostra de non concedendis Indulgentijs ad instar, hh ac quorumcunq; ordinum & Congregationum, hh siue Institutorum Regularium, etiam iuramento, Confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apostolicis eisdem Ordinibus, Congregationibus, et Institutis, illorūq; personis quo-

BYLLA IVBILEI

quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis, eorūq; totis tenoribus, specialis specifica & indiuidua, non autem per Clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores presentibus pro sufficienter expressis, ac formam eorū traditam pro seruata habentes, hac vice specialiter, nominatim & expresse ad effectum presentium derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;

Ut autem presentes Nostra, qua ad singula loca deferri non possunt, ad omniū notitiam facilius deueniant, volumus, ut earum presentium transumptis, vel exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ubiq; locorum & gentium eadem prorsus fides habeatur, qua haberetur ipsis presentibus, si forent exhibitæ vel ostensa. Dat. Roma apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 11. Martij, Anno 1648. Pontificatus Nostrî anno Quarto.

DE

DE IUBILEI NATURA ET AC- cidentibus.

CAPVT I.

*Jubilei Etymon, & Significa-
tum, Definitio.*

QVÆST. I. *Quod est Iubilei etymon & si-
gnificatum?*

RESP. Hoc nomen Iubilæum, Iu-
bileū, Iubilæus, Ioboleum, Iobileū
(ita enim scribunt alii atque alii,
Theologi, antiquioribus Pontificibus fe-
rè scribentibus Iubileum, recentioribus
Iubileum) significabat apud Hebræos an-
num remissionis, quo scilicet cuius suæ
possessiones, domus, agri, vineæ, &c.
quas per hypothecam, venditionem &c.
à se alienauerat; item mancipia suæ liber-
tati, & quidem sine pretio restituebantur;
quo etiam anno terra non colebatur, sed

A

vesce-

vescebantur Iudæi ijs, quæ partim ex superioribus annis comparserant, partim quæ terra illo anno sponte, & sine cultura proferebat, vt videre est Leuit. 25. vbi inter alia v. 17. datur Hebræis hoc præceptum: *Sanctificabisq; annum quinquagesimum, & vocabis remissionem cunctis habitatoribus terra, ipse est enim Iubileus.* Quam quidem vocem deriuant alij cum Sanctarello cap. 1. dub. 1. ab Hebræo *Iubal*, quod *producere* significat; nam illo anno, vt dixi, terra producebat fructus sine labore; alij cum Lirano & Turrecremata apud Nauarrum not. 1. n. 2. deriuant ab alia voce Hebræa *Iobel* quæ buccinam significabat; buccinam, inquam, cuius sonitu indicabatur Iubileus, vt videre est apud Nauarrum l. c. qui proinde n. 9. ait, rectius pronuntiari Iobileus, quàm Iubileum, & rectissimè Iobeleum. Ego cum Ribera l. 5. de Templo c. 24. in fine dico: *quoniam consuetudo obtinuit, vt Iubileus dicatur, scientiã nobis reseruemus* (quod scilicet *rectius* dicatur Iobeleus) *usum populo relinquamus.* vide Benzon. l. 1. c. 1. de año Iub. Iudæor. & c. 4. ac 5. de etymol. huius nominis disseretẽ.

Quia

Quia verò annus ille quinquagesimus erat, vt dixi, annus remissionis; fiunt autem apud Christianos certis quibusdam annis, valde magnæ & solennes peccatorum remissiones, idcirco illi anni rectè vocantur Iubilei; rectè quoq; nominantur anni Sancti, eò quod ijs durantibus sanctissima pietatis opera certatim edantur. Sanctarel. l.c.dub.2.

Hoc ipsum Iubilei nomen translatum est ad illas indulgentias plenarias, quas Summi Pontifices annis incertis, & prout Ecclesiæ necessitates exigere videntur, Christianis omnibus impertiuntur cum varijs gratijs; ita vt indulgentia plenaria, quæ in amplissima forma conceditur, Iubileus vocetur. Filliucius n. 249. & 263. & Palaus §. 1. Vnde S. D. N. illam indulgentiam, quam anno 1648. concessit cū fauoribus, quos iam iam enumerabo, appellat Iubileum. Nec legi vllam Bullam, in qua Pontifex dicat, se concedere Iubileum, & non simul concedat saltem tacite, facultates mox indicandas. Excipio Bullam antiquissimam Alexandri III. de Iubileo Compostellano, in qua non da-

tur potestas commutandi vota, vt probat Palaus §. 2.

3. QVÆST. II. *Quomodo definiendum est Iubileum?*

RESP. Possumus cū Aufonio Noctinot in Summa Dianæ v, Iubileum n. i. ita describere Iubileum: *Iubileum est indultum Pontificis, ad excitandam fidelium deuotionem emanare solitum, indulgentiam plenariam, & magna priuilegia, certa opera in Breui præscripta præstantibus concedens. Vel cum Lezana n. i hoc modo: Iubileum est indulgentia plenaria à Summo Pontifice concessa visitantibus certas Ecclesias, ac certa pia opera facientibus, cum facultatibus circa absolutionem à casibus reseruatis, censuris, & commutationem in votis. Ita etiã ferè describit, & ad rationem Iubilei non minus requirit Suarez disp. 50. sect. 4. n. 8 addens vsitata & adæquata significatione huius vocis in rigore comprehendi illa quatuor, quæ in hac descriptione indicantur.*

4. QVÆST. III. *An igitur nomine Iubilei absolute prolato intelligitur ille triplex fauor, qui præter indulgentiam in secunda definitione Iubilei indicatur?*

B. QUAN-

RESP. Quandoquidē, vt dixi, non reperio vllam Bullam, (exceptā illā vetustissimā Alexandri III.) quæ concedat absolutē Iubileum, & non simul illam triplicem facultatem, idcirco, si quo casu fieret, vt aliquis Pontifex diceret absolutē, se alicui Communitati concedere Iubileum, censeo illam Communitatem posse, hoc ipso sibi prudenter persuadere, se præter indulgentiam plenariam habere potestatem eligendi Confessarium, qui à censuris & reseruatis casibus omnibus absolueret, & vota comūtare. Ratio est, tum quia verba intelligenda sunt, vt cōmuniter intelliguntur & vsurpantur, cap. ex litteris de Sponsalibus. l. Labeo ff. de supelled. leg. Atqui verbum Iubilei absolutē sumptum accipitur communiter, si non semper, pro gratia completēte triplicem fauorem indicatum; tum, quia in definitione Iubilei, quam attuli, ponitur triplex ille fauor, testaturq; Lezana, ~~se~~ eam definitionem desumpsisse ex communi doctrina Doctorum, tum deniq; , quia Sanctarellus cap. 7. & 8. & Palaus §. 1. n. 7. cum alijs pluribus absolu-

tè docent, in Iubileis etiam extra annum Sanctum, fieri potestatem absoluendi ab omnibus reseruatiss, & vota comutandi. Itaq; non assentimur Suarezio tom. 5. in 3. part. d. 7. sect. 5. n. 9. neganti; Voce Iubilei absolutè prolatâ designari per se, & cõmuniter plus, quàm indulgentiã plenariã.

5. Non obstat I. Quòd in Bullis, quibus indici consuevit annus Iubileus, non fiat vlla mentio absolutionis à censuris & votorum comutationis; cùm enim Lezana n. 1. & 2. absolutè, & quidem Romæ testetur, in Iubileo, etiam anni Sancti, dari illam potestatem, & scripserit post istos Pontifices, non dubito, quin viderit Bullam, in qua statuatur, in omni Iubileo anni Sancti intelligendum esse, dari triplicem illum fauorem; aut Stylus, vsusq; Curix & populi Romani Bullas ita interpretetur. Et quis credat minus gratix tunc cõcedi, quàm concedatur in communibus Iubileis? Cur etiam per Bullas eiusdem Iubilei, suspenderetur extra Romanam potestas absoluendi à reseruatiss, & comutandi vota, si non supponeretur, illam eandem potestatem Romæ anno Sancto, si vnquã
vsquam

vsquam exerceri posse & debere? His scriptis reperi à Palao §. 1. n. 2. hoc vltimo argumento confirmari hanc doctrinam, & addi, quandoquidem in Extrau. *Quemadmodum* de pœnit. & remiss: suspendatur extra Romam anno Sancto potestas componendi super malè ablati incertis, illicitoue contractu acquisitis, haud dubiè hanc ipsam potestatem tribui confessarijs in Iubileo Romano electis; quæ doctrina est rara & probabilis.

Non obstat II. Quod multi viri sapientes indulgentiã *in forma Iubilei* concessam, vocent quandoque absolutè Iubileum; Nam respondeo, neq; Pontifices, neque plurimos alios ita loqui.

CAPVT II.

Diuisio, Antiquitas, Auctor & Cere-
monia Iubilei.

QVÆST. IV. *Quotuplex est Iubileum?*

RESP. Triplex à Palao §. 2. nominatur, Romanum, quod Romæ anno Sancto celebratur; Compostellanum, quod Cōpostellæ toto illo año, quo festū S. Iacobi Apostoli occurrit in Dominica, peragitur,

6.

& obtinetur à peregrinis ; Extraordinariū, quod extra annum Sanctum, ob peculiare grauesq; causas indici solet. Differt ab indulgentia plenaria & plenissima in hoc, quòd includat indulgentiam plenariam seu plenissimam (hec enim duo vocabula idem significant) & præterea facultates in descriptione indicatas. Suarez disp. 50. sect. 4. n. 8. & Lezana n. 1. ex cõmuni Doctorum. Vnde monet Suarez l. cit. & Palaus §. 1. n. 3. ne, qui indulgentias promulgant, simplicem indulgentiã plenariam nomine Iubilei pronuntient, ne fortè auditores falsò existiment, dari plus quàm ipsam indulgentiam.

7. QVÆST. V. *Quàm antiquus est mos apud Christianos celebrandi Iubilei?*

RESP. I. Etsi Polydorus Virgilius, alijq; nonnulli censeant, anni Iubilei inchoationem & institutionem deberi Bonifacio VIII. à quo certum est ex *Extrau. Antiquorum*, de Pœnit. & remiss: institutum fuisse Iubileum anno Domini 1299. at tamen dubitari non debet, quin etiam ante ea tempora fuerit celebratus Iubileus, vt ostendunt Nauarrus not. 1 & Bezonius

zonius l. 3. c. 5. cum alijs, quos secutus Paulus §. 1. principium Iubilei refert ad tempora Apostolorum Petri & Pauli. S. D. N. in Bulla instantis Iubilei litt. a. de initio Iubilei loquitur sub disiunctione.

II. Itaq; idem Bonifacius VIII. suorum Prædecessorum exemplum secutus, editâ Bullâ sanxit, vt singulis sæculis, seu centesimo quoq; anno celebraretur Iubileus, & qui indulgentiam plenariam consequi vellent, Romam sese anno Iubileo conferrent.

III. Quia tamen infiniti propè homines moriebantur, antequam anni centesimi primus dies illucesceret, idcirco Clemens VI. a multis rogatus, edidit Extrau: *Vnigenitus*, decreuitq; vt quinquagesimo quoq; anno id fieret, quod Bonifacius centesimo faciendum cõstituerat, primusq; illam indulgentiam, quam alij Pontifices vocabant Plenissimam, vocarit Iubileum. Ita testatur Sanctarellus c. 1. d. 3. ~~Idem~~ anno 1350. fuit prima vice Iubileus quinquaginta annis anticipatus.

IV. Urbanus VI. creatus Pontifex anno 1378. instituit, vt ob memoriam an-

8.

A,

norum

norum triginta trium, quibus Christus
 Dominus in terris vixit, Iubileus cele-
 braretur quouis anno trigesimo tertio.
 Benzonius l. 3. c. 6. & Sanctarellus, c. 1.
 dub. 3. Deniq; quò omnis ætas tanti the-
 sauri particeps efficeretur, statuit Pau-
 lus II. anno 1470. vt in posterum Iubi-
 leus perageretur anno quolibet vigesimo
 quinto, sicuti videre est in Bulla quę in-
 cipit: *Ineffabilis Prouidentia.* in qua idem
 Pontifex refert, quinam Pontifices fue-
 rint Clementis VI. & Urbani VI. insti-
 tutum secuti, & ob quas causas hæc mu-
 tatio facta. Porro post Paulum II. in-
 dixerunt Iubileos Annos Sixtus IV. pro
 anno 1475. Alexander VI. pro anno
 1500. Clemens VII. pro anno 1525.
 Iulius III. pro 1550. Gregorius XIII.
 pro 1575. cuius hac de re Bullam verbo-
 rum, clausularum, & sententiarum nito-
 re, cohærentiâ, & gravitate insignem re-
 fert, vtilibusque Glossis illustrat Nauar-
 rus not. 31. Clemens VIII. ~~Patrum~~ me-
 moriâ indixit illum, qui annum sæcula-
 rem 1600. condecorauit; postremi,
 quem sua Romam profectioe & pieta-

te illustravit Serenissimus Archidux Austriae Leopoldus, nos participes effecit Urbanus VIII. Anno 1625. Et denique S. D. N. Innocentius X. hoc anno 1649. 13. Maij publicavit illum, qui sequente anno Urbem & Orbem exhilaraturus est.

QVÆST. VI. *Quis largiendi Iubilei ius habet?* 9.

RESP. Solus Summus Pontifex. Patet tum ex perpetua praxi; tum inde, quòd nullus inferior Papâ possit impertiri aut indulgentiam plenariam cap. *Cum ex eo*, de pœnit. & remiss. aut reliquos fauores argum. c. *Dilectus de tempore ordin: iunctâ glosâ. V. Permissa.*

QVÆST. VII. *Quenam de Cæremoniis Iubilei Romani, seu anni Sancti commemoranda hic videntur?*

RESP. In gratiam Lectoris rerum sacrarum curiosi, videtur hic referenda pars eorum, quæ partim Benzon: lib. 3. & 4. diuersis capitibus, partim ex eo Sanctarellus c. 2. conscripsit, partim ego ex Vrbe accepi. 10.

I. Imminente anno Sancto, die Ascensionis

sionis Domini ante annum Sanctum maximo apparatu in D. Petri æde post Evangelium, teste Sanctarello, recitatur publicè Pontificis Diploma de proximi Anni Iubileo; at hoc anno 1649. fuit bis publicatum, scilicet semel ante, & semel post Missam solennem, ab Eminentissimo D. Cardinale Spada, præsentè S.D.N. decantatam; primâ vice ex porticu ad portam templi pro Romanis, alterâ de Summitate frontispicij eiusdem templi pro reliquo Orbe Christiano.

II. In Vigilia Natiuitatis Domini, instituitur manè supplicatio celeberrima, cui interest Summus Pontifex cum omnium Principum Legatis, Cardinalibus, Prælatibus, &c. Post meridiem Pontifex è Sacello Palatij, se confert ad Ecclesiam S. Petri, æquè ac reliquæ, clausam; huius portam muratam, quæ dici solet *Porta Sancta*, ter ipse malleo argenteo percutit, Summus Pœnitentiarius bis; tum à fabricis murarijs dissiicitur murus foribus S. Petri oppanfus; cuius omnes lapides ac cæmentum, magnâ deuotione, rapiunt Populus Romanus ac peregrini. Dein Pontifex

rifex templum subit, interestq; vesperis, dum interim tres Cardinales portas S. Pauli, S. Ioannis Lateranensis, & S. Mariæ Maioris eodem ritu, quò Papa portam S. Petri, referant; Nam hæ quatuor Ecclesiæ ex ritu satis antiquo debent visitari ab ijs, qui Romæ sacri Iubilei compotes fieri cupiunt.

III. Porta illa, de qua locuti sumus, ideo vocatur Sancta, quòd, & qui per eã, vt decet, ingrediuntur, sanctitatem seu gratiam diuinam consequantur, & dum ea clauditur, benedicantur lapides, calx & alia id genus.

IV. Vbi per totum annum hæ sacræ ædes visitatæ fuerunt, paucis ante redeuntem Domini Natalem diebus edicitur, portam Sanctam D. Petri clausum iri in vigilia Natiuitatis eiusdem Domini, quòd & fit post vesperas, quas præcessit non minus solennis è Palatio Apostolico supplicatio, quam quando aperienda erat. Clauditur autem postquam ipse Summus Pontifex, & postmodum Summus Pœnitentiarius in medium liminis ingressum ipsius portæ Sanctæ iecit calcem trulla,

seu

seu cochleari argenteo, ternosq; lapides posuit, tum enim mox in altum latumq; murus erigitur, manetq; integer, donec redeat alius annus Sanctus.

V. Dum singulæ portæ Sanctæ, partim ab ipso Summo Pontifice, partim à Cardinalibus ad id destinatis aperiuntur & clauduntur, certæ preces recitantur, quas refert Nauarrus in fine Commentarij toties citandi, vbi etiam describuntur cæremoniæ, quibus à Gregorio XIII. anno 1574. apertæ, & año 1575. clausæ fuerunt portæ Sanctæ.

CAPVT III.

Quid generatim contineant, conferant, auferant, exigant Bullæ Iubilei.

QVÆST: IIX. *Quid generatim continent Bullæ, quibus Iubileus promulgatur?*

11. **R**ESP. I. Bullæ, quibus Iubileus Romanus indicitur, continent sequentia. I. Indulgentiam plenariam, ad quam inuitant omnes Christianos imæ summæque conditionis. II. Auferunt vel ipsæ, vel aliæ mox post ipsas

p̄las editæ, quasdam gratias & fauores
 spirituales. III. Exigunt varia opera.
 IV. Mandant Prælatiſ, vt anni Jubilei
 gratias ſuis ſubditis annuntient, edo-
 ceantq; rationē ijs potiendi. V. Rogatur
 Imperator, aliq; Principes, vt quâ poſ-
 ſunt ratione Romipetas iuuent. VI. In-
 dulgentiam anni Sancti extendunt ad il-
 los, qui cæptum ad limina Apoſtolorum
 iter nequeunt perficere. VII. Eandem in-
 dulgentiam, & alios fauores anni Sancti
 extendit Urbanus VIII. per poſtერიem
 Bullam etiam ad Moniales, & alios quoſ-
 dam limina Apoſtolorum viſere non va-
 lentes. Hæc omnia reperiſ in Extrau.
Quemadmodum de Pœnit: & Remiſſ: inq;
 Bulliſ Gregorij XIII. apud Nauarr. not. 3 2
 Clementiſ VIII. apud Cherubinum tom. 3
 fol. 54. Urbani VIII. apud eundem. fol. 30
 & 33. & primâ Bullâ S. D. N.

II. Bullæ extra annum Sanctum cõ-
 tinent i. cauſam conceſſi Jubilei. II. In-
 dulgentiæ largitionem. III. certorum o-
 perum iniunctionem. IV. alios præter in-
 dulgentiam fauores.

QVÆST.

12. QVÆST. IX. *Quid generatim conferūt, auferunt, iniungunt Bullæ Iubilei?*

RESP. I. Bullæ Iubilei Romani conferūt I. Indulgentiam plenissimam, de qua solum hoc noto ex Benzonio lib. 2. c. 52.

Quòd ea reliquas certitudine, efficacitate, amplitudine, dignitate, fructu superet.

II. Præter indulgentiam plenariam conferunt potestatem eligendi Confessariū, qui à peccatis omnibus, & censuris absoluat, vota commutet, & componat super ablatis incertis, & illicito modo extortis, vt ex Extrau. *Quemadmodū*, in qua hæc postrema facultas extra Romam anno Sancto suspenditur, prudenter deducit Palaus §. 1. n. 2.

II. Eisdem fauores, excepto ultimo, conferunt Bullæ Iubilei extraordinarij.

III. Sixtus IV. eadem Bullâ seu Extravagante *Quemadmodum*, quâ concessit Iubileum Romanum, abstulit seu potius suspendit extra Urbem Romam omnes gratias, paulò antè enumeratas, sed posteriores Pontifices eas auferunt per Bullam peculiarem.

IV. Bullæ Iubilei Extraordinarij nil aufe-

auferunt, nil suspendunt.

V. Diplomata, quibus indicitur Iubileus Romanus, exigunt expressè tantum quatuor opera: pœnitentiam, confessionem, visitationem Ecclesiarum, & in ijs orationem pro salute populi Christiani, vt patet ex Bulla prima litt. b.

Licet autem neq; in hac, neq; in vlla alia intra vel extra Corpus Juris Canonici contenta Bulla fiat mentio sacre Communionis, eam tamen exigì supponit aperte Filliuc: n. 250. Eleemosynam, & pœnitentiæ opera exigì negat Sanctarellus c. 5. d. 6. apud quem tamen cum voluptate leges insignia Specimina incomparabilium operum misericordiæ corporalis, & pœnitentiæ, quæ Romani ciues vtriusq; sexûs id temporis exercent.

VI. Bullæ, quæ impertiunt Iubileum extra annum Sanctum, præscribere solent 7. opera. I. Processionem. II. Visitationem Ecclesiæ vel Ecclesiarum. III. Orationem in illa vel illis. IV. Pœnitentiam & Confessionem. V. Communionem. VI. Jeiunium. VII. Eleemosynam.

De indicatis hac & præcedente quæ-

B

stione,

13.

stione, quatenus aliquam difficultatem continent, proponam sigillatim ea, quæ apud bonos Doctores reperi, additis non paucis alijs. Prius tamen expediam ea, quæ ad annum Sanctum peculiariter facientia insinuavi.

CAPUT IV.

Resoluntur breuiter nonnullæ practicæ quæstiones circa Iubileum anni Sancti.

QVÆST. X. *Quomodo intelligenda est facultas componendi super ablatiis incertis, concessa in Anno Sancto?*

14

RESP. Ita intelligenda est, vt si poenitens oneratus multis debitis, quæ per vsuram, rapinam, furtum, aliaue illicita ratione contraxit, non sciat, quibusnam idcirco sit obstrictus & obligatus, possit à confessario per Bullam Iubilei Romani electo impetrare remissionem, seu condonationem illorum debitorum, vel totaliter, velex parte, prout Confessarius iudicauerit eius animæ salutari.

luti expedire, cùm cæteroqui ex dispositione cap. Cùm tu. de Vfuris, deberet tantundem dare pauperibus, quantum debet creditoribus. Ratio huius explanationis est, quia eam satis indicant verba Extrau. *Quemadmodum*, in quantum expriment, in anno Sancto extra Urbem suspendi facultates super malè ablati incertis, aut per v-furariam prauitatem, vel alium illicitum modum extortis, componendi, aut illa sub certo modo remittendi. Nec dubito, quin hæc facultas extendatur etiam ad Simoniacos propter generalem clausulam: *Vel alium illicitum modum*; item etiam ad res alienas, quas fur adhuc habet in specie.

Dices: *Quid si fur sciat quidem Dominum, at neque ipsi, neque heredibus possit facere restitutionem propter distantiam loci, aut iustum metum grauis infamiae?* Respondeo, videri mihi, quòd etiam in hoc casu possit componere Confessarius; nam *Vbi est eadem ratio, ibi debet etiam esse eadem legis dispositio*. l. Idem. ff. de leg. Aquil. præsertim in materia fauorabili. 15.

Longè magis est hæc doctrina vera, si loquamur de debitis incertis ex iusto contractu prouenientibus, cum præsertim probabilissimum sit, non adesse vllam iuris naturalis vel positiui obligationem, quidquam ratione illorum dandi pauperibus, vt videre est apud Layman l. 3. tract. 2. c. 4. n. 2.

QVÆST. XI. *Quando præcisè incipit, & desinit annus Sanctus, adeoq; potestas lucrandi Indulgentiam?*

16. RESP. I. Gregorius XIII. & tres eius Successores secuti vestigia suorum Antecessorum, quorum Bullæ habentur in sexto Decretalium, tam in diplomatis, quibus indicunt Iubileum, quàm in ijs, quibus suspendunt indulgentias, edicunt annum Iubileum inchoandum in Vigilia Natiuitatis Domini, & quidem in primis vesperis, vt habent recentiores Bullæ indicentes Iubileum, adduntq; duraturum vsq; ad finem eiusdem anni; quia videlicet annum non modò Iubileum, sed etiã Ecclesiasticum inchoant à Natiuitate, adeoq; à Vigilia Natiuitatis Domini, vt apparet vel ex 2. Bulla S.D.N. litt: a. quæ etsi

hoc

hoc anno emanauit, attamen Vigiliam Natiuitatis Christi Domini imminentem, vocat Vigiliam Natiuitatis anni *proxime venturi*.

I I. P. Filliucius Pœnitentiarius Romanus n. 250. has Bullas explicat his verbis: Annus Iubilei incipit à Vigilia Natiuitatis Domini nostri in primis vesperis, & durat vsque ad vigiliam in primis iisdem vesperis festi; ea tantum est diuersitas, quod vesperæ initio anni dicuntur post apertionem portæ; vnde iam ab earum initio cœptus est Iubileus; at in fine dicuntur, antequam porta claudatur; vnde perdurat vsq; ad finem vesperarum. Ex quo patet, eum, qui communionem vel cōfessionem faciendam differret in diem Natalis Domini, sequentem Vigiliam, in qua clausa est porta, non lucraturum indulgentiam, quia iam annus finitus est in primis vesperis. Ita Filliucius post Nauarrum not. 24. qui & ipse Romæ scripsit.

Obiiciens Bulla 2. S. D. N. litt: a, expressè dicit, Jubileum duraturum vsq; ad finem anni M. DC. L. ergo non finitur in Vigilia Natiuitatis Christi. & Negando.

consequentiam, quia vt antè dixi, annus Ecclesiasticus, de quo loquuntur Pontifices, incipit & desinit in Vigilia Natiuitatis Dei & Hominis, qua de re videri potest Baronius in Martyrol. Calend. Ianuarij ex Dionysio Exiguo.

QVÆST. XII. *Cum Pontifices ad Iubileum inuident Romam omnes Christianos, dantne hoc ipso omnibus potestatem, & facultatem petendæ Urbem, non obstante prohibitione Superiorum?*

18.

RESP. I. Nequaquam id vniuersim præsumendum est de voluntate Pontificis, quia vergeret in Religiosæ disciplinæ magnum detrimentum, si cuiq; Religioso fas esset anno Sancto limina Apostolorum visere, absq; expressa Superioris licentia. Et quamuis Benzonijs l. 5. cap. 15. dub. 14 dubitet, an peccet Monachus, qui sine licentia Abbatis, Romam ad Iubileum proficiscitur, rectius tamen absolute talem damnat peccati Lezana n. 4. Addit Benzonijs, nulli Religioso petenti eam facultatem, & se indigere asserenti, negandam esse; at sine dubio potest rationabilissimè negari, cum vix fingi possit vera necessitas.

II. Cle-

I. Clerico habenti beneficium residentiam postulans, nefas est absq; facultate proprii Episcopi Romam Iubilei causâ se conferre. Nam in Concilio Laodicensi can. 24. dicitur: *Non oportet Ministrū altaris, vel quemlibet Clericum præter iussionem Episcopi ad peregrinandum proficisci.*

III. Quâvis Episcop⁹ sine permissu Papæ non debeat, cōmuniter loquendo, peregrinari. cap. *Magna de voto.* & cap. *Non oportet.* de consecratione, distinct. 5. *Arta-men Benzon.* cit. cap. 15. d. 14. cum Ioan̄e LabAnania censet, omnes Episcopos habere generalem à Papa facultatem se accingendi ad lucrandum Iubileum.

IV. Rectè quidem Benzonius cit. cap. 15. dub. 17. monet, neq; maritū peccare, si sine licentiâ vxoris, neq; hanc, si sine illius licentiâ Romam lucrandi Iubilei gratiâ concedat, nisi ex causa rationabili negetur accessus; clarum tamen est, posse facillimè occurrere causam rationabilem, ob quâ maritus vxori neget tunc licentiâ, quando habitant præcul Româ; cū præsertim Laymrl. 5. tract. 10. part. 3. c. 2. n. 3. ex cōi sententiâ Sanchezij, Coninck, & aliorū

19.

ira loquatur: Licet vir & vxor in eo iure quasi pares sint, quòd neuter absq; consensu alterius ad longum tempus discedere debeat; vti constat ex natura contractûs matrimonialis, & significatur cap. I. de coniugio leproforum, vbi dicitur: *Cum vir & vxor vna caro sint, non debet alter sine altero esse diutius*, præterquam, si causa necessaria diuturnam absentiam postulet; attamen in hoc maritus est superior vxore, quòd ille arbitrato suo, etiam vxore inuitâ, breuem peregrinationem instituere possit, sed non vice versa vxor, si necessitas non exigat, absq; viri consensu peregrinari.

V. Licet hi, de quibus locuti sumus, absq; facultate necessaria proficiscantur Romam, possunt nihilominus fieri participes Iubilei. Hanc responsionem directè tenet, & probat Benzonius II:cc: nam possunt vtiq; vtiliter dolere, quòd sine licentia discesserint.

QVÆST: XIII. *Ciuis Monacensis accinxit se itinere Romano, iamq; confecit aliquot milliaria, sed misso veredario reuocatur domum, ob impulsam mortem vxoris, aut hostilem incursionem,*

an po-

*an potest frui illâ gratiâ, quam Pontifices faciunt
ijs, qui captum iter Romanum prosequi non pos-
sunt?*

R E S P: Quandoquidem Pontifices ge- 20.
neratim dicunt, illos, qui legitimâ causâ
impediti nequeunt perficere iter, quod
aggressi sunt, potiri posse Iubileo; existi-
mo & hunc posse potiri; si mors vxoris
aut incurfus hostilis sit eiusmodi, vt quæ-
vis prudentem eiusdem conditionis virû
domi retinerent. Et vniuersim censendû
est, cum prima Bulla litt. c. aliæq; similes
Indulgentiâ Iubilei donant illos, qui cæ-
ptum iter Romanum perficere nequeunt,
intelligendum id esse, non tantûm de im-
potentia physica, sed etiam morali, vt e.
g. si post cæptum iter pestis aut prædones
vehementer grassentur per loca, per quæ
transeundum est; aut si eiusmodi Romi-
petæ corripiantur tali infirmitate, cum
qua possent quidem physice Romam per-
uenire, at non nisi vel cum summa diffi-
cultate, vel cum sumptibus triplo, qua-
druploq; maioribus. Ratio est, quia fa-
uiores Iubilei amplè sunt interpretandi, &
Bulla cit: litt: c. absolutè dicit: *Quis morbo*

vel aliâ legitimâ causâ impediti nequeunt iter perficere.

Interrogabis, *Utrum ad illos, de quibus in hac questione actum est, extendatur sola indulgentia Iubilei, an etiam fauores omnes anni Sancti?*

21. Saluo meliore iudicio, videntur nihil communicari ijs omnes Iubilei Romani fauores. Ducor i, quia S.D.N. litteræ pronuntiat, se cupere talibus fauere, *quantum potest*, II. Quia facit eos indulgentiæ Iubileæ participes, *perinde ac si Basilicas Romanas reipsâ visitassent*; at qui si illas visitassent, potiti fuissent prædictis fauoribus. Confirmo hanc rationem auctoritate Baldi in *l. omnia. C. de Episc. & Cleric.* Vbi docet, priuilegia concessa vni Academia instar priuilegiorum alterius, *perinde valere, ac illius priuilegia*; ergo indulgentia alicui concessa instar visitantium Basilicas Romanas, adfert illi eos fauores, quos visitantibus. III. Quia, dum Pontifex litteris impetratur indulgentiam *plenissimam* ijs, qui reipsâ visitant Basilicas Romanas, per vocem *indulgentiam* intelligit saltem concomitanter fauores alios præter remiss-

remissionem poenæ, ergo etiam illos intelligit in litt. c. vtitur quippe iisdem omnino verbis. IV. Plerique, de quibus loquimur, longè plus molestiæ pro obtinendis illis fauoribus iam reipsâ exantlarunt, quam adferat præscripta illa visitatio Basilicarum, ergo de summa æquitate & paterna benignitate Summi Pontificis præsumendum est, quòd velit respectu illorum valere regulam s. s. in 6. *qui sentit onus, sentire debet commo- dum.*

Addit Benzoni I. 3. cap. 11. gratiam Iubilei solere extendi etiam ad illos, qui post *preparationem* peregrinandi ad Urbem, impediuntur, quò minus ad eam valeant peruenire, citatque Bullam Alexandri VI. quæ incipit: *Inter curas multiples*; quam Bullam non reperio in Cherubino.

QVÆST: XIV. *An grauitèr delinquant Prælati, si suos non edoceant necessaria ad lucrandum Iubileum?*

RESP. Etsi videri queant aliquod peccatum committere, cum agant contra præscriptum Pontificis Bullæ I. litt. c. merito
t: men

stione, quatenus aliquam difficultatem continent, proponam sigillatim ea, quæ apud bonos Doctores reperi, additis non paucis alijs. Prius tamen expediam ea, quæ ad annum Sanctum peculiariter facientia insinuauit.

CAPVT IV.

*Resoluntur breuiter nonnullæ practicæ
quæstiones circa Iubileum anni
Sancti.*

QUEST. X. Quomodo intelligenda est facultas componendi super ablatiis incertis, concessa in Anno Sancto?

14 **R**ESP. Ita intelligenda est, vt si poenitens oneratus multis debitis, quæ per vsuram, rapinam, furtum, aliæue illicita ratione contraxit, non sciat, quibusnam idcirco sit obstrictus & obligatus, possit à confessario per Bullam Iubilei Romani electo impetrare remissionem, seu condonationem illorum debitorum, vel totaliter, vel ex parte, prout Confessarius iudicauerit eius animæ salutem.

luti expedire, cùm cæteroqui ex dispositione cap. *Cùm tu*. de Usuris, deberet tantundem dare pauperibus, quantum debet creditoribus. Ratio huius explicationis est, quia eam satis indicant verba Extrau. *Quemadmodum*. in quantum exprimunt, in anno Sancto extra Urbem suspendi facultates super malè ablati incertis, aut per usurariam prauitatem, vel alium illicitum modum extortis, componendi, aut illa sub certo modo remittendi. Nec dubito, quin hæc facultas extendatur etiam ad Simoniacos propter generalem clausulam: *Vel alium illicitum modum*; item etiam ad res alienas, quas fur adhuc habet in specie.

Dices: *Quid si fur sciat quidam Dominum, at neque ipsi, neque heredibus possit facere restitutionem propter distantiam loci, aut iustum metum grauis infamiae?* Respondeo, videri mihi, quòd etiam in hoc casu possit componere Confessarius; nam *Vbi est eadem ratio, ibi debet etiam esse eadem legis dispositio*. l. *Idem*. ff. de leg. Aquil. præsertim in materia fauorabili.

Longè magis est hæc doctrina vera, si loquamur de debitis incertis ex iusto contractu prouenientibus, cum præsertim probabilissimum sit, non adesse vllam iuris naturalis vel positiui obligationem, quidquam ratione illorum dandi pauperibus, vt videre est apud Layman l. 3. tract. 2. c. 4. n. 2.

QVÆST. XI. *Quando præcisè incipit, & desinit annus Sanctus, adeoq; potestas lucrandi Indulgentiam?*

16. RESP. I. Gregorius XIII. & tres eius Successores secuti vestigia suorum Antecessorum, quorum Bullæ habentur in sexto Decretalium, tam in diplomatis, quibus indicunt Iubileum, quàm in ijs, quibus suspendunt indulgentias, edicunt annum Iubileum inchoandum in Vigilia Natiuitatis Domini, & quidem in primis vesperis, vt habent récentiores Bullæ indicentes Iubileum, adduntq; duraturum vsq; ad finem eiusdem anni; quia videlicet annum non modò Iubileum, sed etiã Ecclesiasticum inchoant à Natiuitate, adeoq; à Vigilia Natiuitatis Domini, vt apparet vel ex 2. Bulla S.D.N. litt: a. quæ etsi hoc

hoc anno emanauit, attamen Vigiliã Natiuitatis Christi Domini imminentem, vocat Vigiliam Natiuitatis anni *proximè venturi*.

I I. P. Filliucius Pœnitentiarius Romanus n. 250. has Bullas explicat his verbis: Annus Iubilei incipit à Vigilia Natiuitatis Domini nostri in primis vesperis, & durat vsque ad vigiliam in primis iisdem vesperis festi; ea tantum est diuersitas, quod vesperæ initio anni dicuntur post apertionem portæ; vnde iam ab earum initio cœptus est Iubileus; at in fine dicuntur, antequam porta claudatur; vnde perdurat vsq; ad finem vesperarum. Ex quo patet, eum, qui communionem vel cõfessionem faciendam differret in diem Natalis Domini, sequentem Vigiliam, in qua clausa est porta, non lucraturum indulgentiam, quia iam annus finitus est in primis vesperis. Ita Filliucius post Nauarrum not. 24. qui & ipse Romæ scripsit.

Obiicit Bulla 2. S. D. N. litt. a. expressè dicit, Iubileum duraturum vsq; ad finem anni M. DC. L. ergo non finitur in Vigilia Natiuitatis Christi. & Negando.

B 3

con-

consequentiam, quia vt antè dixi, annus Ecclesiasticus, de quo loquuntur Pontifices, incipit & desinit in Vigilia Natiuitatis Dei & Hominis, qua de re videri potest Baronius in Martyrol. Calend. Ianuarij ex Dionysio Exiguo.

QUEST. XII. *Cùm Pontifices ad Iubileum inuident Romam omnes Christianos, dantne hoc ipso omnibus potestatem, & facultatem petendi Urbem, non obstante prohibitione Superiorum?*

28. RESP. I. Nequaquam id vniuersim presumendum est de voluntate Pontificis, quia vergeret in Religiosæ disciplinæ magnum detrimentum, si cuiq; Religiofas esset anno Sancto limina Apostolorum visere, absq; expressa Superioris licentia. Et quamuis Benzonijs l. 5. cap. 15. dub. 14 dubitet, an peccet Monachus, qui sine licentia Abbatis, Romam ad Iubileum proficiscitur, rectius tamen absolutè talem damnat peccati Lezana n. 4. Addit Benzonijs, nulli Religioso petenti eam facultatem, & se indigere asserenti, negandam esse; at sine dubio potest rationabilissime negari, cum vix fingi possit vera necessitas.

II. Clerico habenti beneficium residentiam postulans, nefas est absq; facultate proprii Episcopi Romam Iubilei causâ se conferre. Nam in Concilio Laodicensi can. 24. dicitur: *Non oportet Ministrū altaris, vel quemlibet Clericum prater iussionem Episcopi ad peregrinandum proficisci.*

III. Quāuis Episcop⁹ sine permissu Papæ non debeat, comūiter loquendo, peregrinari. cap. *Magna de voto.* & cap. *Non oportet.* de consecratione, distinct. 5. Arramen Benzon. cit. cap. 15. d. 14. cum Ioāne ab Anania censet, omnes Episcopos habere generalem à Papa facultatem se accingendi ad lucrandum Iubileum.

IV. Rectè quidem Benzonius cit. cap. 15. dub. 17. monet, neq; maritū peccare, si sine licentia vxoris, neq; hanc, si sine illius licentia Romam Iuerandi Iubilei gratiâ concedat, nisi ex causa rationabili negetur accessus; clarum tamen est, posse facillimè occurrere causam rationabilem, ob quā maritus vxori neget tunc licentiâ, quando habitant procul Româ; cum præsertim Layn. l. 3. tract. 10. part. 3. c. 2. n. 3. ex cōi sententia Sanchezij, Coninck, & aliorū

19.

ira loquatur: Licet vir & vxor in eo iure quasi pares sint, quòd neuter absq; consensu alterius ad longum tempus discedere debeat; vti constat ex natura contractûs matrimonialis, & significatur cap. 1. de coniugio leproforum, vbi dicitur: *Cum vir & vxor una caro sint, non debet alter sine altero esse diutius*, præterquam, si causa necessaria diuturnam absentiam postulet; attamen in hoc maritus est superior vxore, quòd ille arbitrato suo, etiam vxore inuitâ, breuem peregrinationem instituere possit, sed non vice versa vxor, si necessitas non exigat, absq; viri consensu peregrinari.

V. Licet hi, de quibus locuti sumus, absq; facultate necessaria proficiscantur Romam, possunt nihilominus fieri participes Jubilei. Hanc responsionem directè tenet, & probat Benzonius ll:cc: nam possunt vtiq; vtiliter dolere, quòd sine licentia discesserint.

QVÆST: XIII. *Ciuis Monacensis accinxit se itinere Romano, iamq; confecit aliquot miliaria, sed misso veredario reuocatur domum, ob improvisam mortem vxoris, aut hostilem incursionem,*
an po-

*an potest frui illâ gratiâ, quam Pontifices faciunt
ijs, qui captum iter Romanum prosequi non pos-
sunt?*

RESP: Quandoquidem Pontifices ge- 20.
neratim dicunt, illos, qui legitimâ causâ
impediti nequeunt perficere iter, quod
aggressi sunt, potiri posse Iubileo; existi-
mo & hunc posse potiri, si mors vxoris
aut incurfus hostilis sit eiusmodi, vt quæ-
vis prudentem eiusdem conditionis virû
domi retinerent. Et vniuersim censendû
est, cum prima Bulla litt. c. aliæq; similes
Indulgentiâ Iubilei donant illos, qui cæ-
ptum iter Romanum perficere nequeunt,
intelligendum id esse, non tantû de im-
potentia physica, sed etiam morali, vt e.
g. si post cæptum iter pestis aut prædones
vehementer grassentur per loca, per quæ
transeundum est, aut si eiusmodi Romi-
petæ corripiantur tali infirmitate, cum
qua possent quidem physicè Romam per-
uenire, at non nisi vel cum summa diffi-
cultate, vel cum sumptibus triplo, qua-
druploq; maioribus. Ratio est, quia fa-
uores Iubilei amplè sunt interpretandi, &
Bulla cit. litt. c. absolutè dicit: *Quis morbo*

vel aliâ legitimâ causâ impediti nequeunt iter
perficere.

Interrogabis, *Vtrum ad illos, de quibus in
hac questione actum est, extendatur sola indul-
gentia Iubilei, an etiam fauores omnes anni Sancti?*

21. Saluo meliore iudicio, videntur mihi
communicari ijs omnes Iubilei Romani
fauores. Ducori quia S. D. N. litteræ pro-
nuntiat, se cupere talibus fauere, *quantum
potest*, 11. Quia facit eos indulgentiæ Iu-
bileæ participes, *perinde ac si Basilicas Roma-
nas reipsâ visitassent*; atqui si illas visitassent,
potiti fuissent prædictis fauoribus. Con-
firmo hanc rationem auctoritate Baldi in
l. omnia C. de Episc. & Cleric. Vbi docet,
priuilegia concessa vni Academiae instar
priuilegiorum alterius, *perinde valere, ac
illius priuilegia*; ergo indulgentia alicui
concessa instar visitantium Basilicas Ro-
manas, adfert illi eos fauores; quos visi-
tantibus. 111. Quia, dum Pontifex litteris
impetratur indulgentiam *plenissimam*
ijs, qui reipsâ visitant Basilicas Roma-
nas, per vocem *indulgentiam* intelligit fal-
tem concomitanter fauores alios præter
remis-

remissionem poenæ, ergo etiam illos intelligit in litt: c. vtitur quippe iisdem omnino verbis. **IV.** Plerique, de quibus loquimur, longè plus molestiæ pro obtinendis illis fauoribus iam reipsa exantlarunt, quam adferat præscripta illa visitatio Basilicarum, ergo de summa æquitate & paterna benignitate Summi Pontificis præsumendum est, quòd velit respectu illorum valere regulam 55. in 6. *qui sentit onus, sentire debet commo- dum.*

Addit Benzoni^{us} l. 3. cap. 11. gratiam Iubilei solere extendi etiam ad illos, qui post *preparationem* peregrinandi ad Urbem, impediuntur, quò minus ad eam valeant peruenire, citatque Bullam Alexandri VI. que incipit: *Inter curas multi- plices*; quam Bullam non reperio in Cherubino.

QUEST. XIV. *An grauius delinquant Prelati, si suos non edoceant necessaria ad lucrandum Iubileum?*

RES. P. Etsi videri queant aliquod peccatum committere, cum agant contra præscriptum Pontificis Bulla I. litt. c. merito
t. men

tamen negat Lezana n. 9. hic intervenire graue peccatum, quia Bulla nullum, vel leue præceptum continet.

QVÆST. XV. *Quenam circa visitationem quatuor Ecclesiarum scienda sunt?*

23.

RESP. Sequentia. I. Qui non sunt ciues, aut incolæ Urbis Romæ, debent illas quindecim diuersis diebus visitare. Patet ex Bulla I. litt: a. & obseruant Nauarrus, Rodriq: & alij, non potiturum Iubileo, qui paucioribus diebus vellet quindecim visitationes perficere, nisi fiat commutatio. II. Non est absolutè opus intrare per portas Sanctas, quamuis sit melius; sed neq; peccat, qui per illas egreditur. Sanctarell: & alij. III. Dum visitantur Ecclesiæ, oportet in ijs orare, pro totius populi Christiani salute. Liquet ex Bulla I. litt: a. IV. Melius est quidem visitare Ecclesias, postquam confessione, vel saltem contritione est, expurgata anima, probabilius tamen est, non requiri statim gratiæ; vt patet ex dicendis num: 58. V. An si quis sæpius, quàm præscriptum est, visitet Ecclesias, & sæpius confiteatur, ac com-

communicet, possit sæpius lucrari Iubileum, dicam n. 92. & n. 133.

CAPVT V.

*De interpretatione Bullarum Iubileos
concernentium.*

Constat ex dictis, in diplomatibus, quæ ratione Iubileorum emanant, contineri aliqua admodum fauorabilia, alia onerosa; concedi multa, auferri & iniungi alia. De his merito quaeritur, quomodo sint, quoad vtramq; partem intelligenda. Vnde oritur

QVÆST: XVI. *Verba Bullarum, qua parte continent fauorē, quomodo sunt interpretanda?*

RESP. Latissimè, quoad patietur verborum proprietatis; nisi in particulari casu vel materia, communis praxis vel Stylus Curiae Romanæ, aut omnino peculiaris ratio restrictionem persuadeat. Ita sentiunt Suarez tum cit. 4. tom. in 3. part. d. 96. sect. 2. tum lib. 6. de voto c. 16. n. 3. Henriq: c. 30. n. 1. Sanctarell: cap. 8. d. 12 contra Nauarrum, Sanchez & alios. Ducor 1. Quia ipsimet Pontifices condiderunt, & approbarunt notissimam regulam
iuris

Iuris in 6. *Odia restringi, fauores autem conuenit ampliari.*

II. Quia ex omnibus Jubileorum Bullis constat, quod Pontifices intendant, omnes bonas mentes gaudio & consolatione spirituali perfundere; quidni ergo illorum tanquam liberalissimorum Principum gratias & fauores latissime interpretemur? Cum præsertim cap. *Quamuis*. de præb. in 6. admittatur & recipiatur Lex *Beneficium*. ff. de constit. Principum, quæ ita habet: *Beneficium Imperatoris (& Pontificis) quod à diuina scilicet eius indulgentia proficiscitur, quàm amplissime interpretari debemus.*

III. Quia in his, quæ ad Diuinum cultum facere dignoscuntur, benigna est interpretatio facienda. text. cap. *In his*. de priuileg. idcirco videlicet, quia summa est ratio, quæ pro religione facit. text. leg. *Sunt persone*. ff. de relig. & sumpt. funer. Atqui concessio Iubilei, eiusque fauores faciunt ad Diuinum cultum, etenim eorum usus est populo Christiano maxime salutaris. text. Trident. Sess. 25. c. 21. in decreto de Indulg. patetque euidenter ex fine, ob quem Pontifices dicunt, à se impertiri Iubilea; ergo benigna amplissimaque;

finaque facienda est Iubileorum, fauorūque eis annexorum interpretatio.

Et vniuersim dico cum Suarez cit. sect. 25. 2. aliisq; contra Nauarrum not. 9. n. 8. licet quando dubium est, vtrum aliqua indulgentia plenaria vel partialis, in hoc & illo casu & sensu, validè, licitè, aut prudenter concessa videatur, oporteat verba restringere ad sensum tali incommodo vacantem, *semper enim curandum est, ut actus potius valeat, quam ut pereat.* l. Quæries 2. ff. de rebus dubiis, atq; adeo, quàm vt illicitè & imprudenter fiat; si tamen constet, indulgentiam in hoc & illo sensu & casu, validam, licitam, prudentemque esse posse, dico inquam, contra Nauar: debere verba, quibus illa indulgentia promulgatur, intelligi in illo sensu fauorabili, inque eo casu, dummodo eum sensum verba illa propriè accepta admittant, nec quidquam aliud peculiare obstat. Ratio petitur ex dictis.

Nec obest, quòd fauores Iubilei videantur adferre præiudicium Episcopis & aliis Superioribus, in quantum illi fauo-

fauores dant potestatem alium Confessarium eligendi, & quidem, qui à casibus, quos ipsi sibi reseruârunt, absoluat: etsi enim iste fauor respectu huius præiudicii possit dici aliquo modo odiosus, non tamen debet idcirco restringi; tum quia reuerà est leue præiudicium, quod hinc sequitur; tum quia vtilitas vniuersalis, quæ ex ampla fauorum explicatione dimanat, abundè compensat illud præiudiciũ; tum deniq; quia Pontifex suo exemplo docet, alios superiores debere libenter hinc cedere suo iure.

QVÆST. XVII. *Quomodo sunt interpretanda Breuia Iubilea, qua parte continent odium seu grauamen?*

37. RESP. Strictè, quoad patietur verborum proprietates; nisi latiore interpretationem persuadeat stylus Curiaë, qui pro lege est, praxis recepta, vel omnino peculiaris ratio in particulari aliqua materia, casuue.

Probo I. Quia illa Breuia vt sic considerata vel auferunt gratiam, vel inferunt pœnam, vel iniungunt operationẽ. Si primum; strictam interpretationem suadet

suadet tum regula. *Odia*, in 6. tum illa: *indultum à jure beneficiū non est alicui auferendum.* eodē. Si secundum; eandem interpretationem persuadet regula 49. eod. *in pœnis benignior interpretatio est facienda;* si tertiū; pro eadem interpretatione facit lex 99. ff. de verb. signif. quæ ita habet: *quidquid astringendæ obligationis est, id nisi palam verbis exprimat, omissum intelligendū est.*

Probo II. Quia Pontifices, dum Iubileæ concedunt, cupiunt omnes Christianos suavi paternoq; modo adducere ad integram cum Deo reconciliationem, ut liquet ex Bullis Iubileorum Extraordinariorum, & maximè Romanorum; huic autem suavi & paterno modo, ac intentioni magis utiq; congruit stricta, quàm lata interpretatio verborū, quibus aliqua onerosa ac difficilia exprimuntur.

Ex primæ in hoc capite quæstionis resolutione deduces, quomodo sint intelligendæ Bullæ, quatenus indulgentiā plenariam, & fauores eligendi confessarium, qui absoluat, & vota commutet, continent; ex responsione autem ad 2. inferes, strictè esse intelligendas Bullas, in quantum præcipiunt certa opera exequenda,

in quantum suspendunt indulgentias in anno Sancto, in quantum excommunicat aliquos, &c. Et vniuersim hisce duabus conclusionibus tanquam basibus innotur plurimæ ex responsionibus, quas in decursu adferemus,

CAPVT VI.

Explicantur, quæ continentur in Breuibus extendentibus Iubileum anni Sancti ad alios extra Romam.

28. **O**bseruandum est id, quod n. 11. in-
nui, Urbanum VIII. sub initium
anni Iubilei, adeoque 28. Ianuarij
anno 1625: peculiari Bullâ seu Breui,
quod incipit: *Pontificia sollicitudo.* & habe-
tur apud Cherubinum tom. 4. fol. 33. in-
dulgenciam anni Sancti extendisse, ad
certum genus personarum, etiam quæ
nec ad limina Apostolorum venirent an-
no Sancto, nec visitarent præscriptas Ec-
clesias. Et quia meritò speramus S. D. N.
sui Decessoris vestigia secuturum, quia e-
tiam illa Bullâ continet quædam, quibus
confirmantur aliquæ doctrinæ in hoc
tractatu traditæ, & tradendæ, idcirco
propo-

proponam aliquas circa eam quæstiones.

QVÆST. XIIII. *Quenam sunt illa personarum genera, ad qua extenditur gratia Iubilei Romani?*

RESP. Sunt I. Sanctimonialia, perpetuae 29.
clausurae mancipatae. II. Anachoretæ & Eremitæ, qui consimile cum prædictis Sanctimonialibus vitæ genus elegerunt. III. Vtriusq; sexûs Christi fideles, vel longa carceratione, vel diuturna infirmitate præpediti, qui & quæ respectiue impedimentis huiusmodi remotis, pro perticipendis anni Iubilei fructibus ad Almam Urbem omnino venirent, & Basilicas deputatas indubitanter visitarent; & ob prædicta impedimenta ad Urbem minimè venire, neq; Basilicas visitare valent. Ita loquitur Pontifex ibid. §. 2. 3. 4. Porro quia extensio Iubilei ad hæc Personas est gratia omnino singularis, extendenda non est ad aliud genus vel indulgentiarum vel personarum, quàm hîc exprimatur: nam quod alicui gratiosè conceditur, trahi non debet ab alijs in exemplum. Reg. 74. in 6.

QVÆST. XIX. *Per Sanctimonialia perpetua clausurae mancipatas intelligunturne illæ solæ, quæ actu receperunt, & seruant clausuram?*

30. RESP. Omnino videtur id affirmandū, & nequaquam extendenda hæc gratia ad illas Sanctimonialiales, quæ nondum receperunt clausuram ex decreto Concilij Tridentini. Sess. 25. c. 5. de regul. cæteroquin admittendam.

Probo I. Quia Pontifex expressè dicit : *perpetuæ clausuræ mancipata*, quod utiq; propriè significat mancipatas actu ; atqui verba sunt propriè intelligenda ; nam *non aliter à verborum significatione* (propriâ, ut passim intelligunt interpretes) *recedendum est, quàm cum manifestum est, id voluisse testatorem.* text. l. *Non aliter.* ff. de legat. & fidei comm.

II. Quia *qui non vult sentire onus, nec commodum sentire debet.* cap. *Qui sentit.* de reg. iuris in 6. Nam *ferendus non est, qui lucrum complectitur, onus autem subire recusat.* l. *unica C de caduc. toll. qui,* inquam, recusat illud onus ferre, propter quod lucrum & fauor offertur ; offertur autem hic fauor propter clausuram.

Hinc inferes I. longè minùs hunc fauorem extendi ad Ursulinas, aut Virgines liberorū Parthenonum ; nam eæ ne propriè quidem sunt Sanctimonialiales, & non sunt clausæ.

In-

Inferes II. Nomine Eremitarum non comprehendi Eremitas Ordinis S. Augustini; nam non sectantur vite genus simile Sanctimonialibus perpetuæ clausuræ addictis. Multò minus illi comprehenduntur, qui in nostris partibus, talari ferè togâ induti incolunt loca aliquantum à pagis & urbibus remota, quia hi nilominus libere circumeunt mare & aridam.

QVÆST; XX. *Per detentos infirmitate diuturna intelliguntur ne illi soli, qui sunt lecto affixi?*

RESP. Intelliguntur omnes podagrâ, hecticâ, Phtisi, & similibus miserijs laborantes, esto rarò cogantur decumbere, dummodo ita sint infirmi, vt nequeant in Urbem proficisci &c. & ita sint omnino affecti, vt si non impedirentur suâ diuturnâ podagrâ, hecticâ &c. essent indubitanter visitaturi designatas in Vrbe Ecclesias. Ratio est, quia hi alijq; plures possunt esse, proprieq; dici *infirmi*, licet non decumbant. Et quia Benedictus ipsa est morbus, idcirco testatur Benzonijs l. 3. c. 11. ad confectos senio solere extendi gratiam Iubilei. Et quidni etiâ ad cæcos & claudos? Si videlicet nequeant Urbem adire, cæteroquin adituri, *quæstio III*

31.

QVÆST: XXI. *Quis fauor impertitur enumeratis personarū generibus? & qd eis iniūgitur?*

82. RESP. I. Eæ peccatorum remissiones & indulgentiæ eis conceduntur, quas consequerētur, si año Sancto visitarent Basilicas Romanas. Ita habetur in ead. Bulla §. 4.

II. Datur eis potestas eligendi confessarium qualemcunque, etiam sæcularena approbatum ab Ordinarijs locorum, qui absoluat ab omnibus peccatis & censuris, etiam in Bulla Cœnæ contentis, vt exprimitur ibid. §. 5. Vnde confirmatur doctrina tradita. n. 5. quòd scilicet in anno Sancto detur facientibus opera præscripta, potestas eligendi confessarium, qui absoluat eo modo, quo in Jubileis extraordinarijs. Et infertur etiam probabiliter, posse in anno Sancto dari absolutionem ab hæresi; nam in Breui, quod hic explicamus, & quod vtique non impertitur plures fauores, quàm Bullæ anni Iubilei, fit potestas eligendi confessarium, qui ab omnibus etiam in Bulla Cœnæ contentis absoluat, & consequenter, qui absoluat ab hæresi, iuxta probabilē Filiucij & aliorum Sententiam, n. 248 referendā.

III. Iniungitur ijs, vt verè pœnitentes

&c

& confessi, in locis, vbi eos contigerit, Christianæ pietatis & charitatis opera, iuxta formam ab Ordinarijs locorum, seu Sanctimonialium, & Anachoretarum, Eremitarumq; huiusmodi Superioribus, vel de eorum mandato à prudente confessario, præscribenda exerceant, & alia in litteris Indictionis anni Iubilei contenta adimpleant. Sic statuit Bulla §. 4.

Vnde colligo, ab incarceratis & infirmis, de quibus supra n. 31. posse confessarium, qui opera agenda præscribat, eligi, etiam sine mandato Superioris; nam Pontifex illud mandatum exigit solum respectu Sanctimonialium, Anachoretarum, Eremitarum.

Colligo deinde, quandoquidem electo per hanc Bullam Confessario fit potestas absoluendi à peccatis & censuris, non facta vlla mentione votorum commutationis, non posse per eiusmodi confessarium commutari personarum in hac Bulla expressarum vota. Sicuti enim, *qui ex duobus propositis vnum negat, alterum concedere videtur.* cap. Nonne, de præsumpt: ita etiã, qui ex duobus propositis vnum concedit, alterum negare videtur; saltem si illud alterum sit
 C4 planè

planè diuersum, specialemq; habeat difficultatem, sicuti habet commutatio Votorū, præsertim triplicis peregrinationis.

CAPVT VII.

De Indulgentia in forma seu instar

Iubilei.

QVÆST. XXII. *An per Indulgentiam in forma Iubilei intelligitur illa, quæ habet omnes fauores Iubilei Romani vel Extraordinarij?*

33. **R**ESP. Id quidem ita videri Laurètio Peyrinis, nam tom. 2. fol. 282 sic scribit: Indulgentia in formā Iubilei nil aliud significat, quàm quod Papa tribuit facultatem, vt possit quis absolui, & dispensari super omnibus his, super quibus possunt tempore Iubilei. Ita ille, cum quo aperte sentit Escobar n. 56. fauetq; Filiucius n. 245. & 263.

Et quamuis hæc explicatio, & opinio mihi aliquando probata fuerit, iam tamè omnino displicet, vtpote aliena à veritate. Probo 1. ex Bullis Pauli V. año 1605. 1613. 1619. Gregorij XV. 1621. Urbani VIII. 1636. & tertia S. D. N. litt. t. Nam postquam isti Pontifices in citatis Bullis dixerunt, se omnibus Christi fidelibus im-

impertiri indulgentiã *sicut in anno Sancto*, illorum aliqui subiiciunt; se *insuper* dare potestatem eligendi confessarium; qui absoluat à reseruatís; &c. Alij autem; se cupientes, vt omnes Christi fideles participes sese efficiant iouis indulgentiæ, permittere, vt eligant confessarium, qui absoluat, vota comutet, &c. Probo I. Quia Paulus III. & Gregorius XIII. per proprias Bullas indulgentiam *in forma Iubilei* largiti sunt omnibus, sacro die Circumcisionis Dñi visitantibus Ecclesiam, à Superiorib⁹ nostræ Societatis designatam; cui indulgentiæ non est annexa potestas absoluendi à casibus Papalibus. I. I. Euidenter id demonstro ex recentissima Bulla S. D. N. Innocentij X. edita 22. Decembris an. 1646. quâ Societatis nostræ Religiosis & Nouitijs concessit indulgentiam plenariã *in forma Iubilei*; *citra tamen facultatem eligendi confessarium, qui eos à casibus Sedi Apostolicæ quomodolibet reseruatís absolueret*, hæc enim eius sunt verba.

Interim tamen ex illo ipso: *citra tamen* fatis patet, ipsummet S. D. N. supponere, quod non pauci existiment, per indulgentiam *in forma Iubilei* designari potestatem

absoluendi à referuatis; nam illud: *citra tamen*, habet vim exceptionis in actu signatissimo; hanc autem casuum Papaliū, à gratia Indulgentiæ per modum Iubilei facta, exceptionem non adhiberet, nisi sciret, non paucorum opinione in prædicta Indulgentia includi potestatem absoluen- di à casibus Papalibus. Et verò prædictam opinionem confirmare quis potest, inprimis hac ipsa exceptione, quam facit S. D. N. nam axiome recepto, æquè apud Theologos, ac apud Iure Consultos dicitur, quòd exceptio firmet regulam in casibus non exceptis; & quãuis verum sit, quòd, vbi lex aliquos casus excipit, non firmet regulam in non exceptis, qui alia lege sunt excepti, imò per illam suppleantur, cap. *Ad audientiam*. de Cleric. non resid. & D. Marta parte 2. cap. 31. n. 10. cum Glossa & Bartolo; quia tamen nulla generalis lex Pontificia, à gratia indulgentiæ per modum Iubilei data, excipit facultatē eligendi Confessarium, qui à casibus Papalibus absoluat, idcirco axioma prædictum videtur multum patrocinari opinioni, quam iudicavi.

Quæ

Quæ præterea confirmari potest auctoritate, & doctrinâ Nauarri not. 26. num. 1. vbi expressè dicit, quòd indulgentia *instar Iubilei*, sit indulgentia instar Indulgentiæ anni Iubilei, atqui anni Iubilei Indulgentia comprehendit prædictam potestatem, & facultatem: ergo & illa, quæ datur *instar*, seu quod idem est, *in forma Iubilei*, Consequentia confirmatur, tum quia, quòd habet instar rei iudicatæ, virtutem habet rei iudicatæ, vt innuit lex *instar*, C. de Iure fisci, tum quia priuilegia concessa vni Academiae instar priuilegiorum alterius, perinde valent, ac illius priuilegia secundùm Baldum receptum in l. *Omnia*, C. de Episcopis & Clericis.

Hæ rationes tamen non euertunt nostram doctrinam, quam etiam satis insinuat Nauarrus loco cit. num. 2. dicens, similitudinem, quæ intercedit, inter indulgentiam Anni Iubilei, & datam, instar Iubilei, in nullo alio consistere, quàm in plenitudine remittendi omnem omnino pœnam. Et hæc ipsa declaratio huius similitudinis

tudinis sufficit ad respondendum confirmationi allatæ, ex doctrina Nauarri; At verò ad primam rationem ex vulgato axiomate desumptam, sufficienter responderi potest ex citatis paulò superius Bullis. Quare rectè pronuntiavit Suarez tom. 5. in 3. part. disp. 7. sect. 5. n. 7. quãdo indulgentia conceditur *per modum Iubilei*, nil aliud significatur, nisi concedi indulgentiam plenariam, qualis cõcedi solet in Iubileis. Quòd si simul dicatur, concedi indulgentiam plenariam *ad instar Iubilei*, est repetitio quadam ad maiorem explicationem, & commendationem indulgentiæ, non verò est noua concessio.

36. Interrogabis fortè, *an illa exceptio, quam circa casus Papales posuit S. D. N. non sustulerit, aut suspendent potestatem absoluendi ab ijs casibus Papalibus, à quibus ante illius indulgentiæ largitionem absoluerent, & absolui poterant homines de Societate Iesu?*

↳ Respõdeo. Etsi nõnemini ea exceptio dubium mouerit, est tamen pro certo habendum, quòd Summus Pontifex non suspendent facultatem quærendi confessorium è Societate Iesu, qui illum absolueret à casibus Sedi Apostolicæ reseruat

tis.

tis. Rationem huius certitudinis, quam-
 primùm dubium illud motum fuit, dedi,
 desumpsiq; & desumo ex reg. 61. in 6. quæ
 est eiusmodi: *Quod ob gratiam alicuius con-*
ceditur, non est in eius dispendium retorquendū.
 Et ratio huius regulæ est, quia ex vna par-
 te lex, & dispositio vires accipit ab inten-
 tione Principis, legem, aut dispositionem
 facientis. cap. *Ad aures*, de rescriptis; ex al-
 tera autem parte intentio concedentis
 gratiam, est, vt conuertatur in beneficium
 & præmium, non autem in damnum &
 pœnâ. Viuianus in cit. reg. 61. Ideo quod
 fauore alicuius constitutum est, non de-
 bet ad eius læsionem, grauamen, dispen-
 dium retorqueri; quod vtiq; fieret, si au-
 ferretur more planè insolito potestas, quæ
 antea singulari cū gratia & priuilegio vale-
 bat. Confirmatur ex Rubr. l. *Quod fauore.*
 6. C. de legib⁹, quæ ita habet. *Fauorabile in-*
terpretationem non recipit, quæ eum, cui fauetur,
sedere possit. Et certè cū ipsamet lex, *Quod*
fauore, dicat: *Quod fauore quorundam ordina-*
tum est, quibusdam casibus ad læsionem illorum,
nolumus inuentum videri, inter illos autem
quosdam casus, debeant vel maximè com-
putari iubilæi ad plenam cum Deo recon-
cilia-

ciliationem, ex affectu paterno concessi; clarum est Ius tam Ciuile quàm Canonicum stare apertè pro allata responsione.

Quia tamen verba Pontificis aliquid operari debent. cap. *Si Papa.* de Priuilegijs in 6. semperq; curandum est, vt dispositio & actus potiùs valeat, quàm vt pereat. DD. communiter ex l. *Quoties. 2. ff. de rebus dubijs,* quæ ita habet: *Quoties in actionibus vel exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est, id accipi, quo res, de qua agitur, magis valeat, quàm pereat.* Idcirco explicandum est, quid illa Pontificis exceptio valeat, & breuiter

37. RESP. S. D. N. plus non voluisse, quàm quòd per largitionem indulgentiæ, non dederit cuiquam facultatem eligendi cōfessarium, qui hoc ipso & ex formali virtute Diplomatis, quo indulgentiam concedebat, potestatem haberet absoluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatiss; nam hanc potestatem non intendebat sua Sanctitas cuiquam dare, ratione illius indulgentiæ. Vnde quia nostra Societas non habet generatim potestatem absoluendi à casibus in Bulla Cœnæ contentis, idcirco nullus nostrorum Patrum, aut
- Fra.

Fratrum, qui incidisset in casum Bullæ Cœnæ, potuisset vi illius præcisè Iubilei, seu indulgentiæ obtinere sui casûs absolutionem à quolibet Societatis Sacerdote, imò nec vllius casûs Pontificij, si confessus fuisset illi, cui certa ex causa Superiores antea limitassent Iurisdictionem ad casus Papales exclusiuè, quâ tamen, exceptis, qui in Bulla Cœnæ continentur, gaudent omnes nostri Confessarij approbati, vt videre est in compendio nostrorum Priuilegiorum. V. *Absolutio*. §. 1.

Porro sicuti non intendit S. D. N. per suam gratiam conferre cuiquam nouam aliquam facultatem in ordine ad confessionem, ita nec auferre iam antea habitam. Quapropter si quis in Hispania (cum permisso Superiorum, nam aliter non valet, vt Cardinalis de Lugo contra nonnullos euidenter demonstrat. disp. 20. sect. 9.) munitus fuisset Bullâ Cruciatae, potuisset pro lucranda indulgentia, de quâ loquimur, obtinere absolutionem à casibus, à quibus permittit ipsa Bulla.

*Comparantur inter se Bullæ Suspensiuæ
Indulgentiarum.*

38. **M**EMINI fuisse in vltimo Iubileo a^ono
1625. Theologiae Professores per-
frequentè à confessarijs, & con-
cionatoribus interrogatos, quidnam ipsis
videretur, de quarundam indulgentiarum
suspensione, illo a^ono facta; quare cum nō
dubitem, quin similia dubia sint Iubileo
proximè imminente mouenda, proponā
illa, quæ partim in Doctoribus, qui post
Bullam Urbani scripserunt, & reperi;
partim quæ mihi ipsi occurrerunt. Vt
verò tanto clariùs tum ipsamet dubia,
tum illorum solutiones perciperentur,
descripsi superiùs 2. loco ipsammet Bul-
lam S. D. N. quæ nec verbo differt à
Bulla Urbani VIII. & Clementis Iri-
dem VIII. estque omnium, quæ pro-
dierunt hactenus, accuratissima. Porro
ideirco instituo comparationē inter hanc
& vetustiores, quia Theologi, qui ante eā
scripserunt, aliqua docuerunt, quæ do-
ceri poterant stando Bullis, quas ipsi vi-
derunt; at stando Bullâ, quam descripsi,
nōn

non possunt omnia illa cum veritate doceri. Nequis ergo illorum antiquorum Doctorum lectione decipiatur, operæpretium erit, præsentem comparisonem instituere. Quia verò ij maximè & frequentissimè sequuntur Bullam Sixti I V. quæ incipit: *Quemadmodum*, referturq; in 6. Decretalium sub tit. de Pœnit. & Remiss: itemq; Gregorij XIII. quam describit Nauarrus not. 33. idcirco cum istis duabus faciam præsentem comparationem. Est igitur.

QVÆST: XXIII. *In quibus præcipuè punctis discrepant hæ tres Bullæ?*

RESP. In sequentibus. I. Quòd Sixtus & Gregorius ita loquantur: Suspendimus omnes & singulas indulgentias *Plenarias*; at Clemens, Urbanus, & S.D.N. litt: d. & k. non factâ vllâ expressione Plenariarum, dicunt: *Suspendimus* omnes ac singulas indulgentias, sub quibuscunq; tenoribus concessas. 39.

II. Quòd Sixtus & Gregorius suspendat ad arbitrium suum & Sedis Apostolicæ, Clemens verò, Urbanus, & S.D.N. litt: m. non nisi durante anno Iubileo.

III. Quòd Gregorius clarè significet præter

D

præter

VIII. Quòd Sixtus suspendat illiucius
 tias & indulta, in vita, seu in articulo Ro-
 tis concessas & concessa, concedenda aut
 concedenda; at hanc clausulam silentio
 pretereunt Greg. Clemēs, Urban. & S. D. N.

IX. Quòd Sixtus non prohibeat, in vsum
 demandari durante anno Sancto alias in-
 dulgentias, cùm tamen hi tres Pontifices
 litt. o. & p. id tam seuerè prohibeant.

X. Quòd prædicationē & añuntiationē
 aliarū indulgentiarū prohibeat Sixtus sub
 censura *Sentētia ferenda*, at posteriores sub
 excommunicatione *lata sententia*.

XI. Quòd Clemens, Urbanus, & S. D. N.
 in clausula: *Non obstantibus*: excludant illa
 sola contraria indulta &c. quæ fuerunt à
 Sede Apostolica aut eius legatis, non autē
 à Cardinalib. Episc. &c. facta; itē quòd de-
 rogēt, etiā illis priuilegijs & indultis, quorū
 esset cæteroqui specifica & de verbo ad
 verbū faciendamentio, quæ tamē duo nō
 sunt in Bulla Sixtina. His omnibus addo,
 quòd nullus horū, & aliorum Pontificum
 expresserit indulgentias concessas, aut Al-
 tarib⁹ priuilegiatis aut defunctis; itē quòd
 Sixtus non expresserit datas per modum
 Comūnicationis, & Extensionis, expres-
 serit autē Gregorius.

absoluendi à reſeruatīs; nam illud: *citra tamen*, habet vim exceptionis in aſſu ſignatiſſimo; hanc autem caſuum Papaliū, à gratia Indulgentiæ per modum Iubilei facta, exceptionem non adhiberet, niſi ſciret, non paucorum opinione in prædicta Indulgentia includi poteſtatem abſoluendi à caſibus Papalibus. Et verò prædictam opinionem confirmare quis poteſt, inprimis hac ipſa exceptione, quam facit S. D. N. nam axioma recepto, æquè apud Theologos, ac apud Iure Conſultos dicitur, quòd exceptio firmet regulam in caſibus non exceptis; & quãuis verum ſit, quòd, ubi lex aliquos caſus excipit, non firmet regulam in non exceptis, qui alia lege ſunt excepti, imò per illam ſupplentur, cap. *Ad audientiam*. de Cleric. non reſid. & D. Marta parte 2. cap. 3. n. 10. cum Gloſſa & Bartolo; quia tamen nulla generalis lex Pontificia, à gratia indulgentiæ per modum Iubilei data, excipit facultatē eligendi Confessarium, qui à caſibus Papalibus abſoluat, idcirco axioma prædictum videtur multum patrocinari opinioni, quam indi-

caui.

Quæ

Quæ præterea confirmari potest auctoritate, & doctrinâ Nauarri not. 26. num. 1. vbi expressè dicit, quòd indulgentia *instar Iubilei*, sit indulgentia instar Indulgentiæ anni Iubilei, atqui anni Iubilei Indulgentia comprehendit prædictam potestatem, & facultatem: ergo & illa, quæ datur *instar*, seu quod idem est, *in forma Iubilei*, Consequentia confirmatur, tum quia, quòd habet instar rei iudicatæ, virtutem habet rei iudicatæ, vt innuit lex *Instar*, C. de Iure fisci, tum quia priuilegia concessa vni Academiae instar priuilegiorum alterius, perinde valent, ac illius priuilegia secundùm Baldum receptum in l. *Omnia*, C. de Episcopis & Clericis.

Hæ rationes tamen non euertunt nostram doctrinam, quam etiam satis insinuat Nauarrus loco cit. num. 2. dicens, similitudinem, quæ intercedit, inter indulgentiam Anni Iubilei, & datam, instar Iubilei, in nullo alio consistere, quàm in plenitudine remittendi omnem omnino pœnam. Et hæc ipsa declaratio huius similitudinis

tudinis sufficit, ad respondendum confirmationi allatæ, ex doctrina Nauarri. At verò ad primam rationem ex vulgato axioma desumptam, sufficienter responderi potest ex citatis paulò superius Bullis. Quare rectè pronuntiauit Suarez tom. 5. in 3. part. disp. 7. sect. 5. n. 7. quãdo indulgentia conceditur *per modum Iubilei*, nil aliud significatur, nisi concedi indulgentiam plenariam, qualis cõcedi solet in Iubileis. Quòd si simul dicatur, concedi indulgentiam plenariam *ad instar Iubilei*, est repetitio quadam ad maiorem explicationem, & commendationem indulgentiæ, non verò est noua concessio.

36. Interrogabis fortè, *an illa exceptio, quam circa casus Papales posuit S. D. N. non sustulerit, aut suspendere potestatem absoluendi ab ijs casibus Papalibus, à quibus ante illius indulgentiæ largitionem absoluerent, & absolui poterant homines de Societate Iesu?*

Respõdeo. Etsi nõnemini ea exceptio dubium mouerit, est tamen pro certo habendum, quòd Summus Pontifex non suspendere potestatem quærendi confessorium à Societate Iesu, qui illum absolueret à casibus Sedi Apostolicæ reserua-

tis.

tis. Rationem huius certitudinis, quam-
 primùm dubium illud motum fuit, dedi,
 desumpsiq; & desumo ex reg. 61. in 6. quæ
 est eiusmodi: *Quod ob gratiam alicuius con-*
ceditur, non est in eius dispendium retorquendū.
 Et ratio huius regulæ est, quia ex vna par-
 te lex, & dispositio vires accipit ab inten-
 tione Principis, legem, aut dispositionem
 facientis. cap. *Ad aures*, de rescriptis; ex al-
 tera autem parte intentio concedentis
 gratiam, est, vt conuertatur in beneficium
 & præmium, non autem in damnum &
 poenā. Viuianus in cit. reg. 61. Ideo quod
 fauore alicuius constitutum est, non de-
 bet ad eius læsionem, grauamen, dispen-
 dium retorqueri; quod vtiq; fieret, si au-
 ferretur more planè insolito potestas, quæ
 antea singulari eū gratia & priuilegio vale-
 bat. Confirmatur ex Rubr. l. *Quod fauore.*
 6. C. de legib⁹, quæ ita habet. *Fauorabile in-*
terpretationem non recipit, quæ eum, cui fauetur,
sedere possit. Et certè cum ipsamet lex, *Quod*
fauore, dicat: *Quod fauore quorundam ordina-*
tum est, quibusdam casibus ad læsionem illorum,
nolumus inuentum videri, inter illos autem
quosdam casus, debeant vel maximè com-
putari iubilæi ad plenam cum Deo recon-
cilia-

cilia-

ciliationem, ex affectu paterno concessi; clarum est Ius tam Ciuile quàm Canonicum stare apertè pro allata responsione.

Quia tamen verba Pontificis aliquid operari debent. cap. *Si Papa.* de Priuilegijs in 6. semperq; curandum est, vt dispositio & actus potius valeat, quàm vt pereat. DD. communiter ex l. *Quoties. 2.* ff. de rebus dubijs, quæ ita habet: *Quoties in actionibus vel exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est, id accipi, quo res, de qua agitur, magis valeat, quàm pereat.* Idcirco explicandum est, quid illa Pontificis exceptio valeat, & breuiter

37. RESP. S. D. N. plus non voluisse, quàm quòd per largitionem indulgentiæ, non dederit cuiquam facultatem eligendi cōfessarium, qui hoc ipso & ex formali virtute Diplomatis, quo indulgentiam concedebat, potestatem haberet absoluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis; nam hanc potestatem non intendebat sua Sanctitas cuiquam dare, ratione illius indulgentiæ. Vnde quia nostra Societas non habet generatim potestatem absoluendi à casibus in Bulla Cœnæ contentis, idcirco nullus nostrorum Patrum, aut
- Fra.

Fratrum, qui incidisset in casum Bullæ Cœnæ, potuisset vi illius præcisè Iubilei, seu indulgentiæ obtinere sui casûs absolutionem à quolibet Societatis Sacerdote, imò nec vllius casûs Pontificij, si confessus fuisset illi, cui certa ex causa Superiores antea limitassent Iurisdictionem ad casus Papales exclusiuè, quâ tamen, exceptis, qui in Bulla Cœnæ continentur, gaudent omnes nostri Confessarij approbati, vt videre est in compendio nostrorum Priuilegiorum. V. *Absolutio*. §. I.

Porro sicuti non intendit S. D. N. per suam gratiam conferre cuiquam nouam aliquam facultatem in ordine ad confessionem, ita nec auferre iam antea habitam. Quapropter si quis in Hispania (cum permisso Superiorum, nam aliter non valet, vt Cardinalis de Lugo contra nonnullos euidenter demonstrat. disp. 20. sect. 9.) munitus fuisset Bullâ Cruciatæ, potuisset pro lucranda indulgentia, de quâ loquimur, obtinere absolutionem à casibus, à quibus permittit ipsa Bulla.

*Comparantur inter se Bullæ Suspensiuæ
Indulgentiarum.*

38. **M**EMINI fuisse in vltimo Iubileo año
1625 Theologiae Professores per-
frequentè à confessarijs, & con-
cionatoribus interrogatos, quidnam ipsis
videretur, de quarundam indulgentiarum
suspensione, illo año facta, quare cum nõ
dubitem, quin similia dubia sint Iubileo
proximè imminente mouenda, proponã
illa, quæ partim in Doctoribus, qui post
Bullam Urbani scripserunt, reperi;
partim quæ mihi ipsi occurrerunt. Vt
verò tantò clariùs tum ipsamet dubia,
tum illorum solutiones perciperentur,
descripsi superius 2. loco ipsamet Bul-
lam S. D. N. quæ nec verbo differt à
Bulla Urbani VIII. & Clementis iti-
dem VIII. estque omnium, quæ pro-
dierunt hactenus, accuratissima. Porro
idcirco instituo comparationem inter hanc
& vetustiores, quia Theologi, qui ante eã
scripserunt, aliqua docuerunt, quæ do-
ceri poterant stando Bullis, quas ipsi vi-
derunt; at stando Bullâ, quam descripsi,
non

non possunt omnia illa cum veritate doceri. Nequis ergo illorum antiquorum Doctorum lectione decipiatur, operæpretium erit, præsentem comparationem instituere. Quia verò ij maximè & frequentissimè sequuntur Bullam Sixti I V. quæ incipit: *Quemadmodum*, referturq; in 6. Decretalium sub tit. de Pœnit. & Remiss: itemq; Gregorij XIII. quam describit Nauarrus not. 33. idcirco cum istis duabus faciam præsentem comparationem. Est igitur.

QVÆST: XXIII. *In quibus præcipuè punctis discrepant hæ tres Bullæ?*

RESP. In sequentibus. I. Quòd Sixtus & Gregorius ita loquantur: Suspendimus omnes & singulas indulgentias *Plenarias*; at Clemens, Vrbanus, & S.D.N. litt: d. & k. non factâ vllâ expressione Plenariarum, dicunt: *Suspendimus* omnes ac singulas indulgentias, sub quibuscunq; tenoribus concessas.

39.

II. Quòd Sixtus & Gregorius suspendat ad arbitrium suum & Sedis Apostolicæ, Clemens verò, Vrbanus, & S.D.N. litt: m. non nisi durante anno Iubileo.

III. Quòd Gregorius clarè significet

D.

præter

præter indulgentias suspendi à se illas solas facultates, quæ ratione indulgentiarum fuerant impertitæ: At S. D. N. litt. e. post Urbanum, Clementem, & Sixtum, absolute suspendit facultates, non facta mentione illarum dependentiæ ab indulgentijs; & quidem Sixtus & Gregorius plures facultates suspendit, quam cæteri Pontifices.

IV. Quod Clemens, Urbanus & S. D. N. litt. g. & h. suspendat expresse indulgentias concessas tum singularibus personis, tum coronis, granis &c. At Gregorius non meminit coronarum, granorum &c. sicut neque Sixtus, qui etiam nil dicit de indulgentijs concessis personis singularibus.

V. Quod Clemens, Urbanus & S. D. N. litt. i. exprimant Imperatorem, Reges &c. non item Sixtus & Gregorius.

VI. Quod Urbanus & S. D. N. litt. m. exprimant etiam ignorantibus nil pdesse, quidquid fuerit contra Bullam Iubilei attentatum; at Sixtus & Gregorius nil de ignorantibus aut scientibus specificant.

VII. Quod Sixtus & Gregorius disertè exprimant indulgentias Ecclesiarum Romanarum in suo robore permansuras tempore Iubilei; hoc autem non exprimunt cæteri Pontifices.

VIII.

VIII. Quòd Sixtus suspendat indulgentias & indulta, in vita, seu in articulo mortis concessas & concessa, concedendas & concedenda; at hanc clausulam silentio prætereunt Greg. Clemès, Urban. & S. D. N.

IX. Quòd Sixtus non phibeat, in vsum demandari durante anno Sancto alias indulgentias, cum tamen hi tres Pontifices litt. o. & p. id tam seuerè proh. beant.

X. Quòd prædicationē & añuntiationē aliarū indulgentiarū prohibeat Sixtus sub censura *Sentētia ferenda*, at posteriores sub excommunicatione *lata sententia*.

XI. Quòd Clemens, Urbanus, & S. D. N. in clausula: *Non obstantibus*: excludant illa sola contraria indulta &c. quæ fuerunt à Sede Apostolica aut eius legatis, non autē à Cardinalib. Episc: &c. facta; itē quòd derogēt, etiā illis priuilegijs & indultis, quorū esset cæteroqui specifica & de verbo ad verbū facienda mentio, quæ tamē duo nō sunt in Bulla Sixtina. His omnibus addo, quòd nullus horū, & aliorum Pontificum expresserit indulgentias concessas, aut Altarib⁹ priuilegiatis aut defunctis; itē quòd Sixtus non expresserit datas per modum Comūnicationis, & Extensionis, expresserit autē Gregorius.

Quæ, & quales Indulgentiæ suspendantur tempore Iubilei.

QVÆST. XXIV. *An plenariæ indulgentiæ, & quidem omnes suspendantur tempore Iubilei?*

40. **R**ESP. I. Tam per Bullam Gregorij, quæ expresse nominat Plenarias, quàm per Bullam Clementis, Urbani, & S. D. N. quæ suspendit *omnes & singulas, sub quacunq; formâ concessas*, suspenduntur plenariæ. Ita omnes Doctores. Patet ex fine, ob quem fit anno Sancto indulgentiarû suspensio, qui finis est, ne vsu aliarum extra Urbem indulgentiarum impediatur accessus ad limina Apostolorû, vt diserte exprimitur in Extrau. *Quemadmodum*, Et indicat Bulla S. D. N. litt. c.

II. Non tamen suspenduntur per has Bullas omnes omnino plenariæ.

III. Etenim non suspenduntur indulgentiæ concessæ Basilicis & Ecclesijs Romanæ Urbis, nam illas Gregorius expresse, & Urbanus VIII. ac S. D. N. tacite hoc ipso, quod dicant, se suorum Prædecessorum vestigia sequi, exceperunt,

vt contra Benzonium docent Filliucius n. 252. & Lezana n. 5. Quare possunt Romæ existentes lucrari per totum annum Iubilei indulgentias Stationum. Nec malè Nauarrus not. 33. n. 4. extendit hanc doctrinam ad Ecclesias, quæ sunt extra muros Urbis, vt sunt S. Pauli, Sebastiani, Laurentij; nam verba Pontificum sunt intelligenda secundùm vulgatum loquendi modũ. cap. *Ex litteris*, 1. de Sponsalib⁹. & l. *Labeo*. ff. de Supel. Legat. Atqui Ecclesiæ extra muros Urbis vulgò vocantur Ecclesiæ Urbis. Et fortè hanc doctrinam extenderent Trullenck, & Diana ref. 43. ad Oratoria Urbis, vtpote, quæ ex ipsorũ opinione comprehenduntur nomine Ecclesiæ, quando agitur de indulgentijs; sed hanc hypothesin negat Fagundez in præcept. Eccles. præc. 2. l. 4. cap. 4. n. 36. & Lezana. tom. 4. v. *Oratorium*. n. 5.

Quidquid hac de re sit, certum est, licet 41.
 et Religiosorum, & Confratrum extra Romam existentium personæ aut Tempa, vel Oratoria habeant fortè communicationem omnium indulgentiarum, vni aut pluribus Ecclesijs, vel Oratorijs Romanis concessarum; attamen anno San-

Non valere hanc communicationem, si stetur Bullâ Gregorij XIII. Nam quæst: præcedente obseruati, per eius Bullam suspendi expressè indulgentias datas per modum communicationis.

Et censeo Doctores post Zerolam n. 3. idem pronuntiaturos de Iubileis horum temporum, etsi non exprimantur in eorû Bullis suspensiuis indulgentiæ per modû communicationis concessæ; nam hæ Bullæ sunt firmatæ exclusiuis clausulis efficacissimis; & suspensio talium indulgentiarû est ferè necessaria ad finem, ob quem suspendi solent indulgētia; nam multi miliones hominum sunt inscripti Confraternitatibus, & Ordinibus Religiosis, habentibus indulgentiarum communicationem, cum vna aut pluribus Basilicis vel Ecclesijs Romanæ Urbis; quos proinde indulgentia Romani Iubilei non pelleret ad limina Apostolorum, si possent domi frui indulgentijs per modum communicationis impertitis.

IV. Gregorius XIII. restante Benzonio l. 4. c. 7. d. 5. declarauit, per Bullam Iubilei non suspendi indulgentias Augustissimæ Domûs Lauretanæ.

V. Simi-

V. Similiter declarârunt Clemens, & 42.
 Urbanus VIII. teste Diana p. 1. tract. 11.
 resol. 97. Bullæ Cruciatæ indulgentias nō
 suspendi per Bullam Iubilei; ideo videli-
 cet, quòd Bullæ Cruciatæ priuilegia den-
 tur per modum contractûs, quandoqui-
 dem pro illis oportet pendere duos Re-
 gales, vt reliquos inter testatur Sancius in
 selectis disp. 31. num. 6. Atqui priuilegia
 per modum contractûs concessa non re-
 uocantur per generalem clausulam, nec
 reuocari possunt, nisi pro ijs fiat aliqua
 compensatio. Diana l. c. Lezana num. 5.
 Palaus tract. 3. disp. 3. punct. 21. §. 2. n. 2.
 cum multis; qui Palaus cit. punct. 12.
 §. 1. n. 10. addit indulgentias & faculta-
 tes Bullæ Cruciatæ non suspendi, nisi
 exprimatur modus concessionis per con-
 tractum, vel cum remuneratione.

Hanc doctrinam probè nota, quia ad
 explicandas multorum priuilegiorum re-
 uocationes est perutilis, cum præsertim
 illam Diana, Palaus & Lezana appli-
 cent ad Bullam Urbani, & consequen-
 ter Sancti. Dominus Nost. quæ, si vlla
 alia, abundat clausulis derogatorijs.

prægnantissimis, efficacissimis, specialissimis, cum etiam deroget indultis iuramento firmatis, & ex quacunque causa concessis, & quamvis illorum esset de verbo ad verbum, facienda mentio expressa, ut patet ex litt: k. t. u.

43.

VI. Indulgentia concessa Altaribus privilegiatis non suspenditur per Bullam Iubilei. Gauantus in addit. ad manuale Episcoporum. Peyrinis tom. 1. fol. 154. & Lezana v. *Altare*. n. 19. citantes Alphonsum Leone, & Martinum Carrillo. Ratio est, tum quia per illam non suspenduntur Indulgentiæ pro defunctis, ut paulò post ostendam; tum quia Urbanus VIII. & S. D. N. indulgentias suspendunt non absolute, & in abstracto, sed in concreto, id est, cum addito, & enumeratione meditata, accurataque locorum, rerum, personarum, quibus indulgentiæ, quas suspendunt, sunt annexæ, ut patet ex litt: c. d. e. f. g. atqui in illa sua tam accurata enumeratione, nec meminere altarium, nec usi sunt verbo, quo tanquam generico comprehenderentur altaria. Etsi autem non exprimit indulgentias concessas Capellis & Oratorijs, iudico tamen suspendi, tum quia

quia sunt quædam pia loca; tum quia id videntur omnes Doctores supponere.

VII. Indulgentias pro articulo mortis concessas suspendi etiam per Bullam Urbani, & consequenter per Bullam S. D. N. tenet Laymannus n. 3. testans eundem Urbanum, ex speciali in Societatem IESV favore permisisse, vt qui anno Iubileo, quem ipse indixerat, in nostro ordine morerentur, consuetam indulgentiam plenariam obtinerent. Consentit Laymanno Tannerus n. 109. & Palaus. §. 1. n. 7. & 14. Dissentiunt Gauātus in addit. ad Manual: Episcop. V. *Indulgentia*. citans pro se Alphonsum Leone, & Lezana n. 5. Qui Doctores, quia Romæ scripserunt, & absque dubio rem hanc cum doctis, & vsu peritis contulerunt, efficiunt, vt ipsorum opinionem habeam pro probabili; præsertim cum Peyrinis, qui & hanc sententiam tradit tom: 1. fol: 153. testetur, ab Alphōse Leone asseri, quòd Urbanus VIII. ita declararit, eiusque declaratio publicata fuerit Romæ à Viceregente Pœnitentiariæ. Accedit, quòd respectu Agonizantium cesset finis, & ratio suspendendi indulgentias; atqui cessante ratione legis,

44.

D 5

vel

vel in vniuersali, vt docent omnes, vel etiam in particulari, cessat ipsa lex, vt demonstrat Arriaga tom. 4. disp. 27. n. 19. Diana part. 5. tract. 14. resolut. 96. & Ioannes Caramuel in Theol. Regul. disp. 5. n. 50. vbi citat multos recentiores. Puto autem hos auctores loqui de indulgentia pro articulo mortis vero, non autem præsumpto. Addit vltterius idem Peyrinis cum Alphonso Leone, indulgentias pro articulo mortis concessas imaginibus, coronis &c. benedictis non reuocari per Bullam Iubilei, eò quòd hoc ipsum in specie declarârît VicePœnitentiarius.

45. VIII. Indulgentiæ pro defunctis, non censentur per Bullam Clementis, Urbani, & S. D. N. suspensæ. Laymannus, Gauantus, Peyrinis, Lezana, Palaus ll:cc: post Alphonsum Leone. Ratio pro defunctis est eadem, quæ pro Agonizantibus. Dissentit Tannerus n. 106. cui facilius assentirer, quoad illas indulgentias, quæ ita defunctis applicantur, vt possent, si non obstaret Iubileũ, applicari viuis; quàm quoad illas, quæ ne quidem extra Iubileum possunt prodesse viuis. Equidem cum Sixtus IV. suprâ n. 40. tam disertè suspenderit

derit indulgentias pro articulo mortis, nō autem quicquam dixerit de indulgentijs pro defunctis, videtur ipse & Successores noluisse illis integrè derogare, argumento communis axiomatis : ex capit. *Nōne.* de præsumpt. quo dicitur : *Qui de duobus propositis alterū negat, alterū concedere videtur* Confirmo inde, tum quia intelligentia dictorum ex causis est assumenda dicendi text: cap. *Intelligentia.* de verborum signif: tum quia verba legis etsi generalissima non debent extendi vltra adæquatam legis rationem. Suarez l. 6. de leg. c. 5. atqui causa & adæquata ratio suspendendi indulgentias est, vt quàm maximo fieri potest concursu, omnes Christianæ nationes durante anno Jubileo frequentent Basilicas Romanas, vt patet ex Bulla litt. c. ergo verba suspendentia indulgentias nō debent extendi vltra istam rationem & causam; extenderentur autem vltra, si ad defunctos quoq; traherentur; nam etsi defunctis applicentur extra Urbem Romanam indulgentiæ, non idcirco tamen minuetur confluxus in Urbem, cū præsertim indulgentia Jubilei non possit applicari defunctis.

præter indulgentias suspendi à se illas solas facultates, quæ ratione indulgentiarum fuerant impertitæ: At S. D. N. litt. e. post Urbanum, Clementem, & Sixtum, absolute suspendit facultates, non facta mentione illarum dependentiæ ab indulgentijs; & quidem Sixtus & Gregorius plures facultates suspendit, quam cæteri Pontifices.

IV. Quod Clemens, Urbanus & S. D. N. litt. g. & h. suspendat expresse indulgentias concessas tum singularibus personis, tum coronis, granis &c. At Gregorius non meminit coronarum, granorum &c. sicut neque Sixtus, qui etiam nil dicit de indulgentijs concessis personis singularibus.

V. Quod Clemens, Urbanus & S. D. N. litt. i. exprimant Imperatorem, Reges &c. non item Sixtus & Gregorius.

VI. Quod Urbanus & S. D. N. litt. m. exprimant etiam ignorantibus nil posse, quidquid fuerit contra Bullam Iubilei attentatum; at Sixtus & Gregorius nil ignorantibus aut scientibus specificant.

VII. Quod Sixtus & Gregorius disertè exprimant indulgentias Ecclesiarum Romanarum in suo robore permansuras tempore Iubilei; hoc autem non exprimunt cæteri Pontifices.

VIII.

VIII. Quòd Sixtus suspendat indulgē-
tias & indulta, in vita, seu in articulo mor-
tis concessas & concessa, concedendas &
concedenda; at hanc clausulam silentio
pretereunt Greg. Clemēs, Vrban. & S. D. N.

IX. Quòd Sixtus non phibeat, in vsum
demandari durante anno Sancto alias in-
dulgentias, cūm tamen hi tres Pontifices
litt. o. & p. id tam seuerè proh beant.

X. Quòd prædicationē & añuntiationē
aliarū indulgentiarū prohibeat Sixtus sub
censura *Sentētia ferenda*, at posteriores sub
excommunicatione *lata sententia*.

XI. Quòd Clemens, Vrbanus, & S. D. N.
in clausula: *Non obstantibus*: excludant illa
sola contraria indulta &c. quæ fuerunt à
Sede Apostolica aut eius legatis, non autē
à Cardinalib. Episc: &c. facta; itē quòd de-
rogēt, etiā illis priuilegijs & indultis, quorū
esset cæteroqui specifica & de verbo ad
verbū faciendā mentio, quæ tamē duo nō
sunt in Bulla Sixtina. His omnibus addo,
quòd nullus horū, & aliorum Pontificum
expresserit indulgentias concessas, aut Al-
tarib⁹ priuilegiatis aut defunctis; itē quòd
Sixtus non expresserit datas per modum
Comūnicationis, & Extensionis, expres-
serit autē Gregorius.

Quæ, & quales Indulgentiæ suspendantur tempore Iubilei.

QVÆST. XXIV. *An plenariæ indulgentiæ, & quidem omnes suspendantur tempore Iubilei?*

40. **R**ESP. I. Tam per Bullam Gregorij, quæ expressè nominat Plenarias, quam per Bullam Clementis, Urbani, & S. D. N. quæ suspendit omnes & singulas, sub quacunq; formâ concessas, suspenduntur plenariæ. Ita omnes Doctores. Patet ex fine, ob quem fit anno Sancto indulgentiarû suspensio, qui finis est, ne vsu aliarum extra Urbem indulgentiarum impediatur accessus ad limina Apostolorû, vt disertè exprimitur in Extrau. *Quemadmodum*, Et indicat Bulla S. D. N. litt. c.

II. Non tamen suspenduntur per has Bullas omnes omnino plenariæ.

III. Etenim non suspenduntur indulgentiæ concessæ Basilicis & Ecclesijs Romanæ Urbis, nam illas Gregorius expressè, & Urbanus VIII. ac S. D. N. tacite hoc ipso, quòd dicant, se suorum Prædecessorum vestigia sequi, exceperunt,

vt contra Benzonium docent Filliucius n. 252. & Lezana n. 5. Quare possunt Romæ existentes lucrari per totum annum Iubilei indulgentias Stationum. Nec malè Nauarrus not. 33. n. 4. extendit hanc doctrinam ad Ecclesias, quæ sunt extra muros Urbis, vt sunt S. Pauli, Sebastiani, Laurentij; nam verba Pontificum sunt intelligenda secundum vulgatum loquendi modum. cap. *Ex litteris*, 1. de Sponsalib⁹. & l. *Labeo*, ff. de Supel. Legat. Atqui Ecclesiæ extra muros Urbis vulgò vocantur Ecclesiæ Urbis. Et fortè hanc doctrinam extenderent Trullenck, & Diana ref. 43. ad Oratoria Urbis, vtpote, quæ ex ipsorū opinione comprehenduntur nomine Ecclesiæ, quando agitur de indulgentijs; sed hanc hypothesin negat Fagundez in præcept. Eccles. præc. 2. l. 4. cap. 4. n. 36. & Lezana. tom. 4. v. *Oratorium*, n. 5.

Quidquid hac de re sit, certum est, licet 41.
 et Religiosorum, & Confratrum extra Romam existentium personæ aut Tempa, vel Oratoria habeant fortè communicationem omnium indulgentiarum, vni aut pluribus Ecclesijs, vel Oratorijs Romanis concessarum; attamen anno San-

Non valere hanc communicationem, si stetur Bullâ Gregorij XIII. Nam quæst: præcedente obseruati, per eius Bullam suspendi expressè indulgentias datas per modum communicationis.

Et censeo Doctores post Zerolam n. 3. idem pronuntiaturos de Iubileis horum temporum, etsi non exprimantur in eorū Bullis suspensiuis indulgentiæ per modū communicationis concessæ; nam hæ Bullæ sunt firmatæ exclusiuis clausulis efficacissimis; & suspensio talium indulgentiarū est ferè necessaria ad finem, ob quem suspendi solent indulgētiæ; nam multi miliones hominum sunt inscripti Confraternitatibus, & Ordinibus Religiosis, habentibus indulgentiarum communicationem, cum vna aut pluribus Basilicis vel Ecclesijs Romanæ Urbis; quos proinde indulgentia Romani Iubilei non pelleret ad limina Apostolorum, si possent domi frui indulgentijs per modum communicationis impertitis.

IV. Gregorius XIII. testante Benzoniol. 4. c. 7. d. 5. declarauit, per Bullam Iubilei non suspendi indulgentias Augustissimæ Domûs Lauretanæ.

V. Simi-

V. Similiter declarârunt Clemens, & 42.
 Urbanus VIII. teste Diana p. 1. tract. 11.
 resol. 97. Bullæ Cruciatæ indulgentias nō
 suspendi per Bullam Iubilei; ideo videli-
 cet, quòd Bullæ Cruciatæ priuilegia den-
 tur per modum contractûs, quandoqui-
 dem pro illis oportet pendere duos Re-
 gales, vt reliquos inter testatur Sancius in
 selectis disp. 51. num. 6. Atqui priuilegia
 per modum contractûs concessa non re-
 uocantur per generalem clausulam, nec
 reuocari possunt, nisi pro ijs fiat aliqua
 compensatio. Diana l. c. Lezana num. 5.
 Palaus tract. 3. disp. 3. punct. 21. §. 2. n. 2.
 cum multis; qui Palaus cit. punct. 12.
 §. 1. n. 10. addit indulgentias & faculta-
 tes Bullæ Cruciatæ non suspendi, nisi
 exprimatur modus concessionis per con-
 tractum, vel cum remuneratione.

Hanc doctrinam probè nota, quia ad
 explicandas multorum priuilegiorum re-
 uocationes est perutilis, cum præsertim
 illam Diana, Palaus & Lezana appli-
 cent ad Bullam Urbani, & consequen-
 ter Sancti. Dominus Nost. quæ, si vlla
 alia, abundat clausulis derogatorijs.

prægnantissimis, efficacissimis, specialissimis, cum etiam deroget indultis iuramento firmatis, & ex quacunq; causa concessis, & quamuis illorum esset de verbo ad verbum, facienda mentio expressa, vt patet ex litt: k. t. u.

43. VI. Indulgentia concessa Altaribus priuilegiatis non suspenditur per Bullam Iubilei. Gauantus in addit. ad manuale Episcoporum. Peyrinis tom. 1. fol. 154. & Lezana v. *Altare*. n. 19. citantes Alphonsum Leone, & Martinum Carrillo. Ratio est, tum quia per illam non suspenduntur Indulgentiæ pro defunctis, vt paulò post ostendam; tum quia Urbanus VIII. & S. D. N. indulgentias suspendunt non absolute, & in abstracto, sed in concreto, id est, cum addito, & enumeratione meditata, accurataq; locorum, rerum, personarum, quibus indulgentiæ, quas suspendunt, sunt annexæ, vt patet ex litt: c. d. e. f. g. atqui in illa sua tam accurata enumeratione, nec meminere altarium, nec vsi sunt verbo, quo tanquam generico comprehenderentur altaria. Etsi autem non exprimit indulgentias concessas Capellis & Oratorijs, iudico tamen suspendi, tum quia

quia sunt quædam pia loca; tum quia id videntur omnes Doctores supponere.

VII. Indulgentias pro articulo mortis concessas suspendi etiam per Bullam Urbani, & consequenter per Bullam S. D. N. tenet Laymannus n. 3. testans eundem Urbanum, ex speciali in Societatem IESV favore permisisse, vt qui anno Iubileo, quem ipse indixerat, in nostro ordine morerentur, consuetam indulgentiam plenariam obtinerent. Consentit Laymanno Tannerus n. 109. & Palaus. §. 1. n. 7. & 14. Dissentiunt Gauātus in addit. ad Manual: Episcop. V. *Indulgentia*. citans pro se Alphonsum Leone, & Lezana n. 5. Qui Doctores, quia Romæ scripserunt, & absque dubio rem hanc cum doctis, & vsu peritis contulerunt, efficiunt, vt ipsorum opinionem habeam pro probabili; præsertim cum Peyrinis, qui & hanc sententiam tradit tom: 1. fol: 153. testetur, ab Alphōse Leone asseri, quòd Urbanus VIII. ita declarârit, eiusque declaratio publicata fuerit Romæ à Viceregente Pœnitentiaræ. Accedit, quòd respectu Agonizantium cesset finis, & ratio suspendendi indulgentias; atqui cessante ratione legis,

44.

D 5

vel

vel in vniuersali, vt docent omnes, vel etiam in particulari, cessat ipsa lex, vt demonstrat Arriaga tom. 4. disp. 27. n. 19. Diana part. 5. tract. 14. resolut. 96. & Ioannes Caramuel in Theol. Regul. disp. 5. n. 50. vbi citat multos recentiores. Puto autem hos auctores loqui de indulgentia pro articulo mortis vero, non autem præsumpto. Addit vltterius idem Peyrinis cum Alphonso Leone, indulgentias pro articulo mortis concessas imaginibus, coronis &c. benedictis non reuocari per Bullam Iubilei, eò quòd hoc ipsum in specie declarârit VicePœnitentiarius.

45. VIII. Indulgentiæ pro defunctis, non censentur per Bullam Clementis, Urbani, & S. D. N. suspensæ. Laymannus, Gauantus, Peyrinis, Lezana, Palaus ll. cc. post Alphonsum Leone. Ratio pro defunctis est eadem, quæ pro Agonizantibus. Dissentit Tannerus n. 106. cui faciliùs assentirer, quoad illas indulgentias, quæ ita de defunctis applicantur, vt possent, si non obstaret Iubileũ, applicari viuis; quàm quoad illas, quæ ne quidem extra Iubileum possunt prodesse viuis. Equidem cum Sixtus IV. suprâ n. 40. tam disertè suspenderit

derit indulgentias pro articulo mortis, nō autem quicquam dixerit de indulgentijs pro defunctis, videtur ipse & Successores noluisse illis integrè derogare, argumento communis axiomatis : ex capit. *Nōne.* de præsumpt. quo dicitur : *Qui de duobus propositis alterū negat, alterū concedere videtur.* Confirmo inde, tum quia intelligentia dictorum ex causis est assumenda dicendi text: cap. *Intelligentia.* de verborum signif: tum quia verba legis etsi generalissima non debent extendi vltra adæquatam legis rationem. Suarez l. 6. de leg. c. 5. atqui causa & adæquata ratio suspendendi indulgentias est, vt quàm maximo fieri potest concursu, omnes Christianæ nationes durante anno Jubileo frequentent Basilicas Romanas, vt patet ex Bulla litt. c. ergo verba suspendentia indulgentias nō debent extendi vltra istam rationem & causam; extenderentur autem vltra, si ad defunctos quoq; traherentur; nam etsi defunctis applicentur extra Urbem Romanam indulgentiæ, non idcirco tamen minuetur confluxus in Urbem, cum præsertim indulgentia Jubilei non possit applicari defunctis.

46.

IX. Tametsi Urbanus VIII. & post eū S. D. N. loquens de Indulgentijs Realibus, exprimat illas solas, quæ coronis, granis, imaginibus, ac numismatis sunt affixæ, vt patet ex litt: h. non dubito tamen, quin nomine Coronarum intellexerit coronas tum Christi, tum Beatissimæ Virginis, & consequenter integra rosaria seu psalteria; nam, *Cum quid prohibetur, prohibentur omnia, quæ sequuntur ex illo.* reg. 39. in 6. atqui psalteria sequuntur, & conficiuntur ex coronis Deiparæ, illis ergo prohibitis & suspensis, suspenduntur psalteria cū suis gratijs.

QVÆST: XXV. *Quid de Indulgentijs Partialibus pronuntiandum tempore Iubilei?*

RESP: Probabile est, illas ne quidem per Bullam Urbani, & S. D. N. suspendi, esto Tannerus n. 108. neget, hoc esse probabile. Ratio est, tum quia censent Filliucius n. 251. Peyrinis tom: 1. fol: 153. Palaus §. 1. n. 7. Lezana n. 5. post Benzoniū l. 4. c. 8. dub. 7. Alphonsum Leone, & Hieronymum Gratianum; tum quia in odiosis saltem locum habet l. *Præcipimus.* C. de Appellat. in fin. ita statuens: *Quidquid in posteriori lege non fuerat expressè*
specia-

ſpecialiter, id veterum legum, conſtitutionumq̄, regulis relictum eſſe, intelligendum eſt. Atqui in Bulla Clementis, Urbani, & S. D. N. non ſunt expreſſæ indulgentiæ partiales, ergo relictæ ſunt Veterum Conſtitutionum regulis; veterum autem conſtitutionum regulæ, ſeu Bullæ Gregorij XIII. & Sixti IV. ſuſpēdunt ſolū plenarias indulgentias, vt tanquam clariffimum meritō ſupponit Benzoniꝯ l. 4. c. 8. d. 2. Sanctarellus cap. 5. dub: 7. patetq̄; legenti vtriuſque Bullam, dicunt enim: *Suſpēdimus omnes plenarias indulgentias,* Suprà n: 39.

Nec obſtat, quòd Urbanus dicat à ſe 48. ſuſpēdi omnes & ſingulas indulgentias, clauſula autem *Omnes & ſingula* geminata, omnia & ſingula abſq; limitatione includat. Gloſſa in cap. *Vt circa,* verſ. *Omnia & ſingula.* de elect. in 6. Nam hæc doctrina non habet locum in caſu, quo Ius ipſum declarat, prædictâ clauſulâ non comprehendendi omnia & ſingula ſine limitatione; atqui lex *Præcipimus,* quam retuli, declarat, non eſſe extendendam ad omnia, quando lex prior loquitur tantūm de aliquibus, poſterior odioſa non exprimit plura, quàm lex prior. Hinc probabile eſt,

est, illos, qui habent numismata affecta indulgentiis Quinq; Sanctorum, S. Caroli, Urbani VIII. posse etiam anno Iubileo obtinere omnes Partiales indulgentias, illis numismatis adhærentes, nisi in sequentium Jubileorum Bullis exprimantur etiam Partiales. Idem dic de Congregationum, Confraternitatum, Religiosorum indulgentiis 40. annorū, 1000. annorum &c. nam omnes hæ sunt Partiales. At stante Bullâ S. D. N. non est probabile id, quod Sâ n. 11. absolutè docet, scilicet in Jubileo non suspendi indulgentias personis particularibus impertitas; nam Bulla 2. litt: i. contrarium exprimit.

Ex his omnibus apparet esse probabilissimum, quòd per Bullam instantis Iubilei suspendantur solæ indulgentiæ plenarię viuorum extra Urbem Romam, & extra mortis verum articulum.

CAPUT X.

*Alię circa Suspensionem Indulgentiarum
& facultatum quæstiones expediuntur.*

QUEST: XXVI. *An & quæ facultates præter indulgentias suspenduntur tēpore anni Sancti?*

RESP.

RES P. Gregorius XIII. disertè exprimit, à se suspendi omnes facultates & indulta, quæ indulgentiarū causâ fuerunt cōcessa. Urban⁹ & cū eo S. D. N. citatâ Bullâ 2. litt: b. suspendit solas facultates absoluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, non tamen addit illam limitationem *indulgentiarum causâ*. Nihilominus tamen testatur Cardinalis de Lugo disp. 20. n. 145: Clementem & Urbanum declarauisse, non fuisse suæ intentionis suspendere, nisi illas facultates, quæ fuerunt aliquibus concessæ, in ordine ad lucrandas indulgentias, seu occasione lucrandarum indulgentiarū. Quare qui habent aliunde, & independenter ab Indulgentijs potestatem absoluendi à reseruatis, possunt eâ liberrimè vti, etiam dum agitur annus Sanctus. Consentit Laymannus n. 4. Palaus §. 1. n. 9. Tannerus n. 112. qui pluribus hoc probat, & n. 110. rectè cum Sâ n. 11. præmiserat, per Bullam non suspendi vel indulgentias vel facultates vllas, quas Episcopus concessit, sed tantùm, quas Pontifex aut eius Legatus, nam Bulla litt. h. id clarè indicat.

QUEST:

QVÆST. XXVII. *Quando incipit suspensio prædictorum?*

50. RESP. Sicuti generatio physica vnus est corruptio alterius: Aristot. l. i. de generat. text. 20. ita Iubilei ortus est interitus cæterarum superius enumeratarum indulgentiarum, & facultatum. Et quia Iubileus incipit ad initium primarum vesperarum Vigilæ Natiuitatis Domini, idcirco etiam ad initium vesperarum eiusdem diei desinunt valere ceteræ indulgentiæ. Nec crede Benzonio lib: 4. c. 8. dub. 6. in prima editione docenti, suspensionem indulgentiarum incipere, habereq; suum effectum, quamprimùm emanauit Bulla suspensiuæ; nam Clemens, Urbanus, & S. D. N. profitentur à se illas suspendi *durante anno Iubileo*; annus autem Iubileus non durat, quando nondum est, quando publicatur Bulla suspensiuæ, quia Clemens suam publicauit 29. Maij, Urbanus verò suam die 17. itidem Maij, & S. D. N. 13. itidem Maij: unde sumo secundum argumentum contra Benzonium, quia ex eius sententia sequitur, indulgentias Clementis, Urbani, & S. D. N. fuisse, & esse suspensas plus quam
per

per sesquiannum; esse quoq; reos excommunicationis, qui, dum hæc scribo, (scribo autem mense Iulio) publicant indulgentias plenarias.

Porro etsi verum est, reuocationem indulgentiarum nil obesse illis, qui inuincibiliter eam ignorant, id tamen non habet locum in ignorantibus suspensionem, de qua agimus, quia & S. D. N. litt. n. ita definit; & licet non definiisset, haberet tamen hic locum cap. *Ignorantia*. de reg. iuris in 6. *Ignorantia facti, non iuris excusat*. Est autem ignorantia suspensionis, ignorantia iuris notissimi. E diuerso siquis ignorans restitutas esse indulgentias, quæ fuerant suspensæ, peragat præscripta ad eas lucrificandas, lucrificiet, quia ad indulgentiam comparandam necesse non est scire, quòd extet ius nanciscendi illã. Lugo n. 80, Layman. c. 6. n. 5. cum multis contra Rodriguez.

— QVÆST. XXVIII. *Quando desinit suspensio, seu quando incipiunt iterum valere indulgentiæ, per Bullam Iubilei suspensæ?*

RESP. I. Sicut vnus corruptio physica est alterius generatio. Arist. l. 1. de generatione text. 20. ita Iubilei desinitio est secun-

E

dum

51.

52.

dum Bullam Clementis, Urbani, & S. D. N. inceptio & resuscitatio suspensarum indulgentiarum; quia hi Pontifices non suspendunt, nisi durante Iubileo, litt. m. atqui n. 17. ex Fillucio retuli, Iubileum desinere finitis Vesperis Vigilæ Natiuitatis Dñi, ergo statim, postquã fuerunt in nostra Germania finitæ vespere illius diei, incipiet valere omnes priores indulgentiæ.

II. Si ederetur Bulla similis Gregorianæ, & Sixtinæ, tunc non reualescerent, ex vi illius, indulgentiæ statim post transactum Iubileum; nam illi Pontifices eas suspenderunt ad arbitrium suum, & sedis Apostolicæ; quare non potuerunt redintegrari, nisi nouo consensu Pontificis. Ita Nauarrus not. 28. n. 31. cum Tannero n. 111. testaturq; Nauarrus not. 33. n. 7. ita declarasse ipsum Gregorium XIII. Addit tamen cit. not. 28. n. 31. videri Pontificem eiusmodi phrasi utentem consentire, ut statim post exactum Iubileum reuiuiscant suspensæ indulgentiæ; at cit. n. 7. se corrigi ob contrariam Gregorij XIII. declarationem, quam ipsi postmodum intimauit Datarius eiusdem Pontificis; & hanc Benzoni l. 4. c. 8. dub. 6. Zerola ad 3. et si

à Tan-

à Tannero citetur Henriquez in opposi-
tum, & Palaus §. i. n. 14. dicat, constare ex
praxi, illud arbitrium & beneplacitum
Gregorij XIII. non se extendere vltra an-
num Sanctum.

QVÆST. XXIX. *Pontifices citati feriunt
excommunicatione illos, qui durante Iubileo præ-
dicant, annuntiat, aut in vsum demandant alias
indulgentias præter indulgentiã Iubilei; quo sensu
est intelligenda hæc excommunicationis sententia?*

RESP. Eo sensu est hæc sententia exco-
municationis intelligenda, vt ij soli, & omnes
hanc poenam vltra peccatum mortale in-
currant, qui conscij huius poenæ, audent
tamen præter indulgentiam Iubilei acqui-
rendã Romæ, alias plenarias pro viuis nõ
constitutis in articulo mortis, extra Romã
prædicare, annuntiare, vel in vsum de-
mandare. Itaq; nõ petit hæc censura eos,
qui vel sunt ignari dictæ excommunica-
tionis; nullam enim censuram reipsã in-
curri, nisi à conscijs illius, communissi-
ma, verissimaq; opinio est; vel conscij
quidem, attamen prædicant, annuntiant,
in vsum demandãt illas indulgentias Par-
tiales, aut plenarias, quas ex probabili
opinione dixi superiore capite non esse

53.

suspensas ; & nominatim de Partialibus notat Peyrinis tom. 1. fol. 154. illas, quæ Ecclesijs Minimorum concessæ sunt, posse non obstante quavis prohibitione, libere & licitè prædicari, propter expressam concessionem Leonis X. factam in Bulla, quam ipse refert fol. 152. & 153. Idem generatim de Partialibus, stante etiam Bulla Clementis VIII. quæ, vt dixi, est eadem cum S. D. N. tradit Benzonius. cit. cap. 8. dub. 7. Et confirmo datam responsionem inde, quòd iura iuribus concordare debeamus, quoad possumus. DD. communiter ex cap. *Cùm expediat.* de elect. in 6. & ex l. 11. ac 12. ff. de legibus. Ergo has Bullas debemus cõcordare cum antiquis iuribus, statuentibus pœnas in prædicatores indulgentiarum: atqui in Clementina *Religiosi.* de privilegijs iubentur plecti illi soli, qui prædicant indulgētias *Indiscretas.* indulgentiæ autem, quas prudentes viri censent esse validas, non sunt indiscretæ, vt satis insinuat Siluester V. *Indulgentia,* in fine. Corduba q. 41. Sà n. 15. Hanc doctrinam indicat Nauarrus not. 33. n. 6. Lezana n. 5. & alij teste Sanctarello c. 5. dub. 7.

At,

At, quid intelligunt Pontifices per illam phrasin: *Qui in usum demandauerint?*

RESP: Non videntur designare eos, qui tempore Iubilei præcisè conantur lucrari indulgentias per Bullam suspensas, sed illos solos, qui alios inducunt ad eiusmodi conatum, plus enim nō significat, *in usum demandare*. Quare malè quidem ageret, qui requisita ad lucrandas indulgentias plenarias Quinq; Sanctorum, Congregationis Rosarij, Annunciatæ &c. perficeret cum intentione eas omnes lucrificandi; attamen excommunicationem non incurreret. Ita censuerunt Viri docti, à me super hoc dubio consulti.

His addo, à Concilio Tridentino sess. 21 de refor. c. 9. decerni quidē, vt in posterum publicentur indulgentiæ per Ordinarios, adhibitis duob⁹ de Capitulo; sed in primis hoc decretū non loquitur de indulgentijs iam vsu receptis, vt ex declaratione Congregationis obseruat Peyrinis tom. 1. fol. 154. Sicut nec loquitur de indulgentijs, quas Papa alicui Superiori concedit pro suis subditis; Peyrinis ibidem. Deinde etiam quoad alias indulgentias, non est in his Germaniæ partibus receptum hoc

Tridentini decretum. Nec mirum, quia vnus Germaniæ Episcopatus superat amplitudine quatuor aut quinque Italicos, & propterea ad nostros R. nos & Ill. mos Ordinarios non patet nobis tam facilis accessus, quàm Italis ad suos. Alias circa publicationem Indulgentiarum praxes obseruandas refert Gauantus in Manuali Episcoporum. V. *Indulgentia*, ex diuersis concilijs Mediolanensibus.

Hicce ad typum iam paratis, rogatus sum per litteras, meam de duabus, quas mox subiicio, quæstionibus sententiam; ad quas etiam eo modo, qui sequitur, respondi.

QVÆST: XXX. S. D N. die 24. Maij huius currentis anni 1649. omnibus Christi fidelibus pœnitentibus &c. qui die S. Sebastiani Ecclesiam Parochialem Urbis Landspurgensis Augustana Diœcesis visitarint, indulgẽtiam plenariam impertijt addendo: presentibus ad septennium citra annũ Iubilei, tantum valituris: queritur, cum prædicta indulgentia primum suum effectum festo S. Sebastiani 20. Ianuarij anni 1650. sortiri deberet, impediatur vero per annum Iubileum, an non septennium hoc, anno 1651. inchoandum videatur?

RESP.

RESP. I. Certum est, non posse moraliter, seu quoad acquisitionem ipsius indulgentiæ inchoari anno proxime sequente; tum propter generalem doctrinam de suspensione indulgentiarum; tum quia sua Sanctitas in verbis allatis disertè excludit annum Iubileum.

II. Verosimilius videtur, prædictum septennium tam arithmetice & materialiter quàm moraliter, & quoad acquisitionem ipsius indulgentiæ, adeoq; integre & adæquatè inchoari posse anno 1651. & proinde finiri anno 1658. Ratio est. I. quia alioquî gratia S. D. N. non valeret, nisi ad sex annos, cùm tamen indulgentiæ tantum valeant, quantum sonant, & verba sint propriè intelligenda, & gratia indulgentiarû sit latè interpretanda; & deniq; semper curandum sit, vt dispositio, præsertim fauorabilis, potius integre valeat quàm vt ex parte pereat. Argum. leg. *Quoties* 2. ff. de rebus dub. II. Quia nec verbis Breuium, nec rationi, nec, vt puto stylo Curiaë repugnat, quò minùs, generatim loquendo, vsus indulgentiarum ad 7. aut plures annos impertitarum inchoètur saltem rationabili ex causa, biennio, post-

quam in Cancellaria Apostolica expeditum est Breue, quo conceditur indulgentia, ergo neq; repugnat in præsentī casu, cū præsertim adsit peculiaris causa & ratio.

III. Quia licet particula *citra* quæ in Breui S. Dom. N. ponitur, possit ita intelligi, vt præcisè significet indulgentiam per prædictum Breue datam, non posse obtineri anno Iubileo, longè tamen rectius ea particula accipitur hic pro *extra*, quasi dicas, fauorem Breui Pontificio contentum valiturum septem annis integris, nil obstante, adeoq; non computato inter illos septem annos, año Iubileo. Nam prior illa explicatio est nimis rudis, cur enim 24. Maij moneat Pontifex, illam indulgentiam non valituram in anno Iubileo, cū die 13. eiusdem mensis publicârit Bullam suspensiuam indulgentiarum omnium? At posterior explicatio est dignior, & per eam saluantur generalia illa pronuntiata, quæ in prima ratione attuli: propter quæ pronuntiata existimo, indulgentiam pro Communionē Generali, quæ ad 15. años, quinto Februarij huius ipsius anni confirmavit sua Sanctitas, valituram

15. annis post exactum Iubileum, si forte non viguit hoc anno currente vsus illius gratiæ, durante videlicet adhuc beneficio abhinc 15. añis impertito. Idem cenſeo de omnibus indulgentijs hoc ipſo anno ad certos annos impertitis.

Et addo, videri mihi verosimile, quòd indulgentiæ ad 15. annos e. g. concessæ, & iam per aliquot abhinc annos practicatæ, per interuentum anni Iubilei non patiantur vllam in numero annorum imminutionem, sed solius discontinuationis, seu interruptionis incoñodum; nam id persuadent tum generalia pronuntiata, quæ suprâ attuli; tum illa ratio, quòd odia sint restringenda, adeoq; verbum *suspendendi* ita sit intelligendum, vt quando Pontifex dicit: suspendimus anno Iubileo omnes indulgentias, sit iste præcisè sensus: nolumus anno Iubileo cuiquam prodesse indulgentias, vt explicat ipse Pontifex in Bulla litt: m. ergo non debet hoc verbum extendi ad extinctionem vnus ex annis priùs disertè concessis. Aliud rationabiliter dici posset casu, quo Breue ita sonaret: Concedimus indulgentias ad *proximos* 7. 15. 20. annos; nam Tò *proximum* designat

formaliter initium, & consequenter finem eiusmodi indulgentiæ.

QVÆST: XXXI. *Indulgentia ingredientibus aliquam Religionem obuenire solita, suspenditurne in anno Iubileo?*

57. Ratio dubitandi, quâ is, qui hanc quæstionem mihi proposuit, mouetur, est fortè hæc; quòd sicuti in generali concessione non veniunt ea, quæ quis in specie non esset concessurus reg. 81. in 6. ita etiam in generali prohibitione, adeoq; suspensione non veniant eæ indulgentiæ, quas Pontifex non esset in specie suspensurus; atqui non esset in specie suspensurus illam, de qua instituitur præsens quæstio, tum quia eius acquisitio nil videtur officere fini, ob quem suspenduntur indulgentiæ, vt patet repetèti dicta superius; tum quia prædicta indulgentia est omnino speciali notâ digna; & maiori longè iure, quàm vllæ aliæ, conceditur.

RESP: Etsi hæc ratio meritò mouere potest Pontificem, vt rogatus à Religionū Generalibus, dispenset in sua Bulla circa emittentes sua vota Religiosa; non audeo tamen sine auctore negare, quin verbis S. D.N. adeò specialibus, simul & generalib?

com-

comprehendatur re ipsa suspensio memorata indulgentiæ.

Ad rationem in oppositum, negandum est assumptum, ad cuius primam, (etenim secundæ consequentia neganda est) probationem respondeo in primis, respectu ingredientium religionem non omnino cessare finem suspensionis, nam possent ij differre ingressum, & Romam proficisci. Deinde licet respectu eorum cesset finis, videtur tamen ex communi sensu Doctorum constare, quòd velit (& potest utiq; velle) Pontifex, vt nilominus lex suspensiuæ valeat respectu illorum.

Magno tamen his ipsis solatio esse debet id, quòd S. Thomas 2. 2. q. 189. a. 3. ad 5. docet & probat, videlicet rationabiliter credi, quòd per ingressum Religionis consequatur quis (abstrahendo ab indulgentia) remissionem omnium peccatorum. Quæ doctrina valet utiq; etiam in anno Sancto. Porro censet Rodriq. tom. 2. qq. regul. q. 88. a. 1. indulgentiam plenariam promissam ingredientibus Religionem, obtingere non tantum ijs, qui vota religionis substantialia emittunt, sed etiam, qui Nouitiatum ingrediuntur.

*De Conditionibus operum pro Iubileo
præscriptorum.*

QVÆST. XXXII. *Quanam de honestate,
integritate, & causa efficiente operum præscrip-
torum obseruanda videntur?*

RESP. Ea, quæ Doctores verosimi-
lius exigunt ad lucrificiendas a-
lias indulgentias; quamquã non-
nulla eorum peculiarem difficultatẽ con-
tinent respectu Iubilei. Ea laconicẽ indi-
dicabo, accuratiore disquisitione in aliũ
locum dilatã.

58. I. Itaq; licet sit tutior opinio Comitoli
quæst. 27. cũ Layman. c. 6. n. 2. & alijs, rati,
vt quis indulgentiam Iubilei (nam de eo
nominatim agit) integre acquirat, necesse
esse, omnia opera præscripta fieri in statu
gratiæ, eò quòd per opera in statu pecca-
ti mortalis facta, non possint impetrari ea
bona, quæ summus Pontifex intendit lar-
gendo Iubileum; opposita tamen sentẽ-
tia Suarij disp. 52. sect. 2. n. 7. Dianæ resol. 4
pluriumq; aliorum existimantium suffi-
cere, si vltimum opus fiat in gratia, est
probabilior, tum quia non est necesse,

vt

vt omnia opera præscripta dirigantur ad impetrandum id, quod intendit Pontifex; tum quia etiam per bona opera in statu peccati facta potest aliquid impetrari. S. Thomas 2. 2. q. 83. a. 6. tum deniq; quia actualis acquisitio indulgentiæ prouenit ex satisfactione Christi, & Sactorû. Extrau. *Vnigenitus*. de poenit. & remiss. non autem ex operantis dignitate, aut meritis. S. Th. a. 3. quæst. 2. Imò quando vltimum opus habet continuationem, sicuti habet e. g. oratio, sufficit, modò quis sit in gratia, dum vltimam partem talis operis exequitur, vt notat Suarez ibid.

II. Non tantùm sufficit, sed etiam requiritur ad indulgentiam Iubilei, vt saltẽ vltimum opus fiat in gratia S. Thom. a. 5. q. 1. cum cæteris omnibus. Ratio est, quia indulgentia est relaxatio pœnæ. Extrau. *Vnigenitus*. Pœna autem non relaxatur, nec dimittitur, nisi remissâ culpâ. S. Thomas ibid. cum omnibus; *quia peccati venia non datur nisi correcto*. regula 5. in 6. non remittitur autem culpa illi, qui non est in statu gratiæ, nam, *qui non diligit, manet in morte*, 1. Ioann. 3. addit tamen rectè Suarez loc. cit. sect. 3. ad alios fauores Iubilei obti-

59.

obtinendos per se non requiri statū gratiæ.

III. Si totum vltimum opus pro Iubileo fiat in statu peccati mortalis, probabilior est opinio Coninck dub. 7. aliorumq; plurium contra Dianam resol. 4. & Granadū ab ipso citatum, non reuiuiscere indulgentiam, obice remoto, seu primo tempore, quo homo deponet onus peccati mortalis: nec enim habemus sufficiens fundamentum credendi, eam esse Summi Pontificis intentionem.

60.

IV. Probabilius censent Suarez disp. 52. sect. 6. Lugo n. 85. alijq; plures contra Comitolum cit. quæst. 37. non esse ad indulgentiam Iubilei obtinendam opus, vt opera præscripta ita honestè fiant, vt per illa quis mereatur apud Deum; sed posse per illa etiam cum peccato veniali, & ex peccato veniali facta acquiri indulgentiā. Ratio est, quia talia opera manent nihilominus honesta, ratione obiecti. Dat Cardinalis de Lugo exemplum de ieiunio, & visitatione Ecclesiæ. Excipio hinc orationem, perpetuis voluntarijs distractionibus implicitam, vt iterum dicam n. 142.

61.

V. Debent omnia opera ita integre adimpleri, vt si quod illorum ex ignorantia, obli-

obliuione, impotentiâ, negligentiaue penitus omittatur, non obtineatur quidquã de Iubileo. Ratio est, quia offertur Iubileũ sub cõditione implendi omnia. S. Th. a. 4. q. 3. atqui non existente conditione non consequitur illud, quod sub cõditione datur. S. Thom. ibid. & conditionalis, non impletâ conditione, nil ponit in esse. DD. cõmuniter. Excipe tum illum, cum quo fit cõmutatio operis, tum illũ, qui nequit dare eleemosynã, iuxta dicenda suo loco.

Imò debent ita integre impleri, vt si aliqua pars notabilis omittatur, nil obtineatur de Iubileo. Suar. disp. 52. sect. 5. n. 5. post alios. Ratio est, quia concessio est vnica, & quasi indiuisibilis sub tali determinata conditione, ergo qui non implet totum, sed omittit partem notabilem, nõ implet conditionem. Hęc autem doctrina locum habet tum in ieiunio, quando interdum notabile aliquid comeditur, tum in eleemosyna, quando Bullã Iubilei præcipiente dari eleemosynam, *secũdũ cuiusq; facultates*, aliquis notabiliter minus dat, quã secũdũ facultates dare deberet, tum deniq; fortẽ in Processione, quando quis notabilem eius partem omittit; nisi forsan postmodum

modum visitet Ecclesias præscriptas: Censet autem Suar. loc. cit. qui ex præscriptis pro indulgentia quinque, Pater & Aue, omittit vnum, omittere partem notabile. Addit esse dubium, an omittens minimū quid, non excidat Iubileo, sed rectè concludit, etiam hīc, parum pro nihilo reputari.

62. VI. Opera in Iubileo præscripta, debet is ipse, qui lucraturus est Iubileo, perficere, & non per alium. Nauarr. not. 22. n. 2. loquens nominatim de Iubileo, cum alijs communiter. Ratio est, quia non est à proprietate verborum recedendum, l. *Non aliter*. ff. de legibus. Atqui propriè nō ieiunat, orat, confitetur, communicat, visitat Ecclesias, qui per aliū hæc facit. Vnde non obstat reg. 76. in 6. *Qui facit per alium, perinde est, ac si faciat per seipsum*, nam hæc regula habet locum duntaxat in ijs actionibus, ad quas nec personæ industria electa est, nec à lege aut voluntate Superioris introductum est, vt res non per alium, sed per se ipsum expediatur. Henricus Canisius in reg. 68. Quare Benzonijs dub. 21. meritò reijcit Ioannem de Anania aliud de visitatione Ecclesiarum pronuntiantē.

Excipe

Excipe illum, qui per famulum dat eleemosynam, quia etiam tunc censetur moraliter, & propriè dare. Suar. d. 52. sect. 7. rectè monens, etsi ille famulus sit in statu peccati mortalis, nil tamen præiudicare iuri acquirendæ indulgentiæ.

QVÆST: XXXIII. *Quando nam sint peragenda opera pro Iubileo; & an Iubileum periclitetur, si Prælati non indicant suo tempore?*

RESP. I. Omnia opera perficienda sunt 63.
 intra tempus præscriptum, id est, intra spatium anni Sancti, si eius indulgentia sit obtinenda; intra duas hebdomades, si acquirenda indulgentia Iubilei extra annū Sanctum; quia communiter (dico communiter, nam Urbanus VIII. pro Iubileo 1631. permisit tres menses) pro isto conceduntur duæ tantum hebdomadæ, quas tamen duas hebdomadas cōstare 15. diebus, testatur ex praxi Ecclesiarum P. Laymannus c. 8. n. 7. consentiente Palao §. 3. n. 3. egoq; scio, non semel practicum, at dubito, an semper. Certè Lugo n. 107. Bonacina p. 5. n. 34. alijq; scriptores Itali & Hispani contrarium partim apertè asserunt, partim supponunt, dicentes esse peculiariter de confessione & communione

nione, permissum, vt fiant tertiâ Domini-
nicâ indicti Iubilei. Sed quidquid sit
de Bullis, quas hi Doctores sunt secuti,
stando Bullâ 3. praxis anni M. D. C.
XXXVIII. ostendit, nullum fuisse haben-
dum scrupulum de 15. integris diebus,
respectu etiam eleemosynæ & visitatio-
nis Ecclesiæ.

64. II. Illæ duæ hebdomadæ, intra quas
perficienda sunt opera præscripta, desi-
gnari debent ab Episcopis, Ecclesiarum
Prælatiis, Ordinarijs locorum, eorumue
Vicarijs, vel ijs deficientibus, ab alijs, qui
curam animarum exercent, ita enim sta-
tuunt communiter Bullæ, & nominatim
tertia S. D. N. §. *Cæteris vero, & §. Qua-
propter.* Et sentio cum Nauarro, multif-
que grauib; Doctoribus apud Filliuc. n.
267. itemq; cum Cardinale de Lugo nu.
127. eum non potiri Iubileo, qui incipit
opera præscripta facere ante tempus ab
vno eorum, quos nominavi, designatum.
Ratio est, quia verba Bullarum omnino
videntur hanc conditionem executioni
operum, atq; adeo consecutioni Iubilei
adiocere, nam Bulla tertia litt. m. vti & a-
liæ aiunt: qui ieiunauerit altera ex duab;
heb-

hebdomadis ab Episcopis, &c. *designatus*. atqui non obtinetur Iubileum nisi seruat-
tis conditionibus, sub quibus offertur,
vt iam sæpe dixi, & dicam. Nilominus
sentio cum Filiucio l. c. & alijs, posse op-
positum securè in praxi obseruari ex cau-
sa, quia mens Pontificis non est omnino
clara pro doctrina, quam attuli.

Addit quoque sed minùs probabiliter, 65.
vt obseruat Lugo, num. 119. Diana p. 3.
tract. 4. ref. 151. cum Bottonio & Leza-
na num. 19. si tempore, quo Iubileum,
in tua patria promulgatum fuit, exigno-
rantia inuincibili illius, non habuisti eius
notitiam, posse te illud lucrari infra dies
15. à die notitiæ, sicuti etiam si Iubilei
notitiam habuisti, primùm secunda die
Veneris &c. quamuis in hoc secundo ca-
su possit vtique confessarius commutare
ieiunia.

III. Per Ordinarios locorum intelli- 66.
guntur Episcopi, sine quorum aut Vi-
cariorum Generalium mandato non so-
lent Parochi in Germania promulgare
Iubilea, nec designare tempus.

*At, quid si Episcopus, aut Vicarius non com-
municet Parochis Bullam eo tempore, quo mox*

dicam esse communicandam, poterunt ne ipsi propria auctoritate indicare Iubileū, & processiones? Respondeo, poterunt, & debebunt; nam Bulla tertia litt:bb. aliæq; communiter id imperant, cū dicunt: *deficientibus ordina-*
rys.

67. Rursum quæres, *an Prælati Regulares possint suis subditis promulgare Iubileum?* Respondeo, id quidem censet Sā n. 12. vnde consequenter dicet, posse à Prælato Regulari duabus, postquā authenticam habuit Iubilei notitiā, hebdomadis eū indici, esto Episcopus seriū aut citiū indicat. Ego tamen huic doctrinæ, si quidem extendatur etiam ad illos Prælatos Regulares, qui non habent propriam diœcesin, seu Iurisdictionem quasi Episcopalem in subditos sæculares, ab Episcopi Iurisdictione exemptos, non subscribo: idcirco quòd Bulla tertia l. aa. aliæq; passim publicandi potestatem absolute faciunt, non quibusvis Prælati, sed *Ecclesiarum Prælati*. quo nomine non solent venire Prælati Regulares in communi. Vnde etiam habet Praxis, vt Episcopi Prælati Ordinum etiam Exemptorum mittant copiam, vel breuiarium Bullæ Iubilææ. Quòd si Episcopus

scopus non fungeretur hac in re suo officio, potiore iure liceret Prælato Regulari, præsertim Exempto, quòd paulò antè licitum esse dixi Parocho. Verùm hac in re libenter meum iudicium subijciam aliorum sententiæ.

IV. Quandoquidem Pontifices solent in virtute obedientiæ mandare Episcopis &c. vt cùm Iubilei litterarum transumpta, aut exempla etiam impressa acceperint, *statim absq; vlla mora*, retardatione vel impedimento per suas Ecclesias, &c. publicari, processionesq; indici faciant, vt cum alijs loquitur S. D. N. Bullâ tertiâ litt: bb. cc. dd. & Sixtus V. constitut. i. apud Cherubinum (ex cuius mente locuti videntur posteriores Pontifices) disertè imperet, inchoari Iubileum primâ vel secundâ immediatè hebdomadâ, post habitam notitiam Iubilei, idcirco existimo, mortaliter peccaturum illum Ordinariû, aut Parochum, qui ex negligentia diutius differret indictionem Iubilei; nam videtur materia esse satis grauis.

At quæres, *an tunc nihilominus valeret Iubileum, atq; adeò an obtineri posset quartâ vel quintâ hebdomadâ post habitam notitiam?*

69.

Respondeo, rem esse dubiam, & proinde hinc confirmari id quod dixi de peccato Ordinarij, differentis publicationem; nilominus mihi videtur, valiturum etiam tunc Iubileum, adeoque obtentum iri ab ijs, qui illa quarta vel quinta hebdomade perficerent opera præscripta. Ducor, tum quia Bulla litt: m. absolutè promittit indulgentiam ijs, qui ieiunauerint &c. *alterâ ex duabus hebdomadis ab Episcopis &c. designandis*; tum quia Bullæ nusquam indicant, illam properatam Iubilei publicationem esse conditionem necessariam ad lucrandum Iubileum.

Nec obest, quòd eadem Bulla litt: k, dicat: qui interfuerit processioni *primâ vel secundâ hebdomadâ* indicendæ; nam ea verba plùs non indicant, quàm quòd delinquant Ordinarij, si non indicant processionem primâ vel secundâ hebdomadâ ab habita notitia, & ita indicant, vt prima processio (si quidem plures habeantur) instituatür primâ vel secundâ hebdomadâ, postquam habuerint notitiam Iubilei, altera autem processio instituatür secundâ vel tertiâ hebdomadâ.

Vnde

Vnde obiter noto discrimen inter ea, quæ Bullæ Iubilææ præcipiunt Ordinarijs, & ea, quæ volentibus lucrari Iubileum. Priora illa habent rationem folius mandati, posteriora rationem conditionis sine qua non. Priora illa non ingrediuntur rationem quasi contractûs: *do vt facias.* qui inter summum Pontificem, & Christi fideles intercedit, sed tantum extrinsecè habent se ad illum; at posteriora sunt pars substantialis eiusdè contractûs; vnde fit, vt si horum aliquid omittatur, non obtineatur Iubileum, obtineri autem queat, etsi Ordinarij non fungantur ritè officio suo.

Etsi autem Sixtus V. voluit suum Iubileum promulgari etiam post *privatam* illius notitiam, id tamen non obseruatur in Episcopatib. Germaniæ, sed nostri R.^{mi} & Ill.^{mi} Dñi Ordinarij expectant, donec ex Vrbe, vel ab Illustriss: Dominis Nuntijs accipiant transumpta Bullæ Pontificiæ; nec sunt reprehendendi, quia agunt conformiter Bullis modernis, quæ expressè loquuntur de transumptis, etiam *impressis*, vt paulò antè memini.

71.

V. Possunt verò Ordinarij duas Iubilei hebdomadas curare inchoari quocunq; die septimanæ, prout occurfus festorum, aut alia prudens ratio suggesserit; nam Bullæ nil hîc determinant, quamuis utiq; conueniat, ita inchoare illas hebdomadas, vt prima incipiat à festo, & secunda, adeoq; xiv. vel xv. Iubilei dies desinat in festo.

72. VI. Probabilior est opinio Dianæ resol. 12. Præpositi, & Naldi, quos ipse citat, itemq; Laymanni c. s. n. 10. Bonacinæ p. 5. n. 34. & Palai §. 3. n. 19. quòd non sit opus, omnia opera præscripta facere intra vnam è duabus hebdomadis assignatis, nam Bullæ, quas legi, hanc conditionem non exigunt à Romanis, vt patet vel ex Bulla tertia litt: e. imò satis clarè ijs permittunt, vt alia hebdomade visitent Ecclesias, aliâ ieiunent; atqui dispositio pro Romanis, vtpote primis in hoc genere, est norma cæterorum. Adde, quòd testetur Naldus apud Dianam, sic respōdise Patres Sanctæ Pœnitentiariæ, & denique Bonacina l. cit. commodè respondet ad ea, quæ huic opinioni obijci possent. Nilominus opposita sententia Henriq.

c. 11. n. 2. Sanctarelli c. 7. d. 1. & aliorum est vtiq; tutior.

VII. Non modò sunt omnia opera in- 73.
tra præscriptas duas hebdomades perfi-
cienda, sed etiam ijs ipsis diebus, quibus
mandantur. Doctores communiter cum
Nauarro de Orat. Miscell. § 8. Reginaldo
n. 84. Sanctarello cap. 7. dub. 1. Et patebit
magis ex dicendis de visitatione Ecclesia-
rum, communionem, & ieiunijs. Ratio est,
quia opus perficiendum est iuxta formam
in concessione indulgentiæ præscriptam.
Nec obest commune axioma: nil refert,
quid de æquipollentibus fiat. l. *Fin.* ff. mā-
dati; nam huic axiomatici non est locus in
dispositione conditionali, & alijs, in qui-
bus aliquid pro forma traditur, vel ratio
diuersitatis aliud suadet.

Excipiunt tamen hinc tres citati aucto- 74.
res cum Rodriq. & Henriq. illum, qui ex
obliuione, inaduertentiâ, ignorantia ora-
tionem non persoluisset, nec eleemosy-
nam erogasset ante vltimum diem Iubi-
lei, si enim vltimo die Iubilei faciat ma-
iorem eleemosynam, aut longiorem pre-
cationem, quàm prioribus diebus tene-
batur, lucrabitur secundùm hos Docto-

res Iubileum, eò quòd hìc locum habeat recepta Glossa l. *Tolle pactum*. §. *Fine*. ff. de pactis, quæ ait: *Pro tacitè statuto habendum est id, quod verosimiliter statutum fuisset, si à stante quæsitum fuisset*; nam si Papa de hoc casu interrogaretur, quando Bullam Iubilei condit, ita pro sua summa æquitate & pietate responderet. Sed utiq; deest huic præsumptioni, & piæ interpretationi certitudo.

VIII. Sicuti opera sunt perficienda ijs diebus, quibus mandantur; ita etiam eodem ordine, quo mandatur, propter paritatem rationis. Vix tamen vnquam præscribitur certus ordo operum inter se, nisi quandoque in confessione & comunione, vt dicam suis locis. Quare communiter nil interest, vtrum præscriptorum operum alteri præponas. Hinc obseruat Layman: cap. 8. num. 7. et si in Bulla ponantur hæc verba: *Qui visitaerint Ecclesias, ieiunauerint, elemosynas dederint &c.* non tamen indicare, quòd eò ordine opera perficienda sint, quo describuntur, idque probat exemplis vtriusque Iuris.

QUEST.

QVÆST: XXXIV. *Qualia opera sint pro Iubileo suscipienda? an aliunde iam debita?*

RESP. I. Sicuti generatim longè probabilior est opinio docentium, ad indulgentiam obtinendam, nil per se loquendo referre, vtrum opera, quæ pro ea obtinenda perficiuntur, suscipiantur spontè, an ex alia obligatione voti, pœnitentiæ, charitatis, fidelitatis, Iustitiæ; ita etiam sentiendum est de operibus pro indulgentia Iubilei imperatis. Vnde videmus, ieiunia Iubileorum sæpe celebrari in ipsa Vrbe Roma, vel in quadragesima, vel in quatuor temporibus Aduentûs. Laymann. cap. 8. n. 13. & Lugo num. 110 qui oppositam Syluestri & Rosellæ opinionem meritò falsam vocat.

II. Si indeterminate præscribatur Ecclesiarum visitatio, oratio, & eleemosyna, sufficit semel visitare, orare, eleemosynam facere, idque quodocunque, etiam die Dominico, ante vel post communionem. Bossius apud Dianam in

Sum. V. *Iubileum*. n. 5. sed de his singulis agam infra suis

locis.

*De Intentione, & reliquis conditionibus
operum præscriptorum.*

QVÆST. XXXV. *Quandoquidem Pontifices tam pro Iubileo, quàm p̄ alijs Indulgentijs iubent orari, aliudue pium opus peragi ad vnā, aut plures determinatas intentiones, quomodo oportet illas intentiones exprimere?*

PRiusquam ad hanc obuiam quidē, à nullo tamen, quantum quidem scio, ex professo propositam, ventilatamque, vix ab vno alteroue obiter tantam quæstionem respondeam;

76. Suppono I. Fieri posse, vt quis in prædicto casu se habeat vno horum septem modorum. I. ita, vt faciat quidem opus præscriptum, sed non cogitet de vlla indulgentia lucranda, nec sciat quidquam de vlla intentione præscripta. II. ita, vt nil sciat de intentione præfixa à Pontifice, faciat tamen opus iniunctum, cum animo lucrandi indulgentiam, si quam fortè lucrari potest, & expressè dicat: volo & cupio facere omnia, quæ & quatenus sunt necessaria ad lucrandam nunc indulgentiam,

tiam, siquæ fortè obtineri potest. **III.** ita, vt nil quidem audiuerit de certa intentione præscripta à Pontifice, dicat tamen: istud opus offero ad intentionem Pontificis, siquam fortè præfixit. **IV.** ita, vt tantùm in genere audierit, esse à Pontifice præscriptam intentionem, & proinde dicat: Domine Deus, istud opus tibi offero ad intentionem à Pontifice determinatã, quæcunq; illa sit. **V.** ita, vt in specie audierit intentionem iniunctam, & tunc quidem non cogitãrit lucrari indulgentiam, postea tamen opus pro indulgentia designatum perfecerit, immemor intentionis, dicens tamen expressè, se illud opus offerre ad intentionem summi Pontificis. **VI.** ita, vt, quando audiuit nominari intentionem, statuerit facere necessaria ad indulgentiam, & ex vi huius propositi faciat opus præscriptum, immemor quidem intentionis, dicens tamen expressè, velle se illud opus perficere ad intentionem præscriptam. **VII.** deniq; ita, vt, dum se accingit ad opus iam iam faciendum, sit probè memor totius intentionis, dicatq; se velle ad illam dirigi opus, quod præstiturus est, siue interim

in decursu operis recordetur actu intentionis, siue non recordetur actu. Hi sunt 7. præcipui modi, quibus solent se homines habere in proposito casu, & qui in plures adhuc alios subdiuidi possunt.

77. Suppono II. Quando Bulla aut Breue proponit indulgentiam, præscribendo operi aliquam intentionem, haud dubie necesse esse, vt id opus fiat ad præscriptam intentionem, vt cum alijs docet Lugo n. 85. Ratio est, quia opus est implendum secundum formam specificam. Grassijs n. 15. & alij passim; forma autem specifica in moralibus, maximè desumitur à fine.

Suppono III. Intentionem, quæ in prædicto casu fieri debet, fieri debere, antequam opus præscriptum finiatur. argum. communis doctrinæ, quæ tradi solet in materia de intentione necessaria ad applicationem sacrificij; sicut enim illa debet fieri ante cōsecrationem, vel, vt placet Cardin: de Lugo, ante consumptionem specierum, ita etiam applicatio operis ad intentionem à Pontifice præfixam fieri debet, antequam opus integre finiatur.

78. Suppono IV. Dubitari non posse, quin vltimus ex enumeratis modis sit omnino suffi-

sufficiens, ad lucranda indulgentiam, si nil aliud desit; nam de eo, qui sequitur hunc vltimum modum, propriissimè dici potest, illum orâsse, v. g. ad specialem Pontificis intètionem, esto in decursu orationis, aut opis præscripti, non ampliùs cogitârit de intentione, dummodo illam non reuocârit; nam tunc propriè adest virtualis intentio, quam in Sacramentis, & Sacrificio Missæ, alijsq; operibus admittunt passim Theologi. Itaq; quando intendens lucrari indulgentiam Comuniõnis Generalis e. g. & memor trium intentionum, quæ pro illa præscribuntur, dicis: Hæc quinq; Pater & Aue orabo pro tribus intentionibus, à Pontifice summo ordinatis, sis utiq; compos indulgentiæ, si ores, quod te oraturum dixisti, esto dum oras, nulla tibi occurrat prædictarum intentionum cogitatio.

Suppono V. Similiter dubitari nõ posse, quin singuli ex reliquis modis sint sufficientes ad lucrandum indulgentiam, si Pontifex velit esse sufficientes, & aliunde nil desit, nam tota res pender ab eius voluntate, ordinationeq;. Quare hîc solùm quæritur, vtrùm sit verosimile, Pontificem,

ficem, in casu, quem posuimus, & qui quotidianus est, esse contentum singulis ex prioribus sex modis indicatis?

79. Et quidem ad primum modum quod attinet, nego, cum illo posse obtineri indulgentiam, de qua loquimur. Ratio est, quia sequendo eum modum, non oratur ad intentionem summi Pontificis; atqui non obtinetur indulgentia, quando non oratur ad præfixam intentionem, ut paulò antè ostendi, & confirmo tam pro hoc, quam p̄ alijs materijs, & operib⁹ præscriptis; tum quia *contractus ex conventionē legem accipere dignoscuntur.* reg. 8 s. de reg. Iuris in 6. concessio autem indulgentiæ, est quidam quasi contractus innominatus; *Do ut facias* tum quia, sicuti datum ob causam, causâ non securâ, obnoxium est restitutioni, Doctores cōmuniter in materia de restitutione. Ita etiam promissum & oblatum ob causam, causâ & conditione non securâ, nec purificatâ, accipi non potest; sequendo autem hunc modum non purificatur conditio, quia reuerâ opus non perficitur ad intentionem præscriptam.

80. Alter modus accedit quidem propiùs ad

ad mentem, voluntatemque Pontificis, quàm prior, vt patet, eiusq; sufficientia ostendi potest à simili de sufficientia intentionis pro administratione Sacramentorum, & proinde probabilissimum est, sufficere; videtur tamen probabilius, non sufficere propter sequentes rationes. 1. Cùm certum sit, preces illo secundo modo fusas, non esse ex se tam efficaces ad finem intentum obtinendum, quàm si cognita esset ipsa intentio Pontificis, & ex vi eius, animus ad orandum excitaretur; fiunt enim communiter cum minore ad rem affectu, nam & cognitio confusa minus mouet, quàm distincta, & actus conditionales non sunt tam feruentes & intensi, quàm absoluti, idcirco verosimilius est, Pontificem non esse illo secundo modo contentum. Confirmatur illud antecedens ex doctrina S. Thomæ dist. 4 s. q. 2. a. 3. quæstiunc. 1. comunissimè receptâ, quòd scilicet defunctis illæ Missæ in quibus sunt orationes ad hoc determinatæ, plus profunt, quàm illæ, in quibus non sunt eiusmodi Orationes. II. Quando Pontifex exprimit in suo Breui aut Bulla intentionem, ad quam vult opera vel pre-

G

ces

cēs præscriptas fieri, non ideo exprimit, ut nos sciamus, quam ipse intentionem expressam & specificam habeat, sed quā nos habere debeamus, si indulgentiæ participes esse volumus. Vnde fit, ut in vno eodemque Breui Apostolico, pro quibusdam actibus præscribantur quatuor intentiones, pro alijs tantum duæ, pro alijs vnica, pro alijs nulla, ut videre est in forma Indulgentiarum Urbani VIII. Mihi autem non videtur satis credibile, tantam intentionum varietatem poni & proponi fidelibus, nisi ea cum conditione, ut & illas cognoscant, & ex illarū cognitione incitentur, diriganturq; ad opera præscripta facienda. III. Ratio petitur ex auctoritate Doctorum, qui hanc particularem quæstionem attigerunt. Primus est Cardinalis de Lugo, qui n. 82. docens ad acquisitionē indulgentiæ non requiri, ut quis sciat, se posse lucrari indulgentiā, restringit hanc doctrinam his verbis: dummodo non exigantur certa opera, pro aliqua speciali necessitate applicanda. v. g. orationes pro auxilio diuino implorando contra talia pericula imminencia, non enim potest opus fieri cum tali intentione sine aliqua

aliqua illius notitia. Ita hic Doctor, manifestè supponens, & debere adesse, vel adfuisse aliquam notitiam specialis intentionis à Pontifice præscriptæ, & ad eam debere dirigi opus præscriptum.

Alter est Bossius, què refert & sequitur 82.
 Diana ref. 33. ita loquens: sufficit ad orationem pro lucrando iubileo orare iuxta mentem summi Pontificis, quæ intentio nō est necesse, vt sit actualis, sed sufficit virtualis, videlicet, quòd quis, auditâ Iubilei publicatione, determinans, velle illud cōsequi, habeat tunc ppositū orandi & præstandi reliqua iuxta mentem summi Pontificis, licèt postea actualiter non recorderetur, dū orat, aut cætera opera præstat. Ita Bossius cū Diana, qui etsi non expressè dicit, *requiri* illam virtuales intentionē, de qua ipse loquitur, sed tantum sufficere; satis tamen ipse modus loquendi nostram responsionē confirmat. Accedit auctoritas sapientissimi Patris Claudij Aquaiue, qui in quadam epistola, loquens de Iubileo à Gregorio XIII. anno 1583. concessō Societati IESV, dicit: illos è Societate consecuturos id Iubileū, qui præter alia orarēt, *nominatim* pro Hæreticorum & Ethnicorū

ad Ecclesiam translatione. Deniq; huius opinionis est apertissime is, qui ad calcem libri P. Martini Roa de Purgatorio addidit admonitionem de Indulgentia pro communione generali; nam folio 352. & 353. Oenontanæ editionis Germanicæ negat expressè, illos lucrifacere eam indulgentiam, qui orant pro fidelibus defunctis, nisi præterea orent, ad illas tres intentiones, quæ præscribuntur; proinde identidem inculcat, vt istæ tres intentiones formentur, & rudibus explanentur.

83. Agnosco tamen Cordubam aduersari allatæ responsioni, dum q. 25. in fin. sic differit: ad lucrandam indulgentiam requiritur & sufficit, si opus pium fiat piè, & ad id, ad quod ex tenore Bullæ imponitur, fiat principaliter, & ex intentione actuali vel virtuali, quod tunc fit, quando fit principaliter pro lucranda indulgentia.

Tertius modus est quidem tolerabilior secundo, & quartus tertio, vt facillè quisq; conijciat ex analogia illius, cum penitus simili & nequaquam reprehendendo modo, quem sequuntur passim Sacerdotes, ratione stipendij aut obedientiæ ad certam intentionem sacrificare parati, & practi-

practicè valde probabilem esse, non nego, præsertim cum sciam probari quibusdam viris doctis: Verùm ob rationes, quas contra secundum modum attuli, suadeo, ne quis eum sequatur in praxi.

Quintum modum esse sufficientem, 84. persuadet mihi tum praxis & persuasio Confessariorum pœnitentiùmq;, tum infinitus numerus rudium hominum, qui nequeunt memoriâ retinere ternas, quas frequenter; quaternas, nonnunquam summus Pontifex præscribit intentiones: videtur ergo Pontifex ab his, & consequenter ab alijs, plus non exigere, quàm vt offerentes suas preces ad intentiones ab illo præscriptas, habeant illarum confusam recordationem; tum quia de talibus potest optimè dici, illos orare, v.g. pro pace vniuersali, extirpatione hæresum, &c. Si hæ intentiones in particulari sint præfixe: tum deniq;, quia concessio indulgentiarum est potius late, quàm strictè interpretanda.

Sextus modus tanquã sufficiens aperte admittitur à Bossio & Diana supra relatis, eiusq; sufficientia comprobatur, tum argumentis, quæ pro quinto modo attuli;

tum quia, sicuti certum videtur, non requiri, ut quis maiore parte temporis, quo peragit preces, aut opus à Pontifice præscriptum, recordetur actu intentionis ab illo designatæ, ita etiam certum videtur, hanc recordationem actualem non esse necessariam, quando opus inchoatur. Ex dictis patet, quid ad propositam questionem sit tum pro Iubileo, tum pro alijs indulgentijs respondendum.

Et si autem S. D. N. Bullâ tertiâ litt. c. exprimat pro suo Iubileo quatuor intentiones, prima tamen non videtur differre à secunda.

QVÆST. XXXVI. Sûntne omnia opera Iubilei dirigenda ad prædictas quatuor intentiones?

85. **RESP:** Licet Comitulus q. 37. n. 2. satis indicet, solere in Iubileis præscribi, ut etiam ieiunia offerantur ad aliquam certam intentionem, eadem Bulla tamen S. D. N. litt. c. & e. sicuti & aliæ permultæ non plus videntur exigere, quam ut oratio offeratur pro fidei Catholicæ defensione &c. alijs autem operibus non præstituit ullam intentionem. Si autem præstitueretur, dicerem cum Layman-

no cap. 6. num. 4. per illa cum peccato impetrandi vim tollente, facta, non obtineri Iubileum. Ponit Laymannus exemplum eius, qui die ieiunii se inebriat.

Quòd si intentioni à summo Pontifice præscriptæ adiungas aliam, potius reddis dubiam indulgentiam, quàm certam, quia etiam oratio pro multis facta, non tam multum prodest singulis illorum, quàm si pro paucioribus funderetur. Suarez l. 1. de orat. c. 27. cum alijs contra alios.

QVÆST. XXXVII. *Quanam conditiones requiruntur ex parte illius, qui Iubileum consecuturus est?*

RESP. Ad hanc cæteris indulgentijs communem quæstionem breuiter. I. Debet esse compos mentis, alioqui nequit humano modo præstare præscripta; si tamen omnibus cæteris præter confessionem aut communionem perfectis, cadat in amentiam, & in amentia absoluat sacramentaliter, sacraque communione reficiatur, fiet compos Iubilet, nam sic implet omnino omnia.

II. Debet esse baptizatus, alioqui non

G.4

posset

posset confiteri, & communicare. Fortè tamen ijs, qui cum Laymanno c. 6. n. 1. tenent, Catechumenos esse capaces indulgentiarum, dicerent, posse ijs commutari confessionem & communionem.

III. Debet esse liber vinculo excommunicationis; etsi Henr q. c. 18. n. 2. non improbabiler putat, si per eum non stet, quò minus absolvatur, posse, si coneratur, & reliqua præstet, potiri indulgentia Iubilei.

IV. Non requiritur, vt studeat per alia pia opera satisfacere pro suis peccatis. Corduba q. 30. Suar. d. 52. sect. 11. & alij contra Nauarrum not. 21. Nam nulla Bulla Iubilei hanc conditionem exigit, nec exigitur ex natura rei. Nec obest, quòd sit indignus aliena ope, qui sibi non vult opitulari, cum possit. l. *Bona fides*. ff. de deposit. Nam etiam indignis conferuntur sæpe beneficia, facitq; DEVS solem suum oriri super bonos & malos.

V. Non etiam requiritur, vt habeat formalem intentionem lucrandi Iubilei, posito, quòd præscripta ritè peragat. Lugo n. 80. Escobar n. 54. & alij plures contra Suar; disp. 52. sect. 6. & alios. Ratio est,

est, quia nulla ratio ostendit, intentionem lucrandi Iubilei debere esse plus, quam interpretatiuam, quam quidem quisque, qui opera præscripta exequitur, habet hoc ipso, quod per ea cupiat seipsum iuare, quoad potest.

VI. Ipsomet Pontificem posse fieri participem Iubilei, quod alijs largitur, obseruat singulariter & rectè Suarez disp. 52. sect. 1. n. 14.

VII. An & quomodo lucraturus Iubileum debeat esse in statu gratiæ, patet ex dictis n. 58.

CAPVT XIII.

De operibus respectu peregrinorum,

& iter agentium.

QVÆST: XXXVIII. *Iubileus concessus alicui Prouinciæ, aut Regno, extenditurne ad omnes etiam aduenas & peregrinos eiusdem Prouinciæ aut regni?*

RESP. Quandoquidem qui sentit onus, sentire debet & commodum, reg. 55, in 6. Omnes autem peregrini & aduenæ, tum qui in aliquo loco, per maiorem anni partem, ut fert verior opinio contra Zacha-

G 5

riam

87.

riam Pasqualigum in Praxi ieiunij Ecclesiastici decis. 189. 190. & 203. multosque ab ipso relatos; tum qui per minorem anni partem, vt habet probabilis, minus tamen probabilis sententia multorum, cogitant habitare, tenentur legibus omnibus illius loci; & præterea vsu receptum est, vt gratiæ Pontificiæ alicui loco concessæ extendantur ad peregrinos; idcirco dicendum est, omnes peregrinos & aduenas potiri posse Iubileo concessio Vrbi, aut Regno, in quo versantur, idq; probat praxis, & tenet Lugo num. 126. Longè certius est, Iubileum vrbi alicui impertitum extendi ad omnes eius vrbis Clericos & Religiosos.

QVÆST. XXXIX. *Quid peculiare circa prædicta opera adfert ratio itineris & loci mutationis?*

88. RESP. Seqq: I. Bullæ de iter agentibus ita solent statuere: Nauigantes aut iter agentes, quamprimum sese ad sua domicilia receperint, supra dictis peractis, & loco interuentus in processione, visitatâ Ecclesiâ Cathedrali, vel maiore, aut Parochiali loci eiusdem domicilij; eandem indulgentiam consequi possunt & valent.

Vide

Vide Bullam tertiam litt. q.

II. Per illud *quamprimum* non prohibetur, quò minus quis post suum reditum duas integras hebdomadas, à reditu proximas seligat sibi pro perficiendis operibus præscriptis: nam Pontifex vult, vt vnusquisque habeat duarum integrarum hebdomadarum spatium, in quo cum quiete & deuotione possit se præparare, inquit Lugo n. 123.

III. Operum præscriptorum partem 89.
potes in vno, partem in altero loco implere, ita quidem, vt postquam in tua patria est promulgatum Iubileum, licite & valide confitearis cuilibet approbato Sacerdoti, etiam in loco, in quo nondum est promulgatum Iubileum. Idem longè magis dic de comunione, ieiunio, eleemosyna, docent Cardinalis de Lugo num. 124. Laym. c. 8. n. 11. Diana resol. 53. Ratio a priori est, quia per præsentiam in loco, omnes illic acquirunt verum ius ad Iubileum lucrandum; nam omnibus illic existentibus proponitur, & offertur. Vnde fit, vt valor Iubilei sit fauor Personalis; Atqui *pruilegium*
perfo-

personale personam sequitur. reg. 7. in 6. ergo quocunq; quis pergat, feret secum istum fauorem, & ius vtendi omnibus Iubilei facultatibus. Addit quidem Laym. esse tutius omnia perficere in patria, vel saltē in eo loco, in quo Iubileum est promulgatum; sed Diana resol. 53. post Lugonem pronuntiat, perinde esse, vbi prædicta peragas, dummodo peragas, postquam est in tua patria publicatum Iubileum, nam eiusmodi operum executio non est affixa loco.

90.

IV. Alia, quoad hoc, est visitationis Ecclesiarum ratio, cū enim illarum solarum, quas Ordinarius designauit, visitatio valeat, idcirco non lucratur Iubileum, qui visitat Ecclesiam in loco, in quo nondum id est promulgatum. Laym. & Diana ll. cc. Lugo. n. 127.

Dices, *quid si ciuis Romanus statim post promulgatum in Vrbe Iubileum, incipiat partem operum perficere, & nondum omnibus peractis veniat Tusculum, illicq; reliqua, & nominatim Visitationem Ecclesiarum exequatur, an Iubileo potietur?* Respondeo cum eodem Cardinale, nec Romano, nec Tusculano Iubileo potiturum. Non Romano, quia non visitauit

uifitauit Ecclefias Romanas, Non Tufculano, quia partem operũ perfecit Romæ, v. g. Ieiunium, antequam Tufculi promulgaretur Iubileum, & per confequens, antequam Tufculana promulgatio daret ipfi tale ius. Potelt tamen confeffarius fuccurrere per commutationem prædictorum operum; potelt & hic feipfum iuare modo, quem mox fuggero.

V. Licet in loco, quo publicatum elt 91.
Iubileum, perftiteris vſq; ad vltimum diẽ primæ, vel ſecundæ hebdomadæ, & hoc vltimo die iter facias, potes finito tuo itinere opera, quæ nondum perfeceras domi, exequi vtiliter ad obtinendum Iubileum, nam, vt dixi ſuprà, Pontifex concedit duas completas hebdomadas. Conſentit Lugo n. 123.

VI. Si iter faciens peruenias ad locum, in quo Iubileum celebratur, fruẽris illo æquẽ ac incolæ, ſiue perueneris illuc antè, ſiue primũ poſt publicationem. Lugo n. 126. Laym. n. 11. Ratio eſt, quia per præſentiam tuam in illo loco ſtatim acquiris ius, ſiquidem promulgatio facta perſeuerat ſemper, & proinde habet tantas vires, quantas, ſi fieret, præſente te.

Vnde,

Vnde, si tantum per dimidium diem alibi tanquam peregrinus, aut Viator vixeris, partem præscriptorum operum potes ibidem perficere, e. g. visitare Ecclesias, dare eleemosynam &c. partem alibi, aut petere commutationem, si impedimentum occurrat. Laym. n. 11. Lugo n. 127. qui omnium, quos vidi, optimè hæc itinerantium materiam tractat.

VII. Non teneris ratione Iubilei differre iter aliquod in aliud tempus; nam Bulla sine distinctione offert gratiam iter agentibus.

CAPVT XI V.

An obeundo præscripta opera possit quis Iubileum unum sæpius consequi?

QVÆST: XL. *Potestne quis Iubileum sæpius obtinere, si sæpius perficiat opera præscripta?*

92.

RESP. I. Filliucius n. 261. de Iubileo Romano ita loquitur: Hoc mense Maio anno 1620. declaravit sacra Congregatio Concilij, tantum semel acquiri indulgentiam per Iubileum, & semel

& semel tantum à casibus quempiam absolui posse, quare huic declarationi standum est. Sentiunt cum Filliucio Lugonum. 122. & plures alij. Quia tamen non constat, vtrum hæc declaratio sit munita omnibus conditionibus, quas declarationes Cardinalium, ad id, vt vim legis, vel authenticæ declarationis habeant, requirunt apud Dianam resol. 52. & Sanctarellus ac Lezana, qui postea ipsi quoq; Romæ scripserunt, nil de hac declaratione sciuerunt, ipseq; Lugo tacitè fatetur, se de ea nil scire; idcirco assero cum eodem Sanctarello c. 5. dub. 4. Reginaldo n. 155. Nauarro not. 23. num. 46. Lezana, Palao, n. 20. Diana resolut. 28. & alijs multis, contrariam opinionem videri probabiliorem, cum sit conformior verbis Bullæ.

Nec obstat, quòd Urbanus VIII. durante Iubileo ipsius anni Sancti Romanis impertierit alium Iubileum per omnia similem ijs, qui extra annum Sanctum concedi solent, vt videre est apud Cherubinum, in Bullâ, quæ incipit: *Diuina Misericordia*. Non videatur autem

CON-

concessurus fuisse tunc peculiarem Iubileum, si Romani, quorum sine dubio plerique iam erant potiti Iubileo anni Sancti, potuissent illum denuo lucrari. Nam respondeo in primis Urbanum ideo concessisse illum Iubileum, ut nouum in Romanis feruorem excitaret, ut satis patet ex tenore Bullæ. Deinde conditiones, quæ ad obtinendum Iubileum extra annum Sanctum requiruntur, non sunt utique tam difficiles, quam triginta visitationes quatuor Ecclesiarum tam distitarum faciendæ à Romanis frui volentibus Iubileo anni Sancti.

94.

II. Idem Filiucius num. 278. de Iubileo extr. ordinario loquens, pro parte negatiuâ, quam cum Cardinali de Lugo n. 122. & Laym. sequitur, eorundem Cardinaliũ declarationem citat, addens ferri, quòd Clemens VIII. ira declararit. Verum, quia nil authenticè de Congregationis, aut Pontificis declaratione innotuit, nec Bullæ Iubilei restringunt gratiam ad vnam vicem, & *Beneficiũ Principis latissimè interpretandum est l. Beneficium. ff. de constit. Princip.* Ideò si primâ hebdomade omnia omnino requisita perfecti,

cisti, velisq; in secunda repetere eadem opera, valde probabile est, vt etiam fatetur Lugo n. cit. imò probabilius est, te æquè potiturum Iubileo, ac si primâ hebdomade non obtinuisses. Lezana, Reginaldus, Diana ll. cc. cum plurimis, quos idem Diana refert. Nec contrarium persuadet differentia, quam inter hoc, & Romanum Iubileum adfert Palaus §. 3. n. 4. aliud de hoc, aliud de Romano sentiens. Et vel maximè nostra sententia vera est in casu, quo obtento in tuâ patriâ Iubileo, accedens ad alium locum, in quo adhuc celebratur, denuo perficis præscripta opera, quamuis id quoq; neget Lugo loc. cit.

QUEST: XXXXI. *An etiam alias indulgentias in formâ Iubilei, datas, potest quis sæpius obtinere?*

RESP. Eadem harum, quæ illorum est ratio, nisi Pontifex addat limitationem, sicuti addidit in illa, quam sub finem anni 1646. dedit nostræ Societati, dicens, posse tantum semel obtineri. Similiter indulgentiam plenariam, quæ triduo Bacchanalium viget in templis Societatis nostræ, nemo nisi semel potest intra tridu-

H

um

um obtinere, nam ita sanxit S. D. N. eius-
que decessores.

96.

Ad alias indulgentias, quæ nec sunt
Iubilei, nec in formâ Iubilei, quod atti-
net, dubium esse non debet, quin eas
quisque possit diuersis diebus iterum, at-
que iterum consequi, quando sine addi-
tione, & expressione restrictionis ad cer-
tum diem, aut certam occasionem, vt e.
g. ad articulum mortis, feruntur hoc mo-
do: *Qui hoc, aut illud fecerit, lucrabitur hanc
indulgentiam: quoties quis rosarium dixerit,
liberabit animam è purgatorio &c.* Ratio est,
tum quia indulgentiæ tantum valent,
quantum sonant; tum quia sunt latè in-
terpretandæ, vt constat ex dictis num. 24.
& 25. Vnde immeritò aliqui apud Bona-
cinam p. 5. n. 32. dissentiunt à nostra re-
sponsione, in casu quo indulgentia de-
pendens à visitatione Ecclesiæ offertur si-
ne determinatione temporis.

Quòd si verò indulgentia proponatur
cū determinatione temporis hac ratione:
*Quicumq; hoc die, hac hebdomade, hoc aut istud
fecerit, obtinebit hanc, aut illam indulgentiam:*
multi negant, multi asserunt, posse sæpius
obtineri ab illo, qui sæpius eundem aduim
intra

intra præscriptum tempus repetit. Et quia DD. hanc quæstionem solent tractare, quando de visitatione Ecclesiæ agunt, idcirco dicam cap. 20. quid mihi circa hoc videatur.

CAPVT XV.

De Commutatione operum præscriptorum.

QVÆST. XXXXII. *Potestne quis propria auctoritate, unum ex operibus præscriptis commutare in aliud, saltem melius?*

RESP. Non potest, quia non datur 97.
 ipsi ad id potestas. Nec obest, quòd possit quis suum votum mutare in opus melius, aut etiam æquale; nam id fieri potest, quia Deus admittit talem commutationem, *non enim propositū aut promissū infringit, qui in melius mutat,* vt dicitur c. *Peruenit.* 2. de iureiur. at eam non admittit Pontifex, vt patet partim ex Bullâ, partim ex praxi.

QVÆST: XXXXIII. *An Confessarij arbitrio possit prædictorum operum prorogatio, & commutatio fieri?*

H 3

RESP.

98. RESP. Potest vtrumq; fieri à Confessario, sed non nisi cum detentis claustris perpetuo, carcere, morbo, aut alio quocunq; impedimento, nam plus non concedunt Bullæ, quas legi. Vide Bullam 3. litt. r.

QVÆST. XXXXIV. *Quale autem, & quantum impedimentum requiritur ad legitimam commutationem?*

Ad hanc vtilissimam simul, & lubricam quæstionem ab alijs prætermittam

99. RESP. I. Non sufficit absolute quocunq; impedimentum, sed requiritur impedimentum cum impotentia, nam Bulla 3. loc. cit. aliæque communiter dicunt; *Qui nequeunt.* Non tamen requiritur impotentia Physica, quâ quis omnino nequeat perficere hoc, aut illud opus, vt patet tum exemplo Sanctimonialium perpetuo claustris detentorum, quod exemplum adfert ibidem ipse Pontifex; tum exemplo illorum, quos DD. referendi n. 211. putant posse in Iubileo aliquid aliud loco ieiunij facere. Sufficit itaq; moralis impotentia, atq; adeo notabilis, seu magna; & grauis difficultas, vt nominatim de ieiunio tradunt Rodriq. n. 10. Laym.

c. 8. n. 12. & de eleemosyna pronunciat Diana resol. 15. atq; ita habet praxis.

Et puto non modo sufficere, sed requiri hanc quoq; notabilem difficultatem, alioqui commutationem fore inualidam, obfuturamq; acquisitioni Iubilei. Ducor, tum quia verba sunt propriè accipienda; verbum autem *nequeo* propriè significat impotentiam saltem moralem, atq; adeo prouenientem ex notabili, grauiq; difficultate; tum quia alioqui non absolutè negaret Filiucius n. 271. posse existere sufficiens impedimentum, ob quod liceat confessionem commutare; tum quia de commutatione ieiunij ita tenent Rodriguez, Henriq. Laym. Bonacina referendi n. 210. & 211. tum deniq; quia ita docet vsus & consuetudo piorum, doctorumq; Confessariorum, optimus legum interpres cap. *Cum dilectus*, de Consuet. Quænam verò difficultas sit hic, & nunc habenda pro notabili & graui, committitur iudicio Confessarij, qui in ieiunio e. g. omnem illam habebit pro notabili, ratione infirmitatis, aut laboris, quæ sufficiens est, vt quis quadragenarius excusetur à ieiunio Vigiliarum per annum occurren-

H3

tium

tium etiam absq; dispensatione; nam talis non eximitur, ratione laboris, aut infirmitatis, nisi sit notabilis, seu grauis, vt suppono ex communi DD. sensu in materiâ de ieiunio. Et fortè erit, qui existimet, omnem ieiunandi difficultatem, quæ sufficit ad impetrandam ab inferiore Prælato dispensationem in ieiunio Ecclesiastico, sufficere etiam ad impetrandam à Confessario commutationem. Sed hic nil determino; sufficit alijs dedisse occasionem discutiendi magis hanc dubiam materiam.

101 II. Similiter dubium mihi non est, quin multæ ex causis, quæ excusant ab auditione Missæ die festo, præstent impedimentum sufficiens ad commutationem faciendam in processione, & visitatione Ecclesiæ, vt est tum grauis ægritudo; tum metus infamiæ, aut alterius notabilis mali; tum id, quod de puerperis, mulieribus vel puellis foetum furto conceptum gerentibus, matronis tempore luctus domi sese more patrio continentibus, tradunt DD. in materia de sacrificio Missæ audiendo.

102 III. Addo tum Sanctimoniales, etiam
quæ

que clausuram nondum admiserunt, tum Virgines nobilium, liberorumq; Parthenonum, quæ alienas intra urbem Ecclesias adire non consueuerunt, videri habere sufficiens impedimentum, ob quod visitatio Ecclesiæ Parochialis commutetur ijs in aliud opus. Ducor i. quia scio ita re ipsâ praticari. ii. Quia est ijs molestissimum, sese præter suum morem, inmiscere turbæ virorum mulierumq; . iii. Quia constat, quòd Pontifices nolint talibus dare causam vagandi, & clausurâ minùs strictè, quàm soleant, obseruandi. argum. Concil. Trid. Sess. 25. c. 5. de regul. & Bullæ Urbani VIII. quæ incipit: *Pontificia sollicitudo*. iv. Quia hic reuerà habet locum doctrina Glossæ. l. *Tale pactum*. ff. de pactis, dicentis: *pro tacitè statuto habendum est, quod statutum fuisset, si à statuente quaesitum fuisset*. v. Quia etiam illis Matronis, quæ tempore luctûs, & puerperis, quæ ex more patrio domi remanent, solet fieri commutatio. Nec obest, quòd Rodriq. num. 8. neget esse à se visum priuilegium Apostolicum, quo detur potestas visitationem Ecclesiarum præscriptarum commutandi illis Religiosis, aut

alijs, qui communiter exeunt, sed solis monialibus perpetuam clausuram habentibus, itemque infirmis, & incarceratis; nam non loquimur de Priuilegio, sed de benigna interpretatione, quæ fauet etiam alijs, quam infirmis, & incarceratis, ut patet ex hætenus dictis.

103 IV. Si Confessarius bonâ fide ratus adesse sufficientem commutationis faciendæ rationem, commutet tunc cum à parte rei non est sufficiens, videtur nilominus valere commutatio, nec periclitari Iubileum. Ducor, quia non videntur posse aliter sedari conscientiæ Confessoriorum, & pœnitentium, præsertim, quando hîc est impertiēda absolutio à reseruatis, aut censuris. Et reuera hîc locum habet cap. *Cognoscentes*. de constitut. *Rem, que culpâ caret, in damnū vocari nō cōuenit*. Si vero Confessarius sciens non adesse sufficiens impedimentum operis exequendi, faciat commutationem, existimo Iubileum non obtineri. Ducor, quia sicuti, si Papa non faceret potestatem commutandi, commutatio impediret acquisitionē Iubilei, quia non impleretur conditio. S. Thom. a. 4. q. 3. Ita quando Papa facit potestatem,

com-

commutandi, præscribendo modum & rationem; commutatio facta (saltem scienter) contra præscriptum modum, & rationem reddit irritum Iubileum. Confirmatur ex l. *Diligenter* ff. mandati, cuius hic est tenor: *Diligenter igitur fines mandati custodiendi sunt, nam qui excessit, aliud quid facere videtur.*

CAPVT XVI.

Utrum commutandi potestas se extendat ad omnes personas impeditas, & ad omnia opera?

QUÆST. XXXV. *Potestne commutatio, & Prorogatio fieri omnibus impedimento legitimo detentis, etsi non sint obnoxij censuræ, aut votis?*

Hanc quæstionem propono, quia 104
 his omnibus scriptis, reperi in aliquo M.S. quendam virum non in-
 eruditam ante 1631. interrogatum circa Iubileum eo anno ab Urbano VIII. impertitum pugnacissime, & constantissime respondisse, gratiam eligendi Confessarij, qui vnum, aut plura opera ob legitimum impedimentum commutet, dari illis so-
 lis,

lis; qui aliqua à reseruatīs, censurīsue ab-
 solutione, vel voti alicuius commutatio-
 ne indigerēt, & proinde non illis, qui so-
 lam Iubilei indulgentiam comparare vel-
 lent. Probabat inde suam opinionē, quòd
 Bulla illa Urbani VIII. sicuti & tertia S. D.
 N. litt. r. ijs solis petendę commutationis
 gratiam faciat, qui *Confessarium, ut infra ele-*
gerint. atqui *infra* seu post illum §. nomi-
 natur Confessarius, qui à reseruatīs, cen-
 surisq; absoluat, & vota commutet; ergo
 non potest eligi ab illo, circa quem nō est
 actu exerciturus prædictam potestatem.

105 RESP. Certum est errasse illum bonum
 virum. I. Quia si eius argumentatio valet,
 tum probat non potuisse eligi Confessa-
 rium, nisi ab illo, qui & esset reus casus
 reseruatī, & simul voto obstrictus; imò
 non nisi ab illo, qui omnia reseruatā pec-
 cata, præter hæresis peccatum admisisset.
 II. Quia omnium sæcularium, Regula-
 riūq; paxi repugnantia docuit. III. Quia
 illa verba: *Confessarium, quem ut infra ele-*
gerint, summum indicant, esse eligen-
 dum Confessarium, qui ius habeat præ-
 dictam potestatem exercendi erga pœni-
 tentes, si qui indigerint, vel frui volue-
 rint,

rint, & absoluat in quantum ipsi indigent, atque adeo etiam à venialibus, nam Bulla ait: *Absoluere & commutare valeant.*

IV. Quia ex illa explicatione sequitur, improbissimum quemque esse tempore Iubilei melioris conditionis, quàm innocentes. Cæterùm praxis ostendit, omnem illū Confessariū, cui quis confitetur tempore Iubilei, pro vno, aut pluribus fauoribus comparandis rectè dici *eligi*; etiam si forte sit ordinarius, & non habeatur intentio reflexa illum præ alijs seligendi.

QVÆST. XXXV I. *Possuntne omnia opera commutari?*

RESP. Card. de Lugo n. 118. stante Bullâ Urbani VIII. pro Iubileo anno 1636. non posse Confessionem, & Cōmunionē commutari, eo quod Urbanus loquens de hac commutatione exprimat reliqua quinque opera tacens ista duo, quæ duo tacet etiã S. D. N. litt. r. cùm tamen idem Urbanus VIII. in Bulla anno 1629. vti & anteriores Pontifices ita loquantur: *Qui supra expressa, vel eorum aliqua implere nequiverint, Confessarius omnia, & singula commutare poterit.* Quare cùm clausulæ sint hac in re tam diuersæ, oportet ad illas attendere; quam-

quamdiu autem quis nescit, hecne, an illa clausula adsit in istâ, aut illâ Bullâ, applicet sibi regulam 65. in 6. quæ ita habet: *Inspicimus in obscuris, quod verosimilius est, vel quod fieri plerumq; consuevit*; atqui plerumq; consuevit, dari generalis omnium commutandorum facultas. Hanc eandem regulam in alijs difficultatibus prudenter quisq; adhibebit.

107 *Etsi verò censet Filliucius n. 271. non posse oriri impedimentum, ob quod etiâ stante Bullâ simili illi, quam Urban⁹ VIII. anno 1629. vt paulò antè indicavi, edidit, Confessionem sit fas comutare; attamen Lugo n. 118. rectiùs tenet, occurrere posse casum, in quo ea sit in aliud opus comutanda. Hoc ipso autem, quòd Filliucius subdat, Confessionem esse quandoq; prorogandam, facile apparet illum, & quidè rectè, sentire, quòd ad proroganda opera præscripta non requiratur tam grauis causa, quàm ad commutanda.*

CAPVT XVII.

Alie de Commutatione operum quaestiones resoluuntur.

QVÆST:

QVÆST. XXXVII. *In qualia opera est faci-
cienda commutatio?*

RESP. I. Sicuti moraliter certum esse debet, per illa ipsa opera, quæ præscribit Pontifex, obtineri posse Iubileum, etiamsi ea aliunde c. g. ex præcepto Ecclesiæ, Confessarij, aut voto, vt nominatim obseruat Laym. c. 8. n. 13. debita sint, ita mihi videtur posse per Cōfessarium opera à Pontifice præscripta commutari in opera, quæ pœnitens iam alio titulo facere tenebatur; Ducor, quia *subrogatum naturam sequitur, & conditiones illius, pro quo subrogatur.* DD. communiter.

II. Debet tamen illa commutatio fieri in opera æqualia. Rodriq. n. 10. post Nauarrum, loquens tam de ieiunio, quàm de eleemosynâ. Laym. cap. 8. n. 12. & alij. Ratio est, quia alioqui non foret pura cōmutatio, sed partialis dispensatio. Hanc autem æqualitatem censeo spectandam, non tam in ordine ad præstantiam ipsius operis specificam, aut pœnalitatē, quàm in ordine ad finem à Pontifice per largitionem Iubilei intentum; nam *in omni legis interpretatione, maximè spectanda est intentio legislatoris.* DD. Communiter. propter l.

Non

Non dubium. ff. de legibus; & c. *Ad aures.*
 de rescriptis. Adde, quòd si loquamur de
 agris, non videatur Pontifex, vtpote be-
 2011 nignissim⁹ Pater, ab ijs exigere illā æquali-
 tatē, si eam præstare nequeat sine graui in-
 comodo, præsertim cū Bulla 3. litt. s. dicat:
iniungāt opa, quæ ipsi Pœnitentes efficere poterūt.

QVÆST. XXXVIII. *Vbinam faciendæ cō-
 mutatio, & prorogatio operum?*

110 RESP: Potestatem cōmutandi, & diffe-
 rendi prædicta licitè exercet Confessarius
 extra ipsam Confessionē. Filliuc. n. 273. nā
 ista actio non concernit actum Confessio-
 nis; & Bullæ tantum dicunt, eam posse
 exerceri à Confessario, quem quis *elegerit.*
 Et sicuti n. 303. dicam, commutationem
 votorum posse fieri etiam ab eo, cui non
 cogitas confiteri, modò sit Confessarius
 approbatus, ita etiam est de istâ cōmuta-
 tione sentiendū, vt in terminis docet Lu-
 go n. 120. post Henriq. c. 10. n. vlt. & Sanch.
 c. 54. n. 17. quia pœnitēs potest quemlibet
 eligere ad omnes, vel ad aliquos effectus
 in Bulla concessos, accipereq; cōmutatio-
 nem à quolibet vel præsentē, vel etiā ab-
 sente, vt nominatim tradit Lugo n. 118.
 Monet tamen Filliucius n. 277, Si ab vno

Con-

Confessario sit pœnitenti prorogatum tempus Iubilei, nō competere posteriori Confessario ius exercendæ circa talem pœnitentē suæ potestatis post iam elapsum tempus Iubilei, quod Ordinari⁹ præscripserat.

QUEST. XXXIX. *Quando nam facienda est commutatio, & prorogatio?*

RESP. Debet Confessarius sua hac cōmutandi, & prorogandi potestate fungi (saltem inchoatiuè, & dispositiuè, propter ea, quæ dicam n. 305.) intra duas hebdomadas designatas; nam expirat expirantibus illis duabus hebdomadis; Filliuc. n. 272. & ita fungi, vt opera dilata iubeat perfici *intra proximum tempus*, nam ita loquitur: Bulla litt. s. id est, intra duas hebdomadas, si fieri queat; quandoquidem etiam ille, qui ex Iubilei ignorantia inuincibili non fecit requisita ad Iubileum, debet, vt hunc lucretur, intra duas proximas hebdomadas à die notitiæ illa opera exequi. Suprà n. 25. ex Diana cum Lezan. ubi tamen insinuauit, ignorantia hoc loco nil prodesse. Et obseruat Bonac. p. 5. n. 36. etiam hac in re obseruandam esse formulam præscriptam, nec ab eâ recedendum. Quamquam haud dubiè verum est, quod
notat

notat Lugo n. 119. scilicet non esse necessesse, vt opera, in quæ est facta commutatio, perficiantur eo die, quo commutata perfici debebant.

112 II. Si quis perfectis ante vltimam Dominicam omnibus præter Communionem, vellet ipsâ vltimâ Dominicâ communicare, sed inaduertenter manè ieiunium naturale violasset, posset Confessarius illâ ipsâ vltimâ Dominicâ Communionem commutare in aliud opus, quia reuera adest impedimentum communicandi. Diana p. 3. tract. 4. resol. 132. Sanctarellus c. 7. dub. 1. & alij, repugnante Lugone n. 119. propter Bullam Urbani pro Iubileo anno 1636. in qua non datur facultas commutandi Communionem. Sed hæc Bulla, sicut & 3. S. D. N. est quoad hoc restrictior, quàm aliæ; quare allata responsio habet locum in plerisque alijs Bullis, & nominatim in eiusdem Urbani de anno 1629.

113 III. Similiter si quis spretâ Iubilei gratiâ, nil operum præscriptorum fecit primâ, aut secundâ hebdomadâ, attamen vltimo Iubilei die diuinitus tactus Confessionem accedat pro lucrando Iubileo, potest Confessarius omnia opera, quorum
tempus

tempus iam effluxit e. g. ieiunia commutare in alias pias actiones, eumq; participem facere Iubilei cum omnibus suis appendicibus. Filliucius n. 268. Sanctarel. c. 7. dub. 1. Diana cit. tract. 12. resol. 26. referens pro hac sententiâ Polachum, Alphonsum Leone, & alios contra Ioannem Præpositum. Ratio est, quia reuerâ iste homo habet tunc verum impedimentum, quò minus præscripta peragat intra definitum tempus, ergo potest in illum etiam Confessarius suam exercere potestatem. Nec obstat, quòd, *qui voluntariè omittit, non dicatur impeditus.* cap. *Commisssa.* de elect. in 6. nam is, de quo loquimur, omisit quidem antè voluntariè, at iam non omittit voluntariè. Hinc refutantur Lauerius, & Rodriq. qui apud Dianam resol. 25. dixerunt, à Confessario non posse commutari opera, quorum tempus iam est elapsum, sed solùm illa, quorum faciendorum tempus quidem adhuc adest, at coniunctim cum impedimento.

IV. Quando pœnitens omnibus reli- 114
quis perfectis venit vltimo Sabbato ad
Confessionem, dubitat tamen probabili-
ter Confessarius, an sit, si eum absoluat,

I

per-

permanens in occasione proximâ peccandi, potest differre absolutionem & Communionem per aliquot hebdomadas, ut eruat illum ab occasione peccandi, & postea illum absoluat ab omnibus etiam reseruat, sicuti etiam, quando ipso tempore Iubilei non potest Confessio propter casus intricatos, integre absolui, licet Confessarius impertit tunc absolutionem à Censuris, & Reseruatione, dilata in aliud tempus absolutionem à peccatis. Diana resol. 26. post Bossium. Et hæc postrema doctrina iuxta Lugonem disp. 20. n. 138. etiam habet locum in Bulla Urbani VIII. pro anno 1636. & consequenter in Bullâ S. D. N. in quarum neutrà fit potestas differendi totam Confessionem, & Communionem. Vide de hoc casu Sanchez lib. 8. de mati. disp. 15. n. 17. Sanctarell. c. 8. dub. 7: An verò si interim incidat in novos casus reseruat, possit quoq; ab ijs per eundem Confessarium absolui, dicam n. 268.

CAPVT XVIII.

*De equali, & inæquali Participa-
tione Iubilei.*

QUEST:

QVÆST: L. *An omnia opera pro Iubileo præscripta exequentes consequantur æqualem fructum Iubilei?*

Proponendæ huius quæstionis causam dat Bonifacius VIII. qui in Extrau. *Antiquorum.* de pœnit. & remissionib. loquens de indulgentia Plenaria, quam pro Iubileo anno M. CCC. concedebat visitantibus Ecclesias Romanas, ita pronunciat: *Vnusquisq; autem plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur, qui Basilicas amplius, & deuotius frequentabit.* Quod autem Pontifex dicit de visitantibus Basilicas, dici etiam potest, & debet, de obeuntibus alia opera, præsertim processionem, & ieiunia. Idcirco generatim

RESP: I. Haud dubiè plus (cæteris paribus) apud Deum meretur is ex opere operantis, qui præscripta opera diligentius perficit, & feruentius. Ratio petitur ex generali Theologorum doctrina de Merito.

II. Non omnes, qui omnia præscripta opera perficiunt cum æquali feruore, & diligentia, consequuntur fructum Iubilei æqualem *materialiter.* Ratio est, quia vni plus pœnæ, Censurarūq; remittitur, quàm alteri, idcirco videlicet, quod sit obnoxius pluribus, quàm alter.

I 2

III.

117 III. Omnes, qui omnia opera præscripta perficiunt æquali cum perfectione, adipiscuntur fructum Iubilei æqualem *formaliter*. Ita videntur sentire omnes. Ratio est, quia non suppetit causa facienda vllum in hoc casu discrimen. Dicitur autem à Suarez: disp. 52. sect. 8. fructus esse æqualis *formaliter*, quando per Iubileum obtinetur reipsa ius ad æquales fauores, siue interea obtineantur reipsa, & in actu secundo æquales fauores, siue non obtineantur reipsa, quia scilicet vnus non indiget tam multis, quàm alter.

118 IV. Modò reipsa præstentur omnia præscripta, & secundum conditiones generatim à Pontifice requisitas, obtinetur ab omnibus fructus Iubilei æqualis *formaliter*, si loquamur de fructu, & fauoribus ab ipsa indulgentia Plenaria distinctis, esto, illa opera perficiantur inæquali cum feruore & perfectione. Hanc resolutionem licet nemo disertè, & sigillatim exprimat, puto tamen ab omnibus admitti, & nominatim à Suarez cit. sect. 8. innuiturq; à Comitolo q. 36. n. 4. in fine. Probo illam, tum quia nulla suppetit causa eam negandi; tum quia saltem respectu

Quæ horum fauorum verum est commune axioma, quòd indulgentiæ tantum valeant, quantum sonant; tum deniq; quia innumeri scrupuli orientur pœnitentib⁹, & Confessarijs, si diuersitas perfectionis in obeundis operibus gigneret diuersitatem in censurarum, reseruatorum, & votorum relaxatione actuali.

V. Perpensis omnibus, quibus Nauarus not. 15. Comitulus cit. q. 36. Coninck, n. 34. fusè contra Suar. cit. sect. 8. contēdunt, illos, qui grauium pœnarum rei, tepidè visitant Ecclesias designatas, aut qui parcè largiuntur eleemosynam, non potiri totaliter Indulgentiâ Iubilei, sicut potiuntur, qui cum magna pietate obeunt illa templa, magnamq; largiuntur stipem; censeo, dicendum cum Fill. n. 126. ipsam etiam indulgentiam plenariam plenariè, & integre, atq; adeò non tantùm partialiter comparari ab omnibus omnino, qui opa obeunt comuni, seu mediocri cū feruore, siue sint grauib⁹ pœnis obnoxij, siue leuib⁹. Probo, tū quia *indulgentie tantum valent, quantum sonant*, sonant autem sine distinctione inter eos, qui mediocri, & eos, qui magno cum feruore perficiunt ea.

quæ præscribuntur; tum quia Ecclesia sæpe offert indulgentiam plenariam pro aliquo opere, quod quintuplo, aut etiam decuplo minus est ijs, quæ pro Iubileo iniunguntur; tum quia remissio non proportionatur labori, sed meritis, quæ dispensantur, inquit S. Thomas a. 3. q. 2. ad 41. tum deniq; quia potest utiq; Pontifex efficaciter velle, vt indulgentiæ Plenariæ compotes fiant, etiam illis, qui mediocri cum perfectione implent conditiones à se præscriptas; ergo dicendum est, id re ipsa velle, cum verba Bullarum non plus sonent, quæ quidem esse latissimè interpretanda iam ostendi.

120 Nec videtur huic resolutioni obesse id, quod superius retuli ex Bonifacio VIII. nam plus non docet, quam quòd, quantū est ex parte causæ, cum maiore efficacia, certiusq; consequatur totam indulgentiã is, qui deuotius & sapius præscripta opera peragit, vt rectè Suarez loc. cit. num. 8. & confirmo hanc responsionem inde, quia si contendas à parte rei, & in actu secundo semper fieri, vt tanto plus pœnarum relaxetur vi Iubilei, quanto feruētius obcuntur opera iniuncta, sequitur, vel nullū
re ipsa

re ipsa potiri indulgentiâ Plenariâ, quia nullus tam feruenter obire opera, quin ali⁹ possit obire feruentius; vel esse mentem Pontificis, vt illi soli lucrentur indulgentiâ plenariam, qui ita feruenter pro Iubileo orant, ieiunant &c. vt à nullo alio, etiam piissimo, & religiosissimo superentur in confuore; quod quidem dicere est valde alienum à persuasione fideiū, nemo enim putat solum S. Carolum Borrom. e. g. positum fuisse indulgentiâ Iubilei,posito, quòd ipse omnes omnino Christianos superarit perfectione, & repetitione operū, p. Iubileis suo. tēpore impertitis iniunctorū.

CAPVT XIX.

De Processione pro Iubileo.

QVÆST. LI. *Sufficiuntne unicam in singulis locis indicare processionem?*

Indicendas esse plures probari potest, 121
tū quia Romæ indicuntur duæ, vt patet ex Bulla tertiâ lit. d. tū quia sub finē eiusdem Bullæ litt. dd. mandatur singulis Episcopis, vt *processiones* indicant, & celebrent, *Ecclesiam q̄, siue Ecclesias* visitandas designēt. Vbi pondero tū nomen *Processiones* tum nomen *Ecclesiam* in diuerso numero posita.

122 E diuerso sufficere vnum, probatur ex eâdem Bullâ, quæ circa medium litt. i. loquens de fidelibus extra Urbem existentibus ait : *qui processioni indicenda, & agenda interfuerint.*

Accedit praxis tum aliorum locorum, tum huius Vallis Oenanæ; & vt alia omit- tam , habeo penes me duo Diplomata duorum Episcoporum huius Diocesis Brixinensis, in quibus notificantur Parochis &c. Iubilea Pontificia, in ijs tamen non iubentur Parochi instituire, nisi vnâ Processionem, *ein statliche Procession.* Et verò in pagis, paruisq; vrbibus non con- suevit, nisi vna celebrari, secus in magnis vrbibus. Propter has rationes censeo absolutè sufficere pro singulis locis, singulas indici primâ vel alterâ hebdomadâ. Nec obest, quòd Bulla iubeat indici *processiones*; nam si à singulis Parochis indicantur singulæ, possunt rectè dici esse indictæ processiones in plurali numero.

QVÆST. LII. *Estne grauis obligatio indiciendi, & instituendi Processionem?*

123 RESP. Quandoquidem Bullæ, quibus conceditur Iubileus, in virtute S. Obedientia, & districtè præcipiunt, ac man- dant;

dant Ordinarijs locorum, & curam animarum exercentibus, vt Cleris, & populis sibi subiectis solennes Processiones indicant, & celebrent, estq; materia grauis, & praxi recepta, mortaliter vtiq; delinqueret Parochus, qui nō indiceret saltem vnā; haud puto tamen idcirco periclitaturum Iubileum; tum quia nemo absolute tenetur interesse supplicationi, vt mox ostendam; tum quia Iubileus non offertur sub conditione indicendæ processionis. Atq; ita sentire videtur Henr. c. 10. n. 3.

QVÆST. LIII. *An, & quomodo oportet interesse supplicationi?*

RESP. I. Nemo absolute tenetur interesse Processioni, nam Bullæ ita loquuntur: *Qui Processioni interfuerint, aut Ecclesiam, & c. visitauerint, ibiq; piè pro exaltatione Fidei & c. orauerint.* Sufficit itaq; alterutrum præstare, vnde habet hic locum reg. 70. *In alternatiuis (id est sub disiunctione propositis) debitoris est electio, & sufficit alterum adimpleri,* atq; adeò non est opus, vt Monialibus, ægris &c. fiat processionis in aliud commutatio, sed vel processionis, vel Ecclesiæ visitationis.

I 5

II. Quia

II. Quia Bullæ præcisè dicunt: *qui interfuerint processioni*, ille autem etiam propriè interest, qui comitatur, etsi nil oret, ideo etiam nil orando implet conditionem.

At quid, si perpetuò garrat? tractet nugas?

RESP: Si ita modestè, & moderatè faciat, vt nilominus secundùm speciem exteriorè censeatur potius sacram quàm profanam ambulationem instituire, nil oberit garritus, aut nugarum tractatio, vt insinuat Laym. c. 6. n. 4. Ceterùm qui antiquitatem causasq; multiplices sacrarum processionum nosse vult, consulat vel Bèzonium, lib. 4. c. 15. vel Gretserum lib. 1. de sacris processibus.

CAPVT XX.

De Visitatione Ecclesiarum tempore Iubilei.

QVÆST. LIV. *Estne necessario pro Iubileo obtinendo visitanda aliqua Ecclesia?*

125

RESP. I. Qui interfuit Supplicationi, non tenetur visitare Ecclesiam pro lucrando Iubileo extra annū. San-

Sanctum, iuxta Bullas Pauli V. pro Iubileo 1617. Urbani VIII. pro Jubileo anno 1629. & 1636. & S. D. N. litt. k. & l. nam illæ Bullæ vtuntur disiunctiuâ particulâ; at iuxta Bullam eiusdem Pauli V. pro Iubileo anno 1605. & Gregorij XV. pro Iubileo anno 1620. oportet absolutè visitare Ecclesias, vel Ecclesiam, vel Oratoriũ, vt mox dicam, sicuti pro consequendo Jubileo anni Sancti sunt haud dubiè visitandæ 4. Ecclesiæ, quas Bulla exprimit, & quidem 15. diebus à Peregrinis, seu aliàs externis; 30. à Romanis, tam ciuibus, quàm incolis. Quid autem hîc intelligatur nomine Peregrinorum, Ciuium, Incolarum, explicant Nauarrus not. 32. n. 42. 43. & 44. Benzonijs lib. 5. cap. 15. dub. 2. & 3. & Sanctarellus c. 4. dub. 4.

QVÆST. LV. *Quæ, & quot Ecclesiæ sunt visitandæ?*

RESP. Iuxta quinque ex citatis sex 126 Bullis oportet inuisere *Ecclesiam, vel Ecclesias & quidem designatam, vel designatas ab Ordinario loci*, aut curam animarum habente, alioqui non obtinetur indulgentia. Lugo numero 127. Patet ex Bulla 3. litt. l. At secundùm citatam Bullam

lam Pauli V. anno 1605. sufficebat visitare capellas, vel Oratoria, vel alia quaecumq; pia loca, per Confessarium designata; verum communis stylus stat pro quinque prioribus Bullis, alijsq; pluribus, quarum nonnullæ, vt S. D. N. litt. l. sub disiunctione loquuntur de Ecclesiâ, vel Ecclesijs, aliæ absolutè Ecclesias in plurali nominant, quia quandoq; sunt plures visitandæ, vt notat Diana resol. 55. obseruans ex Bossio, etsi extra Romam sufficiat visitare tot Ecclesias, quot sunt Romanis præscriptæ, nec possit Ordinarius validè plures designare, tanquam necessariò visitandas, & quando plures nominat, videatur plures nominare pro sola comoditate; nam reuerà nec Parochus, nec Episcopus potest grauiores aut plures lucrandi Iubilei condiciones suis præscribere, quàm Papa præscribat Romanis; attamen si pauciores designet, quàm in Vrbe sint designatæ, valere eius designationem, dummodo tot designet, quot sunt ex præscripto Pontificis extra Urbem visitandæ. Porro nomine Ecclesiæ putò hîc intelligi etiam profanatam, aut nondum etiam consecratam, nam in fauorabilibus sic accipitur nomen Ecclesiæ. **QVÆST.**

QVÆST. LVI. *Quomodo visitanda sunt Ecclesie?*

RESP. I. Quando præcisè in Iubileo, 127
 vel extra illum mandatur, vt aliqua Ec-
 clesia visitetur, requiritur visitatio reli-
 giosa, & deuota, quam religiosam deuot-
 tionem sufficienter demonstrat, qui in
 templo præscripto exercet actum religio-
 nis, vt si oret illic, pectus tundat, profun-
 dam reuerentiam faciat, vel suâ præsen-
 tiâ, inquit Laym. c.6. n. 4. comunem alio-
 rum deuotionem approbet, cohonestet;
 vix tamen moraliter fieri potest, vt quis
 religiosè visitet templum, & non ibi ali-
 quantulum oret. Filliuc. n. 3. Et quamuis
 totū iter ad Ecclesiam vsq; conficiat quis
 cum peccato, aut ex peccato veniali, aut
 etiam mortali, potest nilominus dici, de-
 uotè visitare Ecclesiam, si modestè illam
 ingrediatur, & in ea oret, inquit Peyrinis
 to. 1. fol. 156. n. 7. post Nauarrum not. 32.
 n. 46. nam Bullæ Iubilei non præscribunt
 quidquã circa iter ad Ecclesiam, sed circa
 ipsam visitationem, vnde etiam ij, qui in-
 tra Ecclesiam habitant, possunt illam vi-
 sitare, nil itineris faciendo, vt notat Na-
 uarrus ibidem.

Hinc

128 Hinc non absolutè admitto id, quod docet Corduba q. 25. fin. scilicet conditioni, quam hîc explicamus, non satisfieri ab eo, qui visitat Ecclesiam principaliter ob recreationem, nam talis potest nilominus in ea Ecclesiâ deuotè aliquamdiu orare. Fortè verius est id, quod subiungit idem Corduba, & Rodriq. scilicet illum non comparare indulgentiam, peregrinâtibus ad limina Apostolorū concessam, qui peregrinatur principaliter propter causam merè profanam.

129 II. Quando quis ob concursum hominum nequit ingredi Ecclesiam visitandam, satisfacit visitando extra portam, ibiq; orando. Lugo n. 97. post Bonacinam p. 5. n. 26. & Dianam cum pluribus contra Zanardum, & Glossam. Vnde ait Sanctarell^o, si quis inueniat ianuam clausam, sufficere, si oret ante illam; & ita practi- cari Romę à peregrinis. Ratio est, quia & hoc modo dicitur moraliter visitare Ecclesiam, & cœmeterium in fauorabilibus nomine Ecclesiæ comprehenditur; ideo- que absolutè docent Suarez d. 52. sect. 1. n. 7. & Lezan. n. 11. illū potiri indulgentiâ visitantibus Ecclesiam ppositâ, qui visitat cœme-

cœmeterium. Sed rectè monet Lay. c. 3. n. 4. extra casum necessitatis, semper illud faciendum; quod certius, & securius est.

Quòd si aliqua Bulla præscribat visita- 130
tionem non tantùm Ecclesiæ, sed trium;
aut quinq; altarium, vt præscribitur in sta-
tutis Congregationis Rosarij, & Annun-
ciatæ pro lucrands indulgentijs Stationū,
tum non sufficit orare ita ad fores, sed o-
portet ipsum templum ingredi, aut tria,
vel quinq; templa deforis visitare; nam
licèt, vt dixi, illa ad portam genuflexio
sufficiat ad id, vt dicatur moraliter visita-
ri Ecclesia, non tamen sufficit ad id, vt di-
catur moraliter visitari hoc vel illud alta-
re. Addit Portel in addit. n. 7. quando
conceditur indulgentia assistentibus di-
uino Officio in Ecclesia, eam lucrari exi-
stentes in atrio templi, si non possint in-
trare, nam existentes in atrio habent assi-
stentiam moralem, & sufficientem ad sa-
tisfaciendum præcepto de Missa audien-
da, inquit Portel.

III. Quando pro aliqua indulgentia 131
consequenda præscribitur visitatio trium,
aut quinq; altarium, non sufficit præcisè
esse in templo, in quo sunt ea quinque
altaria,

altaria, & animo conuerti ad illa, sed requiritur, vt aliquo gestu, vel conuersione capitis, aut corporis, significes conuersionem animi ad singula altaria; nam exigitur visitatio sensibilis, hoc est, talis actio, quæ exterius significet orationem, aut alium religiosum actum fieri ad tale altare, vt ratiocinatur Lugo n. 98. loquens etiam de illo, qui est in medio templo. Adde cum eodem contra alios, etsi requiratur eiusmodi conuersio, & motus corporis, attamen non sufficere, nisi sis in eo loco, aut situ, vt moraliter censeri possis orare ad quodlibet ex ijs altaribus, nam aliter nemo dicet visitari à te illa altaria.

Quòd si in aliquo templo sint pauciora altaria, quàm visitari præscribatur, satisfacies, te versus vnum illorum inclinando toties, quoties te inclinares, si omnia requisita altaria adessent, secundum Escobar & Dianam p. 1. tr. 11. resol. 102.

132. IV. Quando in Bullâ Iubilei dicitur, duas aut tres Ecclesias esse *saltem semel* in die visitandas, sufficit secundum Ioannem Monachum apud Nauarrum not. 32. n. 4. hodie vnâ, cras alteram visitari; nō sufficit secundum eundem Nauarrum, & re-
verita-

veritatem; tum quia Gregorius XIII. teste eodem Nauarro dicitur ita declarauisse; tum quia non est recedendum à proprio, & comuni vsu verborum; recedit autem ille, qui sequitur opinionem Ioannis Monachi. Vnde infero, quando Bulla mandat Ecclesiam visitari duobus diebus, non satisfacturum, qui bis quidem visitaret; sed vno, non autem duobus diebus.

V. Qui est vicinus Ecclesiæ, & etiam Sacerdotes, ac Clerici, consequuntur tantam indulgentiam, sicuti illi, qui venient à mille dietis, quia remissio non proportionatur labori, sed meritis, quæ dispensantur. Ita loquitur S. Thomas q. 1. art. 3. quæstiunc. 2. ad. 4. Nec interesse, siue pedes, siue eques visitet quis Ecclesiam, rectè monet Benzonius.

QVÆST. LVII. *An, qui Ecclesiam sæpius visitat, consequatur sæpius Indulgentiam?*

RESP. Circa hanc ab omnibus antiquis, & recentioribus agitatum, & huic loco non incongruè insertam quæstionē tenenda sunt sequentia.

I. Quando visitatio Ecclesiæ est tantum
vna pars operum præscriptorum, vt e. g. 133
in Iubileis, clarum est illius solius repeti-
tionem

tionem non sufficere ad sæpius lucranda indulgentiam.

II. Etsi visitatio sit opus adæquatum pro indulgentia consequenda, & dicatur in formula illius indulgentiæ: *quicumq; visitauerit hanc Ecclesiam, obtinebit talem indulgentiam*, non lucraberis illam vigesies intra vnâ horam, si vigesies intra horam ingrediaris, egrediariq; templum, nam aut videris potius nugari, quàm visitare Ecclesiam, aut certè vnâ continuatam visitationem obire.

134 III. Quando indulgentia est perpetua, promittiturq; omnibus talem, aut talem Ecclesiam visitantibus, toties illam consequeris, quoties prædictam Ecclesiâ visitabis, humano, & non nugatorio modo. Hoc vt minimùm docet S. Thom. q. 1. art. 3. quæstiunc. 2. ad 4. Ratio est, quia indulgentiæ tantum valent, quantum sonant; illa autem, de quâ hîc agimus, sonat sine restrictione ad vnâ vicem in vitâ; ergo toties consequeris, quoties visitabis Ecclesiam prædicto modo; vt si egrediens domo, illam visites, & rediens iterû visites, vt loquitur Cardinalis de Lugo n. 95. Hinc apparet, quid sentiendum de illis indulgentijs,

gentijs, in quibus dicitur: qui orauerit ter Pater, & Aue, qui recitauerit Rosarium, qui exercuerit hunc, aut illum actum, cōsequetur hanc, & illam indulgentiam.

I V. Quando indulgentiā conceditur 135
pro vno certo die, vt quando dicitur: qui in die Circumcisionis visitauerit tale templum &c. posse tantum semel illo die acquiri eam indulgentiam aiunt multi, negant multi, vtriq; verosimiliter. Quamquam loquendo de indulgentia concessa visitantibus templa PP. Minimorum in festo eorum Gloriosi Patriarchæ, res est extra controuersiã, etenim in Gregorij XIII. Bulla, quam refert Peyrinis tom. 2. fol. 294. expresse dicitur, illam eo die concedi toties, quoties quis talem Ecclesiã visitãrit; & præscripta perfecerit; testaturq; Peyrin: in Coñent. n. 6. non reperiri simile indulgentiam vsquam concessam, nisi Ecclesiæ S. Laurentij Patrimonij Regis Hispaniarũ.

V. Quando pro vnã indulgentiã designantur plures dies ob comoditatem populi, negat l. c. Card. de Lugo eam sæpius posse acquiri; si verò id fieret ad fouendũ populi concursum, per totam Octauam v. g. & celebritatem in tali Ecclesia, tum 136
K₂ posse

posse singulis saltem diebus obtineri affirmat idem. Ego cū Reginaldo n. 155. post Nauarr: generatim dico, quoties aliqua indulgentia proponitur pro pluribus diebus, posse eam quouis illorū dierum obtineri à quolibet repetente præscriptā visitationem, nisi fiat in Bulla limitatio expressa, sicuti fit e.g. pro indulgentia tridui Bacchanalium. Ratio est, quia non video causam restringendi hīc verba Pontificū.

CAPVT XXI.

De Oratione pro Iubileo.

QVÆST. LVIII. *Quādo in Iubileis, aut aliās oratio p̄scribitur, quas cōditiones ea debet habere?*

137

RESP. I. Absolutè debere esse vocalem docet Rodriq. apud Dianā resol. 44. & in dubio ita esse censendum ait Lezana n. 13. testante Lugone n. III. cōmunitè præscribi vocalem; ideo fortè, quòd communiter dicatur, *preces esse fundendas*; addit tamen, quando Bulla præcisè dicit *esse orandum deuotè*, sicut dicit Bulla 3. S.D.N. litt. e. tum non esse improbabile; quòd sufficiat mentalis oratio, quamuis etiam tūc sit tutius aliquid misere de oratione vocali, videlicet Litanias,

nias, Rosarium, aut aliquid simile. Ego non dubito, quin hoc sit tutius, aio tamen cum Nauarro not. 32. n. 48. in rigore nil referre, vtrùm tunc sit mentalis, an vocalis; tum quia oratio mentalis est propriissimè oratio, & fusio precū; tum quia constat ex praxi, non rarò ab Ecclesiâ dari indulgentiam pro actu merè interno.

Vnde à fortiori dicendum est, sufficere illam orationem vocalem, quæ ita submissè profertur, vt ne quidē ab ipso orante audiri queat, sicuti in materia de Horis Canonicis fert probabilior opinio Doctorum, quòd Clericus satisfaciat suæ obligationi, etsi ita submissè verba dearticulet, vt seipsum audire nequeat. 138

Attamen quando indulgentia proponitur dicentibus *quinq̄ies Pater, & Aue*; recitantibus *Rosarium &c.* censeo non obtineri ab ijs, qui solâ mente voluunt verba contenta in oratione Dominica, & salutatione Angelicâ; nam verba sunt intelligenda secundùm communem loquendi modum l. *Labeo*. ff. de supelle&at. legat. vbi dicitur: *non ex opinionibus singulorum, sed ex cõmuni vsu nomina exaudiri debere aut Tubero*; communis autem vsus ipsius Ecclesiæ ha-

posse singulis saltem diebus obtineri affirmat idem. Ego cū Reginaldo n. 155. post Nauarr. generatim dico, quoties aliqua indulgentia proponitur pro pluribus diebus, posse eam quouis illorū dierum obtineri à quolibet repetente præscriptā visitationem, nisi fiat in Bulla limitatio expressa, sicuti fit e.g. pro indulgentia tridui Bacchanalium. Ratio est, quia non video causam restringendi hīc verba Pontificū.

CAPVT XXI.

De Oratione pro Iubileo.

QVÆST. LVIII. *Quādo in Iubileis, aut aliās oratio p̄scribitur, quas cōditiones ea debet habere?*

137

RESP. I. Absolutè debere esse vocalem docet Rodriq. apud Dianā resol. 44. & in dubio ita esse censendum ait Lezana n. 13. testante Lugone n. III. cōmuniter præscribi vocalem; ideo fortè, quòd communiter dicatur, *preces esse fundendas*; addit tamen, quando Bulla præcisè dicit *esse orandum deuotè*, sicut dicit Bulla 3. S.D.N. litt. e. tum non esse improbabile; quòd sufficiat mentalis oratio, quamuis etiam tūc sit tutius aliquid miscere de oratione vocali, videlicet Litanias,

nias, Rosarium, aut aliquid simile. Ego non dubito, quin hoc sit tutius, aio tamen cum Nauarro not. 32. n. 48. in rigore nil referre, vtrum tunc sit mentalis, an vocalis; tum quia oratio mentalis est propriissimè oratio, & fusio precū; tum quia constat ex praxi, non rarò ab Ecclesiâ dari indulgentiam pro actu merè interno.

Vnde à fortiori dicendum est, suffice- 138
re illam orationem vocalem, quæ ita submissè profertur, vt ne quidē ab ipso orante audiri queat, sicuti in materia de Horis Canonicis fert probabilior opinio Doctorum, quòd Clericus satisfaciat suæ obligationi, etsi ita submissè verba dearticulet, vt seipsum audire nequeat.

Attamen quando indulgentia propo- 139
nitur dicentibus *quinq̄ies Pater, & Aue*; recitantibus *Rosarium &c.* censeo non obtineri ab ijs, qui solâ mente voluunt verba contenta in oratione Dominica, & salutatione Angelicâ; nam verba sunt intelligenda secundùm communem loquendi modum l. *Labeo*. ff. de supelle& legat. vbi dicitur: *non ex opinionibus singulorum, sed ex cõmuni vsu nomina exaudiri debere aut Tubero*; communis autem vsus ipsius Ecclesiæ ha-

bet, vt quando iubetur quis dicere, seu recitare orationem Dominicam, vtatur voce, sicuti patet vel ex præcepto de Honoris Canonicis.

140 II. Per se loquendo nil ad acquisitionem indulgentiæ Iubilei interest, siue illa oratio sit longa, siue breuis, siue hac, siue illâ linguâ, siue alternatim cum socio, siue solitariè, siue stando, siue sedendo fiat; quamuis vtiq; omnibus suadendum est, vt longas, & cum modesto corporis situ, orationes fundant. Ita pronunciat Diana resol. 33. cū Bossio, & Leone. Et quia Suar. disp. 52. sect. 8. n. 5. rectè vniuersim tradit, quando præscribitur oratio indeterminate, sufficere minimâ, idcirco sine fundamento putant nonnulli esse tunc minimū quinquies Pater, & Aue recitandum.

141 III. Illa Oratio debet fieri ad intentionem Summi Pontificis, vt sigillatim monent Diana resol. 33. Lezana, & Lugo ll. cc. & patet ex Bulla 3. S. D. N. litt. c. & e. quæ intentio ibidem exprimitur quadruplex, & non sufficere, si quis ignarus illius quadruplicis intentionis in genere dicat: volo orare ad mentem Summi Pontificis præscriptam in Bulla, iam monui, cū de intentione egi.

IV. Et-

IV. Etsi longè probabilior opinio Cardinalis de Lugo disp. 22. de Sacramentis sect. 2. contra Suarez & alios negat, attentionem interiorem intellectûs esse de essentia orationis vocalis, censeo tamen pro lucrando Iubileo non sufficere orationē perpetuis voluntarijs distractionibus implicatam; eò quòd in Bullis Iubilei, vt videre est in Bulla 1. litt. b. & in 3. litt. e. soleat præscribi, *vt deuotè oretur, pia ad Deum preces fundantur* pro Exaltatione S. Matris Ecclesiæ, extirpatione hæresum, & Principum Christianorū concordia impetranda; pro impetranda Summo Pontifici gratia ad Ecclesiam rectè regendam &c. atqui nec illę preces sunt piæ, quæ fiunt cū prædictis distractionibus, nec etiam valent ad impetrandum id, quod intendit Pontifex, nam *Deus illam orationem non audit, cui, qui orat, non intendit*, vt loquitur S. Gregorius apud S. Thom. 2. 2. q. 83. a. 13.

V. At verò quando præcisè in formulâ indulgentiæ alicuius alterius dicitur: qui hoc, aut istud orauerit &c. probabile est, per orationē etiam voluntarijs distractionibus inquinatam posse, si non totam indulgentiã, saltem partem acquiri, quã-

doquidem Clerici satisfaciunt præcepto de recitâdo Breuiario, etiam si voluntarias distractiones admittant, vt suppono ex opinione probabiliore Cardin. de Lugo, & plerorumq; antiquorum, nec paucorum modernorum.

QVÆST. LIX. *Vbi facienda est oratio pro Iubileo?*

144 RESP. Orationem pro Iubileo extra annum Sanctum esse absolutè faciendam in Ecclesia, vel Ecclesijs designatis, docet Cardin: de Lugo n. 99. Ego autem de hac re idcirco dubito, quòd Bullæ, quas legi, cum 3. ex descriptis litt. k. & l. ita loquantur: *Qui processioni interfuerint, vel Ecclesiam, aut Ecclesias designatas visitauerint, ibiq; orauerint* &c. Vbi imprimis apparet non absolutè præscribi visitationē Ecclesiæ, aut Ecclesiarum, sed tantum ex hypothesi, quòd quis nō interfuerit Supplicationi, etsi ibidē idē Doctor inter opera absolutè in Iubileis præscribi solita, videatur numerare visitationem Ecclesiæ, vel Ecclesiarum. Deinde apparet tō *ibiq; orauerint* posse ita accipi, vt vnà cum visitatione Ecclesiæ, vel Ecclesiarum, constituat adæquatum membrum allatæ disiunctionis, ita vt vi-
sitare

fitare Ecclesias, & in ijs orare, fit necesse tantum ex hypothefi, quod quis non interfuerit Proceffioni, & in eâ nō orauerit.

Et certè, fi quis vltima die Iubilei confiteretur, diceretq; fe interfuiſſe quidem Proceffioni, & in eâ piè orâſſe ad præſcriptas intentiones, non tamen viſitâſſe Eccleſiam præſcriptam, aut viſitâſſe quidē, in eâ tamen nil orâſſe, aut orâſſe quidem, non tamen orâſſe ad intentiones præſcriptas, ego probabiliter cenſerem non eſſe adigendum ad viſitationem Eccleſiæ, nec ad preces illic pro conſuetis intētionibus faciendas. Malo tamen aliorū ſuper hoc iudicium intelligere, quàm quidquam definitiuè pronunciare. Quod ſi ederetur Bulla ſimilis Bullæ Gregorij XV. in quâ proinde viſitatio Eccleſiarum præſcriberetur ſine particulâ diſiunctiuâ *vel*, non haberet locum dubitatio vlla.

CAPVT XXII.

De Oratione 40. horarum Continuarum.

QVÆST. LX. *Dant quandoq; Pontifices indulgentiam Plenariam pro oratione 40. horarum continuarum; quomodo debet intelligi illa continuitas?*

K 5

RESP.

R E. S. P. Debet intelligi ex collatione diuersarum Bullarum, quarū quidem tres refero. Prima est Pij IV. quā anno 1560. confirmans confraternitatem de Oratione & Morte, omnibus illius confratribus qui confessi &c. interfuerint orationi 40. horarū *continuarū*, ab ipsis quot mensibus semel instituendę, impertijt indulgentiam Plenariā. Altera est Clementis VIII. quā anno 1592. pro regno Gallix orationem 40. horarum, *sine intermissione diu noctūq;* in diuersis Romanæ Urbis templis à primā Dominicā Aduentūs ad anni vsque finem indixit, *vt salutaris consuetudo sine intermissione deuotē orandi induceretur*, & omnibus qui confessi &c. in templo, in quo *eiusmodi* oratio haberetur, orarent per vnā horam, largitus est indulgentiam Plenariam. Tertia est S. D. N. Innocentij X. qui indulgentiā etiam Plenariam concedit omnibus, qui pœnitentes confessi, & Sacrā Cōmunionē refecti, & Deum pro Christianorum Principum concordia, extirpatione hæresum, & S. Matris Ecclesię exaltatione precati interfuerint orationi 40. horarum *continuarum, non autem interpolatarum*, in templis

Socie-

Societatis IESV Dñicâ Quinquagesimæ,
& duabus ferijs insequentibus institutæ.

Est igitur quæstio, vtrùm in istis Bullis 147
exigatur oratio continuata per 40. horas,
an solum oratio 40. horarum continua-
rum? videtur quidem primâ facie secun-
dum membrum huius quæstionis coin-
cidere cum primo, sed reuerà non coin-
cidit in rigore Grammatico loquendo; si
enim oratio ipsa debet esse continua per
40. horas, tum debet ipsa non interpola-
ri, sed ita institui, vt sine intermissione
(morali)oretur; at verò si ipsæ solæ horæ,
quibus orandum est, debent esse conti-
nuatæ, tum sufficit, modò singulis horis
oretur per octauam, aut duodecimâ ho-
ræ partem, quia nilominus verè, & pro-
priè dici potest fuisse oratum 40. horis
continuis.

I. Dicendum est, quamuis prima, & 148
tertia Bulla exprimat orationem *40. hora-
rum continuarum, & continuatarum*, non au-
tem *continuatam* per 40. horas; quamuis
præterea, si secundum apices Grammati-
cales res expendatur, faciendum sit inter
duas hæc locutiones discrimen; attamè
Theologicè, & Canonicè loquendo, se-
cundam

cundam locutionem tantundem valere, quantum valet prima. Probo primò ex absurdo, quod insinuavi, quia scilicet, si Bullę sunt intelligendæ de sola continuatione inter horas ipsas, sequitur, si singulis 40. horarũ vnicus homo sit, preceturq; in templo tantum per vigesimam partem vnus horæ, iam dicendum esse, quòd sit 40. horarũ oratio peracta secundum præscriptum Pontificum. Probo secundò ex praxi, quę est optima legum interpret cap. *Cum dilectus*. de consuet. praxis autem Societatis IESV Superiorum (idem haud dubie factitant Superiores Archiconfraternitatis Orationis & Mortis) habet, vt non obstantibus magnis difficultatibus, quę aliquando, præsertim in paruis Collegijs interueniunt, curent, ne vnquam templũ sit vacuum hominibus, quando instituitur oratio, de quâ paulò antè sum locutus. Probo tertio, quia *locutiones dubie sunt per claras interpretandæ. l. i. ff. de rebus dub. & l. Heredes palam. §. Si quid. ff. de testibus*, consentiente S. Augustino, qui lib. 3. de doctrina Christianã cap. 26. sic pronuntiat: *Cum verba scripturæ apertius in vno loco ponuntur, ibi discendum est, quomodo in lo-*

eis intelligatur obscuris; atqui clarissima, a-
 pertissimaq; est locutio Clementis VIII.
 quâ indicit orationem 40. horarum *sine*
intermissione, diu noctuq; faciendam, nec mi-
 nus clara censeretur debet Bulla S. D. N. quâ
 non contentus exigere 40. horas *continua-*
tus addidit, non autem interpolatas. Et fortè
 hanc conditionem ita expressit; ob eam
 causam (partialem, & inadæquatam) ob
 quam eius decessor Clemens, vt scilicet
 salutaris consuetudo sine intermissione
 orandi inducatur. Deniq; S. Carolus Bor-
 romæus in Concilio Prouinciali Mediolā.
 IV. fol. 136. tit. de ijs, quæ ad Euchar. Sa-
 cram. pertinent, de orat. 40. horarum,
 cui etiam indulgentiam concessam fuisse
 patet ex Concilio Prouinciali VI. fol. 301.
 tit. de indulgentijs orationis causâ con-
 cessis, ita statuit: Orationis huius Cura-
 tores videant, vt per 40. ipsas horas con-
 tinenter fiat, ac ne ad momentum quidē
 tēporis, nec diu, nec noctu intermittatur.

II. Fateor tamen in primis sufficere, si 149
 vel vnicus homo sit, & oret in templo,
 nam Bulla plus nō exigit. Fateor deinde,
 etsi contingat in templo per breuiusculū
 tempus neminē esse, aut omnes, qui illic,
 præfer-

præsertim de nocte sunt, itidē per breui-
 usculū tēpus dormire, non tamen censen-
 dam moraliter interruptam orationē 40.
 horarū, nam nec moraliter dicitur inter-
 rupta comestio carniū, quando ijs in prin-
 cipio, & sine prandij vesceris; licet in me-
 dio edas pisces; & idcirco si die Veneris
 ita comedas carnes, sufficit confiteri, te
 semel, seu in vno prandio edisse carnes.
 Huc faciunt alia exempla, quæ de Conti-
 nuatione morali in Confessionibus audiē-
 dis, & Coñunione præbita pluribus, cum
 fructu leges apud Lugon. d. 16. sect. 14. §. 2.

150 III. Addo, ne Physicè quidē interruptā
 videri eam 40. horarum orationem, etsi
 omnes, qui pro implenda hac, aut illā ora-
 tionis horâ sunt constituti, Rosarium v. g.
 recitent cum ppetuis animi, voluntarijsq;
 distractionibus, aut fortè licet etiā penitus
 nil orent, modò flectant genua modestè;
 nam verba sunt intelligenda secundum
 vsum coñunem, vt docet vtrumq; ius iā
 toties citatum; vsus autem, penes quem
 est ius, & norma loquendi, habet, vt dica-
 tur durare oratio 40. horarum, quamdiu
 aliquis est in templo p modū supplicis, &
 religiosum cultū, qualis vtiq; est genufle-
 xio, exhibentis DEO. IV. Por-

IV. Porro, qui modum, & ritus habendi orationē 40. horarum nosse vult, legat acta Eccles. Mediol. cit. Concil. iv. vbi etiā cauetur, ne de nocte relinquuntur portæ apertæ, sed singulis ingredi volentibus aperiantur. Epitomen horum suppeditat Gauant⁹ in Manual. Episc. v. *Oratio publica*; sed puriùs ex ipso fonte bibuntur aquæ. Cæterùm, quia attigi illud punctum de oratione 40. horarum in triduo Bacchanalium, subiungo resolutionem sequentis quæstionis.

QVÆST: LXI. *Cùm S. D. N. præscripserit Orationē 40. horarum, & præscripserit, ut lucraturus indulgentiam, Deum precetur durante 40. horarū oratione, an si continuetur oratio ad horas 60. sicut continuare consueuimus, fiat compos indulgentiæ is, qui in templo Societatis IESV orat, primùm post 40. primas horas transactas in comprehensione?*

Ratio dubitandi est, quia S. D. N. vult orari durante oratione 40. horarum, qui autem primùm orat, postquam 40. primæ horæ præterierunt, is non potest dici orare durante prece 40. horarum.

RESP. Etsi hæc ratio nonnullis scrupulum moueat, reuerà tamen curanda non est,

est, nam qui orat durante precatione 60. horarū, orat ppriissimè durante precatione 40. horarū, quia *plus semp̄ in se continet, q̄ est min⁹. reg. Plus semp̄. de reg. iuris in 6.* Et manifestū est, 40. horas in 60. contineri. Et cū in omnib⁹ dispositionib⁹ maximè spectanda sit intentio disponentis, reg. fin. de reg. iuris in 6. & l. *Non dubiū. ff. de legib.* nam *non sermoni res, sed rei est sermo subiectus.* cap. *In his.* de verb. signif. intentio autem S. D. N. non fuerit phibere, ne illo triduo oratio vltra 40. horas progaretur, sed potius tacitè optarit progari ad 60. & vltra; adeoq; 40. horas nominarit nō ad restringendā, sed ad ampliandā suā gratiā, nullo modo dubitandū est, quin menti, & voto sumi Pontificis, adeoq; Bullæ ab ipso edite conformissimè agant, qui vltra 50. horas (vt Romæ, & in hac nostrâ Prouinciâ factitatur) continuant precationem, & proinde certissimū est, perinde esse, seu sub initium, seu sub medium, seu sub finem (non autem finitā iam Processione) illius 50. aut 60. horarum orationis visitet quis Ecclesiam, & oret ad intentionē suprā relata. Atq; in hunc sensum respondi, meam istā de re sententiam rogatus.

CAPVT

CAPVT XXIII.

De Confessione pro indulgentiâ Jubilei, & aliâs.

QVÆST. LXII. Estne pro indulgentiâ Jubilei consequenda necessarium confiteri?

RESP. I. Quando in formâ Jubilei, aut aliâs ponuntur, sicuti ponuntur in 3. Bulla S. D. N. lit. n. hæc præcise verba: *omnibus sua peccata confessis* concedimus indulgentiam; tum qui habet conscientiam peccati mortalis, debet re ipsa confiteri, & non sufficit contritio perfecta. Ita docet Lezana n. 15, consentientibus Suarez disp. 52. sect. 4 n. 4. & 5. Filliucio n. 114. & alijs; quatenus dicunt, quando in formulâ indulgentiæ ponuntur hæc verba: *præmissa, aut facta confessione, vel aliquid simile, exigi confessionem actualem, saltem si quis sit sibi conscius peccati mortalis, nondum in Confessione expositi.* Ratio est, quia his verbis satis ostendit Pontifex, à se exigi Confessionem, nõ tantum ut dispositionem, sed ut opus injunctum.

L

II. Quan-

353. II. Quando in formâ Iubilei non ponitur præcisè hoc participium: *confessis*, seu *peccata confessis*, sed hæc duo participia: *pœnitentibus*, & *confessis*, seu *omnibus contritis*, & *confessis* cōcedim⁹, &c. verosimilius est, etiâ tunc exigi confessionem actualem, si quis ab ultimâ Confessione commisit crimen lethale, Navarrus not. 18. Bellarm. c. 13. Peyrinisto. 1. fol. 156. Lezana l. c. Sancta-rellus c. 14. dub. 3. plurimos referens cōtra Suarez. cit. sect. 3. n. 12. & alios multos, quos sequitur, citâtque Comitulus q. 39. Probat, quia non est ratio, cur Suarez in casu præcedentis responsionis dicat, requiri Confessionem actualem, & nō in isto, cum præsertim particula & accipiatur communiter copulativè, & non disjunctivè; atqui *quæ dispositio copulata est, utriusque partis veritatem exigit. l. Si heredi plures ff. de cond. tum quia verba debent propriè intelligi, nam non aliter à verborum significatione recedere oportet, quàm cum manifestum est, aliud sensisse testatorem l. Non aliter. ff. de legat. & fid. cō. tum denique, quia intelligentia dictorum ex causis est adsumenda dicendi. S. Hilarius relatus cap. Intelligentia. de verbor. significat,*

cau-

Causa verò, cur Pontifices hac locutione utentes, dent indulgentiam, est, ut homines adducant ad veram pœnitentiam; rari autem homines peccato mortali inquinati veram pœnitentiam eliciunt, nisi quando confiteri volunt, ut probè observat Navarrus. Confirmatur hæc doctrina ex eo, quòd Peyrinis l. c. referat Bullam Leonis X, in qua PP. Minimorum Ecclesiam Romæ visitantibus concedens indulgentiam ait: *verè pœnitentibus, & confessis, seu firmum confitendi propositum habentibus*; quæ ultima particula gratis poneretur, si generatim sufficeret contritio;

Fateor tamen, opinionem Suarij esse 154) probabilissimam, præsertim cum illa particula &, possit, ac soleat accipi distributivè, sicut accipitur e. g. in Bulla Cœnæ, §. 14. ubi dicitur: Excommunicamus Cancellarios, & Consiliarios Regum, &c. Fateor eandem sententiam esse ita tutam, ut, qui sibi est conscius peccati mortalis, & tunc vel non vult, vel non potest confiteri, prudenter agat, si pro consequenda indulgentia

L 2

eliciat

eliciat actum Contritionis, præsertim, si ultimo Paschate fuit confessus, sicuti hæc sententiam limitat Comitulus cit. q. 39. n. 3. cum permultis, cum tamen Sylvester V. *Indulgentia* n. 20. eam intelligat etiam de illo, qui cogitat proximo Paschate cōfiteri. Et quia hæc sententia est probabilis, ideo etiam probabile est, unam cōfessionem tunc valere pro pluribus indulgentijs, diverso valde tempore consequendis, licet post obtentam primam indulgentiam incidat quis in mortale, quod etiam docet Comitulus l. c. in casu, quo formula indulti ita præcisè sonat: *qui confessi, & communicati, &c.* atque ita respondit in eventu, qui contigit in Italiâ, ipsique propositus fuit.

155. III. Quamvis in Bullâ offeratur indulgentia *contritis, & confessis*, non exigitur tamen perfecta contritio, sed sufficit, si cum Confessione jungatur attritio, cum enim hæc etiam cognita sufficiat ad validam, fructuosâque confessionem, ut suppono ex moraliter certa doctrina ferè omnium Recentiorum, non est, cur non dicatur, sufficere ad Confessionem
pro

pro Jubileo, cùm præsertim nomen *Con-*
tritionis, ab ipsomet Concilio Trident. sess.
 14. c. 4. tam pro contritione imperfectâ,
 quàm pro perfectâ accipiatur. Cæterùm
 in formâ, quâ indicitur Jubileus aâni San-
 cti, ponitur illa formula: *Verè poenitentibus, &*
confessis, seu contritis, & confessis; ut videre est
 in Jubileo Clementis V I. Sixti I V. Gre-
 goriij XIII. Clementis, Urbani VIII. &
 S. D. N. lit. b. at in ea, quâ indicitur Iubi-
 leus extra annû sanctum, præcisè dicitur:
sua peccata confiteantur; vel *qui confessi, & sacra cõ-*
munionem refecti &c. Ut videre est in Bullis ha-
 ctenus citatis.

I V. In illo casu, in quo Cõfessio actua-
 lis pro Jubileo exigitur, non sufficere Sa-
 crilegam, sed requiri integram formaliter,
 rectiùs docet Card. de Lugo n. 103. cū
 Suarez, Filliucio, Sanctarello, alijs contra
 Faustum apud Dianam p. 3. tr. 4. resol.
 148. qui reputat eam sententiam proba-
 bilem, malè tamen citans pro illa Henri-
 quez. Ratio est, quia nec præcepto Eccle-
 siastico de Confessione annua satisfacit per
 Confessionem sacrilegam, ut habet pro-
 bator longè doctrina. Accedit, quòd per

156.

ejusmodi Confessionem non obtineatur finis à Pontifice intentus, scilicet plena cum Deo reconciliatio.

157. V. Qui primâ hebdomadæ Jubilei fecit Confessionem præscriptam, etsi antequam reliqua opera perficiat, labatur in peccatum mortale, non tamen necesse est, ut iterum confiteatur pro obtinendo Jubileo, sed sufficit contritio. Ratio est, quia Bullæ Jubilei, ut summum exigunt unam legitimam Confessionem, & nullo verbo indicât plurium necessitatē.

Hinc cum Card. de Lugon. 101, dissentio à Suarez. cit. sect. 3. pronunciante, illū, qui in casu, quo exigitur actualis confessio, fecit quidem Confessionem integrā formaliter, nō autem materialiter: quia scilicet oblit⁹ fuit peccati mortalis, teneri pro Jubileo obtinendo iterum confiteri illud peccatum; tum quia, ut dixi Bullæ non exigūt nisi unam Confessionem, tum quia, qui in Paschate est oblitus confiteri duo peccata mortalia, non tenetur vi præcepti Ecclesiastici amplius illo anno confiteri. Sicut autem in casu priore est ad indulgentiam consequendā necessariò elicjenda contritio,

alioquin

alioquin ultimū op^o nō esset in gratia factū; ita in hoc posteriore nō est ea necessaria, argumēto probabilioris doctrine, quę tradit, illū, qui in Cōfessione est oblitus peccati mortalis, nō teneri ante Sacram Cōmunionē elicere actū cōtritionis, esto epulū Eucharisticū adeat nō repetita (quia confessarij copiā non habuit) cōfessione.

VI. Quando quis non habet cōscien- 158.
tiā peccati mortalis, quod nondū sit cōfessus, tutior quidem opinio Sanchezij. l. 8. de matrimō. d. 13. n. 19. Lezana n. 15. & multorū aliorū fert, talem teneri pro Jubilæo cōfiteri in casu, quo dicitur: *premissā confessione*; cōmuniō tamē sententia Card. de Lugo n. 100. aliorūque id negat; cui subscribo cū Comitolo q. 39. n. 2. etiā in casu, quo autor indulgētię expressè dicit, se eam nō impertiri, nisi verè pœnitentib⁹, & cōfessis. Ratio cōmunis huj⁹ cōmuniōris doctrine est, quòd usus Ecclesię habeat, ut quādo loquitur de cōfessione, intelligat confessionē folorū mortaliū, ut constat ex cap. *Omnis utriusq; sexūs. de pœnit. & remiss.* in quo utiq; non præcipitur, nisi confessio mortaliū, cū nō possit præcipi ab Ecclesia cōfessio omniū venialiū.

utpote multis moraliter impossibilis. Quorum igitur venialiū. Confessio præcipitur, si non omnium? an graviorum venialium? id quidem putavit Corduba, q. 28, sed sine fundamento.

159. Vnde infero, multò minùs pro ulla indulgentia requiri, ut quis iterum confiteatur ea mortalia, quæ jam est semel ritè cōfessus, nam Ecclesia nunquam exigit duplicem legitimā ejusdem peccati confessionem. Cōtrarium innuit Gerson, & Adrian⁹, apud Suariū, n. 8. Et in casu præsentis responsionis locum habet doctrina Jacobi de Graffijs n. 34. pronunciantis illud participiū *confessis*, esse ita explicandum: qui sunt, vel fuerunt confessi, unde si fui cōfessus ante hanc indulgentiam, & perseveravi in gratia, est verum, quòd fui confessus, inquit Graffijs.

160. VII. Quibus casibus pro Jubileo, vel ex probabiliore, vel ex minùs probabili sententia exigitur actualis confessio, probabile est eum, qui vel non posuit confiteri, vel bonā fide existimavit, non requiri confessionem, vel cōfessus quidem est legitimè, sed tamen ob Confessarij

improbritatem, errorémq; alium abiqui
 tus non est, posse nihilominus, si reliq; si
 præstat, obtinere indulgentiam. Ratio
 est, quia ita censet Navarr⁹ not. 18. & con-
 sentiunt Fernandez, Leone, Zanardus,
 Diana illos referens p. 1. tra. 11. resol.
 108. & p. 3. tract. 4. resol. 150. Consentiit
 quoque Sanctarellus c. 13. dub. 2. & 4.
 Agnosco tamen oppositam sententiam,
 quam tuetur Suarez. n. 12. esse probabi-
 liorem; quia magis congruit tum verbis
 Bullarũ absolutè Confessionem exigen-
 tium, tũ doctrinæ generali, quæ, ut suprà
 declaratum est, tradit oblivionem, & im-
 potentiam nõ patrocinari in ijs, quæ à li-
 berali, & gratuita alicujus, certas cõditio-
 nes præscribentis, voluntate dependent.

CAPVT XXIV.

*Alie de Confessione quæstiones pro-
 ponuntur.*

QUÆST. LXIII. *Necessaria pro Iubileo con-
 fessio & quando peragi debet? sufficit ne si fiat die Sab-
 bati ante primam Dominicã Iubilei? sufficit ne si fiat
 tertia Dominicã post cœptum Iubileum?*

Ratio pro prima parte dubitandi
 est, quia pro Iubileo non conce-
 dan-

est, nam qui orat durante precatione 60. horarū, orat ppriissimè durante precatione 40. horarū, quia *plus semp̄ in se continet, q̄ est min⁹. reg. Plus semp̄. de reg. iuris in 6.* Et manifestū est, 40. horas in 60. contineri. Et cum in omnib⁹ dispositionib⁹ maxime spectanda sit intentio disponentis, *reg. fin. de reg. iuris in 6. & l. Non dubiū. ff. de legib.* nam *non sermoni res, sed rei est sermo subiectus. cap. In his. de verb. signif.* intentio autem S. D. N. non fuerit phibere, ne illo triduo oratio vltra 40. horas progaretur, sed potius tacitè optarit progari ad 60. & vltra; adeoq; 40. horas nominarit nō ad restringendā, sed ad ampliandā suā gratiā, nullo modo dubitandū est, quin menti, & voto sumi Pontificis, adeoq; Bullæ ab ipso edite conformissimè agant, qui vltra 50. horas (vt Romæ, & in hac nostrā Prouinciā factitatur) continuant precationem, & proinde certissimū est, perinde esse, seu sub initium, seu sub mediū, seu sub finem (non autem finitā iam Processione) illius 50. aut 60. horarum orationis visitet quis Ecclesiam, & oret ad intentionē suprā relata. Atq; in hunc sensum respondi, meam istā de re sententiam rogatus.

CAPVT XXIII.

De Confessione pro indulgentiâ Jubilei, & aliâs.

QVÆST. LXII. Estne pro indulgentiâ Jubilei consequenda necessarium confiteri?

RESP. I. Quando in formâ Jubilei, aut aliâs ponuntur, sicuti po. 152. nuntur in 3. Bulla S. D. N. lit. n. hæc præcise verba: *omnibus sua peccata confessis concedimus indulgentiam*; tum qui habet conscientiam peccati mortalis, debet re ipsa confiteri, & non sufficit contritio perfecta. Ita docet Lezana n. 15. consentientibus Suarez disp. 52. sect. 4. n. 4. & 5. Filliucio n. 114. & alijs, quatenus dicunt, quando in formulâ indulgentiæ ponuntur hæc verba: *præmissa, aut facta confessione, vel aliquid simile, exigi confessionem actualem, saltem si quis sit sibi conscius peccati mortalis, nondum in Confessione expositi*. Ratio est, quia his verbis satis ostendit Pontifex, à se exigi Confessionem, nõ tantum ut dispositionem, sed ut opus inunctum.

L

II. Quan-

353. II. Quando in formâ Iubilei non ponitur præcisè hoc participium: *confessis*, seu *peccata confessis*, sed hæc duo participia: *penitentibus*, & *confessis*, seu *omnibus contritis*, & *confessis* cōcedim⁹, &c. verosimilius est, etiã tunc exigi confessionem actualem, si quis ab ultimâ Confessione commisit crimen lethale, Navarrus not. 18. Bellarm. c. 13. Peyrinis to. 1. fol. 156. Lezana l. c. Sancta-rellus c. 14. dub. 3. plurimos referens cōtra Suarez. cit. sect. 3. n. 12. & alios multos, quos sequitur, citatque Comitulus q. 39. Probat, quia non est ratio, cur Suarez in casu præcedentis responsionis dicat, requiri Confessionem actualem, & nō in isto, cū præsertim particula & accipiatur communiter copulativè, & non disjunctivè; atqui *quæ dispositio copulata est, utriusque partis veritatem exigit. l. Si heredi plures ff. de cond. tum quia verba debent propriè intelligi, nam non aliter à verborum significatione recedere oportet, quàm cū manifestum est, aliud sensisse testatorem l. Non aliter. ff. de legat. & fid. cō. tum denique, quia intelligentia dictorum ex causis est adsumenda dicendi. S. Hilarius relatus cap. Intelligentia. de verbor. significat,*

cau.

causa verò, cur Pontifices hac locutione utentes, dent indulgentiam, est, ut homines adducant ad veram pœnitentiam; rari autem homines peccato mortali inquinati veram pœnitentiam eliciunt, nisi quando confiteri volunt, ut probè observat Navarrus. Confirmatur hæc doctrina ex eo, quòd Peyrinis l. c. referat Bullam Leonis X. in qua PP. Minimorum Ecclesiam Romæ visitantibus concedens indulgentiam ait: *verè pœnitentibus, & confessis, seu firmum confitendi propositum habentibus*; quæ ultima particula gratis poneretur, si generatim sufficeret contritio;

Fateor tamen, opinionem Suarij esse 154 probabilissimam, præsertim cum illa particula &, possit, ac soleat accipi distributivè, sicut accipitur e. g. in Bulla Cœnæ, §. 14. ubi dicitur: Excommunicamus Cancellarios, & Consiliarios Regum, &c. Fateor eandem sententiam esse ita tutam, ut, qui sibi est conscius peccati mortalis, & tunc vel non vult, vel non potest confiteri, prudenter agat, si pro consequenda indulgentia

L 2

eliciat

eliciat actum Contritionis, præsertim, si ultimo Paschate fuit confessus, sicuti hæc sententiam limitat Comitulus cit. q. 39. n. 3. cum permultis, cum tamen Sylvester V. *Indulgentia* n. 20. eam intelligat etiam de illo, qui cogitat proximo Paschate confiteri. Et quia hæc sententia est probabilis, ideo etiam probabile est, unam confessionem tunc valere pro pluribus indulgentijs, diverso valde tempore consequendis, licet post obtentam primam indulgentiam incidat quis in mortale, quod etiam docet Comitulus l. c. in casu, quo formula indulti ita præcisè sonat: *qui confessi, & communicati, &c.* atque ita respondit in eventu, qui contigit in Italiâ, ipsique propositus fuit.

155. III. Quamvis in Bullâ offeratur indulgentia *contritis, & confessis*, non exigitur tamen perfecta contritio, sed sufficit, si cum Confessione jungatur attritio, cum enim hæc etiam cognita sufficiat ad validam, fructuosâmq; confessionem, ut suppono ex moraliter certa doctrina ferè omnium Recentiorum, non est, cur non dicatur, sufficere ad Confessionem
 pro

pro Jubileo, cùm præsertim nomen *Con-*
tritionis, ab ipsomet Concilio Trident. sess.
 14. c. 4. tam pro contritione imperfectâ,
 quàm pro perfectâ accipiatur. Cæterùm
 in formâ, quâ indicitur Jubileus añi San-
 cti, ponitur illa formula: *Verè pœnitentibus, &*
confessis, seu contritis, & confessis; ut videre est
 in Jubileo Clementis VI. Sixti IV. Gre-
 gorij XIII. Clementis, Urbani VIII. &
 S. D. N. lit. b. at in ea, quâ indicitur Iubi-
 leus extra annũ sanctum, præcisè dicitur:
sua peccata confiteantur; vel *qui confessi, & sacra cõ-*
munionem refecti &c. Ut videre est in Bullis ha-
 ctenus citatis.

I V. In illo casu, in quo Cõfessio actua-
 lis pro Jubileo exigitur, non sufficere Sa- 156.
 crilegam, sed requiri integram formaliter,
 rectiùs docet Card. de Lugo n. 103. cū
 Suarez, Filliucio, Sanctarello, alijs contra
 Faustum apud Dianam p. 3. tr. 4. resol.
 148. qui reputat eam sententiam proba-
 bilem, malè tamen citans pro illa Henri-
 quez. Ratio est, quia nec præcepto Eccle-
 siastico de Confessione annua satisfacit per
 Confessionem sacrilegam, ut habet pro-
 batior longè doctrina. Accedit, quòd per

ejusmodi Confessionem non obtineatur
 finis à Pontifice intentus, scilicet plena
 cum Deo reconciliatio.

157. V. Qui primâ hebdomade Jubilei fecit
 Confessionem præscriptam, etsi ante-
 quam reliqua opera perficiat, labatur in
 peccatum mortale, non tamen necesse
 est, ut iterum confiteatur pro obtinen-
 do Iubileo, sed sufficit contritio. Ratio
 est, quia Bullæ Jubilei, ut summum exi-
 gunt unam legitimam Confessionem, &
 nullo verbo indicât plurium necessitatē.

Hinc cum Card. de Lugo n. 101,
 dissentio à Suarez. cit. sect. 3. pronuncian-
 te, illū, qui in casu, quo exigitur actua-
 lis confessio, fecit quidem Confessio-
 nem integrā formaliter, nō autem ma-
 terialiter: quia scilicet oblit⁹ fuit peccati
 mortalis, teneri pro Iubileo obtinendo
 iterum confiteri illud peccatum; tum
 quia, ut dixi Bullæ non exigūt nisi unam
 Confessionem, tum quia, qui in Paschate
 est oblitus confiteri duo peccata morta-
 lia, non tenetur vi præcepti Ecclesiastici
 amplius illo anno confiteri. Sicut autem
 in casu priore est ad indulgentiam con-
 sequendā necessariò elicjenda contritio,

alioquin ultimū op^o nō esset in gratia factū; ita in hoc posteriore nō est ea necessaria, argumēto probabilioris doctrinē, quę tradit, illū, qui in Cōfessione est oblitus peccati mortalis, nō teneri ante Sacram Cōmunionē elicere aētū cōtritionis, esto copulū Eucharisticū adeat nō repetita (quia confessarij copiam non habuit) cōfessione.

VI. Quando quis non habet cōscien- 158.
tiā peccati mortalis, quod nondū sit cōfessus, tutior quidem opinio Sanchezij. l. 8. de matrimō. d. 13. n. 19. Lezana n. 15. & multorū aliorū fert, talem teneri pro iubilico cōfiteri in casu, quo dicitur: *premissa confessione*; cōmuniō tamē sententia Card. de Lugo n. 100. aliorūque id negat; cui subscribo cū Comitolo q. 39. n. 2. etiā in casu, quo autor indulgētię expressē dicit, se eam nō impertiri, nisi verē pœnitentib⁹, & cōfessis. Ratio cōmunis hui⁹ cōmuniōris doctrinē est, quòd usus Ecclesię habeat, ut quādo loquitur de cōfessione, intelligat confessionē solorū mortaliū, ut constat ex cap. *Omnis utriusq; sexus*. de pœnit. & remiss. in quo utiq; non præcipitur, nisi confessio mortaliū, cum nō possit præcipi ab Ecclesia cōfessio omniū venialiū.

utpote multis moraliter impossibilis. Quorum igitur venialium Confessio præcipitur, si non omnium? an graviorum venialium? id quidem putavit Corduba, q. 28. sed sine fundamento.

159. Unde infero, multò minùs pro ulla indulgentia requiri, ut quis iterum confiteatur ea mortalia, quæ jam est semel ritè cõfessus, nam Ecclesia nunquam exigit duplicem legitimã ejusdem peccati confessionem. Cõrrarium innuit Gerson, & Adrian^o, apud Suariũ, n. 8. Et in casu præsentis responsionis locum habet doctrina Jacobi de Graffijs n. 34. pronunciantis illud participiũ *confessis*, esse ita explicandum: qui sunt, vel fuerunt confessi, unde si fui cõfessus ante hanc indulgentiam, & perseveravi in gratia, est verum, quòd fui confessus, inquit Graffijs.

160. VII. Quibus casibus pro Jubileo, vel ex probabiliore, vel ex minùs probabili sententia exigitur actualis confessio, probabile est eum, qui vel non potuit confiteri, vel bonã fide existimavit, non requiri confessionem, vel cõfessus quidem est legitimè, sed tamen ob Confessarij
im-

improbritatem, errorémq; alium absolutus non est, posse nihilominus, si reliqua præstat, obtinere indulgentiam. Ratio est, quia ita censet Navarr⁹ not. 18. & consentiunt Fernandez, Leone, Zanardus, Diana illos referens p. 1. tra. 11. resol. 108. & p. 3. tract. 4. resol. 150. Consentit quoque Sanctarellusc. 13. dub. 2. & 4. Agnosco tamen oppositam sententiam, quam tuetur Suarez. n. 12. esse probabiliorem; quia magis congruit tum verbis Bullarū absolutè Confessionem exigentium, tū doctrinæ generali, quæ, ut supra declaratum est, tradit oblivionem, & impotentiam nō patrocinari in ijs, quæ à liberali, & gratuita alicujus, certas cōditiones præscribentis, voluntate dependent.

CAPVT XXIV.

Alie de Confessione quæstiones proponuntur.

QUÆST. LXIII. *Necessaria pro Iubileo confessio & quando peragi debet? sufficit ne si fiat die Sabbati ante primam Dominicā Iubilei? sufficit ne si fiat tertia Dominicā post cœptum Iubileum?*

Ratio pro prima parte dubitandi est, quia pro Iubileo non concedun-

duntur nisi 14. aut sumum 15. dies, atqui hoc pacto impenderentur 16. dies nam dies sabbatinus sumptus cum tribus sequentibus Dominicis, inclusisque ferijs conficit 16. dies.

161. Ratio pro secūda parte dubitandi est, quia Bulla Urbani VIII. pro Jubileo an. 1636. & 3. S. D. N. lit. e. f. g. h. respectu Romanorum ira habet: *Qui in eadem, vel sequenti hebdomade dictas Ecclesias visitaverint, nec non feria IV. VI. ac Sabbato eiusdem, vel sequentis hebdomade ieiunaverint, atq; sua peccata confessi, sequente saltem Dominica Sacratissimum Eucharistia Sacramentum reverenter sumpserint, & elemosynas dederint. &c.* In his verbis videtur Pontifex non permittere, ut confessio fiat Dominicā, quæ tertiam hebdomadem inchoat, quamvis id expressè permittat de communione sacra.

RESP. I. Sufficit, si confessio fiat die sabbati, aut etiam die Veneris ante primam Dominicam Iubilei, seu uno alterove die, antequam liceat alia opera peragere, ut docet Layman cap. 8. n. 6. restans nullum esse hac de re dubium, eò quòd propter multitudinem Poenitentiū ita ferat Ecclesiarum praxis,

&

& Confessio non requiratur ab illo, qui non est sibi conscius peccati mortalis; si ergo qui pro pridie Dominicæ diei confessus est, non admitcat ullū mortale crimen, donec omnia reliqua opera peragat, opus ei nō est confessione; at si prius labatur in peccatū mortale, debet haud dubiè confiteri, si possit. Ita Laym, satis innuens, illum etiam potiturum Iubileo, qui factā die Veneris confessione, admitteret iterum peccatum mortale, & illud ob impotentiam non confiteretur.

II. Et si quando in aliqua Bulla ponuntur ea verba, quæ paulò ante retuli, non improbabiler negat Filliucius n. 272. & Portel n. 6. validè differri confessionem usque ad ipsam tertiam Dominicam, quando quidem tantam dilationem videntur illa permittere pro sola Communionem; attamen probabilius est oppositū, etiā stantibus illis verbis. Probo, tum quia illa verba, quæ citavi superi⁹, possunt sine ulla violentia, & impropriete intelligi, tam de Confessionis, quàm Communionis dilatione in ultimam Dominicam; tum quia S. D. N. in eādē Bulla inferi⁹ lit. n. **agens,**

agens. de ijs qui extra Urbem Iubileū obtinere volunt, nec verbū distinctionis facit inter diem Confessionis, & Communionis, innuens nec propter verba superius relata esse faciendam; tum quia licet verum sit, quod observat Lugo n. 106. hebdomadam more Ecclesiastico inchoari à die Dominicâ, ob quam rem Ecclesia diem Lunę nō vocat feriam *primam*, sed feriam *secundam*, attamen usus communissimus habet, ut eadem Dominica sit initiativa sequentis hebdomadæ, & præcedētis finitiva, ut rectè notat Laym.

163. III. Quidquid sit de Romanis, ad quos illa eadem verba diriguntur, vix probabile est, quòd non liceat exteris tamdiu differre confessionem, quamdiu licet Communionem. Ratio est, quia Bulla S. D. N. lit. n. & aliæ solent de exteris ita loqui: *Qui oraverint &c. feria IV. &c. ieiunaverint, pariterque sua peccata confessi, ac sanctissima Communione refecti fuerint, & elemosynas similiter pro arbitrio suo fecerint, plenissimam indulgentiam, &c.* In hoc verborum contextu nulla omnino distinctio quoad diem apparet inter Communionem, & Cōfessionem, ne cæ-

terroqui cogamur dicere, eleemosynam fuiffe, ftante hac Bulla, dandam uno altero ve die poft Communionem.

IV. Qui fperat fe à gravi peccato effe abftenturum per octiduum, confultiffimè aget confitendo initio primæ, aut fecondæ hebdomadæ, & poftmodum reliqua exequendo, ut videlicet ea perficiat in ftatu gratiæ, fic enim erunt illa meritoria, & fatisfactoria, habebūt quoq; majorè vim impetrandi, & deniq; reddent certiorè de impetranda ipfa indulgètia.

V. Et fi Navarrus not. 32. n. 39. con-^{164.} tendit, in anno Jubileo Confeflionem effe præmittendam vifitationibus Ecclefiarum, eò quòd dicat Bulla: qui confefsi vifitaverint, &c. & ordo litteræ fit fervandus, l. *quoties ff. de ufu f. & c. mandato de præbendis. in 6.* videtur tamen rectiùs id negari à Diana refol. 30. aliifque apud ipfum; eò quòd praxis communis oftendat, in executione operum pro Jubileo extra annum Sanctum, non neceffariò obfervari ordinem verborum in Bulla poftitorum, ergo neque pro Jubileo anni Sancti. Equidem in c. *licet ex quadam de teftibus*

stib⁹ & attest. permultæ recēsentur actiōnes in depositione testium præstandæ, quæ tamen non debent præstari illo ordine, quo enumerantur.

165. VI. Rectius fortè diceret Navar. si quādo in formâ Iubilei ponuntur hæc verba: *ante omnia confiteantur*; tūc Confessionem necessariam necessariò præmittendam esse reliquis omnib⁹ operibus; quamvis Henriq. c. 12. n. 2. sanè non improbabiler existimat, hac ipsâ phrasi solùm indicari, quòd Confessio tanquam res præcipua, imperetur. Consentit ei Sà n. 13. ita loquens; cū dicitur in Iubileo, ut quisque ante omnia confiteatur, sufficit confiteri intra tempus Iubilei.

QVÆST. LXIV. *Quanam Corollaria ex dictis hæc, & superiore capite colligenda sunt?*

166. RESP. Potissimùm sequentiâ. 1. ut Theologus solidè respondeat ad dubia, quæ à Confessarijs, alijsque bonis viris proponi solent, quando promulgatur aliqua Bulla Iubilei, legat ipsam Bullam, si nancisci possit, & clausulas illius conferat cum clausulis aliarum, quas vel habet, vel hîc reperiet; id si fecerit. manifestè

festè deprehendet aliquas responsiones, quæ ex omnium sententiâ quadrant in unâ Bullâ, vix aut ne vix quidem quadrare in alterâ. Si Bullæ exemplar nancisci nequit, tû ut jam semel monui, adhibebit reg. 45 in 6. *Inspicimus in obscuris, quod verosimilius est, vel quod fieri plerumq; consuevit.* Quam regulam cû clausula valde practicabili expressit Vipianus l. *Semper* 9. ff. de reg. Juris in hûc modû: *Semper in stipulationib' & in Contractib' id sequimur, quod actû est, aut si nō pateat, quod actû est, erit cōsequēs, ut id sequamur, quod in regione, in quâ actû est, frequentatur.* Quid ergo, si neq; regionis mos appareat, quia varius fuit? ad id, quod minimû est, redigenda sumâ est. Cûm igitur Bullæ Pōtificiæ jubileorû sint variæ, sumâ operum præscriptorû, quoad quantitatem, qualitatem, &c. consideratâ, redigenda est ad id, quod minimû, minimèq; onerosum, & difficile est.

II. Rectè dicunt DD. confessionem in. 167. interdum exigi, ut op' injunctû, interdum ut meram dispositionem: quia videlicet Pontifex illâ quandoq; vult absolutè, & in specie habere, quâdoq; autè tantûm ex hypothesi, aut in æquivalente. Exigitur
ut

ut opus injunctum ab omnibus in peccato mortali constitutis, quando, aut, simul exigitur Communio, ut notat Lezana n. 15, aut in formâ indulgentiæ ponuntur hæc verba: *Confessione præmissa, vel: verè pœnitentibus, & Confessis*, sicut solent poni in Bullis Iubileorū extra añum Sanctū; at solū, ut dispositio exigitur, quando nō fit in Bulla mentio Confessionis, & tamen quis est in statu peccati mortalis, tunc enim Confessio exigitur (implicitè) tamquam dispositio; quod si homo eliciat actum contritionis, cum ne quidem, ut dispositio exigitur, quia talis jam est dispositus.

III. Hinc rectè monet Suarez. disp. 52. sect. 3. n. 5. Confessionem actualem nunquam esse inter condiciones, pro Indulgentiæ adeptione necessarias numerandam, nisi quando illius fit in formula mentio expressa, aut nisi fortè ratio Cōmunionis exigat illam. Quæ doctrina applicanda est indulgentijs S. Caroli Borromæi, Quinque sanctorum, Confraternitatum, Congregationum, & maxime Regularium, nam in horum plurimis, maximis indulgentijs nulla fit cōfessionis, nulla sacræ Cōmunionis mentio.

*An, & qualis pœnitentia à Confessario
tempore Jubilei injun-
genda?*

QVÆST. LXV. *Estne tempore Jubilei aliqua pœ-
nitentia pœnitenti à Confessario iniungenda?*

RESP. Omnino est aliqua cuiusvis, 168.
etiam levissima, confesso injun-
genda, tum quia Bulla 3. lit. z. ge-
neratim, & absolute dicit esse injun-
dam pœnitentiam salutarem; tum quia
Pœnitentia, seu satisfactio est de integri-
tate Sacramenti pœnitentiæ. DD. com-
muniter in tractatu de Sacramento Pœ-
nitentiæ.

QVÆST. LXVI. *Qualis, seu quanta est pœniten-
tia iniungenda in Iubileo?*

RESP. Communiter, & per se lo. 169.
quando est etiam pro gravibus peccatis
imponenda parva Pœnitentia; tum quia
opera pro Jubileo præscripta sunt vice
satis magnæ pœnitentiæ; tum quia, quã-
do sciunt Christiani, solere in Iubileis
parvas dari pœnitentias, alliciuntur ad
obeunda pro Jubileo præscripta opera,
& sic satisfic intentioni Pontificû, hortan-

rum omnes, & cupientium, ut se faciant participes tanti thesauri, ut videre est in Bulla 3. lit: b. & c. tum denique, quia hinc vel maximè locum habet generalis, & Cõfessarijs altè imprimenda doctrina P. Jacobi Granadi in 3. part. ita pronunciantis: cum ad Sacramentum Põnitentiæ accedere sit unum ex difficilioribus, quæ humanæ naturæ fragilitati in lege gratiæ præscripta sunt, oportet reddantur, quoad fieri poterit, minùs difficilia, quæ ad illius usum, & susceptionem spectant.

Hæc utraque ad utramq; præcedentè quæstionè data responsio magis elucidabitur responsionibus, quas ad sequentem, & huic materiæ planè connexam quæstionem dabo. Oritur enim

QVÆST. LXVII. *Quid censendum generatim de Põnitentia Sacramentali imponenda, admittenda, omittenda, tempore aliarum per annum Indulgentiarum: e.g. potest quis hodie vel ratione Congregationis, cui est inscriptus, vel benedicti Numismatis, vel certi cuiusdam diei, & Templi obtinere indulgentiam aliquam, licet ne tam Confessario, qui hanc occasionem novit, omittere intunctionem põnitentiæ Sacramentalis, quàm ipsi põnitenti illius executionem?*

RESP.

RESP. I. Confessarius tenetur semper^{170.} imponere pœnitentiam Medicinalem, seu præservativam, quando iudicat necessariã, teneturque pœnitens illam admittere, esto indulgentia plenaria certò sit obtinenda. Tannerus n. 76. aliique communiter: quamvis rarò, aut nũquam occurrat casus, quo necessaria sit pœnitentia Medicinalis distincta ab illa, quam ipsum naturale præceptum circa omnem Confessarij præceptionem imponit, juxta doctrinam Cardinalis de Lugo referendam in fine hujus quæstionis.

II. Tenetur idem Confessarius imponere pœnitentiam Vindicativam, seu satisfactivam, quando nõ est ipsi satis probabile, obtinuisse pœnitentem, vel mox obtenturum esse Indulgentiam; Argum. Concilij Trident. sess. 14. c. 8. teneturq; pœnitens illam admittere, quando similiter nõ habet probabilem conjecturam, se potitum, aut potiturum indulgentiã, pœnitentiã adæquante, Argum. ejusdem Concilij Trid. lo. cit. potestatem ligandi sacerdotibus cõcessam, extendentis etiã ad pœnitentiã injunctionem, & communiter DD. contra nonnullos, III. Si

117. III. Si tamen probabiliter credat

Confessarius, pœnitentem jam consecutum, aut mox consecuturum indulgentiam plenariã, aut aliã æqualem pœnæ ab ipso promeritæ, potest omnem pœnitentiam, in quantum est Vindicativa, seu Punitive & satisfactiva, omittere; sicut & ob eandem causam pœnitens etiam absque consensu Confessarij. Ita contra Val. p. 3. cum Duvallio, quem refert Diana resol. 3. acriter dissentientem, docent S. Thom. S. Bonaventura, & plerique antiquiores recentiorésque apud Tannerum n. 76. & Dianam. l. c. probátque, & declarat insigniter Suarez. disp. 30. sect. 2. n. 5. & seqq. cum Lugone n. 31. absolute asserente, quòd homo doctus possit pœnitentias sibi à Confessario injunctas commutare propria authoritate in illud opus, quo indulgentiam plenariam acquisiturus est. Ratio est, quia pœnitentia Sacramentalis Vindicativa tantum imponitur idcirco, ut per eam satis fiat totaliter, vel partialiter, pro pœna peccatis debita: ergo quando jam est per indulgentiam pro illa satisfactum, aut mox

satis

satisfiet, non est opus pœnitentiam talem injungere, vel injunctam perficere.

Quæ ratio probaret etiam extra occasionem indulgentiarum posse pœnitentiam Sacramentalem intermitteri, si posset æquè probabiliter credi, esse, vel satisfactum iri, per proprias, aut alienas pœnitentias, ac probabile est satisfieri per indulgentias. Suar. ibidem & Bonac. d. 5. q. 5. sect. 3. p. 4. n. 8. referens alios.

IV. Hinc rectè docuit Laymannus lib. 172.

5. tr. 6. c. 15. n. 12. tempore Iubilei, aut alterius indulgentiæ plenariæ pœnitentem non teneri admittere, nisi leviozem pœnitentiam, quæ se habeat per modum Medicinæ, ad tollendas peccatorum reliquias.

V. Quando ob indulgentiam minuitur notabiliter à Confessario pœnitentia, debet is monere pœnitentem, ipsi tam levem pœnitentiam injungi propter indulgentiam, quam lucraturus meritò credatur, ne fortè ob levitatem pœnitentiæ judicet sua peccata esse levia.

VI. Quia hac ætate, ut cum Laym. c. 3. testatur Reginaldus n. 90, post Suar.

solent levissimæ pœnitentiæ, & quidem vix habentes rationem sufficientis medicinæ injungi, ideo non debet pœnitens spe indulgentiæ obtentæ, vel mox obtinendæ, facillè omittere, vel minuere pœnitentiam injunctam; secus si ita sit gravis; ut appareat esse impositam per modum satisfactionis.

173. VII. Probabile est id, quod docet Bonac. l. c. n. 8. scil. si pœnitenti luxurioso injunctum sit jejunium pro remedio, & præservatione peccatorum, pœnitentem non satisfacere accipiendo indulgentiam plenariam, cum indulgentia nõ ita præservet à peccato, sicut jejunium. Et testatur Hieron. Gratianus apud Sanctarellum. c. 3. dub. 13. esse omnium sententiam, quòd pœnitens teneatur, Medicinalem pœnitentiam à Confessario injunctam perficere. Unde absolutè infert idem Sanctarellus, si tibi à Confessario sit injunctum, ut singulis feriis sextis totius anni jejunes, te hac obligatione ne quidem per Jubileum eximi. Paulò post tamen addit, si cui sit triduanum jejuniũ impositũ, eximi per Jubileum à tali ope-

re, quod non sati video, quomodo consequenter dicatur. Vide Dianam resol. 39. cum Fausto docentem, illum, qui expœnitentiâ tenetur 40. dies jejunare, satisfacere suæ obligationi, si lucretur indulgentiam 40. dierum

VIII. Licet probabile sit id, quod iam 173. primû ex Bonac. retuli, negare tamen nō possum, quin etiam sit probabile, pœnitentem non teneri tempore indulgentiæ plenariæ, quam lucrari decrevit, ullam etiam Medicinalem pœnitentiam (nisi illam, quam fortè ipsum ius naturæ citra omne Confessarii præceptû præscribit) admittere; nam ita fusè docet Card. de Lugo n. 22. & seqq. probans tum multiplici autoritate illorû, qui sine limitatione negant, pœnitentem posse adigi ad pœnitentiâ acceptandam tempore Jubilei; tum eâ ratione, quòd Confessarius non possit imponere pœnitentiam, nisi ut pœnam ad satisfaciendum pro peccato, ergo sublato debito totius pœnæ, non potest, ne Medicinalem quidem imperare, sed tantû vel

suadere, vel obligationem naturalem, si quæ est, declarare.

QUEST. LXVIII. *Quid remedii ex allatis doctrinis dandum est pœnitenti, qui de gravitate pœnitentiæ conqueritur extra tempus Iubilei, &c?*

176.

RESP. Imponenda est ipsi levior à Confessario, jubendumque, ut alicujus indulgentiæ participem se efficiat. Estque hæc doctrina probè notanda, & longè faciliùs practicanda, quando dubitatur, sitne pœnitens gravem pœnitentiam peracturus, an contumaciter, aut desidiosè, velex fragilitate omissurus, quandoquidem Confessario debet perpetuò ob oculos versari doctrina P. Coninck, disp. 10. n. 73. Ita post Suar. pronūciantis: Sacerdos nunquam talem debet imponere pœnitentiam, quã omnino credat pœnitentē ex aliqua infirmitate non impleturum, quia eum exponeret gravibus periculis peccandi, cum tamen ipsius sit maximè omnia ea pericula à pœnitente arcere. Quòd si pœnitenti supersint, ex alia priore Confessione, graves pœnitentiæ, potest Confessarius etiam extra Confessionem, & non

au.

auditis prioribus peccatis, illas propter indulgentiam Plenariam remittere, mox obtinendam; quandoquidem ipse met Pœnitens posset propriâ autoritate post obtentam illam indulgentiã omittere totam pœnitentiam. Atque ita singulariter docet Card. de Lugon, 31.

CAPVT XXVI.

De Sacra Communionem pro Iubileo & indulgentijs.

QVÆST. LXIX. *Estne Sacra Communio conditio necessaria ad percipiendam indulgentiam favore. que Iubilei?*

RESP. I. Etsi in Bullis Iubileorum 176. Romanorum, seu anni Sancti nõ exigatur expressè Communio, jam dixi tamen n. 15. à Filiucio supponi, illam esse necessariam conditionem etiam pro indulgentia anni Sancti.

II. Mihi visa non est Bulla, in qua pro Iubileo extraordinario seu extra annum Sanctum non expressè fiat mentio sacre Communionis.

III. Adeoque Sacra Communio pro Iubileo extra annum Sanctum est ita ne-

cessaria, ut qui vel ob ætatem, ut pueri, vel ob aliud impedimentum, v.g. tussim, vomitum &c. sacram synaxin non ad-
 unt, non possint citra comutationem ob-
 tinere tale Jubileum. Diana resol. 17. cum
 Fausto contra Fernandez, & Zanardum.
 Ratio petitur ex generali doctrina de
 non implentibus conditiones præscriptas.
 Vnde Laym. tra. 4. c. 4. n. 3. post Henri-
 quez monet, pueros tempore Iubilei fa-
 cilius admittendos esse ad sacram Com-
 munionem, quam extrà.

177. IV. Etiam, qui sacrilegè comūnicat,
 ordinationi Pontificis Communionem
 requirentis satisfacit, ex opinione Card.
 de Lugo n. 103. eò quòd sacrilega quo-
 que Comūnio sit propriè dicta Comūnio.
 Et censet Diana resol. 17. post Bossiū, hanc
 doctrinam esse veram, etiam tunc, cum
 Pontifex dicit: *Qui reverenter, & devotè com-
 municaverint &c.* eò quòd per li *reverenter* in-
 telligi possit reverentia, & modestia ex-
 terior; per li *devotè* attentio interior, quã
 sufficienter habet is, qui sumit Eucha-
 ristiam intentione actuali, vel virtuali
 colendi Christum, vel lucrandi jubileum,
 seu

feu obediendi Ecclesiæ, vel Papæ. Hæc utraque doctrina est, ob auctoritatem, & ob rationes à Bossio allatas probabilis. At in oppositam valde inclinatur animus; mihi enim probatur sententia Tanneri B. 79. pronuntiantis, quando Communio exigitur ad propitiandum Deum, sacrilegam non sufficere pro obtinenda indulgentia.

V. Pro alijs indulgentijs interdum exigitur, interdum non exigitur Sacra Communio; quare sunt diligenter inspiciendæ formulæ, & Diplomata.

QVÆST. LXX. *Quandònam obeunda Sacra Communio tempore subilei?*

Ad hanc quæstionem non sufficit una 178. responsio, quia Bullæ Pontificum admodum variè loquuntur de tempore Sacræ Communionis; eam ob rem multum inter se discrepant authores. Ego cum respectu ad prædictam Bullarum diversitatem

RESP. I. Quando verba Bullæ ita præcisè sonant, sicuti sonat Bulla 3. S. D. N. litt. n. tum perinde est, quocumque die intra duas hebdomadas Sacræ

men-

mensæ accumbas, nam nulla ratio persuader, esse inter executionem operum, servandum illum ordinem, quo exprimuntur ipsa opera; & ipsa verba commodissimè intelliguntur de quocunque die intra tempus Iubilei, dicunt enim: *Qui oraverint, ieiunaverint, & Confessi communicaverint, &c.* Et quia ejusmodi verba solent dirigi ad eos, qui extra Romam degunt, ideo malè asserit Bonacina p. 5. privilegium differendi Communionem in 3. Dominicam esse peculiare pro Romanis. Multò magis certa est, quam dedi, responsio, stante Constit. 1. Pauli V. nam in illa expressè fit potestas comunicandi quocunque die alterutrius hebdomadæ.

II. Quando Bulla ita sonat, sicut tertia S. D. N. lit. e. tum Sacram Communionem non posse obiri ante Dominicam sequentem triplex jejunium, putat Layman. e. 8. n. 7. loquens de Bullis Gregorij XIV. & XV. quæ de sacrâ Communione obeunda loquuntur, ut Bulla S. D. N. lit. e. idque longè magis cum Bottono apud Dianam resol. 17. diceret Laymañus, si renovaretur Bulla Sixti V. quæ est inter
ejus

ejus constitutiones prima, ibi enim expressè dicitur; *Die Dominica, quæ dictas eleemosinas* (quæ tribus diebus loco trium jejuniorum fieri debebant) & *orationes proximè sequente Sacrosanctam Eucharistiam devotè accipiant.* Ego tamen cum Dianâ resol 17. & Bossio, apud ipsum, censeo esse probabile, imò probabilius, quòd etiam hîc liceat, quocunque die intra duas hebdomadas communicare; nam etsi prædicta Bulla, & multæ aliæ dicant; *qui ieiunaverint, & sequente saltè Dominica Communicaverint;* non tamen indicant Communionem esse postponendam jejunijs, sed non differendam ultra 3. Dominicam Iubilei; & ita habet praxis communissima, persuasioque Confessariorum. Vnde rectè monet Cardinalis de Lugo n. 105. Sacram Synaxin non esse differendam ultra tertiam Dominicam, esto P. Henriquez c. 10. n. 7. restetur, Episcopum Salmanticensem, consultis sapientibus viris declarasse, quòd liceat Sacram Communionem differre in quemcunque tertiae hebdomadæ diem; cui quidem declarationi meritò refragatur Portel

n. 6. **Adde,**

180. Adde, quod Gregorius XV. pro Jubileo a. 1621. Communionis dilationem ultra secundam hebdomadam non permiserit, nisi de arbitrio Confessarij.

QVÆST. LXXI. *An & quando sufficiat una Sacra Communio pro pluribus Jubileis, alijsq; Indulgentiis?*

RESP. I. Quando plures Indulgentiæ eadem die diversis Ecclesijs concessæ sunt ijs, qui post Confessionem, & Communionem eas visitaverint, & ibi oraverint, tunc unica Communio, & Confessio sufficit ad lucrandam utramque indulgentiam. Ita loquitur Lugo n. 93. cõ quòd Confessio, & Communio non videatur tunc exigì directè, sed præsuppositivè ad meliorem dispositionem subjeti, ad finem intentum. Adde, quòd Bonacina p. 5. Escobar n. 50. Sà & alijs absolutè doceant, per unicum actum posse plures & diversas Indulgentias simul acquiri; de quo vide Laym. c. 6. n. 6. subscribentem. huic sententiæ, casu quo unum opus non potest, aut non solet ex usu Ecclesiæ bis uno die obiri.

181. II. Id ipsum dicendum esse, licèt secunda indulgentia non eadem die, sed

sequen-

sequentī, vel intra debitā distantiam occurreret, existimat Lugo l. cit. post Comitolū q. 39, qui interrogatus, utrū, quī primo die Augusti Sacramenta Confessionis & Communionis susceperant, nil planè cogitantes de Indulgentiā, quæ omnibus confessis, & communicatis proponebatur ad diem VI. ejusdem Mensis, possent sine nova Confessione, & Comuniōne lucrari illā indulgentiam; rotūdè respondit, posse; eā potissimū ob causā, quòd illi, de quib⁹ erat sermo, verè potuerint dici, esse Confessi, & Communicati.

Comitolū integrè sequitur Porrel n. 5. 182. Et quādo duobus dieb⁹ imēdiatis sunt duę indulgentię plenarię, requirentes Cōfessionē & Comuniōnē, sentit cū Cōitolo Turrianus in sel. disp. relatus à Diana p. 4. t. 4. n. 166. non dissentiente. Turrianum etiam refert, & sequitur Escobar. n. 57. ponens exemplum illius, qui vult obtinere Iubileum Festi nostri S. Patris Ignatij, & Iubileū diei Portiunculæ. Sed in hoc exemplo tria mihi nō probātur, I. Quod hoc exemplū ab eo positū, nō sit de duobus dieb⁹ ratione Comuniōnis imēdiatis;

nam

nam inter Festum S. Patris nostri, & Portiunculæ intercedit 7. dies Augusti.

II. Quòd vocet Iubilea, cùm nullo modo sint Iubilea; ut nominatim de Indulgentia Portiunculæ observat Rodriquez in qq. Regul. to. 2. q. 88. a. 6. qui proinde serìo monet, suæ Sacræ Religionis aſſeclas, ne rati esse hanc Iubileum, putent dari sibi facultatem absolvendi à reservatis. **III.** Quòd supponat pro obtinenda Portiunculæ Indulgentiâ requiri sacram Communionem, cùm tamen idem Rodriq. to. 1. qq. Regul. q. 55. art. 18. differè testetur, eâ Indulgentiâ potiri, qui contriti, & confessi visitant illo die unũ è templis Ordinis.

183. Et idcirco facio hic istius rei mentionem, quia persæpe sum expertus, à multis pœnitentibus omitti, vel Portiunculæ indulgentiam, idcirco, quòd aut pridie pro liberandâ è Purgatorio, ratione cõmunionis Generalis, animâ, aut propriè die in Festo S. Ignatij sacram mensam adierint; vel vice versâ, omitti unam ex hisce duabus posterioribus Indulgentijs, tantùm ideò, quòd differant sacram
Com-

Communionem ad diem Portiunculæ, rati se aliter Indulgentiâ Portiunculæ potiri non posse, cum tamen utique possent; nam sicuti dixi, non requiritur Communio pro illâ indulgentiâ; Imò nec Confessionem requiri, si quis pridie, aut pro pridie sit confessus, aut si nec tunc quidem confessus, sed extra statum peccati mortalis sit; patet ex dictis supra de Confessione.

Porro ut revertar, unde digressus vi- 184.
deor, autoritas tot Doctorum, quos cita-
vi, facit, ut tutò quis possit unicam Com-
munionem obire pro duabus Indulgen-
tijs, diverso die lucrandis. Et nomina-
tim id observandum pro Communionem
generali est; quando illam immediatè
sequitur, aut præcedit aliquod Festum,
præsertim B. Virginijs; nam plures pœ-
nitentes dicere consueverunt, se, ut lo-
quuntur, non libenter deserere B. Virgi-
nem, & tamen non libenter omittere oc-
casione suffragandi alicui miserę animę;
quorum alijs ego respondere soleo, posse
sperare, quod una Sacra Communio suf-
ficiat pro utroque; alijs autem, quos scio

N

esse

esse pios, ac sine scandalo vivere, facile permitto, ut utroque die se reficiant pane cœlesti pro suo solatio spirituali.

Et si autem, ut dixi, perquam cura, & probabilis est illa de unius Communionis pro duobus diebus sufficientia, & nō scio ullum classicum autorem, qui id neget; scio tamen fuisse aliquando ex Vrbe rescriptum, quòd, quando Festum Annunciatae Virginis cadit in diem Parasceves, Communio celebrata in Cœna Domini, non sufficiat ad comparandam indulgentiam, quæ sodalibus Annunciatae Virginis concedi solet in Festo Annunciationis.

185. III. Licet Escobar l.c. & Turrianus, ut supra dixi, absolute pronuncient, quando duo Iubilei occurrunt, duobus diebus immediatis, unum post alterū, sufficere unam, si homo sit in gratia, pro utroque, communionem; ego tamen contrarium censeo dicendum, quia in eo casu Communio obiretur extra duas hebdomadas, vel primi, vel secundi Iubilei, cum tamen supra ostenderit, omnia opera esse intra duas hebdomadas perficienda.

At-

Atque ita videtur etiam sentire Card. de Lugo cit. n. 93. ubi sic loquitur; Quando Communio exigitur directè, prout in quibusdam Iubileis solemnioribus exigi solet Communio, jejunium, eleemosyna ac preces intra eandem hebdomadem, aut quando conceditur indulgentia iis, qui singulis mensibus in tali Ecclesia cōmunicaverint; tunc unica communio non potest deservire ad duplicem indulgentiam similem, posset tamen deservire illa eadem Communio ad aliam indulgentiam, ad quam Communio non directè, sed præsuppositivè exigeretur. Hactenus Eminentissimus ille Doctor, cujus verba jam aliquoties, & non sine causa, descripsi.

CAPVT XXVII.

De Communionem Generali.

CAussa, cur de hac Communionem 186. sum acturus hoc loco, est duplex. Prima, quia peculiarem habet Indulgentia ei annexa difficultatem in anno Jubileo. Secūda, quia sum certus, esse ex honore Dei, & bono animarū in Pur-

gatorio detentorum, si ad multorum notitiam veniant ea, quæ ad hanc spectant Indulgentiam. Et quia non scio, à quoquam Theologo fuisse quidquam Latine de ea scriptum, censeo me de multis bene meritum, si ex Theologiæ principiis proponerem ea, quæ de ista Indulgentia scire onvenit.

187. Supponendum itaque est, quendam è Societatis nostræ Patribus motum Zelo excitandi in Romanis civibus novum quendam in obeunda Sacra Communionne fervorem, & frequentiam, petiisse, & impetrâsse à Paulo V. Pontifice Max. Breve, quo offerebatur Indulgentia Plenaria omnibus, qui Dominicâ cujusque mensis à nostris Patribus designatâ, Sacram Synaxin adirent. Aliquot annis post, fuit hæc gratia ab Urbano VIII. ita extensa, ut illam Indulgentiam liceret alicui animæ in Purgatorio per modum suffragij applicare. Quod etiam confirmavit S. D. N. hoc ipso anno 1649. die 5. Febr. ejus verba apponam, quia exprimunt condiciones hujus Indulgentiæ. Sic ergo loquitur S. D. N.

Ad

Ad augendam Fidelium Religionem, & ani- 188
marum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ
charitate intenti, Omnibus vtriusq; sexûs Christi
fidelibus verè pœnitentibus, & confessis, qui ali-
quam Societatis Iesu, vel quamcumq; aliam secu-
lare Ecclesiam, ubicunq; existentē, vna ex Do-
minicis cuiuslibet Mensis, quâ Communitio Gene-
ralis, sollicitudine Dilectorum filiorum Clericorū
Regularium dictæ Societatis, & quoad Ecclesias
Saculares, de licentia Ordinariorū locorū, illorūq;
Rectorum consensu agetur, deuotè visitauerint,
& iisdem Dominicis, in prædictis Ecclesiis, San-
ctissimū Eucharistiæ Sacramentū sumplerint, ibiq;
pro Christianorū Principum concordia, hæresum
extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ Exaltatione,
pias ad Deum preces effuderint, Plenariam omniū
peccatorū suorum Indulgentiam, & remissionē,
quam animab; Fidelium Desunctorum applicare
possint, misericorditer in Domino concedimus.
Præsentib; ad quindecim annos tantum valituris.

Cæterum diuino cōsilio fuisse institu- 189
 tam illam, quâ ipsi Pontifices Generalem
 (scilicet ob maximam tūc Cōmunicantiū
 multitudinem) vocant Cōmunionem, li-
 quet vel ex eo, quòd subinde seni Cardi-
 nales in celeberrimis Urbis templis illam
 administrant, tanto piarum mentium ac-

curſu, vt quandoq; in unico tēplo ad 16. aut etiam 18. millia hominum uno die, diuino epulo reficiantur:& in tēplo noſtrę Domûs Profeſſæ Romę nōnunquam 100. Confeſſarij aures prębeant confitentibus. Cōmunicata hęc gratia alijs extra Urbem Collegijs, & Domibus effecit, vt ſemel Olyſſipone ad 25. millia, Panormi ad 32. millia ſacrę menſæ accubuerint; vt teſtatur autor Synopſis Societatis l. 6. c. 15. Quin anno 1647. ſcriptum fuit, Bononię vnico illius anni die in templo S. Petronij, & alijs eiufdē Urbis numerata fuiſſe 50000 generalem Communionem obeuntium. Strenuè Itolorū pietatem æmulantur Germani, noſtriq; Tirolenſes nominatim; nam, vt de Ciuibus taceam, ex altiffimis montium jugis per hybernas niues ad noſtrum hoc Halenſe, ac Oenipontanū templum turmatim accurrit ruſtica plebs, ijs Dominicis, quibus Communio Generalis celebratur. His ſuppoſitis oritur

QVÆST. LXXII. Quos fauores adiunctos habeat Communio Generalis?

190 . RESP. Habet Indulgentiam Plenariam, quam vel aliquis poteſt ſibi ſeruare, vel pro libitu applicare animæ in Purgato-

torio; non autem potest quis, & sibi servare, & simul animæ applicare. Patet ex verbis ipsius Brevis.

QVÆST. LXXIII. *Quæ Conditiones requiruntur ad comparandam hanc Indulgentiam?*

RESP. Sequentes. I. Vt quis sit verè poenitens, & confessus. Quam conditionem oportet intelligere secundùm dicta superius de Confessione.

II. Debet devotè visitare aliquam Ecclesiã, & quidem illã, quã nominaverint Societ: IESV Superiores, sive ea Ecclesia spectet ad Soc: IESV, sive sit Sæcularis, dummodo respectu Ecclesiæ Sæcularis ad sit licentia Ordinarij loci, & Rectoris, seu Parochi. Vnde colligo, nō posse à Nostri Superioribus designari aliquã Ecclesiam ad alios Regulares spectantem; nam privilegia, & favores nō debent exendi ultra proprietatē verborū. Glossa in Clement. *Per litteras* de præbend. verbo: *directas*, comūniter recepta. Porrò debet illa visitatio Ecclesię fieri eã Dominicã, quã sollicitudine, & ordinatione Superiorū Societatis celebrabitur Comūnio Generalis.

III. Debet sacrã Synaxin sumere prædicta die Dominica, in prædicta Ecclesia

fiâ, Est autem hæc circumstantia templi planè extraordinaria ; etsi enim longè plurimæ indulgentiæ requirunt Communionē, non tamen memini me, legere ullam Bullam, aut Breve, quo determinetur certa Ecclesia pro Communionē; sed semper (quantum ego quidem, lectis diversissimarū indulgentiarum formulis, scio) permittitur facultas communicandi in quocunque templo.

IV. Debet in prædictâ Ecclesiâ pias ad Deum preces effundere, ad tres intentiones in Brevi expressas,

193. Et quia has solas condiciones apponit Pontifex, non exprimendo plures ;

Sequitur primò, eum, qui Indulgentiam Plenariam vult applicare defuncto, non teneri orare pro illo, aut alijs defunctis, multò minùs offerre Communionem pro ipsis, sed sufficere, si dicat: Domine Deus, Indulgentiam, quam mihi applicare possem, dono huic, aut isti animæ, &c. Debet autem vel actualiter, vel virtualiter id dici, atque adeò applicatio defuncto fieri priùs, quàm ultimū ex enumeratis operibus sit peractum ;
nam

nam positâ ultimâ dispositione oritur forma, ut constat ex Philosophia ; atqui forma est Indulgentia, ultimum opus est ultima dispositio. Nisi fiat id, quod dixi, vel nulla omnino Indulgētia acquiritur, vel actu applicatur perficienti prædicta opera.

Sequitur secundò, posse obtineri hanc **194.** Indulgentiam, licet non plus recitetur, quàm unum Ave Maria ad prædictas intentiones ; nam Pontifex absolutè dicit : *pias preces effuderint.* Uti quæ tamē consultum est, saltem quinquies Pater & Ave recitare, sicuti & directè orare pro miseris animabus.

Porro, quia toties fit, ut hæc Communio Generalis immediatè sequatur, aut præcedat celebria festa, quibus Christi fideles consueverunt sacro Christi Corpore sese reficere, practicari sæpè debet uterq; modus, quem suggessi n. 183.

QVÆST. LXXIV. An, & quatenus, durante anno Sancto, fas est Indulgentiam pro Communionem Generali datam querere.

Ratio dubitandi est duplex : prima, **195.** quia S. D. N. primùm hoc anno, ut antè

memini, illam Indulgentiam ad proximos 15. annos confirmavit, & extendit; ergo a ño Jubileo sequente, quem utique præviderat, & animo destinârat sua Sanctitas, valebit; nam *Decet concessum à Principe beneficium esse mansurum.* Reg. 16. in 6. Altera, opposita ratio est, quia Excommunicatione feriuntur omnes illi, qui durante anno Jubileo prædicant, aut in usum demandant indulgentias alias ab eâ, quæ Romæ tunc obtinetur.

196 RESP. I. Certum est, illam Indulgentiam, durante anno Jubileo, non posse alicui vivo prodesse: nam nimis prægnantes sunt illæ clausulæ, quibus per annum Sanctum suspenduntur indulgentiæ Plenarię vivorû. Nec obstat allata ratio; licet enim sit decens, ut perseveret beneficiû à Principe concessum: potest tamen justis de causis tolli, aut suspendi, si velit Princeps: nam *Res omnis per quas-cunque causas nascitur, per easdem dissolvitur.* reg. 1. de Regulis juris in 5. Vult autem suspendi anno Sancto hoc suum beneficium S, D, N, ut patet ex allata ratione.

II. Est

II. Est probabilissimū, posse defunctis eo etiam anno acquiri illam Indulgentiā; nam n. 45. auctoritate, & ratione firmam sententiā, absolutè & sine distinctione docentium, Indulgentias respectu defunctorū perseuerare anno Sancto. Adde dicta n. 43. & 44. Adde quoq; quòd Escobar n. 51. testetur, ipsumet Urbanū VIII. declarasse, quòd Indulgentiis pro moribundis & mortuis nil deroget añus Sanctus.

III. Quare possunt Confessarij hortari 197 suos pœnitentes, vt faciant requisita ad hanc Indulgentiam Manibus donandam. Nec est hîc timenda censura, quia ostendi n. 53. eâ non peti illos, qui ex probabilis sententia in vsum demandant aliquas indulgentias. Nec dubita, quin intentio, quâ Superiores Societatis iam ab aliquot añis in singulis locis designârunt certam Dominicam in Mense, certamq; Ecclesiam, adhuc perseueret in anno Sancto, posito, quòd eo possit obtineri prædicta indulgentia.

IV. Sequitur quoq; ex dictis, non tantum 198 omni culpâ & pœnâ, immunes fore, sed & de fidelibus defunctis optimè merituros. Concionatores illos, qui prædictam

Indulgentiam suis commendabunt auditoribus, dummodò explicent, quâ sit eâ ratione, anno Iubileo applicabilis mortuis, non applicabilis viuis.

199

Sed contra secundam Responſionem, quæ in hac quæſtione præcipua eſt, moveri poteſt graue dubium: quomodo ſcilicet prædicta Indulgentia applicari poſſit defuncto, cum non poſſit viuo? Nam ipſe viuus homo, qui opera præſcripta perficit, eſt iſ, cui principaliter, primariò, directè, & per ſe promiſſa eſt, atque obvenire debet indulgentia; defuncto autem tantùm acceſſoriè, ſecundariò, indirectè, per accidens, ſcilicet loco viui, ſuâ in alterum gratiam transferre volentis; *plus iuris transferre in alterum, quàm ſibi competere dignoſcatur.* reg. 79. in 6. Vnde videtur allata reſponſio validè impugnari, tum regula 42. in 6. *Acceſſorium naturam ſequi congruit principalis: tû illo cõmuni axiomate, Subrogatum naturam & conditiones ſequitur illius, cui ſubrogatur.* Ergo ſi principalis eſt incapax Indulgentiæ, incapax erit etiam acceſſoria anima, quæ illi ſubrogatur: ſicuti cui non permittitur ſtare matrimonio cõtra leges dirimentes

con-

Contracto, nec permittitur servare dotem, quæ est accessorium quid ad matrimonium c. *De prudent. de donat. inter vir, & uxorem.*

Responderi tamen potest, & debet, li. 200. cetera, quæ opponuntur hic, sint per se, & communiter vera, per accidens tamen, & quandoque non esse vera, ut ostendit Gl. in cit. cap. *Accessorium.* Et tunc maxime nõ sunt vera, quando Princeps, aut Legislator aliud statuit de principali, aliud de accessorio, aliud de subrogato, aliud de illo, cui est subrogatũ, sicuti in nostro casu statuisse Pontifices perquam verosimile fit exijs, quæ de permanentia indulgentiarum pro defunctis tempore anni Iubilei tradidi suo loco.

CAPVT XXVIII.

De Jejunio pro Iubileo, & alijs Indulgentijs.

QUEST. LXXV. *An & quale ieiunium requiritur ad Iubileum?*

RESP. I. Ad lucrandum Iubileum 201 anni Sancti, non est necessariũ jejunare, quia hæc conditio tunc
NON

non præscribitur, ut constat ex Bullâ. At
 verò pro Iubileis extra annum Sanctum
 exigi solet jejunium, adeò, ut non vide-
 rim Bullam, quæ concedat Iubileum, &
 simul non injungat jejunium triplex
 obeundum feria IV. VI. & Sabbato, Exci-
 pio tum illam Alexandri III. cujus me-
 mini cap. I. tum aliam Sixti V. pro
 Iubileo anno 1585. quia enim illud Ro-
 manis indixerat, pro tempore Paschali,
eo autem tempore ieiunia non indicuntur, ut loqui-
 tur ipse Pontifex, idcirco loco triplicis je-
 junij, injunxit triplicem eleemosynam
 faciendam tribus illis feriis, quibus cæ-
 teroquin erat jejunandum.

202. Vnde deduco, si contingat, ut Jubilei
 Diploma perveniat in Germaniam, y. g.
 duabus, aut tribus hebdomadis post
 Pascha, videri posse, quòd Episcopus, in
 cujus id manus tunc venit, possit loco
 triplicis jejunij, quod in Bullâ nomina-
 tur; injungere triplicem eleemosynam;
 cum enim primum in unoquoque gene-
 re sit exemplar reliquorum, ut pronun-
 ciant Philosophi æquè, ac Theologi; sum-
 mus autem Pontifex sit utique primus,

&

& præcipuus, idcirco ejus factum debet esse exemplar reliquorum, præsertim quia nititur ratione universalis, quòd scilicet in tempore Paschali ieiunia non indicantur. Et quia Urbanus VIII. anno 1638. declaravit, quando vigilia S. Ioannis Baptistæ incidit in diem Solennitatis Corporis Christi, non esse ieiunandum illo die, nec abstinendum à carnibus, sed feria IV. anticipandum; eò quòd dies festus huiusmodi, quo tanti Sacramenti institutio summâ cœtius populi Christiani lætitiâ recolitur, è principalibus anni festivitatis existat, idcirco si contingat in feriam I V. VI. aut Sabbatum, indicendi pro Iubileo ieiunii, incidere unum è solennioribus Festis, fas erit Episcopo in locum unius ex illis ieiuniis substituere elargitionem elemosynæ peragendam illo ipso die, quo esset ieiunandum. Est autem è solenniorib⁹ Festis, ipsa etiam Epiphania Domini, cum habeat Octavam adeo privilegiatam. Et fortè erit, qui de die Assumptionis Deiparæ, atque Patroni dicet, quod de Epiphaniâ insinuavi.

Agno.

Agnosco tamen factum de tempore

204. Paschali discursum, non esse omnino firmum, eò quòd Urbanus VIII. in Extraordinario Iubileo, quem currente ipso anno Sancto concessit die 21. April. requisiverit triplex Jejunium, & tamen incidit ille Iubileus in tempus Paschale, quia an 1625. Pascha celebratum fuit 30. Martij. Idipsum fecit idem Pontifex, in Bulla prorogatoria Iubilei anno 1634. per Quadragesimam Romæ celebrati, ut videre est in Appendice Cherubini. At Iubileum anno 1629. noluit hic ipse Pontifex obtineri hebdomadâ sanctâ, aut Resurrectionis, fortè quia in hebdomadâ sanctâ processiones solitæ non satis congruè instituantur; in hebdomadâ autem Paschali, difficulter homines ad jejunandum adducantur. Nec dubito, quin, si in Germaniam litteræ Iubilei pervenirent Dominicâ Passionis, possent Episcopi exemplo Urbani VIII. differre Iubileum ad Dominicam in Albis.

205. I. Jejunium pro Iubileo exigitur tale, quale Ecclesia præcipit fidelibus extra Iubileum. Ita Sanchez c. 11. n. 53. ex com-

communi; nam Bullæ nil omnino peculiare hîc statuunt: Et quia in Ieiunijs extra quadragesimam non solet imperari abstinencia ab ouis, aut lacticijs; Bulla autem Iubilei non exigit ieiunium quadragesimale, sed commune; idcirco nō est opus ab ijs abstinere pro Iubileo, & ne quidem in quadragesimâ, si quis fortè vel ex privilegio, vel ex præscripta consuetudine habeat jus, prædictis rebus in quadragesimâ vescendi. Ita plerique DD. repugnante quoad privilegium Navarro, to. 1. consil. l. 3. de obseruat. ieiuniorum, consil. 5. Cùm tamen idem Doctor sequente consil. 6, expressè ita loquatur. Viderur Sua Sanctitas concedendo facultatem edendi carnes, & lacticia in quadragesima, virtualiter concedere, ut carnes, & oua sint privilegiato cibi quadragesimales, vel convenienter diebus ieiunij, & consequenter, quòd talibus vescens nō censetur vesci, nisi cibus convenientibus diebus ieiunij. Ex quo sequitur, quòd comedendo tales cibos non frangit ieiunium, & quòd verè ieiunat, & consequenter consequitur

meritum jejuniij, sicut credo, quod consequeretur illud, qui, quia non potest habere panem, & cibos quadragesimales, comederet semel tantum in die carnes, aut ova, aut lacticia, quia necessitas
 206 facit hos cibos quadragesimales. Haften⁹ Navarrus, qui sive consequenter, sive non consequenter loquatur, negandum est cum Lugone n. 109, post Azor. p. 1. l. 7. c. 10, illum, qui privilegium habet, vel carnibus vescendi, vel cœnandi diebus jejuniij, satisfacere Iubileo, si utatur suo privilegio, quia abstinentiã à carnibus esse de essentia jejunii Ecclesiastici constans est Doctorum persuasio.

Vnde infero, Bavaros, Suevos, Francos, qui ex generali Episcoporum suorum dispensatione carnes per quadragesimam proximis annis ob defectum aliorum ciborum, comederunt, non potuisse ijs diebus, quibus vescabantur carnibus, obtinere indulgentias promissas jejunantibus.

207 III. Aliud pronuntiandum est de iis, qui habent privilegium anticipandi horam refectionis; nam hæc anticipatio nõ
 adver-

adversatur substantiæ jejunii, cum probabilior sententia ferat, quòd hæc ætate ad rationem jejunii non spectet ulla certa hora,

IV. Talis vespertina collatiūcula per-208
mittitur pro Iubileo, qualis pro die jejunii currentis; nam Bullæ nullam hîc faciunt restrictionem; & ut paulò antè dixi, nō imperant, nisi commune, seu vulgare jejunium. Vnde, si jejunium Iubilei cadat in vigiliam Nativitatis Domini, fas erit duplò, aut triplò maiorẽ ex bellariis refectiūculam sumere, quàm aliàs, quia ex multorum sententiã tanta permittitur illo die; & censet Pasqualigus in praxi jejunii decis. 93. eandem quantitatem permitti in vigiliã Paschalis; & Pentecostes, eò quòd hæc sint etiam Vigiliæ lætitiæ. Sed nisi huic rationi suffragetur alicubi recepta consuetudo, admittenda non est, quandoquidem tota vespertinæ collatiūculæ ratio, & modus pendet non tam à jure scripto, aut ratione; quàm à consuetudine; quæ

quidem consuetudo permittit, saltem in Germania, praticari doctrinam Filliucii, Reginaldi, Laymañi, in tract. de ieiunio, tradentium, posse libere pro refectiunculâ vespertinâ tantum comedi ex rebus permissis, quantum equat quartam partem iusti prandij.

209 V. Ieiunium ita rigidè observandum est, ut Suar. disp. 5 1. sect. 5. dicat, esse dubium, utrùm is sufficienter pro obrinendo Iubileo ieiunet, qui extra prandium, & collariunculam vespertinam modicū quid gustat. Puto tamen cum Filliucio n. 153. hinc quoque parum pro nihilo reputari; certè Bullæ non insinuant hunc rigorem.

VI. Si ieiunium iniungatur ad impetrandum aliquid à Deo, negat Laym. c. 6. n. 4. illum, qui se die ieiunii inebriat, frui Iubileo. Quæ doctrina est tunc maximè probabilis, cum quis ideò se inebriat, ne difficultatem ieiunii persentiscat.

210 VII. Omnes, etiam pueri, tenentur pro Iubileo ieiunare, alioqui non consequuntur favores Iubilei. Lezana n. 12. post Rodriq. & Henriq. cum Laym. c. 8.

n. 12. addentes rectè, illis, qui tridui ieiunium non possunt sine notabili difficultate perferre, ut sunt infirmi, pauperes, & mechanici aliqui, Confessariũ loco ieiunii alia opera æquivalentia iniungere debere; at verò adolescentibus nõ debet præcisè idcirco commutari ieiuniũ, quòd nondum explerint annum XXI. ætatis: nam difficultas, quam sentiunt in ieiunando, non est communiter gravis. Et existimat Rodriq. n. 10. non posse iis commutari ieiunium, nisi ex eo timeatur notabile detrimentum. Quæ opinio est conformis generali doctrinæ, quam de impotentia, & impedimento necessariis ad impetrandam commutationem tradidi in superioribus.

VIII. Censet Navarr⁹, de Orat. Miscell. 211. 60. & post eum Rodriq. l. c. quando mesfor, aut alius operarius propter laborem, quem alendæ familiæ gratiã ex necessitate subit, ieiunare nequit, posse Confessarium commutare eius ieiunium in aliud opus piũ: esse autem inter impotentem ieiunare, & inter impotentem dare eleemosynam hoc discrimen, quòd hic

non teneatur facere, aut admittere commutationem; ille autem teneatur à Confessario petere, si vult potiri Iubileo. Hæc doctrina, quam fusiùs defendit Nau, & etiam sequitur Reginaldus n. 185. ideò non displicet, quòd operarius, de quo hi loquuntur Doctores, habeat impotentiã moralem ad jejunandum, & consequenter justum impedimentum: atqui propter justum impedimentũ potest fieri à Confessario commutatio operum præscriptorum. Utrùm verò hæc doctrina sit extendenda etiam ad illum, qui laborem cum jeunio incompatibilem obit, non ex necessitate, sed ob utilitatem, mihi non satis liquet: etsi opiner habere locum, quando agitur de magnâ utilitate spirituali, vel temporali, non item quando de parvâ.

QVÆST. LXXVI. Titius pro obtinendo Iubileo, ieiunat primâ hebdomadâ semel, secundâ bis; an acquirit Iubileum?

212 RESP. Post lectas tam multas Bullas ferè mihi certum est, Titium nõ adipisci Iubilei gratiam; nam hæ duæ phrasæ: *feria IV. VI. & sabbato alterius ex duabus hebdomadis: & feria IV. VI. & sabbato prima, vel secunda*

secunda hebdomada, quarum utrâque utuntur Clemens VIII. Paulus V. Urbanus VIII. & S. D. N. lit. f. & m. id mihi persuadent, sicuti & plerisque Doctoribus contra Bonacinam p. 5. n. 34. ubi favente apertè Naldo apud Dianam resol. 24. putat cum Palao §. 3. n. 20. contrarium posse probabiliter asseri, etsi consulat, ut in praxi observetur nostra responsio. Et verò opinionem Bonacinæ vocat Lugo n. 205. falsam: quare oportebit Tirio commutare suum terciū jejunium in aliud opus, sed utique nō tā grave, quàm si prima hebdomade penitus non jejunasset. Addit pro nostra sententia Dian. l. c. cum Præposito, hanc rationē, quòd Pontificis seopus sit, ut caro jejunijs maceretur, ad quam magis faciunt jeiunia magis unita.

QVÆST. LXXVII. *Si loco diei Sabbatini ieiunem feria V. siamne compos Iubilei?*

RESP. Etsi cuidam viro docto videtur 213. respondendum affirmativè, eò quòd jejunium feriæ V. sic difficilius, adeoque præstantius opus jejunio sabbatino: censeo tamè negativè respondendū; tū quia omnes DD. ita supponere videntur, & in terminis ita doceat Lautrius, Rodriq.

non teneatur facere, aut admittere commutationem; ille autem teneatur à Confessario petere, si vult potiri Iubileo. Hæc doctrina, quam fusiùs defendit Nau. & etiam sequitur Reginaldus n. 185. ideò non displicet, quòd operarius, de quo hi loquuntur Doctores, habeat impotentiam moralem ad jejunandum, & consequenter justum impedimentum: atqui propter justum impedimentum potest fieri à Confessario commutatio operum præscriptorum. Utrum verò hæc doctrina sit extendenda etiam ad illum, qui laborem cum jejunio incompatibilem obit, non ex necessitate, sed ob utilitatem, mihi non satis liquet: etsi opiner habere locum, quando agitur de magnâ utilitate spirituali, vel temporali, non item quando de parvâ.

QVÆST. LXXVI. Titius pro obtinendo Iubileo, ieiunat primâ hebdomadâ semel, secundâ bis; an acquirit Iubileum?

312 RESP. Post lectas tam multas Bullas ferè mihi certum est, Titium nõ adipisci Iubilei gratiam; nam hæ duæ phrasæ: *feria IV. VI. & sabbato alterius ex duabus hebdomadis: & feria IV. VI. & sabbato prima vel secunda*

secunda hebdomada, quarum utrâque utuntur Clemens VIII. Paulus V. Urbanus VIII. & S. D. N. lit. f. & m. id mihi persuadent, sicuti & plerisque Doctoribus contra Bonacinam p. s. n. 34. ubi favente apertè Naldo apud Dianam resol. 24. putat cum Palao §. 3. n. 20. contrarium posse probabiliter asseri, etsi consulat, ut in praxi observetur nostra responsio. Et verò opinionem Bonacinæ vocat Lugo n. 205. falsam: quare oportebit Tirio comutare suum terciū jejuniū in aliud opus, sed utique nō tā grave, quàm si prima hebdomade penitus non jejunasset. Addit pro nostra sententia Dian. l. c. cum Præposito, hanc rationē, quòd Pontificis seopus sit, ut caro jejunijs maceretur, ad quam magis faciunt jeiunia magis unita.

QVÆST. LXXVII. *Si loco diei Sabbatini ieiunem feria V. siamne compos Iubilei?*

RESP. Etsi cuidam viro docto videtur 213. respondendum affirmativè, eò quòd jejuniū feriæ V. sit difficilius, adeoque præstantius opus jejuniō sabbatino: censeo tamē negativè respondendū; tū quia omnes DD. ita supponere videntur, & in terminis ita doceat Lautrius, Rodriq.

apud Dianam resol. 25. cum Navarro. & Reginaldo: tum quia opera perficienda sunt, iuxta formam præscriptam, Nec obest allata ratio: nam videntur Pontifices tam cōstanter certos pro ieiunio dies designare; tum ut, uno eodémque tempore, plurimi se ieiuniis affligant: tum ut vitentur dissidia, quæ facillè in familiis orirentur, si unus hoc die, alius alio vellet ieiunare. Et denique hoc faciunt ad imitationem IV. anni temporum. Accedit quòd non sit fas propria auctoritate opera in Jubileo præscripta mutare in aliquid melius, ut suprà est ostensum.

CAPVT XXIX.

*De Eleemosyna facienda pro
Jubileo.*

QUEST. LXXVIII. *An Eleemosynam oporteat largiri in Iubileis?*

214 **R**ESP. I. Etsi pro Jubileo anni Sancti non soleat præscribi eleemosynæ elargitio, ut patet ex Bulla prima, solet tamen pro Iubileis extra annum sanctum indictis.

II. Etsi

II. Et si universaliter omnibus præscribitur eleemosyna pro Iubileis, hæc tamen generalis præscriptio non extenditur ad illos, qui eleemosynam absolutè largiri nequeunt, & proinde isti non tenentur loco eleemosynæ facere aliud opus pium. Sic censent Navarrus in misc. 60. de oratione n. 133. Henriquez, c. 20. n. 6. lit. n. & plures. Rationem do, quia casus rarissimus est, quo quis ita sit pauper, ut planè nil alteri dare queat: rari autem casus non continentur regulâ generali; nam ad ea potius debet aptari ius, quæ & frequenter, & faciliè; quam ad ea, quæ raro eveniunt: quia quæ semel, aut bis accidunt, contemnunt Legis latores ait Celsus. l. Nam ad ea, ff. de legibus.

Ex qua ratione apparet, me nõ assenti- 215
ri Dianæ resol. 31, absolutè pronũciantem, hanc responsionem esse intelligendâ de omnibus, qui vivunt de quotidiano labore, aut ostiatim mendicant: horum enim magna nimis est copia. Et quia etiam loquendo de pauperrimis mendicis tutior, quia verbis Bullæ conformior, opinio tenet, illos quoque contineri hac dispositione, idcirco addo in primis cum

eadē Diana resol. 31. sufficere, si cōfessari⁹ pauperrimo mendico applicet eleemosynam, quam hic dare fortè teneretur.

Addo deīde haud dubiè sufficere, si pauper faciat minimā eleemosynā, v.g. uni⁹ oboli, aut det frustillū panis, pomū, nucē, &c. aut roget pro se dari eleemosynam.

216. At, *quid si quispiam meo id ignorantis nomine det pauperi alteri stipem, & ego postea ratificem, valebitne illa ratificatio?* Valituram censet Sān. 4. & Bossius apud Dianam resol. 15. dumōdo hęc ratificatio fiat intra tempus pro Indulgentia lucranda destinatum. Videri potest consentire Cardinalis de Lugo n. 117. docens, si Prælatus Regularis det ex bonis cōmunib⁹ eleemosynam pro omnibus subditis, ipsis id ignorantibus, fore satis, dumōdò ipsi saltem intra unā hebdomadam, & legitimè scientes ratum habeant. Hęc doctrina, à qua tamen dissentit Suarez d. 52. sect. 7. n. 4. mihi probatur etiam eo casu, quo non sequitur formalis ratihabitio; tum quia intentio efficax lucrandi iubilæi est vice sufficientis ratihabitio; tum quia, sicuti quisque habet generalē, habitualēque intentionem se iuvandi per suamet opera tantū quantū potest; ob quā causam

probabilior opinio fert, obtineri posse Indulgentiam etiam ab illo, qui neq; scit posse à se obtineri, neq; expressè intendit obtinere, ita etiã habitualiter cupit quisq; sibi prodesse ea, quæ ejus nomine fiũt ab alio. Ob quã rationem docet ipse Suar. d. 48. sect. 3. n. 11. mea etiã ignorantis peccata expiari per satisfactiones alienas.

Et quò tollatur omnis scrupulus, solent nostri 217
Ordinis Superiores, quando publicantur Iubilei, nos in Refectorio præmonere, se curaturos dari pro omnibus eleemosynam, censetque Lugo l. c. consequenter ad suam de rati habitione sententiam, talem præmonitionem, aut monitionem esse necessariam. Addit idem Diana cit. resol. 31. cum Lezana n. 14. si Prælatus nolit pro Religiosis suis largiri eleemosynã, tũ posse quẽlibet clam eo surripere quidpiam, & dare pauperi; quamvis turpius sit petere comutationem. Ego autẽ cum Homobono, quẽ citat Diana, sentio, illã surreptionẽ non esse necessariã, & proinde illicitã, suppositã doctrinã, quã tradit ipse Diana, quòd scil. pauperes, qui nil habet, nõ egeãt ulla comutatione pro eleemosyna. Et quidni cõditioni de largienda eleemosyna satisfaciãt Religiosus dando pauperi cruculam, junculã, agnũ Dei?

III. Quãdo maritus nõ vult dare eleemosynã pro tota familia, censet idem Diana resol. cit. 31. uxorem, servos, filios-familias licitè surripere quidpiam in
ege-

egenos erogandum , pro Iubileo. Sed hanc doctrinam non admitto, saltem in casu, quo uxor habet bona parapherna, & filius, ac servus proprium peculium; tunc enim non tenetur paterfamilias eorum loco facere eleemosynam.

QVÆST. LXXIX. *Qualem & quantam eleemosynam oportet pro Iubileo largiri?*

218. RESP. I. Non sufficit largiri spiritua-
lem eleemosynã, e. g. orando pro aliquo,
vel docendo necessaria ad fidẽ, vel bo-
nos mores; nam usus fidelium Bullas de
Eleemosyna loquentes, interpretatur
de Eleemosyna corporali. Quare non
rectè docet Zanardus apud Dianã,
sufficere spiritualem.

II. Nomine Eleemosynæ corporalis
intelligitur hîc tum inprimis elargitio
stipis, quæ fit per translationem Domi-
nij in alium egenum, vel etiam commo-
datio, mutuatio omninò gratis facta ali-
cui indigenti; ut si ægro pauperi com-
modes equum, vehiculum, &c. ad proxi-
mum pagum; tum si hospitio, aut recto
excipias mendicum, peregrinum pau-
perem, religiosum; & universim, qui er-

ga indigentem exercet gratis unum, ex 7. operibus misericordiæ corporalis, videtur satisfacere conditioni de dandâ eleemosynâ, Probo inde, quia singula ex illis 7. misericordiæ corporalis operibus sunt propriè dictæ eleemosynæ, ut patet ex S. Tho. 2. 2. q. 3 2. a. 3. per totum communiter recepto; ergo qui unum ex illis operibus facit, fecit propriè eleemosynam. Atqui Bulla lit. h. & i. plus non exigat, quàm ut faciat quis eleemosynam. Et quamvis Bulla diceret, esse dandam eleemosynam, videretur nihilominus satisfactorius, qui faceret unum ex operibus assignatis, ut deduci potest ex ijs, quæ de præcepto dandi eleemosynam tradit S. I hom. ibid. 1. 3. & cæteri post eum.

III. Spectatis huius sæculi & ætatis, 219 Bullis, sufficit pro Iubileo præbere minimam eleemosynam, quia eæ Bullæ ita loquuntur: *Si Eleemosynas ad libitum, prout Charitas singulis suggererit, fecerint.* Bulla 3. lit. h. vel, *qui eleemosynas pro arbitrio suo fecerint.* Eadem Bulla. lit. p. Quamvis autem Bulla loquatur de eleemosynis in plurali, monet tamen rectè Filiucius, non injungi, ut den-

dentur sæpius ab uno; nam proprijs Bullæ verbis satisficit, si singuli ex lucrativis jubileum, dent singulas eleemosynas. Sicuti suprâ argumentabamur de indicendis processionibus.

IV. Similiter quando Bulla indeterminatè, & sine addito præscribit eleemosynam dicendo: *qui dederit eleemosynam, acquirat indulgentiam, &c.* Censent Bonacina p. 6. n. 18. & Diana cit. resol. 31. etiam sufficere minimam eleemosynam; at LAVORIUS apud ipsum, itemque NAVARRUS not. 31. n. 34. & 35. itemque REGINALDUS n. 187. existimant, tunc teneri quem tantò plus dare, quantò est ditior. Ego censeo pro opinione Bonacinae facere Regulam 30. in 6. *In obscuris, minimum esse sequendum*; illa autem locutio: *qui dederit eleemosynam*, est obscura, cum possit æquè de magnâ, ac de parva intelligi, ergo est intelligenda de minima,

220 V. Si renovarentur Bullæ superioris sæculi, quæ ita statuebant: *Qui, dederit eleemosynam, quantum pro sua cuiusque facultate visum fuerit, tum esset cum Corduba q. 27. ac Bonacina pronuntiandum; non satisfacturos, nisi qui darent juxta cõditionem suam,*

suam, Rex ut Rex; dives, ut dives, &c. nã illa locutio esset intelligenda de prudenti iudicio regulato per rectam rationem.

CAPVT XXX.

Alia questiones de Eleemosynã expediuntur.

QUEST. LXXX. *Mando meo Oeconomo, aut famulo, ut ex meis bonis erogat stipem; at non paret mandato: an privor fructu Iubilei?*

RESP. Cum Card. de Lugo n. 112. 221 & alijs apud Dianam resol. 31. te privatam Iubileo; nam præcipere reverã non est dare. Idipsum negat idem cum Bonacina n. 22. in casu, quo ipsemet in manus dedisti famulo pecunias, ut erogaret in pauperes; at hic nequiter sibi eas reservavit. Rationem hanc adfert Lugo, quia dare est transferre dominium; quamdiu autem neque pauperi ipsi sunt datæ illæ pecuniæ, neque quis ejus nomine eas acceptavit, tamdiu dominium illarum manet penes te, potesque revocare donationem pro Iubileo factam. Hæc ratio etsi optima est, non tamen obest, quò

quò minus practicè probabilis, & tuta sic opinio P. Sà n. 4. & Lezanæ n. 14. tenentium oppositum; eò quòd quantum est ex tuâ parte, jam dederis, tradiderisque eleemosynam.

QVÆST. LXXXI. *Quinam hic veniunt nomine pauperum?*

222 RESP. I. Nominè pauperum, quibus oportet tempore Iubilei dare eleemosynâ, intelliguntur, cum veri pauperes, quibus ex obligatione naturali, aut voto teneris succurrere; tum deinde, qui sunt duntaxat secundùm statum pauperes, seu, qui nequeunt se secundùm statum suum alere; nam hi etiam absolute veniunt nomine pauperum; tum etiam juxta Bullam Clementis VIII. pro Iubileo anno 1597. ipsæ Ecclesiæ, & pia, Religiosaque loca; tum insuper illi quoque, qui fingunt se pauperes, cum reverà non sint, quia de ratione eleemosynæ non est, ut detur vero pauperi, sed ut detur ad sublevandam inopis miseriam: atqui ad hunc ipsum finem dat, qui dat existimato pauperi. Et quis credat, quòd Pontifex velit, ut quòd simus certiores de indul.

dulgentiæ adeptione, mendicos interrogem⁹, utrum veri sint pauperes, an lemetiantur tales esse? cum præsertim regulariter in his *minutis* eleemosynis dandis, adsit animus transferendi dominium, etiam in falsum mendicum, ut ex Lessio notat Card. de Lugo n. 113.

II. Etsi Pius V. revocavit omnes Indulgentias, pro quibus consequendis porrigendæ essent adiutricæ manus, seu danda eleemosyna; hæc tamen revocatio non concernit Iubileum, ut singulariter notat Thesaurus p. 2. V. *Indulg.* cap. 2. quia Pius V. non loquitur de Indulgentijs, pro quibus obtinendis oportet dare eleemosynâ pauperibus indeterminatis.

QVÆST. LXXXII. *Quando nam est danda Eleemosyna?*

RESP. Testatur Leo apud Dianam cit. 224
resol. 31. Gregorium XIII. declarasse, quòd sit perinde, quocunque die duarum hebdomadarum det quis eleemosynam et si det ultimâ Dominicâ post Communionem. Et puto etiam perinde esse, si considerentur pleræque Bullæ, ex ijs, quas hætenus citavi; licet enim eæ, &

nominatim; S. D. N. Eleemosynæ largitionem ponat ultimo inter opera loca, iam tamen aliquoties monui, ejusmodi ordinem litteræ non esse curandum; ac si renovaretur Bulla Sixti V. pro anno 1585. tum loco triplicis jejunij haberet feria IV. VI. & sabbato præbere eleemosynam.

CAPUT XXXI.

*De facultate eligendi Confessarium
tempore Jubilei.*

QUEST. LXXXIII. *Estne omnibus omnino Christianis fas pro Jubileo eligere sibi aliquem ad libitum Confessarium?*

225 **R**ESP. I. De Sæcularibus qualibuscunque nemo rationabiliter dubitare potest, quia non solum in Bullis nominantur universi, & singuli utriusque sexûs, tam Laici, quam Ecclesiastici *Seculares*, sed etiam non est ulla ratio, quare hac gratiâ privati dicantur nonnulli ex Sæcularibus.

II. At de Regularibus dubitari potest rationabiliter. Nam eos quoque sine licentia suorum Superiorum confiteri posse Sacerdotibus, etiam Sæcularibus, docet

docet expressè Diana resol. 37. citans Bossium, & Leonem. Consentiant Suar. to. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 12. n. 2. 7. 8. Lugo disp. 20. n. 186. Filiucius n. 276. Peyrinis to. 3. c. 4. n. 3. Sanctarellus c. 7. dub. 1. Navarrus lib. 5. Consil. cit. de pœnit. & remiss. antiquæ edit. Consilio 19. multis hoc probans, additque Portel V. *Confessor.* in addit. n. 6. Navarri sententiam posse practicari.

Non posse hoc facere sine licentiâ Superiorum tenent Lezana n. 16. testans ira etiam tenere Novarium cum multis; item ipse Diana p. 3. tr. 2. resol. 94. cum Tamburino, & Molfesio, quem cit. resol. 37. pro hac sententiâ refert. Denique Ausonius Noctinot in Summa Dianæ V. *Jubil.* n. 17. apertè asserit Bullam jubilei, quoad hunc articulum, non suffragari Regularibus.

Pro prima sententiâ faciunt aperta verba Bullarum, quæ non solùm danè potestatem *omnibus, & singulis Regularibus cuiuscvis Ordinis, Congregationis, & Instituti, eligendi sibi Confessarum quemlibet tam secularem, quam Regularem, qui ab omnibus casibus absolvat. &c.* Sed etiam hanc potestatem concedunt,

non obstantibus quibuscunq, privilegiis iisdem Ordinibus concessis, etiamsi de illis specialis mentio facienda esset; ut videre est in Bulla 3. S. D. N. lit. r. & hh. Facit æquè apertè responsum Romanum, quod vidi; in eo quippe rescribitur, esse standum verbis Bullæ.

227. Pro secunda sententia non minùs apertè facere videtur privilegium à Gregorio XIII. datum Societati IESV, quo decrevit, ne personæ nostri Ordinis, absque superiorum expressâ licentiâ utantur facultatibus Iubileorum. Quia tamen P. Filiucius testatur huic Privilegio derogari per Bullas Recentiorum Pontificum, idque satis indicare videntur clausulæ derogatoriæ, quibus utuntur, idcirco valde propendo in primam sententiam, licèt determinare nihil velim, paratus me submittere iudicio illorum, qui plus me sapiunt. Adde tamen, dubitari jam non posse, quin illa prima sententia sit vera, saltem respectu Monialium, ut patet clarè ex Bulla Urbani VIII. quæ incipit: *Pontificia Sollicitudo*. Vide Peyrinis l. c. & Dianam c. resol. 37.

QVÆST. LXXXIV. *Quæ conditiones requirantur in Confessario eligibili per Bullam Iubilei?*

Resp.

RESP. Sequentes. I. Debet esse appro-
 batus à locorum Ordinarijs, ut loquun- 228
 tur Bullæ Clementis VIII. Pauli, V. Vrba-
 ni VIII. & S. D. N. lit. u. idest, ab Episco-
 pis; non autem à solis Prælati Religio-
 num, ut habet probabilior opinio Hen-
 riqnez l. 6. c. 6. n. 4. Suar. d. 28. sect. 6. Car-
 dinalis de Lugo d. 20. n. 143. aliorumque
 plurium, contra Sanctarellum & alios
 apud Dianam, resol. 37. dicentes, posse
 etiam, stante hac clausulâ, Regulares
 tempore Iubilei confiteri alterius Ordini
 Religioso approbato à suo solo Præ-
 lato. Quæ doctrina, etsi ob autoritatem
 & rationem est probabilis, opposita ta-
 men est, ut dixi, probabilior: quando-
 quidem per *loci Ordinarium* non rectè in-
 telligitur Prælati Religiosus, ut agnos-
 cunt passim DD. atqui Bullæ dicunt,
 Confessarium Iubilei esse debere appro-
 batum, *ab Ordinario loci*. Et possunt Ponti-
 fices habere justas causas, ob quas nolint
 pro Indulgentia Iubilei valere Confes-
 siones Regularium, factas ijs, qui sunt
 approbati solùm à Prælati ipsorum.

Opposita tamen, ut dixi, sententia est 229

etiam probabilis, ut docet Bonacina d. 5. q. 7. p. 4. § 1. n. 25. Diana l. c. & alij, actuta in praxi, tum quia *favorabile interpretationem non recipit, qua cum, cui favoratur, ladere possit*; ut habet rub. in leg. *Quod favore 6. C. de legibus, favente apertè regula 61. in 6. quæ dicit. Quod in gratiam alicuius conceditur, non est in eius dispendium retorquendum*; atqui Bulla Iubilei laderet Regulares plurimos, si præter suum morem cogerentur quærere Confessarium ab Ordinario loci approbatum, & fortè illum quærere extra suum Monasterium; tum quia clausula, *Ordinariis locorum*, potest intelligi ampliativè, quasi dicat Pontifex; possunt volentes potiri Iubileo, confiteri etiam illis, qui ab Episcopis solis sunt approbati, esto non sint approbati ab ipsorum proprijs Prælati.

230. Quod si in Bulla præcisè poneretur nomē *Ordinarii*, tū absolutè dicerē cū Filiucio n. 275. Leza. to. l. c. 19. n. 19. & alijs, sufficere pro Regularibus approbationē Prælati Religiosi, quia & testatur Filiucius, nō semel ita fuisse in sacra Pœnitentiaria responsum; & nomine *Ordinarii* absolute prolato intelligi (nisi subjecta ma-

teria aliud poscat) quemvis ordinaria jurisdictione (exteriore) præditum, tradit ex comuni Sanchez. l. 3. de matrim. disp. 29. n. 4. Et denique constat generatim ex VI Concilij Trid. pro Confessionibus Regulariũ audiendis sufficere approbationem Prælati Religiosi.

II. Adde, quòd Gallus, & Mantius apud 231
Henriq. l. 6. c. 6. n. 2. lit. f. absolutè doceant, posse Parochum tempore Iubilei dare viro docto sufficientè approbationem, ut audiat suos Parochianos; Et censet Henriq. loc. cit. cum Ludovico Crucio apud Dianam resol. 47, hanc sententiam esse probabilem, in casu, quo accurrunt valde multi pœnitentes, & nõ potest facilis ad Episcopũ longè distantè esse recursus. Quin negant ijdẽ Manti⁹, & Gallus apud Henriq. l. c. lit. e. Prælatũ Regularẽ indigere ullã ulli⁹ approbatione, ut ipse audiat Sæculariũ quoq; confessiones, eò quòd Prælatura Regularis æquiparetur Benef. Parochiali; certũ autẽ sit ex Cõc. Trid. Parochũ hoc ipso, quòd sit Paroch⁹, esse approbatũ, Propter quam rationẽ, aliorũmq; DD. auctoritatem censet apud Dian. l. c. Bossi⁹ hãc sententiã practicè esse

probabilem. Malè tamen pro eadem refert Diana Henriquezjum : nam dubitat ibid. Henriq. nil affirmat. Et utriusque contraria opinio Suar. cit. disp. 18. sect. 8. est longè communior, conformiorque Concilio Trident. exigenti vel approbationem Ordinarij loci, vel Parochialis beneficij titulum : & idcirco mihi tenenda videtur, tum respectu Prælati Regularis, tum respectu approbati à solo Parocho.

232. III. Etsi Diana p. 1. tr. 11. resol. 13. testatur, se semper consuluisse, ut pro eligibili ad Confessiones tempore Iubilei audiendas, haberetur etiam ille Confessarius, qui est quidem ab Episcopo approbatus, attamen à suo Superiore prohibetur confessiones audire: suamque doctrinam expressè extendat ad illum etiam, qui est suspensus à suo Prælato, idemque apud ipsum cit. tract. 12. resol. 49. doceat Trullenck, loquens expressè de illo Religioso, qui sive per simplex mādātum, sive per sententiam à suis superioribus prohibetur, ne confessiones sæcularium audiat, extendens quoque ad

casum, quo nec Iubilei, nec Bullæ cruciatæ privilegium suffragatur: quamvis etiam negare non possim, quin hæc sententia, saltem in quantum loquitur de tempore Iubilei, sit practicè probabilis, ob permultorum auctoritatem Doctorum: non dubito tamen, quin eiusmodi Religiosus graviter peccaret, saltem in casu, quo est per sententiam suspensus: nam graviter delinqueret adversus obedientiam, à quâ illum non eximit Bulla Iubilei. Et verò ejus absolutiones esse invalidas rectè docent apud Dianam cit. resol. 49. Rodriq. & Io. Crucius de statu relig. lib. 2. c. 6. dub. 2. Licet enim Bulla faciat potestatem eligendi quemlibet approbatum à locorum Ordinarijs, debet id tamè intelligi, de ijs approbatis, quibus nil cæteroqui deest, aliàs fas esset eligere depositum, aut degradatū, quod utique est absurdum, ut paulò post ostendam.

Interrogabis: *an si contingat aliquem approbatum esse solum ad audiendum certum genus hominum, aut certi oppidi personas, possit tempore Iubilei audire confessiones alius generis homines aut oppidi,*

P s

Resp.

RESP. Verior est opinio Filliucij n. 262. Dianæ resol. 48. & aliorum contra Bossium, & alios apud Dianam, nec licite nec validè posse; eò quòd sicut se habet simpliciter ad simpliciter, ita secundùm quid, ad secundùm quid; sicuti ergo nullũ noxâ Lethali infectum validè absolvit sacerdos nullo modo approbatus: ita etiam secundùm quid approbatus invalidè absolvet illos, respectu quorũ non fuit approbatus. Et hæc doctrina tunc maximè est probabilior, quando ob doctrinæ defectum non indiscriminatim fuit approbatus; nam tempore Iubilei solent proponi casus intricatissimi de restitutione, beneficijs, simonia, &c.

QVÆST. LXXXV. *A quonam Episcopo debet Confessarius iubei esse approbatus?*

234. RESP. Licet probabilior sit opinio illorum, qui approbationem ab Episcopo, vel pœnitentis, vel loci, in quo sunt audiendæ confessiones, vel ipsiusmet Confessarij, datam sufficere, & requiri asserunt: negari tamen non potest, quin etiam probabile sit, sufficere cuiuscun-
que

que tandem Episcopi approbationē; ita videlicet, ut quicumque est ab aliquo Episcopo legitimè, & absolutè approbatus, possit ubi vis locorum (nisi quid aliud obstat, v.g. Bulla Urbani VIII. de an. 1628. ob quā negat Card. de Lugo d. 21. n. 29. esse iam probabilem hanc sententiam: quod ad summum verum est in locis, in quib⁹ ea recepta est: non est autem recepta in his locis) excipere confessiones tempore Iubilei. Ratio est, tum quia ita cum Henriq. sentiunt nobilissimi Theologi, quos magno numero refert, sequiturque cum recentissimo scriptore Angelo Bossio, non obstante prædictâ Bullâ, Dian. constanter tū cit. tr. 11. resol. 7. tum etiam cit. tr. 12. resol. 52. malè tamen his annumerans Fillucium, & Coninck; tum quia verba Bullæ requirentis, ut sit approbatus ab Ordinarijs locorum, non malè, præsertim in hac favorabili materia, intelliguntur de cuiuscunque loci Ordinario.

Addit Diana cit. tract. 12. resol. 47. 235a
sibi videri certam opinionem Suarii
disp.

disp. 28. sect. 4. n. 18. aliorumque contra Laymannum. tr. 6. c. 11. n. 7. aliosque, asserentis, illum, qui alicubi Parochus est, posse tempore Iubilei ubique audire confessiones. Et præmiserat sibi, Rodriquezio, & alijs pluribus videri probabilem sententiam, asserentium idipsum de illo, qui fuit olim Parochus, sed beneficio renunciavit, aut eo per sententiam spoliatus fuit, eò quòd privatio beneficij non privet approbatione, sed sola jurisdictione. Ego contrariæ sententiæ Suarij. l. c. n. 20. adhæreo propter contrariam rationem.

QUEST. LXXXVI. *An Censura Ecclesiastica nil obsit Confessario per Bullam eligibili?*

236 RESP. Omnino obest; nam etiam Iubilei Confessarius debet esse liber vinculo Excommunicationis, & Suspensionis (ab exercitio jurisdictionis) ut singulariter notat Bonac. disp. 5. q. 7. p. 5. §. 5. n. 20. ubi etiam fusè probat, & defendit ineptivisse illos, qui censuerunt posse tempore Iubilei complicem sceleris eligi in Confessarium in Diocesi Mediolanensi, in cujus Synodalibus decretis adi-

mitur potestas Confessario absolvendi suum complicem, idque sub pœnâ Excommunicationis.

An Irregularis Sacerdos sit eligibilis per Bullam, tacent DD. fortè supponentes, & meritò quidem, Irregularitatem partialem, quæ sit solùm respectu Sacrificij, nil obesse; obesse autem si sit respectu jurisdictionis. Longè magis est hoc dicendum de deposito, vel degradato; & universim pronunciandum, quòd per Bullam non fiat circa Confessarium alia dispositio, quàm quòd ille omnis possit eligi, cui aliud nil deest, nisi jurisdictionis defectum; si autem præter jurisdictionis defectum, adsit adhuc aliud impedimentum Canonicum, non tollit illud Bulla Iubilei. Ratio universalis pro his responsionibus petitur tum ex praxi universali, tum quia censuræ Irregularitas, & pleræque reliquæ inhabilitates, quæ licitæ, aut validæ administrationi Sacramenti Pœnitentiæ suapte naturâ obsunt, ex sacrorum decretis Canonum tolli solent, ac debent, per sententiam iudi-

cis in foro interno, vel externo; atque Pontifices, dum Bullas jubileas promulgant, non exercent officium Iudicum, nec quemquam absolvunt, aut se o gradui restituunt. Ergo censuratis, & alijs ejusmodi nil patrocinantur generalia illa verba. *Confiteantur cui libet approbato Confessario.*

CAPVT XXXII.

Agitur generatim de potestate Confessarij per Jubileum electi.

QVÆST. LXXXVII. *Quotuplex facultas conceditur Confessario per Bullam Jubilei electo?*

238 **R**ESP. Quadruplex. I. absolvendi à quibuscunque censuris. II. absolvendi à quibuscunque peccatis. III. commutandi vota. IV. commutandi opera præscripta. De ultimâ facultate egi superius; de tribus primis proponam succinctè ea, quæ huc faciunt.

QVÆST. LXXXVIII. *Vbi hac quadruplex facultas exerceri potest?*

Resp.

RESP. Secunda in ipso Confessionali, reliquæ vel in ipso Confessionali, vel si placet, extra; de quarta jam ostendi suo loco; de reliquis itidem ostendam suis locis.

QVÆST. LXXXIX. *Quando nam exerceri debet usus illius quadruplicis potestatis?*

RESP. Potest ante Confessionem, post Confessionem, tempore Jubilei post exactum Jubileum, ut declarabo sequentibus capitibus. Ut verò, quæ dicam, evadant clariora, præmittam hîc, & jaciã duo fundamenta, quibus insistent securæ responsiones.

Primum fundamentum: Licet in Bulla Jubilei fiat mentio Confessarij in singulari numero, attamen potest quis favores Jubilei petere à diversis, singulos à singulis. Hoc fundamentum tradit in terminis Card. de Lugo n. 120. ubi asserit, quòd tempore Jubilei possit quis quemlibet ex approbatis Confessarijs, etiam cui non solet, aut non vult confiteri, eligere, & quidem vel ad omnes effectus in Bulla concessos, vel ad

ali-

aliquos tantum; nec necesse esse, ut quæ eligat unum, eligat ad reliquos omnes. Consentit quoad operum præscriptorum Henriq. cap. 10. n. ult. & tam quoad operum præscriptorum, quam quoad votorum commutationem Sanchez. c. 54. n. 17. Ratio hujus fundamenti est, quia Bullæ Jubilei, quas novissimi Pontifices edunt, non indicant ullam necessitatem petendi hos favores ab uno, & eodem confessario; ergo non debemus illam fingere, cum præsertim favores Jubilei esse amplissimè interpretandos ostenderim n. 24.

242. Secundum fundamentum: Jubileus semel obtentus dat jus omni tempore, etiam post jubileum, eligendi Confessarium, pro ijs gratijs acquirendis, quæ tempore Jubilei obtineri poterant, & tamen obtentæ non fuerunt. Ita docet magnus in re morali Magister P. Sanch. c. 54. n. 39. & 41. consentiente integro Palao §. 3. n. 9. Sanctarello c. 13. dub. 1. & Portel. n. 7. post Lessium n. 109. Henriq. Sairum, dissentiente quoad votorum commutationem Filhucio n. 279. & Suar.
- Ratio

Ratio est, quia licet Pontifices in Bullis Iubilei operum præscriptorum executionem affigant certo tempori, scilicet spatio 2. hebdomadarum, favores tamen, quos intuitu illorum operum impertiuntur, non alligant ulli certo tempori; non enim dicunt: qui intra 2. hebdomadas designatas jejunaverit, confessus fuerit, &c. poterit eligere Confessarium, qui intra 2. illas hebdomadas absolvat, &c. sed: qui intra 2. hebdomadas jejunaverit, &c. poterit eligere Confessarium, qui illum absolvat, vota commutet, &c. Legatur 3. Bulla §. *Cupientes*. Confirmatur primò, quia beneficium Principis est amplissimè interpretandum l. *Beneficium*. ff. de Constitut. Principum; Confirmatur deinde, quia locutio indefinita equiparatur universali, ut tradunt passim DD. in hac materiâ. Confirmatur tertio, quia sicuti si Papa diceret: qui hoc anno pugnaverit contra Turcam, eligere sibi poterit Confessariû, à quo tunc legitimetur, si fortè sit illegitimus; nemo dubitaret, quin etiam 30. annis post pugnam contra Turcam pugnatam, posset

Q

hic

hic eligere sibi Confessarium, à quò tunc legitimarctur: ita & in proposito; nam discrimen nullum ostendi potest.

243 Vnde existimo, illos Religiosos, quibus sui Superiores, occasione alicuius Iubilei, aut peculiaris Festivitatís, dederunt potestatem confitendi cuilibet Sacerdoti sui Ordinis quælibet peccata reservata, posse hodiè que, & post 20. annos hac ipsa potestate (loquendo de peccatis tempore illius Iubilei, vel festivitatís commissis, loquendo etiam de Confessario, qui jus habeat aliunde absolvendi talem poenitentem à mortalibus) uti, nisi Superior expressè limitaverit ad certum tempus, aut ipse vel ejus successor revocârit, vel Constitutiones, stylusve illius Ordinis repugnent. Ratio est, quia sicuti contractus particulares censentur fieri secundum communem rationem legum, nisi aliud exprimat, ut docet Palaeus disp. 2. de leg. p. 2. n. 4. & alij, ita etiam particularia indulta conformanda sunt universalibus Ecclesiæ indultis; nisi aliud exprimat.

CAPVT XXXIII.

*De Potestate Confessarij circa absolutio-
nem à Censuris.*

QVÆST. LXXX. *Quomodo de potestate electi per
Bullam Confessarij, solent loqui Diplomata Pontificia?*

RESP. Duæ Bullæ Pauli V. una Grego- 244
gorij XV. tres Urbani VIII. sic
in rem præsentem loquuntur:
*Sibi eligere possint Confessarium tam secularem, &c.
qui eos ab omnibus Excommunicationis, Suspensionis,
& Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs ac cen-
suris à Iure, vel ab homine, quovis modo, & causa latis,
seu inflictis; nec non ab omnibus criminibus quantumvis
enormib⁹, etiam locorum Ordinarijs, sive Nobis, & Sedi
Apostolica, etiam in litteris die Cœnæ Domini, legi
soluis, contentis, & alias quomodocunque reservatis in
foro conscientie tantum, & hac vice absolvere, & li-
berare valeant.*

Verum quidem est, quòd duæ ex his 245
Bullis, & præterea Bulla 3. S. D. N. lit. u.
non expriment *Interdictum*; item quòd
eadem Bulla S. D. N. uti & aliæ duæ ex
citatis ita habeant: *in foro conscientie, & hac*

Q 2

vice

vice tantum. Sed inprimis de Interdicto certum est, licet non exprimatur, ejus tamen absolutionem contineri in generalibus verbis; *alisque Ecclesiasticis Censuris.* Deinde ad exclusivam particulam *tantum* quod attinet, sicuti quando ponitur in medio illarum duarum clausularum: *in foro conscientia. &* *hac vice,* afficit utramque clausulam; ita etiam afficit utramque, quando ponitur post secundam in prædictis formulis, sicuti ponitur in citata S. D. N. Bulla lit. y. & patet in praxi; his enim annis, quibus nos Pontificum paterna pietas tot Iubileis exhilaravit, nemo repertus est, qui in foro externo, & contentioso absolveret quempiam à censura, nisi aliunde prædictus hac potestate. Et confirmatur; quia clausula posita in una parte dispositionis, refertur ad omnia membra, ut tradunt DD. ex c. 2. *Requis.* de appell.

Subijciunt prædicti Pontifices limitationem, suæ gratiæ, volentes illam extendi ad aliquam Irregularitatem, aut ad eos, qui Censuram notati, nondum satisfecerunt partibus.

Quæst.

QVÆST. LXXXI. *Quomodo sunt intelligenda prædicta Diplomata?*

RESP. Intelligenda sunt ijs modis, 246
quos succinctè propono. I. Confessarius
per unam ex prædictis Bullis, electus po-
test absolvere ab omnibus Censuris, tam
à Papâ, quàm ab Episcopis latis, & qui-
dem ab omnibus Censuris in Bullâ Cœnæ
Domini contentis. Liquec hoc ex te-
nore ipsarum Bullarum, & consensu
omnium Doctorum.

II. Proinde illæ duæ clausulæ; *etiam
locorum Ordinariis, & in litteris Cœnæ Domini, &c.*
referri debent, non tantùm ad proximũ
membrum, scilicet *Crimina*, sed etiam ad
mediatum, scilicet ad *Censuras*; quia non
posset Confessarius absolvere à peccatis,
nisi posset à Censuris. Excipit hinc Vr-
banus VIII. & S. D. N. lit. y. casum hæ-
reseos.

III. Si aliqua Bulla Jubitei præcisè di-
ceret: *poterit absolvere ab omnibus Censuris, etiam
sedi Apostolicæ reservatis.* Per illam non dare-
tur potestas absolvendi à casibus Bullæ
Cœnæ, conferetur tamen hoc ipso data
potestas absolvendi à Censuris Episco-
po reservatis.

Prima pars huius doctrinæ est Navar-
 247ri, Covaruvix, Graffis, quos refert,
 & sequitur Suarez. to. 5. in 3. p. disp 7.
 sect 5. n. 11. eò quòd ex more Ecclesiæ,
 & stylo Curix habeatur, quòd Censuræ
 in Bulla Cœnæ Domini contentæ propter
 suam specialem rationem, gravitatem,
 & reservationem non censeantur in ge-
 nerali concessione contineri, nisi ex-
 primantur. Putat tamen Bossius apud
 Dianam resol. 34. contrariam senten-
 tiam non esse improbabilem; imò, ut
 satis probabilem defendit Palaus §. 2. n.
 9. eò quòd Bulla Cœnæ sic posterior
 Iubileo; clausula verò generalis non de-
 roget speciali antecedenti, cuius ex pres-
 sa facta mentio non est, c. *Ceterum*, de
 rescriptis. Ego ægre à communi DD.
 persuasione recedo.

Altera pars ejusdem doctrinæ est ejus-
 dem Suar. ibid. n. 14. cum plurimis con-
 tra non paucos; & probatur, quia tum
 ipsa praxis, tum favor Iubilei demonstrat,
 hic habere locum regulam 53. in 6. *Cui licet, quod*
est plus, licet utique, quod est minus. Et extendit

Suarez

Suarez hanc doctrinam etiam ad casum, quo extra Iubileum datur generalis facultas absolvendi ab omnibus casibus etiam Papalibus; & merito: nam, ut notat Palaus §. 2. n. 9. particula *etiam*, quæ apponitur, est implicativa, & ponit casum magis dubitabilem, minus dubitabilem supponendo.

IV. Istæ Bullæ hoc ipso quòd dent in Iubileo potestatem absolvendi ab omnibus Censuris, *etiam in Bulla Censæ, & quomodo unquam reservatis*, dant etiam potestatem absolvendi à Censura hæresis, nisi hanc excipiant expressè, sicuti expressè excipit aliquoties, non tamen semper Urbanus VIII. & S. D. N. Alexander VII. Pontifices non sunt soliti excipere. Ita contra Navarrum Suarez. l. c. n. 12. & Barbosa in Concilio Trid. sess. 24. c. 6. de reformat. n. 53. plurimos nominantem, tenent Azor p. 1. l. 8. c. 10. q. 2. Filiucius n. 265. Sanctarellus c. 7. dub. 3. innumeros referens. Mea potissima ratio est, quia testatur P. Azor, ita habere stylum, Curie Romanæ, & P. Filiucius ita

fuisse responsum, in Sacrà Poenitentia-
ria anno 1617. ratione Jubilei à Paulo V.
per unam Bullarum, quas explico, indi-
cti. Alias rationes adfert Filliucius, &
Suar. qui etiam dissolvit præcipuum ar-
gumentum contra hanc sententiam,
quam probabilem quoque vocat.

249. Addo, quòd licèt expressè excipiatur
hæresis, admodum tamen probabile sit,
Episcopos posse nilominus ab hæresi oc-
cultâ absolvere; nam hanc potestatem
eis à Concilio Trid. sess. 24. c. 6. de re-
format. clarè concessam, non adimi per
Bullam Cœnæ, verior habet opinio plus
20. Auctorum, quos pro ea laudat Barbo-
sa l. cit. n. 52. contra plures 50. quos hic
idem infinitæ lectionis Doctor recenset.
Et maximè in Germania locū habet ista
doctrina, utpote in qua hæresis etiam
notoria propter suam frequentiam, &
difficilem ad Curiam Romanam accessū
videtur facta casus Episcopalis, ut in
quodam manuscripto observat Laym.

250. Interrogabis, *An vs Bulla jubilei Romani
possit quis absolutus ab hæresi?* Resp. Probabile est
posse. Probo hoc modali syllogismo:
Pro-

Probabile est, illum posse absolvi ab hæresi; qui habet potestatem eligendi Confessarium, per quem absolvatur ab omnibus *etiam in Bullâ Cœna contentis*; atqui probabile est, quòd quis vi Jubilei Romani habeat potestatem eligendi talem Confessarium; ergo probabile est, quòd vi Jubilei Romani possit absolvi ab hæresi. Propositio est paulò antè ostensa. Assumptio probatur inde: quia utique probabile est, aliquem vi Jubilei Romani posse absolvi ab omnibus casibus, à quibus possunt absolvi Sanctimoniales, Anachoretæ, & illi ad quos per posteriorem Builam extenditur indulgentia Jubilei Romani; atqui hi possunt absolvi etiam ab hæresi, ut tanquam probabile ostendi n. 32. Excipio hinc, nisi stylus Curiaë sit in Contrarium, aut alia declaratio authentica, de qua quidem nil scio.

V. Significat quidem Filliucius n. 264. potestatem absolvendi à censuris Bullæ Cœnæ, & hæreseos non extendi ad hæreticum, & Schismaticum specialiter denunciatum, vel damnatum: sed quia hîc jus non distinguit, nec ego distinguendum censeo.

Q. 5.

VI. Si.

VI. Similiter P. Coninck, n. 248. ne-

251 Igitur notorium Clerici percussorem, itemque publicum hæreticum absolvi posse virtute Iubilei. At ego cum Diana p. 1. tr. 11. resol. 26. sentio, contrarium esse dicendum; quia nec hinc video, cur, jure non distinguente, nos distinguamus, & tã universales, emphaticas, favorabiles, & propriè nemini præjudicantes clausulas dicamus limitandas in casu, quo Bulla non expressè excipit hæresim, & ejusmodi percussorem. Nec dubito, quin hujus ipsius sententiæ sit etiam Sayrus, to. 1. l. 2. c. 20. n. 29.

252 Et subjicit (quod ego propter nonnullos aliter sentientes noto) idem Diana, Ordines Mendicantes posse eodem modo absolvere prædictum Clerici percussorem, & quidem in casu, in quo res deducta est ad forum contentiosum, & lis nondum finita; quod & haud dubiè censet Sayrus l. c. quamquam Avila loquens in specie de percussione Clerici p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 10. cum alijs meliùs dicat,

dicat, ejusmodi absolutionem esse validam quidem, non tamen communiter licitam, propter offensiones, quæ communiter sequuntur; quas offensiones esse cavendas monet prudenter Collector nostrorum privilegiorum V. *Absolutio*. §. 1.

VII. Similiter per Bullam Jubilei 253. tolli potest Excommunicatio incurſa, tum propter introductionem faminarum in monasteria virorum, & ingressum in monasteria faminarum; tum propter duellum perpetratum, tum propter causatum, vel procuratum abortum. Ita Diana p. 2. tract. 16. resol. 33. p. 5. tract. 9. resol. 40. & tract. 14. resol. 104. cum alijs contra alios apud Noctinot V. *Bulla Cruciata*. num. 40. & seqq. Ratio omnium est, quia verba Bullarum, quæ retuli, sunt valde emphatica, generalia, & specialia simul.

VIII. Idem dicit de suspensione 254 à Divinis, quam incurrunt intro-mittentes feminas intra septa Regularium, idem de Suspensione in-

incurfa per ordinationem, ante legitimam ætatem, aut fine titulo. p. 3. tr. 2. resol. 66. p. 4. tr. 4. resol. 115. p. 5. tract. 10. resol. 53. Verùm quoad Excommunicationem, vel Suspensionem ob introductionem mulierum in Monasteria virorum sentio cum Laymanno l. 4. tr. 5. c. 12. n. 4. in Germania Bullas prohibentes inromissionem, vel ingressum mulierum in claustra Regularium, vel non esse receptas, vel non cum illo rigore, quem præferunt. Est autem probè notandum, quod Diana, ea, quæ ex ipso retuli, afferat nominatim de Confessario electo per Bullam Cruciatæ: quæ quidem non est, quoad hanc rem, amplior, quàm privilegia Mendicantium.

255 IX. Absolutio, quam Confessarius vi Iubilei tribuit, valida est respectu Censurarum, vel spe Iubilei, vel primùm post ejus promulgationem incurfarum, nisi contrarium in Bulla exprimatur. Navarrus not. 32. n. 4. & 6. Lugo disp. 20. n. 130. cum alijs contra alios nodum in scirpo quærentes. Ratio est, quia favores ampliari, non autem restringi debere clamant omnia jura. **Quæst.**

QVÆST. LXXXII. *An potest quis sapius intra tempus Iubilei absolvi à Censuris?*

RESP. Qui primâ hebdomade lucra-256.
tus est Iubileum, si secundâ incidat in aliquam censuram Pontificiam, aut Episcopalem, poterit illius quoque absolutionem consequi vi Iubilei, si denuo perficiat opera præscripta. Ita Navarrus cit. not. 32. n. 27. Henriq. c. 11. n. 2. cum multis contra Lugonem disp. 27. n. 121. qui tamen nostram sententiam meritò vocat probabilem. Ratio est, quia superius docui, posse utrâque hebdomade, adeoque bis ab uno obtineri Iubileum, & consequenter ejus favores.

CAPVT XXXIV.

De loco & tempore absolutionis à Censuris.

QVÆST. LXXXIII. *Vbi nam debet, aut potest impertiri absolutio à Censuris?*

R ESP. Potest dari extra Confessio-257.
nem, adeoque ab illo, cui non cogitas confiteri. Ita Sanchez lib. 8. de matrimon. disp. 34. n. 30. Auila, & alij

alij permulti, quos congerit sequiturque Diana p. 2. tr. 11. resol. 25. contra Santarellum c. 8. dub. 8. & Thesaurum part. 1. cap. 27. qui pro sua probabilissima utique opinione profert stylum sacrae Pœnitentiariæ, & multos DD. Ratio est, quia tantopere dissident istæ duæ, scilicet à peccatis & à censuris, absolutiones, ut nullo modo sit necesse, utramque in foro sacramentali exercere.

258 Nec obest I. quòd Sixtus V. in sua Bullâ expressè dicat: *Eligant Confessores, qui eorû Confessionibus diligenter auditis eos absolvant &c.* nam in primis reliquæ Bullæ non habent istam clausulam; deinde etiam quando ponitur ista clausula, referri debet non ad absolutionem à Censuris, & commutationem votorum, sed ad absolutionem à peccatis.

Non obest II. quòd Pius V. contrarium declaraverit; nam declaravit pro suo Jubileo, non pro secuturis secundum Villalobos & Dianam l. c.

259 Addit Diana se sæpe ita practicasse, & sæpe expedire, ut ista sententia practiceatur; habetque locum etiam in Religio-
sis

lis, qui vi suorum privilegiorum absol-
vunt à censuris, etiamsi forma privile-
gij dicat, absolutionem esse dandam in
foro Pœnitentiæ. Diana p. 5. tract. 11.
resol. 13. post Præpositum in 3. p. contra
Suarez, to. 5. in 3. p. disp. 7. sect. 5. n. 36.
& lib. 6. de Voto. Hanc tamen senten-
tiam mutavit, & nostram amplexus est
idem Suarez tom. 4. de rel. tr. ult. l. 9. c.
2. n. 27. juncto n. 28. 30. & 32. quibus
locis forum Pœnitentiæ à foro Conscientiæ
negat distinguendum in hac materia;
sed utrumque opponi soli foro extero-
ri, & contentioso: nec obesse, quòd
in nostris privilegijs dicatur: *Auditis
diligenter eorum confessionibus absolvat*; nam
sicuti verbum absolvendi sumitur hic,
prout est genus ad absolutionem Sa-
cramentalem, ita etiam Confessio su-
mitur, prout est indeterminata ad
duplicem Confessionem duplici ab-
solutio accomodatam, ita ut pro
absolutione à Censurâ non requiratur
illa Confessio, quæ requiritur pro absolu-
tione

pro absolutione ab ipso peccato, Ita Suarez pluribus hæc declarans.

260 II. Quia idem Suar. cit. sect. 5. n. 20. docet, illum, qui habet jus absolvendi extra Sacramentum Confessionis, posse hac potestate uti, etiam erga illum, qui tantum dicit: *Si sum irretitus aliquâ Censurâ, peto absolutionem*; idcirco apparet, quid consequenter possit cum probabilitate asseri de eo, qui secundum dicta num. præced. habet jus absolvendi. Porro quando Confessarius dicit: *Absolvo te à vinculo Excommunicationis, si quam incurristi*; dicitur absolvere ad cautelam.

QVÆST. XCIV. *Quândo nam potest impertiri absolutio à Censuris.*

261 RESP. I. Absolutio, de qua actum quæstione præcedente, potest dari, antequam quidquam operum præscriptorum faciat pœnitens; nam dixi n. 161. Confessionem posse uno alterove die ante primam indicti jubilei hebdomadam peragi; debet tamen tunc adesse animus, & ut loquitur Rodriguez, firmissimum propositum præscripta perficiendi; alioqui non valet absolutio. Patet ex tenore omnium Bullarum.

Quid

Quid si autem postmodum vel ex impotentiâ, vel ex oblivione, vel ex merâ pigrâ omittantur omnia; permanebitne nihilominus effectus absolutionis, & nota redibunt Censura?

R E S P. Permanebit; Ratio est, quia absolutio vi Iubilei datur, & dari debet purè & simpliciter, non autem sub conditione de futuro; ergo sortitur mox effectum. Atque ita etiam sentiunt Suar. l. c. Sanch, c. 54. n. 44. contra Rodriq. & alios.

Est autem in hî persuasum, non peccare mortaliter, qui post acceptam absolutionem à Censuris, reservatis, &c. mutat ex mera pigrâ propositum, non perficiens reliqua opera præscripta, adeoque negligens indulgentiam Iubilei; nam talis non peccat graviter contra fidelitatem, justitiam, pietatem, constantiam. Et ita etiam sentit Cardinalis Lugo d. 20. n. 100. Sanch, c. 54. n. 54. contra Suarez.

II. Potest eadem absolutio dari etiam post transactum tempus Iubilei, & quidem secundum alios atque alios DD. in quatuor Casibus. Primus Casus est, quando quis in Confessione manifesta-

R tionem

tionem, peccati censurati omisit vel ex oblivione, vel ex causa justa. Filliucius, n. 279. Sanctarellus, c. 13. dub. 4. Palaus §. 3. n. 9. loquentes etiam de casu reservato, Lugo disp. 20. n. 99. 100. & 101. loquens tam de censurâ, quàm de peccato reservato, & extendens ad casum, quo quis negligit reliqua opera perficere. Ratio pro hac doctrina, quam admitto, est clara ex fundamento allato n. 242. ubi dixi, jubileo semel obtento haberi jus, quocunque secuturo tempore, favores ejusdem in actu secundo comparandi. Quamquam si in hoc casu Confessarius dixit: *Absolve te ab omni vinculo Excommunicationis, &c.* non est opus alia absolutione à Censura, sed à solo peccato.

264 Alter Casus, quando quis penitus non est confessus, idcirco quòd vel bonâ fide putaverit se immunem à peccato mortali, ut vult Sanctarel. l. c. dub. 2. loquens de casu reservato cum Lugone n. 102. contra Portel. in addit. n. 19. & Palaum §. 3. n. 9. vel Confessarij jussu confessionem distulerit, ut subdit idem Sanctarellus cap. 8. dub. 7. Lugo n. 132. cui omnino

ninò assentior, quoad hanc secundam hujus secundi casûs partem; quoad primam, non item, nisi Confessio omissa sit in eo Iubileo, quo ea non exigebatur.

Tertius Casus est, quando quis Con- 265
fessus quidem est suum peccatum cen-
suratum, sed faciendo Confessionem
sacrilegam ex defectu doloris, propositi,
integritatis, &c. Ita docet Comitulus
q. 30. nec improbabiler, teste Diana
p. 2. tract. II. resol. 18. admittitque hanc
doctrinam Lugo d. 20. n. 113. tunc quâdo
talís pœnitens cogitat aliam Confessio-
nem facere, extendens eandem doctri-
nam ad habentem peccatum reserva-
tum, & volens esse absolutè veram, quâ-
do pœnitens non notat substantialem
defectum, esto non cogiter facere aliam
Confessionem. Hæc sunt probabilia
quidem & practicabilia, quia tamen
superiùs docui, Confessionem sacri-
legam non sufficere pro Iubileo, ideo
non admitto has doctrinas, nisi respectu
Censurarum, & quando adest animus

iterum

R 2

iterum pro Iubileo cōfiteendi; aut quādo pœnitens non notat substantialem defectum.

Quartus Casus est, quando cœpta tempore Iubilei Confessio non potuit absolvi, sed debuit differri; & in eo casu practicandum est circa casus reservados, Censuras, & vota, id quod ex utroque iure tradit Sà n. 14. *Cœptâ causâ manet delegati potestas, donec finiatur.*

QUEST. XCV. *A quonam potest prorogata absolutio dari?*

266 RESP. I. Absolutio, quam post Iubileum dari posse dixi, impertiri potest à quolibet simplice Confessore communem Jurisdictionem habente. Ita loquitur Suarez disp. 31. sect. 4. n. 20. Sanch. c. 54. n. 39. Sanctarel. c. 13. dub. 1. seu à quolibet Sacerdote communem Jurisdictionem in mortalia habente, ut loquitur Lugo l. c. n. 99. qui n. 89. observaverat, per ablationem reservationis (& Censuræ) factam à Superiore, peccatum, cui ea reservatio erat antè annexa, non fieri melioris conditionis, quàm alia mortalia, & proinde non posse postmodum

dum absolvi, nisi per illum sacerdotem, qui posset ab eo absolvere ab initio, si reservatum non esset.

Nec huic doctrinæ obstat, quòd Bullæ Jubilei potestatem absolvendi à Censuris dantes dicant *hac vice: hac tantum vice* absolvaht. Nam non est sensus, quòd solo tempore Jubilei possit quis absolvi; siquidem rectè ostendit Lugo cit. disp. 20. n. 131, posse contingere, ut pœnitens incipiat Confessionem tempore Jubilei, & absolvat illam primùm post jubileum. Itaque sensus est, quòd hac vice tantum, id est, hoc solo tempore, quo durat favor Jubilei adepti, vel adipiscendi, possit obtineri absolutio, commutatio, &c. Quanto autem tempore duret ille favor, aut favores, non definit Pontifex, sed relinquit Theologis disputandũ.

Cæterum quando Superior dicit ali-²⁶⁷
cui: do tibi potestatem, ut hunc absolvas
pro hac vice tantum, vel: ut eligas Confessa-
rium, qui te absolvat *pro hac vice tantum*,
hujus potestatis usum posse quandoque
tantum ad exiguũ tempus, quandoque
ad triennium differri, ostendit & decla-
rat Lugo disp. 20. n. 125. & seqq.

263 II. Quando quis de Confessarij con-
 filio distulit confessionem ultra tempus
 Iubilei, absolutio, quæ tunc illi imperti-
 tur, debet extendi ad illas solas Censuras,
 quas quis incurrerat ante tempus Iubi-
 lei exactum, non ad illas, quas fortè post
 id tempus incurrit. Ita probabilis ali-
 quanto sententiæ Sanctarellus. c. 8. d. 7. &
 Lugo disp. 20. n. 134. Loquuntur enim
 de casibus reservatis; contra Dianam p.
 3. tr. 4. resol. 147. & 5. p. tr. 12. resol. 27.
 itémque Bartholomæum à S. Fausto, &
 Bossium apud ipsum, extendentes suam
 doctrinam ad absolutionem à reservatis,
 & commutationem votorum. Ratio, ob
 quam hæc sententia mihi aliquantò
 magis arrideat, quàm opposita, est, quia
 per dilationem Confessionis non acqui-
 rit Confessarius maiorem Iurisdictio-
 nem, quàm antea habuerat; sicuti ergo
 tempore Iubilei non potuit absolvere à
 Censuris, & peccatis post Iubileum ad-
 mittendis, ita neque ab admissis
 post illud,

CAPVT XXXV.

Alia quaestiones circa absolutionem à censuris expediuntur.

QVÆST. XCVI. *Quid intelligunt Pontifices n. 245. dicentes: se non impertiri potestatem absolvendi, nisi satisfecerint, &c?*

RESP. I. Per satisfactionē intelligūt restitutionem honoris, famæ, bonorum, &c. ob quorum læsionem fuerat quis Excommunicatus, &c. Per *partes*, cum quibus est concordandum, intelliguntur illi, ob quorum læsa bona fuit quis excommunicatus, suspensus, &c. non autem intelligitur ipse Iudex excommunicans.

II. Licet Pontifices dicant se non intendere, ut Bulla Iubilei suffragari possit ijs, qui nondum satisfecerunt, &c. si tamen Poenitens non potest satisfacere ante absolutionem, & absolutio nequeat diu differri, poterit Confessarius illam validè & licitè impertiri, modò poenitens præstet cautionem, vel pignoratitiam, vel fidejussoriam, vel iuramentum pro rei qualitate. Ita censet Suarez tom. 5. in 3. part. disputat. 7. sect. 5. num. 41.

R 4

cum

cum alijs contra alios. Rationem hanc ego do, quia posita hac cautione, juramento, &c. omnino meritò creditur, partem lætam non cupere, ut qui læsit, maneat diutius præcisus à Communione fidelium: cum ergo Pontifices prædictam limitationem statuunt, vel unice, vel certè præcipuè in favorem partis læsæ, æquissimum est, ut hac consentiente absolvatur pars lædens. Quòd si constaret, partem læsam repugnare absolutioni, antequam sit sibi realiter satisfactum, censeo irritam fore absolutionem: nam verba Bullæ nimis expressam clarámque exceptionem & limitationem faciunt.

At, quid si in casu quem concessimus, absolutus penitens non stet promissis adeoque non satisfaciat, redibitne Excommunicatio, à qua erat absolutus?

270. **RESP.** non redibit: nam per Bullam Iubilei non absolvitur quis ad reincidentiam, ut loquuntur auctores, id est, non sub conditione, ut, si non fecerit hoc, aut illud, reincidat in priorem Excommunicationem. Docet tamen Moscosus apud Dianam p. 3. tract. 9. resol. 25. in præ-

prædicto casu redire censuram, quoad
forum externum,

III. Si Confessarius absolvat, parte 271
nondum satisfactâ, cum potuerit ei ante
absolutionem satisfieri, asserit Suarez
l. c. n. 42. absolutionem esse invalidam:
esse validam putat Diana cit. tr. 9. resol.
12. referens Tannerum, Hurtadum, &
alios: interim agnoscens ejusmodi Con-
fessarium peccare mortaliter. Ego puto
verba Bullæ, quæ retuli, stare apertè pro
Suarez. nam Pontifices disertè negant
velle se, ut sua gratia illis proficiat, qui non-
dum satisfecerunt. Confirmo hanc re-
sponsum ex l. *Diligenter ff. Mandati*,
jubente fines mandati diligenter custo-
diri, alioquin agi contra mentem man-
dantis.

Alia, quæ ad hanc satisfactionem,
ejusque circumstantias spectant, suppe-
ditat Suarez. loc. cit. Diana ll. cc. quon-
studiosè congeffit Noctinot V. *Bulla Cru-*
ciata, n. 51. & seqq.

QVÆST. XCVII. *Cum Pontifices n. 245. relati
dicunt, a se non dari per Bullam jubilei potestatem
dispensandi in aliqua Irregularitate; loquuntur ne de
omni omnino Irregularitate?*

R 5

Resp.

RESP Diana p. 1. tract. 11. resol. 27.
 27 cen (et probabilem esse opinionem Aragonij, Naldi, Salas, & multorum aliorum, existimantium posse in Iubileis dari absolutionem omnis Irregularitatis, provenientis ex puro puto delicto, eò quòd illa sit propriè dicta Censura. Vnde infert idem Diana p. 4. tr. 2. resol. 77. & 81. in fin. probabile esse, quòd vi Iubilei possit in foro conscientie absolvi Clericus, qui vel ante ætatem ordinatus, aliquæ Censurâ irretitus, vel ordine Presbyteratus carens Missam celebravit, vel Confessionem excepit, dummodò delictum sit occultum. Sed hæc vera esse negat Suarez tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 9. c. 2. n. 42. Sanctarellus. c. 7. dub. 5. & alij communiùs ac rectiùs, quia verbis Bullarum conformiùs. De suspensione in perpetuum vel ad tempus, itémque de privatione officiorum & inhabilitate ad illa, fortè idem, quod de prædictis Irregularitatibus Diana, pronunciabunt partim Laymannus l. 1. tract. 5. c. 4. partim Sanch. l. 6. mor. c. 15. & Lezana tom. 3. c. 18. n. 46. Sed repugnat Thesaurus p. 1

C. I. Ego verba Bullarum pro suspensionibus qualibuscunque rectè allegavi, ad inhabilitates non nisi invita trahi iudico; nam Bulla 3. lit. ee. non permittit dispensationem in inhabilitate.

QVÆST. XCVII. Bullæ n. 244. transcripta de absoluteione a Censuris, & peccatis limitanti ad forum conscientie; quid hac limitatio operatur?

RESP. Duo operatur. Primum, ut non **273** obstante absoluteione, quam Confessarius per Bullam electus impertijt, possit Iudex Ecclesiasticus cognoscere de delicto per absoluteionem dimisso, & imponere satisfactionem competentem foro publico & contentioso. Alterum, quia debet absoluteio à Confessario data non quidem reiterari, attamen declarari, & confirmari in foro externo, juxta modum & exigentiam Censuræ. Horum autem neutrum necessarium est, quando Confessarius validè absolvit, etiam quoad forum externum, quia jura communiter non permittunt, ut reus legitime in foro externo absolutus, denuò molestetur.

QVÆST. XCVIII. Quid commodi adfert absoluteio data in foro Conscientie seu interno tantum?

Resp.

RESP. Id commodi, ut si quis occultâ
374 Censurâ antea tenebatur, possit post ab-
 solutionem illius datam in foro interno
 seu Conscientiæ, publicè & privatim se
 gerere, ac si nunquam fuisset ullâ Censu-
 râ notatus. Si verò Censura erat publica,
 tum si constet eum fuisse in Jubileo ab-
 solutum, poterit etiam publicè se gere-
 re, ac si nunquam fuisset reus Censuræ;
 ac si non constet publicè, quòd fuerit
 absolutus, debet vitare scandalum. Et
 verò Judex Ecclesiasticus credere debet
 Confessario afferenti, abs se fuisse talem
 absolutum. Ita Suarez cit. sect. 5. n. 250
 & seqq. post Navarr. in Summa. c. 27.
 n. 22. cum Diana p. 1. tr. 11. resol. 26.
 Revocat hanc sententiam suam idem
 Suarez. tom. 4. de Rel. tr. ult. l. 9. c. 2. n.
 36. eumque sequitur Thesaurus p. 1. c.
 32. agnoscens quidem decere, ut iudex
 Ecclesiasticus credat Confessario, con-
 cludens tamen, in rigore non teneri cre-
 dere, & proinde habere jus declarandi,
 illum esse irregularem, qui in foro inter-
 no absolutus ab Excommunicatione sa-
 crificavit, testaturque Suarez ita habere
 praxin.

Verùm

Verùm de hac praxi, quæ certè valde deprimit auctoritatem Confessarij, nil 275 scio in Germania; nec videtur admittenda: tum quia nimium restringit singularem favorem à summo Pontifice concessum: tum quia cedit potius in destructionem, quàm in ædificationem: tum denique, quia sunt plurimi casus, in quibus creditur, & credi debet unius testis depositioni, unius chirographo: quidni ergo in nostro casu credere oporteat sacratæ Personæ, cum præsertim ejus attestatio in nullius verum præjudicium cedat? Et Iura toties decernunt, ut fa- veatur Reo?

Allatæ doctrinæ locum habent in ab- 276 solutionibus, quas Ordinum Mendican- tium Religiosi dant ex vi suorum privi- legiorum secundum Dianam loc. cit. Ve- rùm nos secuti monitionem, quæ nobis fit in nostris privilegijs V. *Absolutio. §. 1.* dicimus poenitentibus, nil eis in foro ex- terno prodesse, nostras à Censuris abso- lutiones, & ideo non solemus dare sche- das absolutionis à Censura.

Quest.

QVÆST. C. *Quandonam censetur per aliquam Bullam dari facultas in solo foro interiore?*

277. RESP. Quando additur particula *exclusiva*; *Tantum, solum*. Si verò hæc particula non addatur, & aliunde non possit colligi eam subaudiri, tum censenda est esse facultas data etiam quoad forum externum. Ita docent Rodriq. in qq. regul. quæst. 61. a. 6. Filiucius tract. 11. n. 291. & alij multi cum Suárez, cit. sect. 5. n. 21. editionis Lugdunensis an. 1604. qui tamen cit. cap. 2. n. 34. omnino contrariâ opinione citatam sectionem quintam, sed nescio cujus editionis. Ratio huius doctrinæ est, quia superius ostendi, favores Iubilei esse amplissimè interpretandos. Certè cum possit Pontifex hanc gratiam impertiri, si eius verba admittant extensionem ad illam, sicut verè admittunt; non debemus restringere illa verba, nisi, ut dixi, in particulari casu constet aliud demente Pontificis.

CAPUT XXXVI,

*De absolute à Casibus re-
servatis.*

QVÆST. CI. *Quid iuris circa peccata reservata
competit Confessorio per Bullam Iubilei electo?*

RESP. Id iuris, ut ab omnibus
casibus etiam Episcopalibus, ²⁷⁸
etiam Papalibus, etiam in Bulla
Cœnæ contentis, adeoque ab ipsa hæresi,
nisi excipiatur, validè licitèque absolvat.
Patet ex verbis Pontificum relatis n. 24.
& ex dictis n. 246. & seqq. Et observa,
quòd, in quibus casibus dixi ibid. posse,
aut non posse quem intra vel extra Iu-
bileum absolvi à Censuris, possit & non
possit in iisdem absolvi à peccatis reser-
vatis: nam auctores, quos ibi retuli,
loquuntur expressè de casibus reserva-
tis; quare doctrinæ illic traditæ, huc
applicandæ sunt.

QVÆST. CII. *An ergo potest Confessorius, de quo
loquimur, absolvere à reservatis extra forum sacra-
mentale?*

RESP. Hic omnino est facienda excep-
tio, quâdoquidem usus communis docet,
veram

veram esse doctrinam Cardinalis de Lugo disp. 20. n. 111. quòd Confessarius per Bullam electus non habeat vi ejus, potestatem auferendi reservationem extra Sacramentum. Sicuti illam habet v. g. Superior, qui potest etiam non audità confessione sui subditi, tollere reservationem casus, in quem incidit ille subditus.

Hoc fateor, illa peccata reservata, quae quis vel ex oblivione, vel justa ex causa omisit in Confessione tempore jubilei facta, posse transacto jubileo remitti per quemlibet simplicem Confessarium, nam jubileus semel obtentus facit huius beneficii potestatem.

280 Quin censent Comitulus & Cardinalis de Lugo, etsi Confessio fuerit sacrilega, posse nilominus obtineri post jubileum absolutionem reservatorum, datque Lugo disp. 20. n. 113 huius rei hanc rationem, quia scilicet Confessarius ex privilegio & delegatione absolvens, tollit reservationem peccati, licet Confessio sit invalida ob defectum Pœnitentis etiam cognitum, dummodò non sit circa integritatem debitam in reservatis, ergo

ergo etiam id dicendum est, de Confessario absolvente virtute Iubilei. Verum censeo non posse vi Iubilei reservationem tolli per Confessionem sacrilegam, quandoquidem faciens sacrilegam Confessionem non implet conditionem de faciendâ Confessione, ut dictum n. 156. cum eodem Cardinale.

Facilius assentior eidem Doctori ib. n. 281. 105. docenti: quando confiteris Privilegiato v.g. Religioso ex Ordine Mendicantium, & oblivisceris peccati reservationem, posse te postmodum illius absolutionem consequi à quolibet in mortalia habente communem Jurisdictionem, eò quòd superior v.g. Papa sustulerit reservationem hoc ipso, quòd tu ejus delegato te stiteris bonâ fide, & intentione.

Plura de peccatorum reservatorum absolutione eruditè tradit idem Doctor, quem si legeris, non poenitebit.

CAPVT XXXVII.

*De Votorum Commutatione Tempore
Jubilei.*

S

Quest.

QVÆST. CIII. *Ecqua generatim scienda sunt circa Votorum tempore Iubiles commutationem?*

282 RESP. *Sequentia.* I. Omnes Bullæ, quas legi, dant potestatem contentam hisce verbis: *Poterunt eligere Confessarium, qui vota quæcunque ab eis emissa (Castitatis & Religionis duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutet.* Vide Bullam Tertiam lic. z.

II. Verum quidem est, quod Sixtus V. clausulæ, quâ dat triplicem potestatem, scilicet absolvendi à Censuris, absolvendi à reservatis, & commutandi vota, præmittat illam conditionalem: *eorû Confessionibus diligenter auditis; ea tamen conditionalis non refertur ad omnia membra, quibus ipsa præponitur; licet enim clausula posita in una parte dispositionis, sive ponatur in principio, sive in medio, sive in fine, censeatur referri ad omnia contenta in eâ dispositione, ut ex cap. 2. Requiris. de appellat. desumunt DD. ea tamen doctrina est vera solum tunc, eum eadem est illorum, quæ in principio, fine, & medio ponuntur, ratio, ut bene observat Sanchez c. 54. n. 16. & Lezana, V. Clausula, n. 3. atqui non est utique eadem*

eadem ratio commutationis Votorum, quæ absolutionis à reservatis. **Quam.** 283
 Vis igitur non possit quis, stante illâ clausulâ, *eorum Confessionibus diligenter auditis*, absolvere à reservatis, nisi audita confessione; potest tamen eâ non auditâ & absolvere à Censuris, & commutare Vota, ut etiam sentiunt Henriquez. c. 30. n. 6. Sanchez cit. n. 16. Diana tract. 12. resol. 50. aliique plures, quos refert Sanctarelus c. 8. dub. 8. dissentiens tamen à nobis. Et extendit Sanchez, itémque Diana p. 4. tract. 4. resol. 8. cum Tamburino & alijs, hanc doctrinam ad Regulares, qui vi suorum privilegiorum absolvunt. Et meritò quidem, quia illa privilegia data sunt sine clausula: *Auditis Confessionibus*. Caveat tamen particularis Religiosus, ne hac in re agat contra receptum fortè in suâ religione morem.

III. Non tamen datur per Bullam Iu- 284
 bilei potestas in ullo voto, intra vel extra Confessionem, dispensandi; nam dispensare est nomine DEI absolutè condonare voti obligationem?

com-

commutare, est condonare cum onere, nempe ut loco prioris obligationis, suscipias aliam; at qui tenetur Confessarius aliquod pium opus substituere in locum materie, seu actionis per votum promissæ, ut expressè tradunt Bullæ. Vnde apparet, quòd sit maioris potestatis dispensare, quàm comutare: & quisquis etiam delegatam dispensandi potestatem habet, habeat etiã comutandi, ut reliquos inter contra Navarr docet Lessius c. 40. n. 108.

285

IV. Confessarij, qui in commutatione votorum non sunt multùm versati, vel nimium scrupulis anguntur, meminerint identidem doctrinæ moraliter certæ, quòd scilicet tutissimã Conscientiã possint hac in re sequi quãlibet opinionem practicè probabilem. Quinquaginta unum DD. pro hac doctrinã reperies apud Pasqualigum dec. 5. n. 3. Quibus addo duos recentissimos Theologos, P. Arriagam tom. 3. Disp. Theol. disp. 24. n. 7. & Ioan. Caramuelem in Theol. Reg. n. 61. quorum uterquë solidissimè, hic insuper lepidè hanc doctrinam confirmat. Et adhuc laxiùs lo-

qui

quitur Pasqualigus dec. 370. Sufficit nobis ad nostrum institutum hoc ideò notasse, quòd quæstiones circa vota soleant Confessarijs parere per plexitates maiores, quàm pleræque aliæ.

CAPVT XXXVIII.

Quid hinc nomine Voti, & quæ Vota intelligantur.

QVÆST. CIV. *Cum in iubilæo datur potestas commutandi vota; quid nomine voti intelligitur?*

RESP. I. Nomine voti hoc loco intelliguntur etiam iuramenta soli Deo facta, circa eam materiam, circa quam versantur ipsa vota per Bullam commutabilia. Sic tradit Suarez, lib. 6. de voto c. 14. n. 6. Sanch. c. 53. n. 8. Tannerus to. 3. disp. 5. q. 5. n. 38. contra Lessium, Azor, alios. Ratio est, quia, si rem pensiculatiùs examinemus, quando Pontifex dat potestatem dispensandi, aut commutandi vota, de quibus loquimur, habet rationem solius juris, quod Deus per votum acquisiuit; nam suum favorem impertit intentione relaxandi aliquatenus illud jus; idem autem jus

acquirit Deus per votum, quod per juramentum.

287 II. Proinde intelliguntur quoque vota juramento firmata, sive illud juramentum non sit emissum ad ea vota firmanda, sed tantum comitanter se habeat ad illa; sive sit emissum ad eadem novo robore firmanda, Suar. cit. c. 14. n. 19. Diana p. 1. tract. 11. resol. 43. contra Lessium c. 40. dub. 11. & alios. Ratio est, quia juramentum voto firmando superadditum, non parit Deo maius jus, quam si votum firmaretur per sui renovationem; sicuti igitur votum millies renovatum, potest per Bullam jubilei commutari, ita & firmatum per mille juramenta.

Addit generatim Basil. Pontius l. 8. de matr. cap. 11. n. 4. sibi videri certam regulam, quoties datur potestas ad dispensandum in votis, toties dari ad dispensandum in juramentis, eò quòd juramenta votis æquiparentur, & pro votis habeantur, in quibus Deus constituitur creditor. Consentit Diana cit. tract. 12. resol.

56. & 57. cum alijs docens, virtute Iubilei commutari posse, tum iuramenta solvendi usuras, & injusto metu extorta, contra Laymann l. 4. tract. 3. c. 11. n. 8. tum iuramenta piè facta, & votis addita, vel non addita.

III. Nomine voti commutabilis ve. 288. nit etiam consequenter ipsa pœna, quã promiseras te persoluturum, si votum transgredereris, esto re ipsa jam incurreris illam pœnam. Ita etiam censent Suarez cit. lib. c. 20. n. 19. Sanch. c. 52. n. 10. contra Navarrum & alios. Ratio est, quia votum quodammodò magis obligat, ad directam materiam, in quam cadit, quàm ad pœnam: si ergo possum commutare illud quoad materiam, cur non quoad pœnam?

IV. Nomine voti *soli Deo facti* intelliguntur etiam omnia illa, quæ sunt quidem facta in gratiam alicujus hominis, sed nondum acceptata: ut v.g. si quis vovit Deo, se alicui monasterio prædiũ, obvio mendico pallium donaturum. Sanchez cap. 41. num. 9. Suar. cit. lib. 6. cap. 15. num. 3. & 11. cum communi,

ut restantur, adversus Archidiaconum, & Sarmientum. Ratio satis manifesta est hæc, quia tunc nec monasterio, nec mendico est acquisitum ullum jus in re, aut ad rem; reverà enim injuriam monasterio non faceret, qui ejusmodi voto non staret. Posset tamen, antequam sic facta commutatio, monasterium implorare officium Iudicis Ecclesiastici, ut votentem juberet suo voto satisfacere; ut admittit Suar. l. c. & Graffius l. 2. cap. 30. num. 11.

289

V. Etsi promissio facta alicui Sancto non sit propriè votum, nisi quatenus homo vouet Deo, se impleturum, quod Sancto promissit. S. Thomas. 2. 2. q. 88. a. 5. ad 3. Si tamen quis vovit, seu promissit quidpiam alicui Sancto, non cogitans de Deo, potest Confessarius tempore Jubilei, tale votum, seu potius talem promissionem commutare; licèt enim non sit propriè votum, solet tamen à vulgo votum nuncupari; & proinde potest ad illam extendi privilegium commutandi *quæcunque vota*, quandoquidem saltem in favorabilibus verba accipienda sunt, secundum communem-

munem usum. Itaque vi hujus privilegij potest commutari cum illa promissio, quam facis dicendo: voveo Deo & Beatissimæ Virgini, me in hujus honorem esse ter dicturum rosarium; cum illud, quo dicis: Sanctissima Virgo tibi promitto, me omnibus diebus Sabbatinis jejunaturum in tuum honorem. Et puto omnino ita habere praxin Confessoriorum. Consentit satis apertè Suar. loc. cit. n. 10.

Qvæst. CV. Possuntne omnia vota vi Iubilei commutari?

RESP. Alia non possunt, alia possunt, 290 quidem, at non debent.

I. Etenim non possunt commutari vota reservata Castitatis & Religionis, ut explicabo inferiùs; etsi possunt vota triplicis peregrinationis.

II. Nec possunt per Bullam commutari illa vota, quorum commutatio cederet in præjudicium tertij, ut v.g. quando jam sunt acceptata. Suar. l.c. n. 11. Et hæc potestas semper tacitè negatur, quando solùm dicitur: do tibi potestatem commutandi quælibet vota. Suar. ibid.

III. At verò possunt vi Bullæ commu-
 291 tari etiam illa, sum quorum commuta-
 tionem se non petiturum quis vovit;
 nam reverà talia non sunt reservata:
 cum illa, quæ quis emisit post Iubilei Bul-
 lam jam publicatam, ut rectè Suar. cit. l.
 6. c. 13. fusè id probans cum Sanchez. c.
 53. n. 26. referente multos contra So-
 tum, Cordubam, alios. Probatur firmi-
 ter inde, quia planè gratis restringitur
 privilegium commutandi, cum potius
 esse ampliandū ex principijs utriusque
 juris probatum sit superiùs.

IV. Sed & eorum commutatio dari
 hîc potest, quæ quis edidit ob spem &
 confidentiam obtinendę brevî commu-
 tationis. Ratio eadem, quæ pro doctri-
 na §. præcedentis.

292 V. Votum qualecunque ex metu in-
 justè incusso emissum potest quidem
 à Confessario commutari, rectiùs tamen
 pronuntiatur esse nullum, & irritum
 jure vel Divino, vel Ecclesiastico, adeo-
 que non egere commutatione, si qui-
 dem ille merus fiderit gravis. Sanch. cap.
 3. num. 11. cum plerisque. Si verò ille
 injustus.

injustus metus fuit tantum levis, tum negat quidem rectè ipse Sanchez n. 24. cum alijs multis esse irritum jure naturali, aut Ecclesiastico, & proinde asserit indigere commutatione; verum meritò tam ipse, quàm Lessius cap. 40. n. 7. fatentur oppositam sententiam Navarri in matr. cap. 22. num. 51. Rodriquez, Hostiensis, & aliorum esse probabilem.

VI. Quando poenitens dicit se fecisse²⁹ quidem votum, sed non scivisse, quòd pareret gravem obligationem, non est opus commutatione, quia votum est nullum ob errorem substantialem.

VII. Quando quis verè dubitat, utrum aliquod votum emisit, seu utrum verè promiserit Deo, an tantum proposuerit, locum non habet commutatio, sed declarare oportet, quòd non sit votum. Ita Suar. l. 4. de voto c. 5. cum plerisque contra Vasquez.

Hanc responsionem, quam in alijs²⁹⁴ similibus materijs constanter semper tenui & docui, ostendo ex illo commu-

munissimo Theologorum, ut alicubi vocat Bonacina, axioma; *In dubio est melior conditio possidentis*; quod sic applico. Homo in puris naturalibus consideratus habet potestatem & libertatem, plurimas actiones innoxie, seu sine peccato exercendi & omitendi, e. g. jejuniandi, uxorem ducendi, rosarium recitandi &c. debetque dici manere in possessione hujus libertatis, quamdiu non ostenditur esse illa spoliatus, quia non potest spoliari, nisi per mutationem; mutatio autem cum sit aliquid facti, non præsumitur, sed demonstrari debet. Porro illa mutatio non potest habere ortum, nisi ab aliqua lege positiva, promissione, aut contractu, &c. Et quia hæc etiam sunt aliquid facti, debent etiam demonstrari, consequenter, quamdiu non demonstrabuntur, tamdiu censebitur homo permanere in prædicta possessione; atqui quando dubitatur, utrum facta fuerit promissio, utique non demonstratur esse facta promissio, ergo relinquitur homo in possessione suæ libertatis; ergo ejus in dubio est conditio melior, quam illius, qui ab eo exigit

git executionē promissionis; ergo debet repelli Theologus, qui loco Dei exigit ejusmodi executionem; ergo à primo ad ultimum, debet illi Dubitatio dici, cum non teneri ullâ obligatione, sed esse ac fore sui juris & libertatis, quamdiu non adferetur contra ipsum clara promissio, quam ediderit.

VIII. Si quis petat commutationem voti ante pubertatem emissi, debet ei potius dici, ut à patre, aut ijs, qui ipsius personæ curam gerunt, petat irrationem omnimodam, quam ut admittat commutationem; quamquã hæc ei neganda nō est, si irrationem petere nō vult.

Hæc ideò moneo, quia expertus sum, magnò perè cōducere, ut Cōfessarij in lubileis habeāt in recente memoria cas⁹, in quib⁹ vota ob defectū cognitionis, libertatis, & similiū, sunt nulla, aut irritabilia.

IX. Addo nomine votorū per lubileū commutabilium, intelligi tum quandoque ipsa vota reservata, quando scilicet desinunt esse reservata Pontifici; tum multa reservatis perquam similia: de quibus omnibus sigillatim tractabo inferiùs.

*De modo & tempore commutandi
vota Jubilei.*

QVÆST. CVI. *Ecquæ circa modum commutandi
vota in Jubileo videntur præcipue observanda Con-
fessario benigno?*

296

RESP. *Sequentia. I.* Potest commu-
tationem facere in opera aliquã-
tò minoris valoris, seu aliquantò
minùs grata Deo, quàm fuerit actio, aut
res per votù promissa. Ita Lessius cit. c. 40
n. 109. cum permultis, quos sequitur Di-
ana p. 1. tr. 11. resol. 40. contra Sanch. c.
54. num. 13. & alios. Ratio est, quia
probabilissimum est, quòd quis propria
auctoritate possit suummet votum com-
mutare in rem evidenter æquè bonam;
ut suppono ex tractatu de voto; ergo
Confessarius potest in aliquantò mi-
norem commutare, ne cæteroqui pri-
vilegium sit frustra contra rationem.
Cap. *Si Papa.* de privilegijs in 6.

II. Commutatio faciènda est absolute,
non autem sub conditione de futuro.

Licèt

Licet enim vota commutandi potestas in hoc etiam differat à potestate absolvendi à censuris, & reservatis, quòd graviter peccaret Confessarius, qui diceret, absolvo te ab hac censura, & ab hoc peccato, dummodò re ipsa exequaris opera præscripta. Non autem per se loquendo peccaret, qui diceret: commuto tua vota, dummodo re ipsa exequaris opera in Bulla præscripta; melius tamen est, si commutatio fiat absolute, quia melius est, non facere restrictionem, ubi non facit Papa.

Et singulariter notat Suarez lib. 6. de ²⁹⁷ voto cap. 6. num. 10. cavendum, ne unquam Confessarius commutet sub conditione: *Si ipsammet indulgentiam fueris re ipsa consecutus*: quis enim sciet unquam, se re ipsa potitum esse indulgentiâ? Hinc quando auctores dicunt, illum, qui semel lucratus est Iubileum, habere jus ad consequendos omnes favores illi annexos: hæc locutio est intelligenda de Iubileo, non prout includit remissionem poenæ temporalis

in actu secundo obtentam, sed prout dicit concessionem talium facultatum, quas Pontifex largitur omnibus facientibus talia, vel talia opera. Lugo d. 20. n. 103. vel, si vis, dic, in ea locutione Iubileum accipi causaliter, & in actu primo, scilicet pro executione omnium operum præscriptorum, nõ autem formaliter, & in actu secundo.

- 298 Commutatio ita debet necessario fieri, quando quis eam petit, ut graviter peccet Confessarius, si recuset facere. Ratio est, quia sicuti Episcopus dispensare nolens cum subdito, dispensationem ex justâ causâ petente, vocatur meritò infidelis, c. *Quanto*. dist. 2. q. 5. ita & meritò hoc epitheton tribuetur Confessario per Bullam electo, non item Regulari nolenti communibus Ordinis privilegijs uti; nam potestas commutandi vota datur Ordini Religioso in favorem ipsius Ordinis; nemo autem tenetur suo privilegio & favore uti. cap. *Sisterra*. de privil. & argum. Reg. 61. in 6. at facultas commutandi vota in Iubileo, datur directè & principaliter in favorem
- &

& commodum pœnitentium, unde acquirunt jus ad exigendam commutationem, saltem ab illo, cui confitentur eâ intentione, ut eam impetrent.

At; quid si pœnitens petat Commutationem, non adferens ullam aliam suæ petitionis causam, nisi quia ita ipsi placet?

RESP. Oportet ei acquiescere, modo **299** habeat veram intentionem opera præscripta exequendi; nam illorū executio est vice justæ causæ. Ita sentiunt Sanch. cap. 50. n. 19. & Suarez cit. lib. 6. c. 19. n. 10. loquentes quidem de commutatione in rem æqualem, potest tamen rationabiliter extendi hæc doctrina ad commutationem in rem aliquantò minorem. Confirmatur, quia Bullæ absolute, & sine ulteriore exactioe dicunt: qui opera præscripta fecerit, poterit eligere Confessarium, qui vota commutet.

Addit idem Suarez n. 14. ad faciendam commutationem in rem æqualem, etiam extra Iubileum, sufficere parvam causam, scilicet ut vovens libentius, & alacrius Deo seruiat, & ut gratitudo quæ-

T

dam

dam ex parte Dei ostendatur. Vnde rectè infert, ferè semper posse excusari commutationes à Confessarijs Ordinum mendicantium factas in opus æquale.

300. IV. Votum peregrinationis ita commutandum est, ut habeatur ratio expensarum in itu faciendarum, ita ut illæ jubeantur dari pauperibus, aut certè in aliud opus commutentur, si fortè maiores erant faciendæ, in itu, quàm domi. c. *Magne. de voto, ubi dicitur: Tibi pro te & famulis tuis licentiam concedimus, votum peregrinationis taliter commutare, ut expensas, quas fueras in eundo, morando, & redeundo factururus, alicui religioso committas, in necessarios usus terra illius (Sanctæ, ad quam Trecentis Episcopus, de quo est hic sermo, peregrinationem voverat) sine diminutione qualibet transferendas.* Consentunt Theologi & Canonistæ apud Sanch. cap. 56. num. 11. nec scio, qui dissentiat. At verò quoad expensas in reditu faciendas dissentiunt à doctrina citati Capituli Henriquez cap. 30. num. 5. Angles & Rodriq. apud Sanch. cum Graffio lib. 2. cap. 30. num. 9. eò quòd vovens

pere-

peregrinationem, voveat itum, non autem reditum; ergo expensæ in reditu faciendæ non indigent commutatione. Verùm opposita sententia est communior & verior; non dico tamen cum Suarez. lib. 6. cap. 19. num. 10. opinionem Henriquezj non esse tutam, quia auctoritas quatuor tantorum Doëtorum facit tutam,

V. Illæ commutationes sunt percom. 301. modæ, quibus vota personalia in personalia; realia, in realia mutantur, e. g. peregrinationes in opera, per quæ persona exerceatur, & fatigetur, ut sunt orationes, vigiliæ, & jejunia; testaturque Grassijs cit. cap. 30. num. 10. ita practicari in Pœnitentiariâ Romanâ. Non tamen est necesse observare hunc modum, sed potius attendendum, quid sit conducibilis salutis Pœnitentis: ut etiam providè notat Lessius cit. cap. 40. num. 109. : ubi tamen docet, peregrinationes etiam longas mutandas esse in jejunia, eleemosynas, crebras confessiones & Communiones.

302 VI. Quin sæpè expedit, ut commutatio maximè tempore Iubilei, quo laxatur finis misericordiæ & benignitatis divinæ, fiat in res, quas vovens solebat ex devotione facere, ut in recitationem Rosarij, sacri quotidiani auditionem. At non est facienda in res, jam aliunde ex gravi obligatione faciendas; quia sicut non debet aliquis locupletari cum alterius jactura cap. *Locupletari*: de reg. juris in 6. ita etiam mutare consilium quis non potest, in alterius detrimentum cap. *Mutare*. eodè. Atqui mutatio, de qua hic est sermo, cederet in detrimentum & imminutionem divini cultûs; nam una actio loco duarum obiretur:

VII. Prodest quoque plura opera proponere pœnitenti, & illi dare optionem, ut loco sui voti, modò hoc, modò illud faciat, modò isto, modò illo die, nam *nîl refert, quid de æquipollentibus fiat.* argû. l. *final.* ff. *Mandati.*

QVÆST. CVII. *Quandonam à Confessario Iubilei facienda est commutatio votorum?*

303 RESP. I. Commutatio fieri potest, antequàm quis ullum ex præscriptis operibus

exequatur, dommodò habeat animum exequendi. Ita plerique; nam Pontifices potestatem commutandi, nullo vocabulo restringunt ad opera jam perfecta. Et proinde potest etiam fieri ante Confessionem, & quidem ab illo, cui non cogitas confiteri, ut docet nominatim Henriquez c. 30. n. 6. Sanch. c. 54. n. 15. contra Sairum, Beiam, Sorbum. Ratio est, quia commutationis actus non habet ullam ab actu Confessionis dependentiam; ergo non est opus, ut fiat Confessario, ut Confessario. Nec verum est, quod aliqui docent, scilicet votorum obligationem reviviscere, si cõtingat vel ex inconstantia, vel ex impotentia omitti prædictorum operum executionem, quia commutatio communiter fit absolute, & non sub conditione de futuro.

II. Si initio prioris hebdomadæ facta; c4 est votorum tuorum commutatio, & ante eam exactam iterum aliud edas, potes adhuc illius, eadem hebdomada durante, commutationem obtinere; nã conceditur saltem una integerrima hebdomas pro omnibus Iubilei favoribus

acquirendis. Quin, si secunda hebdomade illud votum emitteres, & opera prescripta iterum perficeres, posses tunc acquirere ejusdem commutationem, suppositâ sententiâ, quam suo loco probavimus, quod scilicet Iubileum possit bis obtineri. Atque ita sentit Henriquez cap. 11. n. 11.

305 III. Potest verò commutatio voti intra tempus Iubilei ita fieri, ut tamen tunc non fiat actualis subrogatio in locū materiæ voto promissæ; nam potest Confessarius dicere pœnitenti: ex nūc commuto tuum votum in illam rem, aut res, quam, aut quas tibi designabo post tres, quatuor hebdomadas. Sic docet Sanch. c. 54. n. 31. post Rodriq. & alios. Probo hoc inde, quia, ut n. 308. ostendam, posset Confessarius post 10. annos designare illas res, etiam si tempore Iubilei nil audisset de tuo voto: quantò magis si ei illud exposuisti?

Imò potest Confessarius dicere: Commuto tuum votū in rem illam, quā talis aut talis vir doct^r à te consult^r judicaverit prudenter substituendam. Ita Less, Ratio

tio est, quia ille, qui præcisè substituet aliam rem, non exercebit ullum actum jurisdictionis; ergo ei poterit dari potestas substituendi.

Inquies: Ergo Confessarius posset etiam hominem laicum designare pro illo actu subrogationis?

R E S P. Vera est sequela & consequens.

Quid si autem, antequam ab illo docto Laico fiat actualis subrogatio, occurrat occasio voti observandi? 306.

Resp. Non peccabit poenitens, illud non observando; nam reverà jam est facta commutatio, adeoque cessat voti obligatio, & adest jam alia, scilicet acceptandi onus, quod ab illo viro docto imponetur: quod quidem onus non debet subire, antequam injungatur, ut optimè Sanchez l. c. num. 32. Lessius cit. n. 109. Portel. in addit. num. 17. contra Rodriquez.

IV. Quia, sicuti cum quid prohibetur, 307 omnia prohibentur, quæ sequuntur ex illo. Reg. 39. in. 6. ita etiam, qui dat potestatem, dat simul omnia, quæ ad illà moraliter consequuntur, seu ad convenien-

tem ejus usum necessaria sunt, idcirco quando Confessarius vult attentius considerare, vel qualitatem causæ, vel modum commutationis, potest ipsammet commutationem differre, in unam alteramve hebdomadam post Iubileum, dicendo pœnitenti: commutabo tuum votum, ubi maturius cogitavero, quid ad animæ tuæ solatium & profectum maximè expediat. Sic arbitratur, & rectè quidem Suar. lib. 6. de voto c. 16. n. 15. Sanch. l. c. n. 33. Portel. loc. cit. Et quidem potest hoc facere Confessarius, etsi nullum in specie votum intelligat: si enim pœnitens dicat, se habere plura vota; quorum commutationem petat; potest Confessarius impeditus alijs negotijs ei respondere. Illa vota mihi post exactum Iubileum indica, & commutabo. Sic Sanch. l. c. n. 37. & Palaus §. 3. n. 8. contra Suarez. Et extendit hanc doctrinam Sanch. ad vota reservata Pontifici extra Iubileum. Hujus & aliarum doctrinarum paulò ante traditarum, rationem subministrat secundum fundamentum, quod attuli n. 242.

V. Si pœnitentis tempore Jubilei oblitus est petere sui voti commutationem, 308
 fecit tamen omnia opera præscripta, poterit illius commutationem petere, à quocunque Sacerdote approbato, etiam post jubileum. Ita Portel, n. 7. Sanchez n. 36. Less. cit, n. 109. expressè dicens posse etiam *post annum* peti talem commutationem, & quidni post vicennium? Ratio petitur tum ex citato fundamento secundo; tum ex dictis de absolutione censurarum, & casuum reservatorum post Jubileum; est enim eadem omnino ratio.

Dices: *Quid si sui quidem memor mei voti, sed* 309.
tamen nolui petere commutationem? Resp. Poteris æquè illius commutationem post decennium petere, ac si tempore Jubilei esses oblitus; nam favores Jubilei semel acquisiti, non magis profunt oblitis, quàm ijs, qui fuere memores. Atque ita etiam sentiunt Sanchez ibid. num. 40. Lessius. l. c.

Adde, hanc ipsam responsionem Iudicio Sanctarelli cap. 13. dub. 2. aliorumque habere locum, etiam in casu, quo

T 5

non

non fecisti ullam confessionem, idcirco, quòd bonâ fide existimares te esse in statu gratiæ: & admittit Sanchez n. 41. supposito, quòd Confessio venialiũ non sit necessaria ad Iubileum lucrandum: quod & ego admitto, casu, quo Confessio etiam mortalium non fuerit à parte rei posita inter Conditiones Iubilei.

CAPVT XL.

Quomodo liceat, aut non liceat commutare votum Castitatis.

310. **S**uppono I. ex communiore doctrina apud Sanchez cap. 40. num. 6. solùm quinque vota esse reservata Pontifici, scilicet vota peregrinationis Romanæ, Compostellanæ, Hierosolymitanæ, Castitatis, ac Religionis: & quidem solum primum ex jure, reliqua ex consuetudine, cùm spectatâ rei naturâ posset Episcopus in omnibus dispensare.

Suppono II. illa quinque vota esse ita reservata, ut eorum dispensatio, vel commutatio per nullam Bullam censeatur concessa, nisi exprimatur: & ita qui-

quidem, ut si in Bulla ponantur hæc præcisè verba: *Damus potestatem commutandi omnia vota, etiam triplicis peregrinationis, non intelligantur vota Castitatis & Religionis.* At quando Bulla habet, sicut communes Bullæ Iubilei: *Damus potestatem commutandi omnia vota, exceptis votis Castitatis & Religionis,* hoc ipso dari potestatem commutandi votum triplicis peregrinationis, ut docet usus. His suppositis, cum votum Castitatis & Religionis in omni Jubileo reservetur, oritur

QVÆST. CVIII. Ut votum Castitatis censetur esse reservatum, quot debet habere conditiones?

RESP. Generatim duas: debet enim ³¹¹ esse perfectum, & de Castitate perfectâ. Patebit utraque hæc conditio ex dicendis.

QVÆST. CIX. Quid nomine Castitatis perfecta intelligitur hic?

RESP. Perpetua in futurum abstinencia ab omni voluntaria delectatione venereâ, tam extra, quam intra conjugium. Doctores communiter, nominatim *Suar. tom. 3. de Relig. l. 9. c. 2. n. 1. & 2. juncto c. 12 n. 1.*

n. 1. & 2. & alij, quos paulò pòst refe-
ram. Hinc votum Castitatis reserva-
rum vocatur à Suarez lib. 6. de voto cap.
21. num. 9. votum *negativum* Castitatis
simpliciter.

QVÆST. CX. *Quanam species aut partes Castita-
tis, doctis, aut indoctis videntur esse Castitatis refer-
vata, incommutabilis per Iubileum, & tamen non sunt?*

312. RESP. Sequentes. I. Virginitas, si vi-
delicet, votum illius servandæ, expresse
restringas ad abstinendum à primo actu
peccati carnalis, per quem Virginitatis
flos deteritur. Quòd si dicas: Voveo
Deo Virginitatem, & non restringas ex-
presse ad continentiam ab uno, aut plu-
ribus actibus turpibus, censeris edere vo-
tum Castitatis *perfecta*, adeoque reserva-
rum. Sanctarell. l. c. dub. 2. ex commu-
ni. Unde infert S. Thomas 2. 2. q. 88. a 3.
ad 2. mulierem, quæ vovit Virginita-
tem, si postea corrumpatur, debere ser-
vare quod potest, scilicet *perpetuam con-
tinentiam*. Quamquam non planè displicet
opinio Portelli V. *Votum*. n. 50. contra
Sanch. dicentis, eum, qui vovit Virgini-
tatem, non obligari, nisi ad temporalem
Castitatem, si dubitet, an voverit Casti-
ta-

tatem perpetuam, an solum abstinenciam à primo actu; nam vota gratuita sunt benignè interpretanda. c. *Ex parte*. de censibus.

VII. Si voveas dicendo: Voveo me nū. 313. quam ducturum uxorem: permanfurum in statu viduali; futurum sacerdotem: facturum cras votum perpetuæ Castitatis; nunquam tacturum ullam mulierem; nunquam ullo impuricatis peccato Deum offensurum; matrimonij leges sanctè servaturum: ab omni licitâ & illicitâ Venere per 10, imò 20. annos abstenturum, &c. nullum horum votorum seorsim sumptum reservatur Pontifici, sed singula sunt tempore Jubilei commutabilia; nam per quatuor priora non promittitur Castitas ipsa; per quatuor posteriora promittitur illa quidem, sed imperfecta, ratione objecti, vel temporis. Quod si diceres: Voveo me centum annis abstenturum ab omni carnali illecebra, censereris juxta Lessiū n. 113. Sanch. c. 40. n. 49. fecisse votum reservatum, eò quòd vita hominis præsumatur non diutius durare.

Inquies; *Ergo si quis octogenarius diceret: Vov-
 veo me 20. annis fore castissimum, tale votum reser-
 vatis adnumerandum esset?* Resp. Hæc illatio
 est verosimilis; quamvis Less. l. c. vo-
 tum 20. annorum absolute annumeret
 temporalibus.

314. III. Quando vel unus tantum conju-
 gum, sine, aut cum alterius licentia, vo-
 vit se non petiturum debitum; vel uter-
 que communi consensu, se neque peti-
 turum, neque etiam redditurum debitum
 promisit, tale votum potest tempore Jubi-
 lei commutari; nam non est promissa
 perfecta Castitas; nec enim contra suum
 votum peccaret talis conjux, etsi admit-
 teret adulterium, aut dissoluto matri-
 monio per mortem alterius conjugum;
 transiret ad secundas nuptias.

IV. Quando unus conjugum sine,
 aut cum alterius licentia vovit perpe-
 tuam perfectamque Castitatem, potest
 fieri, ut illud votum sit reservatum,
 præsertim quando est emissum ante
 consummationem matrimonij, cum
 animo ingrediendi religionem; potest
 quoque fieri, ut non sit reservatum,
 ut

ut explicat latissimè, nec sine fructu, (quidquid fastidiat Pontius lib. 8. de matrimo. cap. 9. num. 2.) P. Sanchez. lib. 8. de matrimonio disp. 11. referens multos autores pro se, & contra se, Succinctè autem cit. cap. 40. n. 52. & seqq. Porrò solius perfectæ Castitatis votum esse Pontifici reservatum, habetur potius ex traditione, & consuetudine, quàm jure scripto.

QVÆST. CXI. *An omne votum Castitatis Perfectæ est ita reservatum, ut nequeat commutari per Confessarium Iubilei?*

RESP. Negativè; quia non sufficit, esse votum Castitatis perfectæ, sed debet ipsummet in se suisque adjunctis esse perfectum. Ita sentiunt communiter Doctores, intelligendi cum sequentibus declarationibus.

I. Quoties est dubium de valore voti Castitatis, sive sit dubium juris sive facti, etsi illud dubium fortè non sit tantum, ut deobliget voventem, potest commutari vi Iubilei; Ita Suarez lib. 6. c. 26. n. 6. de voto. Ratio est, quia tale votum non est reservatum; nam non est

per-

perfectum, hoc ipso quòd sit dubium; & reservatio, cum sit res odiosa, utpote derogans juri Episcoporum, restringi debet ad casus certos, non ad dubios. Et extendit Sanch. c. 44. n. 3. itémque The-saurus p. 2. V. *Vota reservata*. hanc doctrinam ad casum, quo quis scit se protulisse verba clara obligationis, dubitat autem, an cum animo se obligandi. Verùm quia *nemo dicere presumitur, quod non habet in mente*, ut habet quædam lex in ff. idcirco hæc extensio, quantumvis sit tuta, non tamen est certâ.

316 II. Idem votum potest vi Jubilei commutari, quando fuit emissum, ex injusto metu gravi, aut levi. Sic Lessius n. 127. & Sanch. n. 3. i. Ratio est, quia cum quoque non est perfectum; nam deest ipsi perfecta libertas.

III. Idem dic, quando est emissum cum animo se obligandi solum sub veniali. Sanchez n. 47.

IV. Idem dicendum esse putat Gutierrez, quando fuit emissum ab impubere, eò quòd sùm sit à patre irritabile, sic etiam hoc ipso valde imperfectum. Verùm

rùm hanc doctrinam à Suarez l.c.n. 3. & Sanch. n. 27. rejectam, & à nemine alio, quantum scio, admissam, ego quoque reijcio, quia ista imperfectio est nimis extrinseca voto.

V. Quod dixi de voto Castitatis dubio, ³ 17 dico etiam tum, quando votum Castitatis est pœnale; ut cum dixisti: *Si hoc anno me inebriauero, uoveo me servaturũ perpetuam Castitatem*; tum quando est propriè conditionale, ut cum dicis: *Si Deus me hac tentatione liberaverit, promitto perpetuam Continentiam*. Et hoc votũ utrumque potest commutari, ante & post impletam conditionem, pœnãque incursum; tum quando est disjunctivum, ita ut altera pars non sit reservata; ut si dicas: *uoveo aut perpetuã castitatem, aut perpetuam à carnib' abstinentiã; uoveo me futurũ vel Sacerdotẽ, vel cæteroqui servaturũ perpetuam Castitatem*. Et hæc commutatio potest fieri, tum antequam abijcias animum suscipiendi sacerdotij, aut abstinendi semper à carnibus; tum postquam supervenit impedimentum, ob quod non possis fieri sacerdos; tum denique etiam postquam liberè constituisti non suscipere

pere Sacerdotium. Ita contra Suarez l. 6. de voto c. 22. n. 11. & Pontium l. 8. de matrimon. c. 9. docent permulti Doctores, quos partim citant, partim sequuntur Sanch. cit. cap. 40. n. 81. Lessius, à n. 130. Sanctarellus c. 11. Layman. lib. 4. tr. 4. c. 8. à n. 10. Diana p. 1. tr. 11. à resol. 79. qui omnium postremam sententiam à solo Maldero traditam vocat resol. 65. multum probabilem, ego multum alienam à communi sensu, non tamen improbabilem: sicuti neque Bossius apud Dian. cit. tr. resol. 60. non malas pro illâ rationes adferens; at oppositam cum Sanctarello. c. 9. dub. 4. præfero; reliquas assertiones absolute defendo; & hanc generalem rationem cum Lezana V. *Votum*. n. 13. do, quia votum Castitatis poenale, non est perfectum; nam non fertur ex satis perfecto in ipsam Castitatem amore, sed potius ex amore aut metu alterius rei; & cum votum sit actus Religionis, quo quis rem sibi gratam offert Deo, in ejus cultum, id perfecte dicitur tale, quod ex directa rei promissæ voluntate oritur.

CAPVT. XLI.

De Commutatione voti Religionis.

QVÆST. CXII. *Quid per votum Religionis intelligitur?*

RESP. Intelligitur tum præcipuè, 188
 votum ingrediendi aliquam Religionem; tum etiam ipsa tria
 substantialia vota, per quæ quis fit verè
 Religiosus: Ita supponunt passim auto-
 res, confirmâtque usus perpetuus, & do-
 cet in terminis Suarez. tom. 3. de Relig. l. 4. c.
 7. n. 2. Intelligi quoque non incongruè
 illa omnia vota, quæ nonnullæ religio-
 nes solent tribus substantialibus addere,
 ut est tum votum Patrum Minimorum
 de vita Quadragesimali, tum Monia-
 lium S. Claræ de clausura, tum illa pe-
 culiaria Societatis nostræ vota, quæ præ-
 ter nostros scriptores enumerant Rodri-
 quez tom. 1. q. 26. a. 1. & Miranda to. 2. q.
 9. a. 6. existimat Suarez. tom. 4. de Re-
 lig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. à n. 30. fusè
 contra Thesaurum p. 2. V. *Religiosi*. c. 4. &
 alios, probans hæc vota esse reservata
 Pontifici. Sed hæc res indiget longiore

disputatione, hinc non necessariâ ; nam in Iubileis non occurrit usus hujus aut illius sententiæ

319 *QVÆST. CXIII. An non in quibusdam circumstantiis possit commutari votum Religionis ?*

RESP. Et si, quando est omnino perfectum, & absolutum, non possit commutari, nisi à Papa, ejusque commutatio excipiatur in omnibus Bullis Iubilei, at tamen, quando non est omnino perfectum, commutari potest ; & nominatim quando est poenale, conditionale, ex metu, ut supra dixi de voto Castitatis : item ex probabili, quando mutatur votum solius perseverantiæ, aut rigidioris Religionis in mitiorem ; aut denique solum tempus, ut si vovisti te ingressurum religionem hoc anno, & Confessarius mutet in annum sequentem. Ita censet Sanch. c. 40. cum alijs contra alios. Sed his probandis non immoror, sufficit pro praxi scire hæc probabiliter dici.

QVÆST. CXIV. Potestne Confessarius vi Iubilei commutare vota Castitatis & Religionis in omnibus casibus, in quibus Episcopus ipse extra Iubileum ?

320 *RESP. I.* Potest in omnibus casibus, in quibus Episcopus extra Iubileum dispensat

et, aut commutat, ex sua ordinaria potestate. Ratio est, quia tunc jam desinunt, per se reservata esse Pontifici. Unde præcedente capite citavi aliquos autores pro opinionibus ibid. assertis, qui tamen non loquuntur expressè de potestate commutandi, quæ habetur in Iubileo, sed de potestate ordinaria Episcopi: id ipsum lego cum Sanchez c. 54. n. 19. Sanctarello, & alijs asserto de potestate Confessarij per Bullam Iubilei. Asserto & id ipsum de Confessarijs Ordinũ Mendicantiũ: nam ipsi quoque extra Iubileum possunt commutare vota Religionis & Castitatis in omnibus casibus, in quibus Episcopi ex ordinaria potestate, atque adeò in omnib⁹, quos approbavi Quest. 99. 100. & 102. Possunt quoque in iisdem, saltem de voluntate suorum Superiorum dispensare, ut reliquos inter declarat Portel. V. *Dispensatio. n. 54.*

II. At verò quando Episcopus in hisce 321 votis dispensat, non ex ordinariã potestate, sed tanquam delegatus sedis Apostolicæ, nequit ea commutare Confessor per Bullam electus, ut rectè Sanch. c. 40.

43. & 44. & lib. 8. de matr. disp. 9. Sancta-
 fellus. c. 9. dub. 9. Lezana V. *Votum*. n. 21.
 permultos referens: ut v.g. quando quis
 voto Castitatis obstrictus, verclatur in
 proximo periculo fornicationis, nisi
 uxorem ducat; aut puellam impræгна-
 vit, quam ducere vellet, priusquam in-
 fametur; aut caret pecunijs ad impetrā-
 dam dispensationem; aut non patet fa-
 cilis Romam aditus. Sanchez. cit. disp. 9.
 Hujus doctrinæ ratio est, quia tunc nilo-
 minus manent reservata, & potius dici-
 tur tunc Papa dispensare quàm Episco-
 pus, habétque hîc locum illud axioma,
quod quis facit per alium, est perinde, ac si faciat per
seipsum. argum. cap. *Potest quis.* de reg. juris
 in 6. Refert quidem absolutè Lessius cit.
 c. 40. n. 134. ex compendio privilegio-
 rum, posse Mendicantes (& consequen-
 ter Confessarios jubilei) commutare om-
 nia vota, in quibus potest Episcopus: sed
 utiq; limitāda est hæc doctrina, eo modo
 quo limitavimus. Idem Lessius num. 127.
 absolutè dicit, quòd Pontifex permittat,
 ut Episcopus suâ ordinariâ potestate ad
 dispen-

dispensandum in votis reservatis utatur, quoties est difficilis ad Papam accessus, sed communi doctrinæ conformius dices, illum uti potestate extraordinariâ, seu delegatâ, adeoque non posse in eo casu fieri commutationem per Confessarium Iubilei.

III. Cùm idem Lessius num. 123. 322. absolutè doceat, posse Episcopum dispensare in simplici voto Castitatis, post quod emissum contraxit aliquis matrimonium, non improbabile videtur, id quod nonnulli teste Sanctarello cap. 9. dub. 8. docent, scilicet posse hoc votum commutari à Confessario Iubilei; quamvis utique contrarium sit probabilius, & praxi conforme, idcirco quòd in eo quoque casu Episcopus dispenset solum ut delegatus.

IV. His addo, quando Pontifex votum Religionis & Castitatis commutavit in aliquod, aut aliqua opera, posse per Bullam Iubilei, atque adeò per privilegia Mendicantium (nam hac in re est inter hæc paritas) illud, vel illa

opera comutari in alia: quia tunc nō est comutare ipsum votū reservatum.

323. V. Addo insuper juramentū de Castitate perpetua servandā, aut ingrediendā Religione, etsi non contineat ullam promissionem, non tamen posse comutari per Bullam, nisi in ijs circumstantijs, in quibus posset simile harum rerum votū comutari, Sanch. c. 54. n. 21. Laym. l. 4. tr. 3. c. 11. n. 8. & Portel. V. *Voti commutatio*. n. 100.: nam Bulla non loquitur de juramentis, sed potestas comutandi juramenta, deducitur solūm ex potestate commutandi similia vota. Putat tamen Diana resol. 59. post Alph. Leone contrarium non carere probabilitate.

VI. Addo postremò, etsi Sixtus IV. in *extrav. Etsi Dominici 2.* de pœnit. & remiss. excommunicat dispensantes in votis reservatis, tunc, cum sunt reverà reservata, hanc tamen pœnā, malè à nonnullis extendi ad comutantes illa, ut rectè observat Lezana V. *Votū*. n. 20. post Sanch.

nam in pœnis benignior interpretatio est facienda. reg. 49. in 6.

*Paradigmata seu exempla quarundam
Commutationum, quæ ad alias multas
applicari possunt.*

VT Confessarij in lubileo electi &³²⁴
expositi, qui sepe nesciunt, in quã,
& quantã rem vota commutare de-
beant, timéntque, ne vel nimis gravent
suos pœnitentes, vel non sint fideles dis-
pensatores, seipso aliquib⁹ regulis pra-
cticis potius, quàm speculativis juvare
queant, referã quẽdã exempla commu-
tationũ particularium, quæ partim tra-
dit, partim ab alijs tradita refert Sanch.
c. 26. à num. 39.

I. Quando pœnitens vovit peregrina-
tionem pedestrem, potest unius diei
iter commutari in unius diei jejunium:
at equestri itinere quatuor dies in uni-
cum jejunium. Sic judicat Sanch. n. 40.
post Sairum, Azorium, Anglem. Quid de
expensis itineris sentiendũ sit, dixi n. 300
Vide de hoc casu Portel, V. *Voti commutatio*
in addit n. 105,

II. Votum non ineundi matrimonij³²⁵
commutari potest in confessionem singulis

mensib⁹ biennio aut triennio faciendam, itémque in novem sacra, extra ordinem facienda. Ita judicat idem Sanch. n. 42. cum quibusdam Neotericis doctis.

III. Voto suscipiendi sacerdotij, subrogari potest quotidiana recitatio Officij Beatissimæ Virginis, aut Rosarij; præterea Communio decimo quinto quoque die obeunda, procurandaque unius sacri quot mensibus celebratio; & insuper faciendū votum Castitatis in statu laicali, vel certè singulis hebdomadis semel jejunandum. lidem recentiores cum Sanchez n. 43.

326 IV. Voto jejunandi omnibus per totā vitam ferijs sextis, ritè substitues Communionē annuam decimo quinto quoque die obeundā, triúmque sacrorū procurationem: vel si mavis, recitationē Rosarij, cū modica elemosyna sextis quibusque ferijs per totam vitam. lidem viri docti cum Sanchez n. 44.

V. Voto non admittendi peccatū adversus castitatē, si voventi multum proficit ad vitandā impuritatem, rectè succedet Cōfessio menstrua per totam vitam;

si

ſi verò tale votum non multum proſit, ſed potius obſit, ideò quòd illo obſtrict^o, crebrò ex fragilitate labatur in peccata carnis, ſubſtituatur recitatio calculorum Virgineorum ſemel quolibet mēſe per triennium.

VI. Qui poteſtatem habet commu-³²⁷randi votum ingrediendi Ordinem Prædicatorum, attendere debet, aſſumpto illo habitu, recitandum eſſe quotidie Officium Canonicum, jejunandum ſeptem menſib⁹ cuiuslibet anni, abſtinen- dum in Hispania, non in Germania perpetuò à carnibus. Hoc conſiderato, ita commutare debet, ut pœnitens jeju- net tota vita ferijs ſextis, confiteatur, & Euchariſtiã ſumat decimo quinto quoq; die, & erogat eleemoſynam juxta ſuas facultates. Ita ſentiũt Med. & Sairus apud Sanch. n. 41. ratum hanc commutatio- nem non ſufficere pro abſoluto voto Religionis, ſatis indicantem ſufficere pro comutando voto conditionali, aut pœ- nali itidem Religionis.

At Graſſij ſ. 2. c. 30. n. 10. ita loquitur: ³²⁸

Religionis

Religionis votum in perpetuas orationes, & alia pia opera commutari debet, ad eū finem, ut ea implens meminisse debeat voti Religionis, quo astringebatur: debet etiam commutari in frequentiam Sacramentalis Confessionis peccatorum singulis saltem mensibus: & ita est in praxi Romæ in officio Pœnitentiariæ, sicuti mihi pluries commissum fuit. Ita ille.

Generales regulas in commutatione observandas subministrat P. Suar. lib. 6. de voto c. 19. n. 21. alias particulares, præter suprâ traditas, proponit, & elucidat P. Sanch. cit. c. 56. quem omnium, quos vidi, leges utilissimè: & generatim observabis in commutatione attendendum esse in primis, ut commutatio voti fiat in rem, maximè, quoad potest, conducibilem ad finem, ad quem votum fuerat emissum: cum primis autem attendendum est, ut cedat in maius emolumentum spirituale voventis.

CAPVT XLIII.

*Qua parte hebdomada, aut anni Sancti
acquiratur Indulgentia, favorèsq̄
Jubilei.*

QVÆST. CXV. *Quâ parte anni Sancti obtinetur indulgentia anni Sancti?*

RESP. Benzonijs l. 5. c. 15. dub. 329
 II. acquiri completâ ultimâ visitatione, eò quòd positâ ultimâ dispositione forma secundùm Philosophos introducatur. Supponit igitur Benzonijs visitationem debere esse ultimum opus. Sed hoc nõ esse necessariũ judicant alij, rati Confessionem posse differri, donec omnes visitationes sint peractæ. Et meritò quidem: quia jam sæpius dixi, nõ esse inter opera præscripta servandum necessariò in executione ordinem, quo exprimuntur in Bulla.

QVÆST. CXVI. *Quo die prima, vel secunda hebdomada fit quis compos Iubilei extraordinarii, & favorum illi annexorum?*

RESP. I. Ipsiusmet indulgentiæ fit 340
 quis compos illo ipso, seu tempore, seu momento quo ultimum ex requisitis operibus perficit, si quidem sit tunc in statu gratiæ: nam *conditionalis dispositio, statim post impletam conditionem, suum sortitur effectum, & non ante*, ut traditur clarè l. *Cedere diem. ff. de Verb. signif.* Quòd si tunc non obtineatur indulgentia Iubilei, nunquam com-
 para-

parabitur; nam positis omnibus ad agē-
dū necessarijs causis & conditionib⁹, ef-
fect⁹ necessarius aut mox aut nunquā se-
quitur; est autem indulgentia effectus,
falter ex suppositione, necessarius: quia
qui fecit omnia ad indulgentiam requi-
sita, non potest impedire ortum, ut ita
dicam, indulgentiæ. Contrariū tenent
tū illi omnes, qui ut dixi n. 59. aiunt,
recedente fictione jubileum fortiri
suum effectum; tū nominatim Hen-
riquez, qui cap. 9. n. 5. ita loquitur:
quòd si communicavit in peccato, & sine
fructu, adhuc superest tempus lucrandi,
si eodie per contritionem justificetur,
quasi hæc sit ultimum opus. Et hanc
sententiam sequitur Escobar num. 56.
& probabilem vocat Diana p. 3. tract. 4.
resol. 148. citans pro ea Fernandez &
Faustum, pro nobis Zanardum & Leo-
ne. Ego judico, satius esse hanc doctri-
nam practicare, quàm in casu posito
omittere contritionem.

33¹ II. Reliquos jubilei favores conse-
quitur quis, quamprimùm cum verò
animo perficiendi opera præscripta
adit

adit Confessarium, eorúmque commu-
 nicationem postulat cum modis, & cir-
 cumstantijs indicatis in decursu; mox
 enim illos potest ipse conferre. Quam-
 quam per accidens fieri potest, ut actua-
 lem illorum consecutionem & effectum
 obtineat primùm uno aut pluribus an-
 nis post jam transactum Iubileum juxta
 dicta n. 308.

III. Ita sortitur quis indulgentiam
 Iubilei, ut nequeat eam defunctis appli-
 care, ut singulariter notat Navarrus
 not. 22. num. 1. nam nulla Indulgentia
 potest applicari defuncto, nisi autor illius
 faciat expressè potestatem applicandi.
 S. Thom: dist. 45. q. 2. a. 3. quæstion c. 2.
 præct. cè hanc rem declarans.

CAPVT XLIV.

*De probabilitate opinionum circa Ju-
 bilei actualem acquisi-
 tionem.*

QVÆST. CXVII. *Quid aà Iubilei realem acqui-
 sitionem iuvat probabilitas sententia, quam quis in eo
 consecrando secutus est?*

RESP.

342. **R**ESP. Cum distinctione; aut enim loquimur de adeptione ipsius præcisè Indulgentiæ: aut etiã de alijs favoribus adnexis indulgentiæ Iubilæi. Si de indulgentia præcisè: tum ad ejus veram & realem acquisitionem nil planè conducet, secutum fuisse probabilem, aut etiam probabiliorẽ opinionem, nisi ea sit à parte rei & coram Deo vera. Ita nominatim Bonacina p. 5. n. 27. & Diana resol. 3 2. Ratio est, quia *Indulgentiæ tantum valent, quantum sonant*, seu, ut loquitur S. Tho, *quantum predicantur*, & non plus: quantũ, inquã, sonãt, conformiter menti & prudenti arbitrio eas impertientis, & astringentis ad cõditiones, & circumstãtias, quæ ipsi placet, & quas judicat at rēdēdas, sive nos judicem⁹, sive nō judicem⁹

333 Si verò loquamur de reliquis Iubilæi favoribus, tum pronunciandum est, obtineri posse sequendo sententiam probabilem esto ea sit à parte rei falsa e. g. probabilissimũ est, illũ fieri Iubilæi participem, qui partem operum præscriptorum perficit in peccato mortali, aut nō omnia in una hebdomade; hæc ipsa sen-

sententia, etsi fortè à parte rei sit falsa, & proinde, qui ei se in praxi accommodat, non nanciscatur Indulgentiam Jubilei, seu relaxationè poenæ suis peccatis debitæ; attamen quia probabiliter putatur adipisci, ideo valèt absolutiones à reservatis, & censuris, commutationésque votorū factæ ex suppositione hujus probabilis sententiæ, ut rectè Diana l. cit. Ratio est, quia quando est ob rationè Doctorūve authoritatem probabile, quòd alicui Sacerdoti competat facultas, seu potestas absolvendi, validè absolvit, esto, illa sententia sit à parte rei falsa; nam ad præcavenda maxima animorū damna, solet Ecclesia in eo casu tribuere Jurisdictionem, ut tenent plerique Doctores cū Cardinale de Lugo d. 19, sect. 2. § 1.

Etsi autem unicè vera est opinio hodie comūnis, quòd scil. possit quis optimâ conscientia sequi quamlibet sententiam practicè probabilem, esto sit minùs probabilis, quàm opposita, sicut tamen Minister Sacramenti sæpe ex charitate aut justitia obligatur cum proximo procedere, secundùm tutiores sententiâs, seu

secundum eas, secundum quas certius obtinetur Sacramentum, ita etiam Confessarius tenetur quandoque tempore Iubilei aut aliarum indulgentiarum erga suum poenitentem sequi tutiorem.

QVÆST. CXVIII. *Estne tam facile Iubileum lucrari, ut poenitens, aut Confessarius possit communiter, & nisi peculiaris ratio dubitandi occurrat. supponere probabiliter, Iubileum obtentum esse, vel obtentum iri?*

335 RESP. Etsi Navarrus notab. 17. oratorie probat, se non immerito dubitare, ne plus satis verum sit id, quod ait Glossa singularis Clement. 1. de reliq. & venerat. Sanctorum, scil. *paucos Indulgentias consequi*, quia tamen hactenus reculi tam multas probabiles opiniones, quæ facilitant conditiones requisitas, ad potiendum Iubilei omnibus favoribus, idcirco existimo Confessarium communiter, nisi quid omnino peculiare obstet, posse cum suo poenitente quoad poenitentiae mitigationem, censurarum, votorumque relaxationem procedere, perinde ac si revera sciret eum impluisse, vel impleturum esse omnes condiciones requisitas, adeoque lucraturum esse, vel jam lucratum fuisse jus ad favores Iubilei. Adde id ipsum posse prudentem.

denter credi à poenitente; et si rectè moment Reginaldus, Bonacina, & alij, illos crebrò sibi malè consulere, qui spe Iubilei obtenti vel obtinendi, negligunt, vel differunt opera satisfactoria. Sæpe enim fit, ut reipsa non obtineant, & proinde experiantur veritatem Regulæ 25. in 6.
Mora sua cuiuslibet est nociva.

CAPVT XLV.

An delinquat, qui Iubileum negligit?

QVÆST. CXIX. *Estne reus alicuius peccati, qui, non conatur lucrari Iubileum, seu, qui omittit occasionem lucrandi Iubilei?*

Hanc quæstionem proponit & sol. 336
vit P. Suar, to. 4. de Relig. l. 9. de Instituto Societatis IESV c. 5. n. 14. occasione doctrinæ, quâ S. N. Fundator Ignacius in aureo Exercitiorû Spiritualiû libello tradit, dum sub initium agens de peccatis, pronuntiat, illum *non leviter delinquere*, qui monitiones Pontificum ad lucranda Iubilea adhortantium *aspernari audet ac transgredi*. Ad quam quæstionem

RESP. I. Qui ex contemptu, ut Lutherani, omittit lucrari Iubileum, delinquit mortaliter: nã est contemptus rei gravis.

II. Qui omittit ex causa gravi & ratio-

nabili, nō delinquit, nam *Vbi non est lex, nec pravaricatio.* ad Rom. 4.

337. III. Qui omittit ex negligentia, propriè dicta, delinquit venialiter; quia negligentia propriè dicta est peccatum, ut latè explicat Gaetan⁹ 2. 2. q. 186. a. 9. ad 4. ea quippe propriè est segnitias, incuria, & corpor animi vitiosus. Quare nō absolute assentior Suarezio neganti intercedere hīc peccatum, quando intercedit sola negligentia.

IV. Secluso contemptu, & negligentia propriè dicta, non est per se peccatum omittere occasionem lucrandi Iubilei. Ita Suarez. Ratio est, quia non agitur tūc contra ullū præceptū, per se loquendo. Et facillimè hæc respōsio defenditur ab ijs, quicum vera sententia tenent, dari in individuo actus indifferentes.

338 V. Nilominus moraliter loquendo, si homo sciens, ac videns, & directâ voluntate omittat Iubileum, vix fiet sine culpa aliqua; vel quia est quasi prodigalitas quædam bonorū spiritualium; vel quia turpis est pars, quæ non conformatur to-

ti

ti, quod etiam moraliter non fit sine aliquo scandalo: vel quia homo est nimis negligens, in subveniendo spiritualiter communi bono, propter quod Iubileum conceditur. Igitur in hoc etiam sensu dici potest, *non leviter* peccari; nam ad hanc locutionem sufficit, quod moraliter jungatur culpa.

Illud autem, *non leviter*, non debet summi pro peccato mortali, sed pro gravi, & non contemnendo veniali. Ita loquitur & resolvit sapienter Suar. l. c. n. 15

CAPVT XLVI.

An mortuo Pontifice expiret gratia Jubilei?

QVÆST. CXX. *Innocentius IX. diem extremum obiit, paulò post quam publicârat Iubileum, an etiam cum illo expiravit facultas potiendi eo Iubileo?*

HÆc quæstio, ut testatur Comitulus 339.
q. 108. multum fatigavit ingenia Theologorum; obierat enim ille Pontifex tertio sui Pontificatus mense, indicto paulò antè Iubileo, qui in quibusdam Dioccesibus jam quidem ante ejus mortem erat publicatus, at nondum peracta omnia opera; in alijs ne quidem publicatus. Disceptatum fuit

acriter tam de harum, quàm de illarum
Diœceseon incolis & subditis, an eo po-
tiri possent aut potuerint.

Ut resolutio hujus difficultatis sit uti-
lior, hypothésin ad thésin reduco, &
quæro, an mortuo Pontifice expiret lu-
bileum ab ipso concessum?

340 RESP. I. Si causa, ob quam con-
cessus est Jubileus, persistat post mortem
Pontificis, & nil aliud peculiare obstat,
persistere adhuc facultatē lucrandi Ju-
bilei, perinde ac si viveret adhuc Pon-
tifex. Ita sentit Comitulus l. c. n. 1. ego
probo. Nam Jubileum est gratia facta: at-
qui gratia facta non expirat cum morte
facientis seu concedentis, ut patet ex c.
Si super gratia. de offic. & potest. Legati. Ac-
cedit reg. 16. in 6. Decet concessum à Principe
beneficium esse mansurum.

341 Hinc colliges primò, id ipsum esse ge-
neratim dicendū de Indulgentijs, quòd
videlicet jus eas lucrandi perseveret, nisi
quid aliud obstat, etiam post mortem il-
lius, qui eas concessit: id què est manife-
stum ex praxi.

Colliges secundò: si Ordinarij, qui nō-
dum

dum publicârunt Iubileum, intelligent mortem Pontificis, posse & debere nilominus illū publicare, si, ut dixi, subsistat causa, ob quam est Pontifex Iubileum largit⁹, sicuti solet subsistere in plerisque Iubileis, & nominatim in Romanis, & alijs similibus illi, quē in Bulla 3. descripsi.

RESP. II. Si causa, ob quam 342
Pontifex largitus est Iubileum, non subsistat post mortem illius, tum non posse per se loquendo post eam mortem obtineri illud Iubileum. Hanc responsionē tenet directè Comitulus loc. cit. & probat tum auctoritate præstantium Theologorum, qui de Iubileo Innocentij ita senserunt, tum hac præcipua ratione, quia scilicet non obtinetur Iubileum, nisi præstentur opera præscripta, atqui in casu, quē ponimus, ne quidem possunt amplius præstari opera præscripta. Declaratur ipsâ facti contingentia; nam Innocenti⁹, uti & alij consueverunt Pontifices, sub initium sui Pontificatûs dederat Iubilē, præscribendo, ut eum lucrifacere volentes, peterent Sibi met, Pontifici inquam, à Deo gratiam, ad Ecclesiam rectè guber-

nandam, hanc autem gratiam, nō potuit quisquam prudenter petere mortuo jam Pontifice. Confirmatur tum ex ijs, quæ de Intentionis necessitate dixi n. 77. & 79. tum quia, ut ait S. Tho. a. 5. *Remotâ causa removeatur effectus.*

343 Nec obest, quòd ad probandam priorē responsionem dixerim, gratiam factam non expirare per mortem concedentis; nam ea doctrina vera est per se loquendo; per accidens autem potest esse falsa: quale accidens apparet tum, cū gratiæ factæ additur causa formaliter, vel virtualiter determinata ad tempus.

Hinc inferes, illos Episcopos, qui intellectâ morte Innocentij publicârunt Iubileum, non rectè fecisse; illos quoque non lucratos esse Iubileum, quibus erat quidem is ante mortem Pontificis publicatus, at pars operū pro eo præscriptorum peracta fuit primū, postquam ijs palàm innotuit obitus Papæ.

At inquires; *Quid censendū de illis, qui mortuo iam quidem Innocentio, at eius morte nondum cognita, fuerunt ut Iubiles absoluti à censuris, & obtinuerunt commutationem unius voti?*

RESP.

RESP. Et si Comitulus n. 4. existimat, illas absolutiones, & commutationes 344
 fuisse invalidas, ego tamen censeo, contrarium posse probabiliter defendi. Probo. I. Quia ad evitanda animorū pericula consuevit Ecclesia Iurisdictionem dare etiam ijs, qui eam nō habent, si videlicet adsit error publicus, & adsit aliquis titulus; ut latè ostendit & declarat Sanch. l. 3. de matrim. d. 33. dixique n. 243. Sequitur quippe Ecclesia dispositionem iuris civilis, indicatam l. *Barbarius*, ff. de offic. Prætoris; atqui in nostro casu intervenit error publicus & communis, ut supponimus; adéstque in Confessarijs titulus delegationis Pontificiæ. Ergo. Probo II. Quia eadem est potestas Vicarij Genera- 345
 lis, quæ Episcopi, ut proinde mortuo Episcopo mox expiret potestas Vicarij Generalis, & quidē in causis jã coeptis, ut videre est apud DD. nominatim Sanch. loc. cit. disp. 30. & tamen docent Henriq. l. 3. de pœnit. c. 3. & Lessius l. 2. c. 29. dub. 8. num. 67. quamdiu publicè ignoratur

mors Episcopi, valere acta Vicarij, & dimissorias litteras ab eo datas; ergo longè probabilius est, valere absolutiones & commutationes post mortem Pontificis factas in locis, in quibus ea communiter ignoratur, esto siut factæ vi Iubilei per se jam quasi extincti, & non amplius valentis; nam potestas Delegati, post mortem Delegantis diutius ex dispositione juris durat, quàm potestas Vicarij, siquidem etiam post cognitam mortem Delegantis perseverat usq; ad finem causæ ante eisdem Delegantis obitum cognitum ceptæ, cap. *Gratum*. de offic. deleg. non item potestas Vicarij Generalis. Atqui omnes Confessarij per Bullam Iubilei electi, sunt quasi quidam Delegati Pontificij; nam auctoritate Pontificis absolunt à censuris & commutant vota. Dico: *quasi*, nec enim in ijs reperitur Dignitas, quæ requiritur in propriè & absolutè Delegatis c. *Statutum*. de rescript. in 6. Sed hoc non obest, quò minùs procedat argumētum: etenim potest & debet nilominus habere locū id, quod dicitur, l. *Idem* ff. de leg. Aquil. *Vbi est eadem ratio, ibi est eadem iuris dispositio.*

CAPVT XLVII.

Expediátne crebro Jubilei gratias impertiri populo Christiano?

QVÆST. CXXI. *Estne ex honore Dei, & bono animarum, ut supremus Ecclesia Oeconomus thesaurum frequenter aperiat, Jubileiq, gratias largiatur?*

RESP. Testari Henriquez c. 13. n. 346. 6. & 8. sua ætate Jubileum recurrisse quolibet septennio, imò ferè quot annis, & ideò murmurâsse Sotum; sed meritò illum reprehendit Henriq. Usus enim docet, plurimùm animarum saluti prodesse frequentes Jubileorum publicationes, utpote in quibus solent permultæ egregiæ actiones à Christianis elici, exonerarique Conscientiæ immanibus ponderibus flagitiorũ, quibus miserabiliter premebantur annos bene multos. Adde varia dona cœlestia, quæ Misericordiarũ Pater non potest non liberalissimè elargiri suæ electæ plebi, toties concordî animo preces ferventissimas conjungenti. Quare commendanda est Sedis Apostolicæ hoc in genere Liberalitas, Jubileique gratiâ ita utendum, ut æterno lætissimòq; cum Jubileo, eâ nos esse usos meminerimus, gaudeamus.

ELENCHUS

*Principalium Questionum, quæ in hac
Tractatu resolvuntur.*

1. **Q**uod sit Iubilei etymon, & significatum? n. 1.
2. Quomodo definiendum sit Iubileum? n. 3.
3. An nomine Iubilei absolutè prolato intelligatur favor quadruplex? n. 4.
4. Quotuplex sit Iubileum? n. 6.
5. Quàm sit apud Christianos antiquus mos celebrandi Iubilei? n. 7.
6. Quis largiendi Iubilei jus habeat? n. 9.
7. Quænam de Iubilei Romani cæremonijs observanda videantur? n. 10.
8. Quid generatim contineant Bullæ, quibus Iubileus promulgatur? n. 11.
9. Quid generatim conferant, auferant, injungant Bullæ Iubileæ? n. 12.
10. Quomodo intelligenda facultas componendi super ablatis incertis? n. 14.
11. Quando præcisè incipiat & desinat annus Sanctus? n. 16.
12. An cuivis Subdito liceat Romam lucrandi Iubilei gratiâ petere? n. 18.
13. Quale impedimentum debet ijs, qui Romanū iter aggressi sunt, supervenire, ut verè dicantur, non posse cæptū iter prosegui? n. 20.
Et an his obtingat non sola Indulgentia Iubilei, sed etiam alij favores? n. 21.
14. An graviter delinquant Prælati, si suos nō doceant necessaria ad huiusmodi Iubileum? n. 22.
15. Quæ.

QVÆSTIONVM.

15. Quænam circa visitationem *IV. Ecclesiarum* scienda sunt? n. 23.
16. Verba Bullarum Iubilearum, qua parte continent favorem, quomodo interpretanda sint? n. 24.
17. Quomodo sunt eadem interpretanda, quatenus continent gravamen? n. 25.
18. Quænam sint illa personarum genera, ad quæ extra Urbem Romam extenditur Jubileum? n. 26.
19. Quæ Sanctimonialia intelligantur in illo genere personarum? n. 30.
20. Quinam veniant nomine infirmorum? n. 31.
21. Quis favor impertiatur illis Sanctimonialibus, infirmis & captivis? n. 32.
22. Quid per Indulgentiam in forma Iubilei intelligatur? n. 33.
23. In quibus præcipue punctis discrepent inter se Bullæ suspensivæ Sixti IV. Gregorij XIII. Clementis VIII. Urbani VIII. & S. D. N. n. 39.
24. An plenariæ Indulgentiæ, & quidem omnes suspendantur in anno Sancto? n. 40. Et nominatim, an concessæ altaribus privilegiatis? n. 43. Agonizantibus? n. 44. Defunctis? n. 45.
25. An suspendantur indulgentiæ partiales? n. 47.
26. Quæ facultates præter Indulgentias suspendantur? n. 49.
27. Quando incipit suspensio prædictorum? n. 50.
28. Quando desinit Suspensio? n. 52.
29. Quomodo intelligenda Excommunicatio lata

E L E N C H V S

- in eos, qui prædicant Indulgentias? n. 53. Et qui in usum demandant? n. 54.
30. An Indulgentijs ad 7. vel 15. annos concessis aliquid deroget suspensio indulgentiarum? n. 55.
31. An suspendatur Indulgentia promissa ingredientibus Religionem? n. 57.
32. Quænam de honestate, integritate, & causa efficiente operum in Jubileo præscriptorum observanda videantur? n. 58.
33. Quando sint peragenda opera pro Jubileo? n. 63. Et an Parochi possint propria auctoritate promulgare Jubileum n. 66. An etiam possint Prælati Regulares? n. 67. Et an periclitetur Jubileum, si non indicatur suo tempore? n. 69.
34. Qualia opera sint pro Jubileo suscipienda? n. 75.
35. Quomodo est exprimenda intentio, ad quam orari jubet Pontifex? n. 76.
36. An omnia opera Jubilei sint dirigenda ad certas intentiones? n. 85.
37. Quæ conditiones requirantur ex parte lucraturi Jubileum? n. 86.
38. Jubileus concessus alicui loco, extenditurne ad peregrinos? n. 87.
39. Quid peculiare circa opera præscripta adfert ratio itineris? n. 88.
40. An possit quis sæpius lucrari Jubileum? n. 92.
41. Et an sæpius alias Indulgentias? n. 95.
42. An quis possit propria auctoritate, unum ex

præ-

QVÆSTIONVM.

- præscriptis operibus, in aliud commutare? n. 97.
43. An saltem Confessarij arbitrio? n. 99.
44. Quale impedimentum est sufficiens, ut confessarius validè commutet? n. 99. Et an possit Virginibus liberorum Parthenonum commutare Visitationem Ecclesiæ Parochialis, n. 102. Et an valeat commutatio facta non subsistente impedimento? n. 103.
45. An possit fieri commutatio cum omnibus legitimè impeditis? n. 104.
46. Et an omnium operum? n. 106.
47. Et in qualia opera? n. 108.
48. Et Vbi? n. 110.
49. Et Quomodo? n. 111.
50. An omnes consequantur æqualem fructum Iubilei? n. 115.
51. An sufficiat unam in singulis locis indicere processionem? n. 121.
52. Estne gravis obligatio instituendi processionem pro Iubileo? n. 123.
53. An & quomodo oporteat ei interesse?
n. 124.
54. An pro Iubileo sit visitanda aliqua Ecclesia?
n. 125.
55. Quæ, & quot? n. 126.
56. Quomodo visitandæ? n. 127. Et quid de visitatione altarium sentiendum? n. 130.
57. An qui sæpius visitat Ecclesiam, consequatur sæpius Indulgentiam? n. 133.
58. Quando in Iubileo, vel aliàs oratio præscribitur, quas debet habere conditiones? n. 137.
59. Vbi faciendæ? n. 144.

E L E N C H V S

60. Et quomodo intelligenda continuitas, quæ quandoque exigitur in oratione 40. horarū? n. 146.
61. An triduo Bacchanalium Indulgentiam obtineat, qui orat jam exactis primis 40. horis comprecationis? n. 151.
62. Estne pro Indulgentia Jubilei consequenda necessarium confiteri? 152. Et an una confessio sufficiat pro duabus Indulgentiis? n. 154. An sacrilega sufficiat? n. 156. Quid, si quis non habeat conscientiam peccati mortalis? n. 158.
63. Quando peragenda confessio? n. 161. An sufficiat peracto triduo ante inchoatum Jubileum? ibidem.
64. Quæ colloraria ex dictis de confessione deducenda? n. 166. Et nominatim quid observare debeat Theologus, & Confessarius, ut solidè resolvat dubia quæ ei circa Jubileum proponuntur? ibidem. Item quandoam confessio exigatur ut opus injunctum? quando ut mera dispositio? n. 167.
65. Estne tempore Jubilei aliqua pœnitentia injungenda pœnitenti? n. 168.
66. Qualis, seu quanta est pœnitentia injungenda in Jubileo? n. 169.
67. Quid generatim censendum de pœnitentia sacramentali tempore Indulgentiarum imponenda, admittenda, omittenda? n. 170. An necessariò admittenda medicinalis? n. 174.
68. Quid remedij ex allatis doctrinis dandum est pœnitenti, querenti de gravitate pœnitentiæ?

QVÆSTIONVM.

- tiæ. n. 175. Et an possit pœnitens propria auctoritate injunctam pœnitentiam mutare in opus pro indulgentia præscriptum? *ibidem*.
69. Estne sacra Communio conditio necessaria ad Jubileum obtinendum? n. 176. Et an sacri-lega sufficiat? n. 177.
70. Quando obeunda communio? n. 178. Et nominatim an ea debeat quandoque poni triplici jejunio? *ibid*.
71. An, & quando sufficiat una pro pluribus Indulgentijs. n. 180. Et nominatim pro Indulgentijs in festo S. Ignatij, Portiunculæ, & communionis Generalis. n. 183.
72. Vnde ortum habuerit Communio Generalis? n. 187. Et quantum progressum habuerit? n. 189. Quos favores adjunctos habeat communio Generalis? n. 190.
73. Quæ conditiones requirantur pro Indulgentia communionis Generalis? n. 191. Quàm sit peculiare, quòd debeat obiri in designata Ecclesia? n. 192. Et an oporteat pro defunctis orare? n. 193.
74. An ea obtineri potest in año Jubileo. n. 195. An Concionatores illam possint eodem anno promulgare? n. 198.
75. An & quale jejunium pro Jubileo exigitur? n. 201. Et an ab Episcopo possit in elemosynam commutari? n. 202. An saltem transferri? n. 204. Quanta vespertina collatio permittatur in jejunio Jubilei. n. 208. Et nominatim in Vigilia Nativitatis Domini, Paschatis, & Pentecostes, *ibid*. An etiam pueris jejunandum.

E L E N C H V S

- dum. n. 211. An operarijs. ibid.
76. Titius pro Iubileo jejunat prima hebdomade semel, secunda bis, an acquirit Iubileum. n. 212.
77. Si loco diei Sabbatini jejunem feriâ V. si-
ânne compos Iubilei. n. 213.
78. An eleemosynam oporteat largiri in Iubi-
leis. n. 214. & quid de pauperibus sentien-
dum. n. 215. Quid de illis, quorum nomine
alij dant, n. 216. An debent scire, dari ab alijs
ipforum nomine. ibid. An debent ratificare.
ibid. Et an pro eleemosyna Iubilei licite fure-
tur uxor, famulus, Religiosus. n. 217.
79. Qualem & quantum oporteat largiri. n. 218.
Et an sufficiat quodlibet opus misericordiæ
corporalis, ibid.
80. Quid si famulus non det eleemosynam,
quan nomine Domini iussus erat dare. n. 221.
81. Quinam hic veniunt nomine pauperum.
n. 222. An etiam Ecclesiæ & monasteria.
ibid.
82. Quando nam est danda eleemosyna. n. 224.
83. Estne omnibus etiam Regularibus fas tem-
pore Iubilei eligere confessarium quemcun-
que. n. 225.
84. Quæ conditiones requiruntur in Confessa-
rio per Bullam eligibili. n. 228. Et nomina-
ti n quæ approbatio. n. 229. An sufficit data
à Prælato Regulari. ibid. An data ab aliquo
Parocho. n. 231. Quid si ab Episcopo sit ap-
probatus, ac à suo Superiore Religioso suspē-
sus. n. 232.

QVÆSTIONVM

85. A Quonam Episcopo debet confessarius Iubilei esse approbatus? n. 234.
86. An censura Ecclesiastica nil obsit confessario per Bullam eligendo? n. 235. An nil irregularitas, n. 237. Quomodo intelligenda illa clausula. Poterunt confiteri cuilibet approbato ab Ordinarijs locorum? ibidem.
87. Quotuplex facultas datur Confessario per Bullam electo? n. 238.
88. Vbi ea facultas exerceri potest? n. 239.
89. Quandonam exerceri eadem potest? n. 240. Et an quis unum favorem Iubilei possit ab uno confessario petere, alium ab alio? n. 241. Et an Iubileus semel obtentus, det jus eligendi quovis postea tempore confessarium, pro ijs gratiis acquirendis, quæ tempore Iubilei obtineri poterant, & tamen obtentæ non sunt? n. 242.
90. Quomodo de potestate electi per Bullam solent loqui Diplomata Pontificia? n. 244.
91. Quomodo sunt intelligenda prædicta Diplomata? n. 246. Et nominatim de Hæresi? n. 248. Et de notorio percussore Clerici? n. 252. Et an is possit absolvi vi privilegiorum medicantibus Ordinibus concessorum? ibid.
92. An possit quis sæpius intra tempus Iubilei absolvi à Censuris? n. 256.
93. Vbinam potest & debet impertiri absolutio à Censuris. n. 257.
94. Quando potest eadem impertiri? n. 261. Et quid si eâ acceptâ non perficiantur opera præscripta? ibid. Et in quibus casib? possit post

E L E N C H V S

jam transactum Jubileum dari? n. 263. Et nominatim quando quis vel non fuit pro Jubileo confessus, vel tantum sacrilegè?

n. 264. & 265.

95. A quonam possit prorogata absolutio dari? n. 266. Et ad quas censuras tunc extendatur illa absolutio? n. 268.

96. Quid intelligitur per clausulam: *non nisi satisfacta parte*? n. 269.

97. An nō liceat in ulla planè irregularitate vi Jubilei dispensare? n. 272.

98. Quid importet limitatio ad forū interius? n. 273.

99. Quid commodi affert absolutio data in foro interiore? n. 274. Et an credendum privilegiato dicenti, se absolvisse in foro interiore? n. 275.

100. Quando nam censetur per Bullam data facultas absolvendi in foro etiam exteriori? n. 277. An quoties non additur expressè limitatio ad forum interius? ibidem.

101. Quid juris competit circa peccata reservata Confessario per Bullam electo? n. 278.

102. An eiusmodi Confessarius possit à reservatis absolvere extra Sacramentum? n. 279. Et quid de sacrilega confessione censendum? n. 280. Quid si illa confessio sit facta Confessario aliàs privilegiato? n. 281.

103. Quæ generatim scienda circa votorum tempore Jubilei commutationem? n. 282. Et an extra confessionem possit ea impertiri? n. 283. Et quid hinc liceat Regularibus Ordinum

men.

QVÆSTIONVM.

- mendicantium? *ibid.* Quomodo Commutatio differat à Dispensatione? n. 284.
104. Quid nomine voti hic venit? n. 286. An etiam iuramentum? n. 287. An promissio facta alicui Sancto? n. 289.
105. Possuntne omnia vota vi Jubilei commutari? n. 290. Quid de votis ex metu injusto, vel dubius? n. 292. & 293. Et quomodo intelligendum illud axioma: In dubio melior est conditio possidentis? n. 294. Quomodo agendum cū iis, qui ante pubertatem emisere aliquod votum? n. 295.
106. Ecquæ circa modum commutandi vota in Jubileo videntur præcipuè observanda confessario benigno? n. 296. Et quomodo commutandum votum peregrinationis? n. 300. Et quænam paradigmata, seu exempla commutationū possint confessarium ad ritè commutandum dirigere? n. 324.
107. Quomodo facienda commutatio? n. 303. Et an sæpius fieri queat? n. 304. Et an jam transacto tempore Jubilei? n. 308. Quid, si quis noluit tempore Jubilei petere commutationem? n. 309. Et an possit Confessarius commutationem subiicere iudicio hominis laici? n. 306.
108. Ut votum castitatis censeatur esse reservatum, quot debet habere condiciones? n. 311.
109. Quid nomine perfectæ castitatis hic intelligatur? *ibid.*
110. Quæ species castitatis videntur reservatæ, & non sunt? n. 312. Et nominatim quæritur de

E L E N C H V :

- de voto Virginitatis. *ibid.* De vel uam
peccandi contra castitatem. n. 315. *Incipien-*
di Sacerdotii. ibid. nunquam petendi vel
reddendi debitum conjugale. n. 314.
111. An omne votum castitatis perfectæ sit
tempore Iubilei reservatum? n. 315. Quid si
dubium? *ibid.* Quid si cum animo se obli-
gandi solum sub veniali peccato? n. 316.
Quid si emissum ab impubere? *ibid.* Quid si
sit pænale, aut purè conditionale? n. 317.
112. Quid per votum Religionis intelligatur?
n. 318. An etiam vota nostræ Societatis pe-
culiaria? *ibid.*
113. An non in quibusdam circumstantiis
possit illud commutari? n. 319.
114. Potestne Confessarius vi Iubilei vota Casti-
tatis & Religionis commutare in omnibus
casibus, in quibus Episcopus extra Iubileum?
n. 320. Et nominatim quando est periculum
fornicationis, simulque difficilis ad Papam
recursus. n. 321. Item quando post votum
Castitatis contraxit quis matrimoniû? n. 322.
115. Qua parte anni Sancti obtineatur indul-
gentia anni Sancti? n. 329.
116. Quo die primæ, aut secundæ hebdomadæ
obtingat indulgentia Iubilei Extraordinarij?
n. 330.
117. Quid ad Iubilei realem adeptionem iuvat
fuisse in eo consecrando secutum probabi-
lem opinionem? n. 332. Et an Confessarius
non teneatur quandoque tempore Iubilei
sequi tutiores sententias? *ibid.*
118. Estne tam facile Iubileum lucrari, ut &
Con-

QVÆSTIONVM.

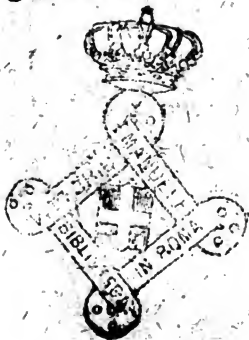
Confessarius, & pœnitens communiter possint opinari esse reipsa obtentum? n. 335. Sæpe sibi malè consulunt, qui ob spem Indulgentiæ omittunt opera pœnitentiæ. ibid.

119. Estne reus peccati, qui Iubileum adipisci negligit? n. 336.

120. Innocentius IX. extermum diem obiit, antequam fuisset ubique promulgatum aut obtentum Iubileum, quod ipse impertierat; an valuit post ejus mortem? n. 339. Et univèrsim quæritur, an mortuo Pontifice expiret gratia Iubilei ab eo concessi. n. 340. Et singulariter quando cessat causa, ob quam ipse impertierat Iubileum. ibid.

121. Estne ex honore Dei, & bono animarû largiri sæpe Iubileum. n. 346.

AD MAIOREM DEI
GLORIAM.

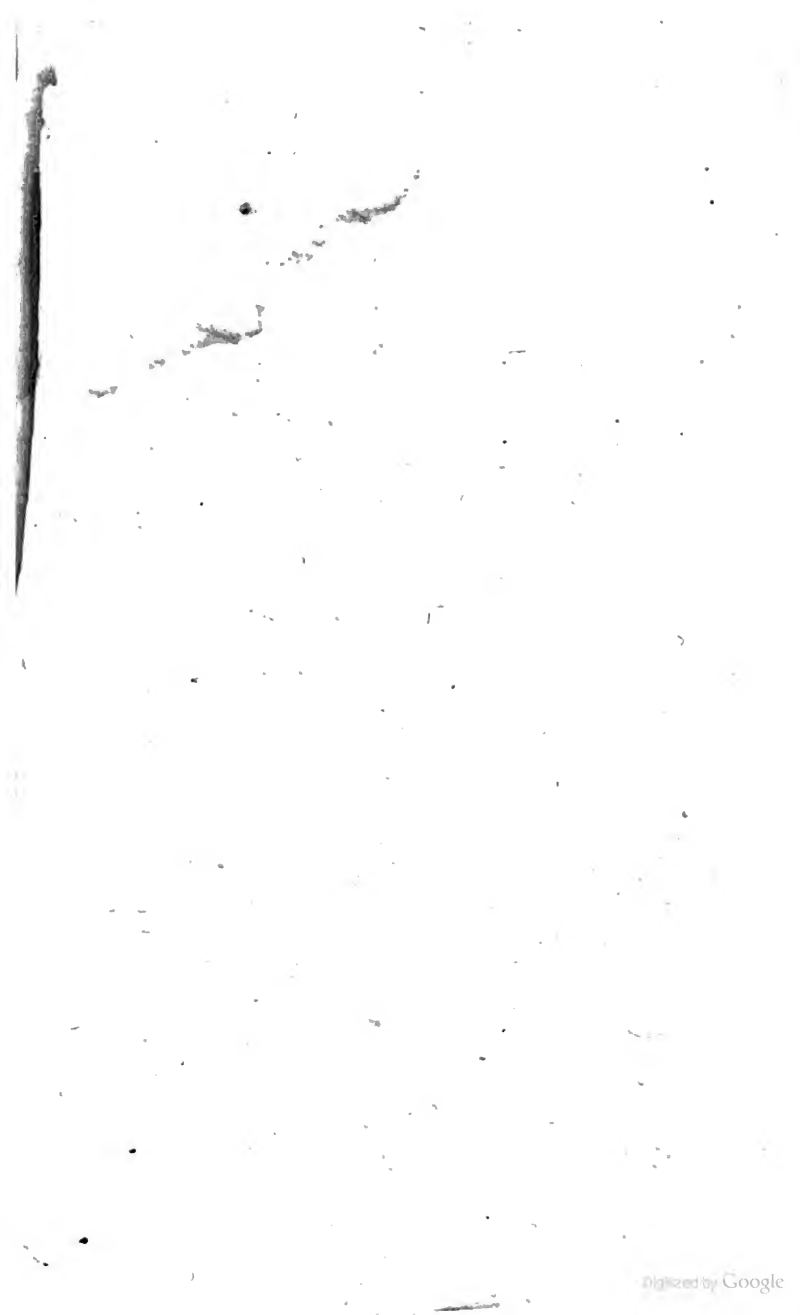
Er.

Errata.

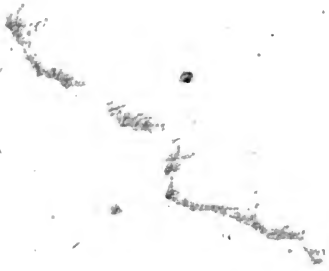
Dum in tui, benigne Lector, gratiam ferias prole
ad Férias Natalitias daturi festinamus, in typis
irrepunt plusculi errores ita corrigendi.

Fol.	Vers.	Lege.	Fol.	Vers.	Lege.
1	tit.	¶, dele.	175	18 & 20	summa
23	5	can. 42.			cōsiderata sine accentu.
39	1	eos esse.	177	2	levissima con-
35	25	Domini			fessō.
60	20	ita censent.	189	5	sequetur.
eod.	ult.	fuerit.	169	8	convenit.
64	20	nondum autē est.	204	17	post volentis
66	27	postremam Na-			adde, neg, valentis.
		varrī sententiā tenent.	209	21	conveniētes.
85	18	imperat.	215	ult.	Lavorius.
90	2	tale pactum.	222	10	p. 5.
101	11	quās nonnunquā.	232	4	disp. 28.
eod.	19	si.	233	ult.	hominum.
107	19	Ita docent.	235	9	ubiq, recepta.
111	15	not. 32.	244	12	ex praxi.
122	22	praxi.	eod.	23	nolentes.
134	10	illi.	264	7	statuant;
236	1	unam.	267	2	allegari.
152	12	Lugo.	271	6	n. 224.
169	22	ecquando.	283	8	Man.

*Reliqua facile corriges ipse, benevole
Lector.*

6-2-3

